

Jennifer
Cody Epstein

Zeii pedepselor cerești

roman

HUMANITAS
fiction

Jennifer Cody Epstein

Zeii pedepselor cerești

Traducere din engleză și note de
ANCA DAN și SÂNZIANA DRAGOȘ

Humanitas

Pentru Katie și Hannah,
care îmi sunt zeițele luminii,
inspirației și viitorului

Deși se bazează pe un eveniment real (bombardarea orașului Tokyo în 1945) și dă viață unor personaje inspirate de personalități istorice reale, romanul *Zeii pedepselor cerești* este în ultimă instanță o operă de ficțiune. Drept urmare, toate întâmplările, afirmațiile și dialogurile din paginile sale sunt produse ale imaginației autoarei și nu au rol de documente istorice.

Războiul este cumplit. Artistul are menirea de a-l urma până în miezul său, până în inima fiecărui combatant – nu să vorbească despre armate și națiuni și statistici – ci să-l surprindă în intimitatea profunzimii lui.

D.H. LAWRENCE

1

HAMBURG, NEW YORK

Mai 1935

Urcarea părea foarte dificilă, roata mare scârțâia, motorul trepida și s-a poticnit de vreo patru ori până au ajuns ei în vârf. Dar meritase să aibă răbdare, așa cum merita de fiecare dată, erau atât de sus, că lumea săracă, peticită și fărâmițată părea mică și inofensivă, ca decorul unui trenuleț de jucărie.

Era senzația cea mai apropiată de zbor pe care și-o putea imagina.

— S-a stricat? a întrebat Lacy Robertson, care ședea lângă el. De ce s-a oprit așa?

Cam a ridicat din umeri.

— Poate că trebuie să ungă mecanismul, cine știe.

Și-a întins brațele în lături, savurând sentimentul de izolare și tihnă, puterea ciudat de atotștiutoare pe care i-o dăduse întotdeauna ascensiunea aceasta. Sub ei se întindea parcul de distracții Hamburg, cu iarba ce începea să prindă tonurile roși etice ale toamnei și cu corturile unduind în bătaia vântului ca niște pânze de corăbii. Băiețel cu tunsori de marinari și fetițe cu cârlionți ca niște tirbușoane alergau chiraind ca nebunii de la un stand la altul, de la un joc la altul, de la un chioșc la altul. Părinții se țineau după ei, îmbrăcați în hainele lor ponosite de duminică, oprindu-se câte un pic în fața Celui mai Tare Om din Lume, sau la întrecerea Buclucașilor, sau la Parada Modei, glumind unii cu alții; nu prea stăteau însă nicăieri suficient de mult încât să cumpere ceva. De fapt nimeni n-avea bani.

Câțiva plimbăreți se strecurau printre corturi spre pista improvizată, unde fusese anunțată mai devreme o demonstrație acrobatică pe aripile avioanelor. Totuși, pe luciul mat al aripilor nu se zărea nici urmă de femei în costumase cu paiete, iar păsările scânteietoare zburau răsturnate, în stol, pe fundalul norilor ce începeau să se întunece.

Doamne, își zise Cam în gând, *într-o bună zi am să aflu și eu cum e.*

— Uită-te la ei, spunea Lacy, nu cred că bietul om mănâncă mare lucru înainte să se urce în cutia aia de conserve. Dac-aș fi în locul lui, aș da urgent la rațe.

Vocea, de obicei profundă și cam răgușită pentru o fată, îi era acum ascuțită și ciudat de firavă. Când Cam s-a întors spre ea, a

văzut că era palidă – palidă ca gulerul-șal al jachetei albe pe care o purta.

— Te simți bine? a întrebat-o el.

— Mi-e cam frică de înălțime, atâta tot, a răspuns ea cu un zâmbet care voia să spună *A, nu-i nimic.* Dar își ținea buzele atât de strânse, că-i fugise tot sângele din ele.

— Serios? Dar… stai puțin. Nu *tu* ai zis că vrei să urcăm în Roata Mare?

Fata a dat din cap cu emfază:

— Da, să trăiți. Eu am fost aceea.

Ca pentru a-i sublinia cuvintele, vagonetul lor a mai înaintat, cu o smuci tură, vreo jumătate de metru. Apoi s-a oprit cu un hârâit, de parcă rămăsese fără benzină. Mișcarea clătină vagonetul, și Lacy se agăță de ușă închizând ochii strâns. Avea niște gene incredibil de lungi și de dese, cum au fetele din reclamele la rimei. Mai ales genele ei îl fascinau pe Cam. Nu neapărat fiindcă erau atât de feminine, de grațioase și de frumoase, cât pentru că genele lui erau exact la polul opus: atât de blonde și de subțiri, că uneori, în lumină puternică, ochii – la fel ca ai fratelui și ai tatălui lui, de altfel – păreau să nu aibă deloc gene, precum cei ai șopârlelor.

— Nu pricep, a spus el luând-o de mână fără să-și dea seama (ceea ce era ciudat, având în vedere că la întâlnirea lor anterioară numai la *asta* se gândise, dar nu îndrăznise s-o facă). 1) e ce să te dai în ceva de care ți-e frică?

Fata și-a deschis ochii, coborându-i spre degetele lor împletite, apoi i-a ridicat spre el cu privirea aceea piezișă, care îi atrăsese atenția săptămâna trecută. O privire care-l măsura și-l întorcea pe toate părțile ca pe o jucărie pe care o iei la întâmplare de pe un raft, o privire indulgentă și amuzată.

— Păi, printre altele, a zis ea, m-am gândit că, dacă o să fiu speriată de-adevăratelea în prezența ta, o să te hotărăști în sfârșit să

mă iei de mână.

Cam a simțit cum i se înroșesc urechile și obrajii. A vrut să-i dea drumul la mână, dar Lacy Robertson i-a strâns palma atât de tare, că inelul ei i s-a înfipt dureros în carne.

— Nici să nu te gândești, a zis ea.

Cam și-a dres glasul. *Respiră adânc,* se muștruluia în gând.

— Deci, de fapt, nu ești speriată?

— A, ba da, a răspuns ea. Sunt de-a dreptul îngrozită.

Băiatul a râs scurt.

— Și a meritat să mori de frică numai ca să te țină un tip de mână?

— Nu *orice* tip, a răspuns ea pe un ton care l-a făcut iarăși să roșească până-n vârful unghiilor. Și nu-i vorba numai de asta, a adăugat strâmbându-se și strângându-l din nou cu putere de mână, căci roata se hurduca iar. E ceva ce-mi spunea tata mereu.

— Ce anume?

— Că modul cel mai bun de a combate frica este să încerci să faci exact ce te sperie mai tare.

— Cred că-i o strategie bună.

— Nu-i așa? De aceea s-a înrolat și-a plecat să lupte în Filipine.

— Fiindcă-i era frică de filipinezi? a întrebat el uitându-se pieziș.

— Nu, tăntălăule. Îi era frică de luptă. În școală a fost ciuca bătăilor. Dar tu probabil că nu știi prea multe despre astfel de lucruri, nu-i așa?

Mai multe decât crezi, și-a zis el în gând. Dar și-a ținut gura – asta era întotdeauna cea mai sigură opțiune.

Fata se uita la cer.

— S-ar părea că deocamdată ne-am oprit de tot, a spus ea privindu-l ironic. Mi-aș lua mâna înapoi acum, dacă nu ți-e cu supărare.

— Nici să nu te gândești, s-a împotrivit Cam trăgând-o spre el

protector.

— Nu te teme, a spus ea râzând, ți-o dau înapoi.

Desfăcându-și ușurel degetele dintr-ale lui, și-a luat poșeta din poală și a deschis-o. Băiatul o privea uimit. *Iar a făcut-o,* și-a zis el în gând; deși nu era lămurit ce anume făcuse. Avea ceva de-a face cu totala dezinvoltură pe care i-o inspira, ceva ce nu mai văzuse decât la Mike și la mama lui. Dar era și felul în care, în numai două întâlniri câte avuseseră până atunci, fata reușise să ajungă, fără efort, la miezul lucrurilor. Sau, în orice caz, la ceea ce era pentru el foarte aproape de miezul lucrurilor. Oricum, de un lucru era sigur, și anume că treaba asta-i plăcea.

— Și eu am fost întotdeauna de aceeași părere, a zis el lăsându-se pe spate.

— La ce anume te referi? a întrebat ea scotocind prin poșetă.

Inelul uriaș, care i se înfipsese mai devreme în mână și care avea aceeași culoare cu ochii ei, licărea în lumina piezișă a soarelui de după-amiază. Și fața îi era puțin cam verzuie, drept care Cam spera că nu caută vreo pungă sau altceva în care să vomite. Spre ușurarea lui, Lacy scoase doar un ruj argintiu și o oglinjoară asortată, de mărimea unui dolar de argint.

— Vorbeam despre frică, a răspuns el.

Fata s-a încruntat la propria-i imagine din oglindă, vopsindu-și buzele cu furie, ca și cum operațiunea aceea ar fi putut să prevină un dezastru.

— Serios? Nu mi s-a părut deloc că ai fi ușor de speriat.

Ha, făcu el în gând.

— Toată lumea se teme de câte ceva, n-am dreptate?

Văzând-o țuguindu-și buzele, s-a întrebat din nou cum ar fi s-o sărute. Se întrebase și săptămâna trecută, când văzuseră împreună *Mările Chinei.* Chiar își spusese atunci că o s-o facă la sfârșitul întâlnirii. Dar tocmai în ultima clipă, acolo, pe aleea din fața casei ei,

se lăsase păgubaș, pentru că îl năpădise iar teroarea paralizantă a vechii lui bâlbâieli.

— Dar pe dumneavoastră ce vă sperie, domnule Cameron Richards Junior? Trăsnetele? Hunii? Rechinii?

— De fapt, nimic de genul ăsta, a ridicat el din umeri cu prefăcută nepăsare. Mi-e frică mai degrabă de… nu știu… de chestii mai mărunte.

— Cum ar fi?

Cum ar fi să ai nevoie de cinci minute ca să inviți o fată la dans și, drept rezultat, fata să-ți râdă în nas. Cum ar fi să-și dea profesorii ochii peste cap ori de câte ori ridici și tu mâna. Cum ar fi ca tatăl tău să te prezinte necunoscuților astfel: „El e băiatul meu, Cameron Junior. Nu vorbește prea bine."

— Să mă fac de râs, cred, a zis în cele din urmă, prudent.

Lacy a ridicat mirată ochii din oglinjoară:

— Tu?

Băiatul a dat din cap, simțind cum i se înroșesc iar obrajii, în ciuda privirii ei verzi, răcoroase, care-l făcea să se simtă ca și cum ar fi plutit pe o mare de culoarea mentei.

— Ei, asta-i tare de tot!

A închis oglinjoara cu un pocnet și a izbucnit într-un hohot sănătos și dezinhibat – alt lucru care-i plăcea lui Cam la ea.

— Ce anume e tare?

— Tu ești tare, a zis ea scuturând din cap. Chiar n-ai nici cea mai vagă idee, nu-i așa?

— Despre ce să am idee?

— Despre *tine,* prostănacule. Fetele din cămin ți-au dat nota maximă.

— Nota maximă *pentru cel*

— Păi, știi tu… în clasamentul tipilor.

Băiatul tot nu pricepea, așa că ea îi ținu o mică prelegere,

desenând cu rujul în aer fiecare literă:

— Merge de la A la D. A înseamnă că ești super, B că ești OK. C înseamnă că ești acceptabil.

— Și care-i nota cea mai mică?

— E.

Mâinile fetei nu mai tremurau, iar observația aceasta îi dădea o ușoară satisfacție. Era ca și cum și-ar fi propus s-o facă să-și uite spaimele, iar acum constata că eforturile lui dăduseră roade.

— E înseamnă că ești nasol, a continuat Lacy. D e numai puțintel mai bine.

— Și cum e D?

— Semicaraghios, rânji ea punându-și rujul în poșetă. Dar tu n-ai de ce să-ți faci griji. În ceea ce le privește pe prietenele mele, tu ești A. Un veritabil AMTP.

Habar n-avea ce însemna AMTP, dar nici nu voia s-o întrebe.

— Și-atunci de ce râzi?

— Fiindcă de fapt nu ești deloc așa. Nici măcar nu încerci s-o faci pe grozavul.

Nu-și dădea seama dacă fata își bătea sau nu joc de el.

— Păi ar trebui?

Fata l-a privit atent preț de câteva clipe. Apoi s-a aplecat în față, până ce nasul aproape i l-a atins pe-al lui:

— Ce să trebuiască? a șoptit ea.

Cam a tras cu putere aer în piept, mai mult gustând decât mirosind parfumul ei dulce, cu iz de mosc. A trebuit să facă uz de fiecare picătură de voință ca să nu se smucească înapoi, și în clipa aceea a simțit cum o să se întâmple iar: cum o să deschidă gura și gândurile i se vor îngrămădi toate ca niște cocoloașe de seu în spatele limbii. Cum o să îngaime *pâh-pâh-pâh*, ca un motor în pană de benzină și cum zâmbetul ei o să se preschimbe într-o încruntătură de dezgust.

— Ți-a mâncat pisica limba? a întrebat fata în șoaptă. *Ce* să trebuiască?

Respiră adânc, își zicea el în gând. *Respiră adânc și vorbește rar. Acum știi cum s-o scoți la capăt.*

Știa, într-adevăr. Își petrecuse vara dinainte de începerea colegiului stând aproape tot timpul singur în camera lui, în fața oglinzii pe un scaun cu spătarul drept, cu *Metodologia auto vindecării de bâlbâială cronică* (ediția a treia) în brațe. Cu ochii țintă la buze, mandibulă și limbă, urmase cu religiozitate pașii prescriși, învățând să-și păstreze mâinile și fața relaxate în timp ce vorbea; respirând din diafragmă, ca un cântăreț de operă; folosind în mod deliberat, din ce în ce mai des, cuvinte „explozive" ca „stai" sau „prind" sau „clar", ca să nu le mai evite din reflex în vorbire. Când venise luna septembrie, nu scăpase încă de tot de bâlbâială, dar reușea să și-o stăpânească în mare măsură. Și-o înghesuise în fundul esofagului și-al minții și de obicei rămânea ascunsă acolo… doar dacă nu lăsa garda jos.

Sau dacă nu era agitat. Sau speriat.

Respiră adânc, își spunea acum în gând, *și vorbește rar.*

— S-să o fac pe grozavul.

S-a crispat la auzul felului căznit în care pronunțase primul cuvânt, dar Lacy nu părea să fi remarcat nimic.

— Nu, rosti ea abia auzit. Vrei să știi de ce?

Băiatul a dat din cap, nemaiîndrăznind să vorbească.

— Fiindcă nu vreau să te înhațe vreo altă tipă din campus.

S-a aplecat în față și, pentru o clipă, Cam a încremenit, crezând că o să-l sărute pe gură. Dar l-a sărutat pe obraz, cu duioșie.

Când fata s-a îndreptat de spate, au rămas o clipă ochi în ochi. Apoi, fără să-și mai dea timp să gândească, s-a aplecat și a sărutat-o pe gură. Îi simțea buzele moi, calde, însuflețite, îi simțea asprimea jachetei. Relieful subtil al claviculei. Își simțea inima tremurându-i

în piept ca un planor în aer și se simțea pe sine la treizeci de metri deasupra propriului trup, de parcă ar fi stat într-o altă Roată Mare, invizibilă, și s-ar fi uitat în jos la el însuși: un Cam Richards mititel care sărută o Lacy Robertson mititică, în micuța gară de jucărie în care se preschimbase parcul Hamburg.

S-au sărutat până când nu mai puteau spune unde se terminau buzele, pielea și mirosul ei și unde începeau ale lui. Lacy nu părea că avea de gând să se oprească, iar el începea să-și pună problema dacă să-și strecoare mâna pe sub bluza ei, dar scaunul s-a smucit din nou și fata s-a desprins în sfârșit din îmbrățișare, cu gura mânjită de ruj. A avut o scurtă senzație de cădere, care i-a dat furnicături în degetele de la picioare, dar nu-și putea da seama dacă era de la sărut sau de la mișcarea scaunului. Apoi s-a uitat în jur și a văzut că nu mai aveau mult până ajungeau pe sol. A început să râdă: bucurie amestecată cu îndoială.

— Ce-i? a întrebat Lacy pe un ton ușor indignat, ștergându-și colțul gurii cu degetul ei rozaliu.

— C-cred că nu mă așteptam la așa ceva, a răspuns el trecându-și o mână prin păr și pe gât. Avea pielea caldă încă de la atingerea ei.

— La ce, la smucitură?

— Nu. L-la… la sărut, a răspuns el râzând.

— Ba eu mă așteptam de ceva vreme, a replicat ea aruncându-i o privire scurtă, pieziță.

Ce mai fată, a clătinat el din cap, încă amețit.

— Spune-mi, la ce te gândești? l-a întrebat Lacy pe un ton cât se poate de serios, privindu-l atent. Chiar în clipa asta.

Cam a închis ochii; amețeala nu-i trecuse încă de tot.

— Ăă… Cred că mă gândesc că celor mai multe fete pe care le cunosc le-ar fi frică să facă ce-ai făcut tu acum.

Fata și-a strâns încă o dată buzele. Apoi s-a aplecat spre el și l-a sărutat din nou – de data asta scurt, mai mult ca o mângâiere. După

care și-a îndreptat spatele, contemplând cu un aer satisfăcut cerul unde, printre nori, avioanele scriau cu fum alb *Zboară cu un Camel.*

— Un motiv în plus, a zis ea.

Se apropia seara și lumina zilei nu mai era așa de puternică; umbrele corturilor se alungeau din ce în ce mai mult. De comun acord terminaseră cu caruselele și cu jocurile. Hoinăreau încet prin parc cu degetele împletite, legănându-și mâinile într-un ritm care lui Lacy i se părea cum nu se poate mai natural. Îi plăcea atingerea lui la fel de mult cum îi plăcea înfățișarea lui: degetele îi erau fine, dar puternice, palmele calde, dar uscate. Îi plăceau obrajii lui palizi – care acolo, sus, în Roata Mare, i se făcuseră roșii ca sfecla – și catifelați ca ai unui copilaș, chiar și la cinci după-amiază. Se întreba cât de des se bărbierea, apoi a încercat să-și imagineze cum arăta când făcea asta. Gol de la brâu în sus, cu un prosop înfășurat în jurul șoldurilor înguste. Simțea cum se încălzește ușor pe dinăuntru.

— Acum încotro o luăm? a întrebat-o el.

— Oriîncotro mă duci, a zis ea ridicând din umeri.

— În regulă, i-a răspuns pe tonul lui ușor tărăgănat, calm și încrezător.

Era atât de diferit față de băieții cu care se întâlnise în timpul facultății sau în liceu, sau chiar în gimnaziu. În primul rând, arăta mai bine. Cu părul lui blond și ochii albaștri părea un atlet sau un star de cinema suedez. Dar înfățișarea unui tip nu însemna mare lucru pentru Lacy. Cu cât tipul arăta mai bine, cu atât își dădea mai puțină osteneală s-o cucerească, cel puțin asta observase ea.

Dar acest Cameron Richards Junior era altfel. *Nu se purta* ca un bărbat frumos. De fapt, se purta exact pe dos. Nu era pe deplin lămurită, dar Cam avea o timiditate combinată în mod ciudat – deși nu tocmai neplăcut – cu o prudență încordată, atât în felul în care asculta, cât și în felul în care vorbea. Asta îi dădea un fel de

soliditate, care n-avea în ea nici urmă de aroganță. Sau poate că era forță, îmblânzită de nesiguranță de sine. Orice-ar fi fost, Lacy o simțise din plin în ziua când îl întâlnise prima oară, la cursul de literatură engleză, și își scăpase (absolut accidental, deși colegele ei de cămin n-o credeau în ruptul capului) caietul pe pantofii lui scâlciați.

— Vai de mine, spusese ea. Tocmai se pregătea să mai spună ceva, să adauge un comentariu neserios despre picioarele lui mari sau despre degetele ei alunecoase. Dar când se uitase la el, o privea cu atâta surprindere și concentrare, cu ochii lui albaștri ca văzduhul larg deschiși, că vorbele îi rămăseseră în gât.

— Te-am lovit? îl întrebase în schimb.

El clipise și-și linsese buzele. La început Lacy crezuse că n-o să-i răspundă. Dar apoi a zâmbit și a tras ostentativ aer în piept.

— Daa, spusese el tărăgănat. Mulțumesc, n-am nimic.

După curs o așteptase afară, pe hol și, cu aceeași atitudine fermă și totodată nesigură, o invitase la cinema. Deși știa că nu trebuia să accepte de prima dată (așa spuneau toate revistele și toate prietenele ei), Lacy primise bucuroasă și-i spusese că abia aștepta să-i vadă pe Jean Harlow și pe Clark Gabie în *Mările Chinei,* rugându-l apoi s-o ia vineri la șapte și jumătate.

Tot timpul filmului, fata își ținuse mâna ușor deschisă pe brațul scaunului, ca un pescar care aruncă momeala în apa scânteietoare a mării. Degetele li se atinseseră când el se servise din popcornul ei și la scena în care Clark Gabie trebuia să se bată cu pirații malaysieni. La explozia tunului de pe vapor tresăriseră amândoi și brațele li se loviseră. În afară de asta însă el nu făcuse nicio încercare s-o ia de mână sau s-o atingă și, spre marea ei dezamăgire, situația nu se schimbase nici la McKinsey, unde merseseră după film, la o cafea.

Dar măcar la McKinsey începuse să vorbească. Îi povestise despre ferma tatălui lui, că era cea mai mare din ținut și astfel reușise să se

salveze de executarea silită când economia intrase în criză. I-a spus ce norocos se simțea că ai lui avuseseră bani să-l trimită la colegiu și cum tatăl lui – care inițial voise ca el să-și ia o slujbă după terminarea liceului („Nu m-a crezut niciodată prea isteț”) – îl lăsase totuși să plece. Nu pentru că asta își dorise Cam, ci pentru că nu se găseau locuri de muncă și nici n-aveau să se găsească o bună bucată de vreme.

La fiecare întrebare pe care i-o punea Lacy, o întreba și el ceva despre ea – nici asta nu era ceva obișnuit la tipii de care fusese atrasă în trecut. Lacy fusese întotdeauna vorbăreață, dar cu el îi era deosebit de ușor să discute, cuvintele îi veneau repede și fluent, ca și cum rolul ei era să umple tot spațiul pe care-l lăsa liber vorbirea lui tărăgănată. I-a povestit la rândul ei despre slujba sa de la Biroul de Asistență Socială, unde lucra cu jumătate de normă, distribuind bonuri de masă săracilor, care păreau mai puțin recunoscători pentru ajutor și mai mult rușinați de faptul că aveau nevoie de el. I-a povestit despre visul ei de a trăi în

California și de a vizita Orientul într-o bună zi.

— Ar trebui să vii și tu cu mine, îi spusese ea. Ai putea fi un fel de Jean Harlow, cu părul ăsta platinat. Am putea naviga prin Mările Chinei pe un vapor de marfa.

Băiatul a stat și s-a gândit, cu fruntea plecată, de parcă oferta ei ar fi fost una categorică.

— Nu le prea am eu cu apa, spusese în cele din urmă, tărăgănat.

— Vorbești serios? Și-atunci cum vrei să ajungi la Pekin?

— Cu avionul, bineînțeles, răspunsese el zâmbind.

Și așa începuse să-i povestească de fascinația lui pentru avioane, pe care o avea încă din copilărie. Asta îl și făcuse, inițial, să-și ia diploma în inginerie aeronautică, la Buffalo. Pe urmă își dăduse seama că ceea ce își dorea el cu adevărat era *să zboare* cu avionul, nu să construiască avioane. Se gândea chiar ca după absolvire să se

înroleze în Forțele Aeriene, lucru care o impresionase, dar o și speriase un pic pe Lacy; nu-și dădea totuși seama dacă era vorba despre teama de înălțime pe care o avea de când se știa sau despre o teamă prematură că el va zbura departe de ea.

La sfârșitul întâlnirii, Cam n-o atinsese altfel decât cu ochii lui albaștri, iar când se despărțiseră era iarăși dezamăgită.

Acum Cam stătea cu capul dat pe spate și urmărea aeroplanele care încă-și făceau pe cer acrobațiile amețitoare. Lacy l-a strâns iar de mână.

— La ce te gândești, cu aerul acesta visător? l-a întrebat ea tachinându-l.

— Îmi aminteam de o altădată când am fost în parcul ăsta, i-a răspuns el cu zâmbetul lui somnoros.

— Cu o fată?

— Cu tata și cu fratele meu. Aveam șapte ani pe atunci.

— Ai un frate?

— Mike. E cu doi ani mai mic decât mine.

— Probabil a fost grozav. Dintotdeauna mi-am dorit o soră.

Mama ei avea peste patruzeci de ani când o născuse – „surpriză norocoasă”, cum o numeau ei.

— Cred că ar fi fost bine, a răspuns el ridicând din umeri.

— Când o să am copii, o să fac neapărat doi, a adăugat ea, deși acesta era un alt subiect pe care articolele despre întâlniri și prietenele ei îl interziceau. Să fii copil unic te poate face să te simți îngrozitor de singur.

— Și să fii fratele cuiva te poate face să te simți așa, i-a răspuns el privind-o într-un fel ciudat.

Mâinile li s-au desprins o clipă, dar ea a apucat-o din nou pe-a lui, strângând-o cu putere. Băiatul a zâmbit și i-a dus degetele la buze. Le-a sărutat – un sărut delicat, scurt și ezitant, de parcă, la urma urmei, încă se temea că ea va spune nu.

— Asta de unde e? a întrebat el atingând ușor inelul mamei ei.

Lacy l-a scos de pe deget și i l-a întins:

— Mama îi spune „Întoarce-te cu bine acasă la mine”.

— E un nume lung pentru o bijuterie atât de mică.

— Nu-i așa? Dar are o poveste nu-prea-lungă.

— Spune-mi-o, a zis el zâmbind.

Fata i-a întors zâmbetul:

— Inelul acesta a fost al mamei și, mai înainte, al mamei ei. Ea i l-a dat tatei când a plecat la luptă sub comanda lui MacArthur. I-a spus să-l aducă înapoi din Filipine cu bine, că altfel îl omoară.

— Mama ta vorbește ca tine, a râs Cam.

— Multă lume zice asta, a răspuns ea ridicând din umeri.

Treceau pe lângă Casa Minunățiilor. S-au oprit o clipă din vorbă, căci un individ bun de gură, cu un turban pe cap, începuse să tragă de ei să le ghicească viitorul.

— Un bănuț de cinci, striga el la Cam. Atât te costă să afli ce te așteaptă în viață! Află acum! Fii pregătit pentru mai târziu!

Cam a dat din cap, dar nu s-a oprit.

— Nu crezi în ghicit? l-a întrebat Lacy.

— Mai degrabă nu vreau să-mi cunosc viitorul, a zis el. În felul ăsta, dacă e ceva de bine, prefer să fie o surpriză.

— Și dacă nu-i de bine?

— Măcar nu-mi fac griji înainte să se întâmple, a ridicat el din umeri.

I-a dat inelul înapoi și a privit-o gânditor în timp ce și-l punea pe deget.

— Deci tatăl tău s-a întors? a întrebat el. De la război?

Lacy a dat afirmativ din cap, trecându-și ușor degetul peste montura de argint, puțin cam încărcată. Nu-i spusese niciodată mamei ei, dar inelul acesta i se păruse întotdeauna oarecum de rău augur. Verdele fumuriu al pietrei șlefuite o făcea să se gândească la

otravă, deși nu văzuse în viața ei otravă verde.

— Și asta s-a datorat inelului?

A rostit întrebarea pe un ton atât de serios, de parcă ar fi crezut cu adevărat în puterea lui; Lacy s-a simțit copleșită de un val de tandrețe. *S-ar putea să mă îndrăgostesc de tipul ăsta*, și-a zis în gând, iar această revelație a surprins-o într-atâta încât a trăit unul dintre acele rare momente în care nu a mai putut rosti nimic.

— Adică părinții tăi au crezut că lucrul acesta s-a datorat inelului? a adăugat el repede, interpretând greșit tăcerea ei.

Fata a dat din umeri, cu inima bubuindu-i încă în piept:

— Mama n-a spus-o niciodată clar. Dar după întoarcerea tatei l-a purtat zi de zi până am împlinit eu șaisprezece ani. Și atunci mi l-a dat mie.

— De ce tocmai la șaisprezece ani?

— Atunci am început să ies cu băieți.

Cam a râs din nou discret; acesta era încă un lucru care-i plăcea la el. Alți bărbați râdeau sau prea tare, sau fără rost, sau câteodată prea puțin.

— Stai să ghicesc, a zis el. Voia să te întorci acasă cu bine?

Era din nou cu ochii după avioane, și fata se întreba cum reușea să suporte fie și gândul că ar fi putut urca în așa ceva.

— Da, a răspuns scurt în cele din urmă. Asta voia.

Dar mintea îi stătea la cu totul altceva. *Ești un tip curajos, Cam Richards,* i-a spus ea în gând. *Ești grozav. Nu trebuie să-ți mai dau drumul.*

Ceea ce era, fără îndoială, *încă* un lucru care nu trebuia avut în vedere la a doua întâlnire. Doar că – așa cum părinții și colegele ei de cameră îi spuneau întruna – ei nu-i prea stătea în fire să respecte regulile.

II

KARUIZAWA, JAPONIA

Mai 1935

Era ora aceea magică. Cerul avea o nuanță de roz întunecat, norii erau trandafirii, tiviți cu argintiu, iar soarele ce cobora spre apus scălda în raze stacojii bătrâna lor casă de vacanță cafenie. Billy Reynolds ședea în iarba înaltă, lângă fata îmbrăcată în stil indian; de gâtul subțire și pistruiat îi atârna, ca în fiecare clipă de două săptămâni încoace, noul lui Brownie.

Mama îi dăruise aparatul de fotografiat cu o săptămână în urmă, de ziua lui de naștere, după ce Billy reușise să stingă doar jumătate din cele douăsprezece lumânări de pe gofra belgiană, pentru că îl apucase un acces de tuse. După ce se liniștise și băuse un pic de apă, mama îi întinsese obiectul strălucitor. Așa, simplu: fără ambalaj, fără o felicitare scrisă. În timp ce spăla vasele după micul dejun, îi spusese într-o doară, printre altele, că-l văzuse interesat de fotografiile din *Național Geographic* și se gândise că i-ar plăcea să facă și el fotografii.

— Ilustrează viața pe care o duci acum, îi sugerase ea. Trăiești într-un loc deosebit. Și n-o să stăm o veșnicie în Japonia.

Apoi îl sărutase pe creștetul roșcat și-i dăduse pachetul cu gustarea pentru școală.

Până seara, Billy terminase o rolă întreagă de film și făcuse o listă cu materialele de care avea nevoie ca să-și transforme debaraua în cameră obscură. Stătea întins pe pat, uitându-se la posterul cu Yukiko Ono lipit pe tavan, cu aparatul masiv odihnindu-i-se pe piept și cu botul lui Rasputin, câinele, odihnindu-i-se pe coapsă. Își imagina expoziții deschise în întreaga lume, unde avea să fie considerat un vizionar, asistentele superbe care aveau să-i lustruiască și să-i pregătească miliardele de lentile pentru următoarea capodoperă. Pe scurt, își imagina cum totul va căpăta, în sfârșit, un rost pentru el. Una peste alta, fusese o aniversare grozavă,

mult mai frumoasă decât cea din urmă cu un an, când tatăl lui îl luase să-i vadă pe Tokyo Giants[1], să petreacă și ei „ca bărbații”, și cât ținuse jocul nu-i adresase nici măcar o vorbă.

Totuși, după ce stinsese lumina, își auzise părinții certându-se iar în bucătărie:

— Ai fi putut cel puțin să mă întrebi, spumega tatăl său, cu accentul lui ceh, care devenea întotdeauna mai pronunțat atunci când era agitat. Tu chiar nu-ți dai seama că trăim pe muchie de cuțit – cu toate cursurile tale profesionale și cu școala copilului, și cu lefurile care scad lună de lună de când a început toată porcăria asta cu China?

— N-a fost din cale-afară de scump, răspunsese mama, cu accentul franțuzesc pe care și-l controla perfect, ca întotdeauna. Și-o să-i canalizeze imaginația. O să-i dea un scop. Are nevoie de un hobby, Anton.

— De prieteni are nevoie, pufnise tatăl său.

— Prietenii vor veni și ei odată cu hobby-ul, răspunsese prompt mama sa. Deși, dacă *tu* ți-ai petrece mai mult timp cu el, sunt convinsă că ar fi cât se poate de încântat.

În tăcerea care se lăsase, inima lui Billy a început să bată mai tare – de frică să nu rămână fără aparat sau la gândul de a petrece mai mult timp cu tatăl său, nici el nu știa. Dar când l-a auzit punându-și gheață în pahar și mormăind în barbă pe cehește, a știut că Brownie-ul o să rămână în viața lui. Mama câștigase și de data asta.

Acum, sprijinit în coate, Billy o privea cu atenție pe fetița de lângă el. Stătea întinsă pe spate și-și ridicase picioarele scurte aproape perpendicular pe cer. Era încruntată. Avea unghiile de la picioare vopsite în roșu. Dar lăsând la o parte oja, erau niște picioruşe rare drăgălașe: durdulii. Aproape perfecte. Le fotografiase deja de două

1 Echipă japoneză de baseball.

ori, odată cu tălpile pe iarbă și o dată ridicate și depărtate, încadrând casa care se vedea în depărtare. Îi părea rău că n-avea cum să surprindă culorile și contrastele: oja roșu închis. Franjurile verzi ale firelor de iarbă îndoite sub călcâiele ei fără cusur. Carnea moale și roz; petele de noroi și de iarbă care o acopereau.

— Trebuie să te speli înainte să mergi acasă, i-a spus el în japoneză fetiței. Pe picioare. Altfel o să murdărești podeaua.

Fetița s-a uitat la el cu ochii ei negri, enormi, care-i aminteau de Prințesa Trandafirului Roșu din povestea fraților Grimm. Billy remarcase că nu era prea vorbăreață. De fapt, toată după-amiaza nu scosese decât două cuvinte: *Nani?* (Ce-i asta?) și *Mistte?* (Poți să-mi arăți?), de amândouă dățile arătând spre Brownie. Billy îi răspunsese de fiecare dată în japoneză, deși, după spusele mamei lui, Yoshi înțelegea engleza și chiar un pic de franceză. Poate că *din cauza asta* era așa de tăcută. Trei limbi sunt cam multe pentru un copil de șase ani. Știa asta din proprie experiență.

— *Totte,* a țipat Yoshi de parcă-i auzise gândurile. *Fă o poză.*

Arăta cu un degețel dolofan spre cer. Ascultător, Billy și-a dat capul pe spate și a ridicat obiectivul, deși inițial n-avusese de gând să strice pelicula pentru un pătrat de cer gol. Dar a observat o mișcare în colțul din stânga jos și, întorcându-se, a văzut un șoim cafeniu rotindu-se deasupra pădurii din vale. Era foarte aproape și foarte mare. Numai anvergura aripilor trebuie să fi avut vreo doi metri.

Fluierând încetișor, băiatul a reglat obiectivul până când burta gălbuie a păsării s-a văzut în cele mai mici detalii. Apoi, cu degetul pregătit de declanșare, i-a urmărit zborul lent, neștiind ce anume aștepta, dar imediat și-a dat seama: umbra neagră a prădătorului întinsă peste vârfurile verzi ale copacilor ce înconjurau poienița de la poalele dealului.

A apăsat declanșatorul: *clic.* Sunetul și senzația asta îi plăcuseră la

nebunie încă de prima dată: țăcănitul timpului oprit brusc în loc. Magica diafragmă care surprindea viața îți dădea posibilitatea s-o examinezi și poate s-o și explici.

— *To'tta no?* a întrebat Yoshi.

— Am făcut, mulțumesc, a încercat el în engleză de data aceasta. Poate o să-i dau tatei o copie, să i-o dea tatălui tău.

Fetița s-a uitat la el cu o mutrișoară inexpresivă, apoi s-a ridicat în picioare clătinându-se un pic.

— *O-shiko,* l-a anunțat ea. „Mă scapă pipi."

— Aa, OK, a răspuns Billy încurcat. Trebuia s-o ducă și la baie? Dar dacă aveau pretenția s-o și ajute *să facă*! Ideea că ar putea fi atât de aproape de intimitatea unei fete – chiar și a uneia mici, ca Yoshi – îl umplea de silă și de panică. S-a ridicat totuși în picioare, întinzându-i mâna:

— Bine, hai să mergem.

Dar Yoshi o luase deja la fugă spre casa din vale, coborând dealul cu rochița roșie fluturându-i ca un steag. Băiatul a pornit-o după ea alergând în salturi mari și ținându-și aparatul strâns la piept; s-a împiedicat de vreo două ori în mușuroaie și a ajuns-o din urmă abia în curtea din spate, unde erau și adulții.

Părinții lui Billy erau cunoscuți pentru recepțiile cu câte o sută de invitați pe care le organizau la casa de vacanță, dar la dineul acesta participau doar patru persoane. Erau mama și tatăl lui Yoshi, amândoi japonezi. Tatăl acesteia îl ajuta pe tatăl lui Billy să construiască clădiri. Și mai erau domnul și doamna Yamashita, care, în ciuda numelui, erau americani la prima generație. Domnul Yamashita era unul dintre cei mai pricepuți proiectanți de la biroul tatălui lui Billy din Aoyama.

Gâfâind ușor, Yoshi s-a repezit spre frumoasa ei mamă, care a strigat în engleză, râzând:

— O, Doamne sfinte, domnișoară Yoshi! Unde arde?

Și, în timp ce vorbea, și-a cuprins copila cu brațele ei albe și a început s-o legene ușor și să-i sărute creștetul brun. Yoshi i-a șoptit ceva la ureche. Mânat de impuls, Billy a ridicat aparatul, pregătindu-se să le fotografieze. Dar văzându-l pe tatăl său că se încruntă, l-a lăsat iar jos.

— De ce nu poți să mergi singură? a întrebat doamna Kobayashi în franceză. Ești fetiță mare. Sunt convinsă că te descurci. Uite, a arătat ea spre ușa deschisă. Intră acolo – șterge-te întâi pe picioare – și-o să vezi ușa băii după colț.

— *Oui, je peux*[2], a aprobat Yoshi cu buzele țuguiate, privindu-și mama cu o mină gravă.

S-a dat jos din brațele mamei și a pornit-o spre casă cu pași precauți, de parcă se apropia de peștera unui balaur. S-a uitat înapoi așteptând o încurajare și, cum Hana îi făcu un semn energic din cap, a tulit-o în întunericul răcoros.

— E impresionant, a spus mama lui Billy în japoneză. Are numai șase ani și vorbește trei limbi!

— E greu de crezut, a răspuns zâmbind Kenji Kobayashi, și dintele de aur i-a sclipit în lumina apusului. Eu abia pot vorbi japoneza cum trebuie, și mă ocup nici mai mult nici mai puțin decât de Liga Națiunilor.

— N-aveți de gând să vă retrageri, nu-i așa? a întrebat George Yamashita pe un ton reținut.

Kenji l-a privit într-un fel pe care Billy îl mai văzuse uneori la japonezii nativi când aveau de-a face cu japonezi născuți în America – ușor intrigat, ușor încurcat.

— Numai dacă Anglia și America se poartă urât, a răspuns el. *Oi, Omae?* a întrebat întorcându-se spre soția lui, n-ar fi cazul să mergi cu ea?

---

2 Da, pot (în franceză, în original).

— N-ar fi cazul să mergi tu? i-a întors-o ea glumeț.

Kenji, roșu la față de la cele două beri Kirin pe care le băuse, s-a înroșit, după cum i se părea lui Billy, și mai tare.

— Asta-i treabă pentru mame.

Hana Kobayashi a lăsat, oftând, paharul pe masă și s-a ridicat de pe scaun, netezindu-și fusta pe coapse.

— Să sperăm că nu-i o alarmă falsă. Toaletele acestea sunt un lucru nou pentru ea.

A făcut un pas spre casă, dar s-a răzgândit și s-a întors.

— William-*san*[3], voiai mai devreme să ne faci o fotografie? a întrebat ea.

— Ăă… nu, se bâlbâi el. Nu-i nimic.

— Ei, hai! a intervenit Beryl cu căldură. *Ar trebui* să le faci. A primit aparatul de curând, de ziua lui, a adăugat ea întorcându-se spre Hana.

— Ocazie cu care m-a adus la faliment, a spus Anton mormăind.

— Hai, ajunge, ți-am spus că a fost ieftin, l-a dojenit ea și s-a întors din nou spre Hana: Imortalizează viața pe care o duce aici, ca să le poată arăta copiilor lui cum a fost să crești în Japonia.

Copiii mei? s-a mirat Billy în gând. Nu fusese vorba despre așa ceva.

— Ce idee minunată, s-a entuziasmat doamna Kobayashi. Copiii *trebuie* să aibă pasiuni creative și deschidere spre cultură. Eu una o învăț pe Yoshi franceză marțea și engleză joia, în fiecare săptămână. Și sunt deja trei ani de când ia și lecții de pian.

S-a uitat preocupată spre Billy, apoi spre Anton, mângâindu-și colțul gurii roșii cu un deget atent manichiurat.

— Unde să stau, Billy-*sari!*

Billy și-a făcut de lucru cu ceasul diafragmei, luptându-se cu un

3 Sufix onorific adăugat la nume, folosit pentru ambele sexe, între persoane de rang egal (în japoneză, în original).

copleșitor val de sfială. A ridicat apoi aparatul la ochi ca pe un scut și a indicat un punct lângă ușă:

— Ăă, poate acolo. Nu, stați așa. Poate un pic mai aproape de intrare? Lumina e mai bună…

Doamna Kobayashi s-a așezat în locul indicat, iar el o urmărea prin obiectiv:

— Gata?

— O, Doamne, nu. Stai o clipă, a spus ea deschizându-și grăbită poșeta. Stai să-mi refac machiajul.

Asta suna ciudat, mai ales din partea cuiva care avea mai puțină nevoie de machiaj decât oricare altă femeie pe care o văzuse Billy vreodată. În orice caz, în comparație cu fața lui (plină de pistrui, lungă ca a unui personaj de desene animate, încadrată de o claie încâlcită de păr roșu), a ei era aproape fără cusur. *O adevărată frumusețe*, cum ar fi zis colegii lui de la St. John. *O tipă tare.*

În ceea ce-l privea pe Billy, el nu prea dădea atenție farmecelor feminine. Drept e că la școala de băieți la care mergea nici nu prea avea ocazia. Dar în cazul doamnei Kobayashi era greu să le ignori, cel puțin din punct de vedere estetic. Se îmbrăca și se mișca emanând o eleganță semeață care părea în total dezacord cu standardele frumuseții feminine de aici. Frumusețea japoneză – cel puțin din câte remarcase Billy până atunci – presupunea să înfășori femeile ca pe niște victime ale păianjenilor, într-o mulțime de straturi de mătase, și-apoi să le ceri să se poarte ca și cum ar fi invizibile. Prin contrast, doamna Kobayashi era oricum, numai invizibilă nu. De fapt, părea *hotărâtă* să-i facă pe oameni s-o observe. În orice caz, el nu s-ar fi așteptat ca soția lui Kobayashi-r^ «să arate astfel – Kobayashi-*san*, pe care îl văzuse pe șantierele tatălui său fără cămașă, cu un prosop înfășurat în jurul capului și cu *monpe*[4] pătați

4 Pantaloni de lucru (în japoneză, în original).

de sudoare și de terebentină.

— În regulă, a spus ea veselă. S-a rezolvat.

Când a privit-o de data aceasta prin obiectiv, a observat nu numai că-și pudrase nasul și-și împrospătase rujul de pe buze, dar și că își pusese un Winston nou în porttigaretul lung, pe care-l ținea în aer cu un gest moale, cam cum ține un dirijor bagheta în pauzele dintre părțile unui concert.

— A, ești *fermecătoare,* a suspinat Mary Yamashita. Parcă ești o Rita Hayworth japoneză. Ești un om norocos, Kobayashi-*kacho*[5], a adăugat ea în japoneză.

— Așa e, a încuviințat Kenji, deși felul în care-și privea nevasta l-a surprins pe Billy, căci nu era prea diferit de felul în care-l privise mai devreme pe George: intrigat. Încurcat.

— OK, a spus băiatul. Zâmbiți.

Doamna Kobayashi a zâmbit. Strălucitor. Zâmbetul unui adevărat star de cinema. *Clic.* Billy se pregătea să-i mulțumească și eventual să o roage să-i mai pozeze o dată, când dinăuntru s-a auzit o bufnitură puternică și plânset de copil. În spatele lor, Kenji Kobayashi a sărit în sus surprins.

— *Ți-am spus* să te duci cu ea, a țipat el la nevasta sa, împroșcând câțiva stropi de bere din pahar.

— *Ara*[6]*!* a exclamat Hana, strângând din buze. *Quelle catastrophe!*

Dar a țâșnit spre casă uimitor de repede, ținând cont de înălțimea tocurilor pe care le purta.

— *Anata*[7], a strigat ea. Sufletelule, ce s-a întâmplat?

— Teatru curat, a remarcat tatăl lui Billy clătinând cuburile de gheață din paharul gol.

— Sper că fetița n-a pățit nimic, a spus Mary îngrijorată.

---

5 Sufix onorific cu înțelesul de „șef[1] (în japoneză, în original).

6 Vai de mine! (în japoneză, în original).

7 Tu (în japoneză, în original).

— *Alors*, sigur că nu, a liniștit-o Beryl. Copiii mai cad uneori.

Într-adevăr, peste câteva clipe plânsul s-a oprit și, după scurt timp, Yoshi a apărut țopăind, cu fața încă brăzdată de lacrimi, dar luminată de un zâmbet mândru:

— Papa! a strigat ea alergând la el. Am reușit! Am găsit baia și am făcut pipi și m-am spălat pe mâini ca o fetiță mare!

— Bravo, a spus Kenji ridicându-se și luând-o în brațe, apoi așezându-se la loc cu ea în poală. De la *asta* a fost hărmălaia aia? De la spălatul pe mâini?

— Nu, *otoo-san*[8], a răspuns ea trăgându-l de nas. *Aia* a fost ușa. Mi-am prins degetul în ea.

Și-a ridicat degetul mijlociu, pe care Kenji l-a apucat între degetul lui mare bătătorit și arătător și l-a examinat încruntat.

— Trece până te măriți, a spus în cele din urmă și l-a atins ușor cu buzele. Dar mama unde-i?

— Acum a trebuit *ea* să facă pipi, l-a lămurit Yoshi răspicat, și toată lumea a izbucnit în râs.

Toată lumea în afară de Billy. Văzându-i pe tată și pe fiică împreună, a simțit cum i se încordează corzile vocale, de tristețe parcă și, fără măcar să-și dea seama, a ridicat din nou aparatul. A simțit ochii tatălui său ațintiți spre el fără să fie nevoie să-i vadă cu adevărat și a știut că erau, ca de obicei, dezaprobatori. Dar de data aceasta se hotărâse să-i ignore.

Baia de la parter în care se afla Hana Kobayashi era la fel de modernă, aerisită și minuțios ornamentată ca și holul care ducea la ea. Principalul material era lemnul, dar se găseau și câteva inserții de oțel și sticlă sclipitoare. Tavanul boltit și luminatorul în pantă îți dădeau sentimentul că te aflai undeva într-o combinație de saună

---

8 Tată (în japoneză, în original).

suedeză și templu japonez construit în secolul al XVII-lea. Stând în spatele fetiței, Hana studia toate aceste detalii în oglinda cu ramă din lemn de tec care era indiscutabil sculptată manual și importată de cine știe unde, cu mare cheltuială.

Ținea degețelul lui Yoshi sub robinetul de oțel – comandă specială –, deși n-avea idee dacă apa călduță avea într-adevăr vreun efect asupra loviturii. Avea însă cu siguranță un efect psihologic: după cinci minute în care Yoshi stătu cocoțată pe un taburet, cuprinsă de brațele Hanei, plânsetul ei se transformă treptat în sughițuri și-apoi în suspine pe care fetița le preschimbă într-o tăcere meditativă. Aceasta, la rândul ei, conduse la o tipică întrebare fără răspuns:

— Cine a inventat apa?

— Cine a inventat apa? a repetat Hana în engleză (îi plăcea să folosească toate trei limbile cu fetița ei, fie și numai pentru plăcerea de a vedea cât de repede părea Yoshi să învețe). Nu știu cine a inventat-o. Cineva cu adevărat deștept. Căci… uite! E mai bine, *desho*[9]? a întrebat ea ridicând degețelul lui Yoshi până la oglindă.

De fapt, cu unghiuța lui mărginită de lunula albă, în formă de seceră, degețelul arăta exact la fel ca atunci când Hana dăduse buzna înăuntru, fără să se fi oprit măcar să-și scoată pantofii. O găsise pe Yoshi ghemuită în fața băii, plângând și uitându-se la mânuța ei stângă de parcă i-o retezase cineva de tot. Acum totuși fetița își închidea și-și deschidea pumnișorul durduliu, uitându-se galeș la șuvoiul de apă de Karuizawa ce scânteia în soare.

— Apă ajutat, a aprobat ea, întâlnind în oglindă ochii mamei.

— Da, *apa a* ajutat, a spus Hana, adăugând în sinea ei: *E adorabilă.* Fiindcă așa era. Pur și simplu adorabilă. Cu adevărat frumoasă – deși nu în conformitate cu standardele după care era reprezentată

9 Nu-i așa? (în japoneză, în original).

frumusețea în vechile picturi și rulouri de mătase, cu sprâncene groase și cu ochii negri ca tăciunele. Frumusețea lui Yoshi era mai vioaie: sprâncenele fine, închise la culoare, bărbia delicată. Păcat că era mai tot timpul încruntată. Părea că, încă de la vârsta de șase ani, simțea povara lumii; ca și cum știa deja că vârsta copilăriei e mai degrabă o scurtă introducere în mult mai copleșitoarea lume a adulților.

— Acum ești mai neagră decât mine, a spus fetița din nou în japoneză. Se uita la brațul mamei, care se încrucișa cu al ei la încheietura mâinii.

— Ai dreptate, a recunoscut Hana. Am stat joi la soare.

— În costum de baie?

— *Nn*[10].

— Pe acoperiș?

— *Nn*, a dat Hana iarăși din cap în semn de aprobare.

Nici cu asta nu era Kenji de acord – cu felul în care se cățăra pe acoperișul plat de țiglă cu ochelarii de soare și cu cartea și petrecea câte o după-amiază întreagă pe dig, cu atelierele din Honjoku pulsând în ritmuri metalice la picioarele ei și cu cerul plin de fum al orașului deasupra. Lua cu ea întotdeauna aceeași carte: volumul de D.H. Lawrence pe care i-l dăduse Andrew după cea de-a patra lecție pe care o făcuseră împreună. Deși o citise deja de-atâtea ori – de-o sută? de-o mie de ori? –, încât nici nu mai avea nevoie s-o deschidă. Cuvintele îi erau incrustate în minte la fel de clar precum chipul perfect al fetiței ei: „Era bătrână, se simțea ca și cum ar fi avut milioane de ani. Și în cele din urmă nu mai putea suporta povara propriei ființe. Trebuia să fie posedată ca să se dăruiască. Ca să se dăruiască."[11]

Așa te văd eu pe tine, îi spusese Andrew. *Mi s-a părut atât de clar*

10 Un mod de a încuviința (în japoneză, în original).

11 D.H. Lawrence, *Amantul doamnei Chatterley* (cap. X).

când am recitit-o aseară. Și cum ea era șocată atât de cadou, cât și de comentariu – romanul avea o aură de perversitate de-a dreptul mistică, și-ar fi trebuit să fie atât de evident ce însemna iar Andrew păruse atât de tandru și de atent, păruse că înțelege atât de bine dilema ei, încât Hana izbucnise în lacrimi, acolo, pe loc. Chiar în fața lui. Ceea ce avusese drept consecință faptul că-i căzuse în brațe.

Hm! Ce plăcut e să te ating! spusese el mângâindu-i cu un deget pielea ascunsă, moale și caldă, de pe talie și șolduri. Își aplecase fața și-și frecase obrazul de pântecele și de coapsele ei, iar și iar… Prima oară se întâmplase în marțea aceea, apoi în joia care urmase, și-apoi în fiecare marți și joi, timp de doi ani. Doi ani. Două zile distanță între vizite. Două zile ca să-și vină în fire. Cinci zile ca să-i fie dor de el așa de tare, încât absența lui să i se pară la fel de palpabilă ca trupul lui palid, uscățiv. Atunci urca în grabă treptele ambasadei, trecea pe lângă gardienii japonezi cu fețe împietrite și intra în biroul lui fără ferestre, țăcănind cu tocurile ei elegante, englezești pe gresie și ținând caietul simplu, negru în poșetă. Gardienii se înclinau și spuneau *„Ohayo Gozaimasu Sumimoto-sensei”,* iar secretara lui Andrew apăsa pe un buton și anunța „Domnule Greensborough, a sosit domnișoara profesoară”.

O vreme se prefăcuseră că el continua să studieze, luând dicționarele și punându-le unul lângă altul peste articolul din *Asahi*[12] sau peste eseul de Okada pe care le alesese Hana ca să pretindă că lucrează cu ele. Dar în scurt timp nu-și mai bătuseră capul cu ritualurile acelea școlărești. Andrew încuia ușa și-o răsturna pe canapea sau pe covor sau (o dată) de-a curmezișul biroului lui cu placă de marmură, iar în cursul acestor ședințe el era profesorul. Îi arăta ce să facă, unde să-l mângâie, de unde să-l apuce. Când să accelereze și când să încetinească. Îi acoperea pielea cu

12 *Asahi Shimbun,* unul dintre cele cinci ziare naționale japoneze.

pielea lui, centimetru cu centimetru. Când îi spusese „O să mă însor cu tine" părea să fie sincer, așa că ea alesese să-l creadă.

Amintindu-și de toate astea, pufni cu amărăciune*. Îl crezuse! Ea,* care învățase deja de multă vreme să nu mai creadă pe nimeni: pe părinții care o târâseră în copilărie în orașul acela sufocant și lipsit de culoare „de peste gârlă" (ce nume mincinos: era un univers, o gaură neagră goală și dureroasă). Nici pe profesoarele de la școala particulară din Highgate, care oficial o găseau „fermecătoare" și „exotică", dar pe care le auzea șoptind vorbe nimicitoare, precum „sălbatica cea galbenă" sau „micuța gheișă" când credeau că nu le aude nimeni. Și în niciun caz nu credea în vreuna dintre cele două țări pe care le considerase odată „acasă", dar descoperise – mult prea târziu – că niciuna n-o dorea. Că era prea ciudată și străină ca să se simtă bine-venită în oricare dintre ele și că acesta era un fapt pe care nu-l puteau schimba nici toate scuzele și ploconelile din lume.

Acasă era un loc în care trăiai, dragostea era un lucru pe care nu-l luai în glumă, bucuria era un cuvânt potrivit pentru un Charleston pe cinste, fericirea era un termen ipocrit, bun să-i păcălești pe alții…

Pe el îl crezuse.

— Mama?

Glăsciorul firav i se insinuă în conștiință ca un fir strălucitor pe un fundal întunecat și zdrențuit. Hana strânse din ochi, dându-și seama că mintea i-o luase iar razna. I se întâmpla din ce în ce mai des în ultima perioadă.

— Tați spune că soarele o să te facă neagră ca o filipineză sau ca o indiancă, i-a zis micuța pe un ton sever.

Femeia a închis ochii, încercând să zâmbească.

— Păi nu chiar tatăl tău te-a învățat că fiecare japonez are înăuntrul lui o bucățică din soare? a întrebat ea, ridicându-și copila de pe taburet. Asta cum vine? Poți să-mi spui?

— E din cauza lui Amaterasu, trâmbiță imediat Yoshi. Zeița

Soarelui. A fost bunica lui Ninigi. Iar Ninigi a fost stră-străbunicul lui Jinmu-Tenno, primul împărat.

Hana a aprobat cu o înclinare a capului, deși bineînțeles că nu credea o iotă din toate bazaconiile acelea, care erau predate acum la școală la fel de serios ca lecțiile de științe.

— Deci vezi, a zis ea râzând forțat (râsul ei era parcă mereu forțat în ultima vreme), din moment ce suntem toți copiii împăratului, toți trebuie să avem un pic de soare înlăuntrul nostru. Dar eu uneori simt… simt că bucățica mea de soare dă să se stingă. Așa că stau la soare ca s-o aprind din nou.

Asta de unde-i venise?

Yoshi s-a încruntat, mușcându-și buza de jos.

— Poate că aș putea să ți-o aprind eu, a zis fetița în cele din urmă.

Auzind-o, Hana simți că-i stă inima-n loc.

— Asta și faci, a răspuns ea netezind gulerul alb al copilei. Apoi, pe negândite, a luat fetița în brațe și a strâns-o atât de tare, că aceasta a început să scâncească și să se zbată. Dar Hana nu i-a dat drumul decât după ce a respirat de trei ori adânc – trei răsuflări binecuvântate, pline de iarbă, de praf și de soare. Pline de sudoare de copil mirosind a turbă. Când i-a dat în sfârșit drumul, a avut sentimentul irațional, dar nespus de înfricoșător, că în curând, chiar foarte curând, o să întindă mâna după copilul ei și n-o să îmbrățișeze decât aer.

Nu-i nimic real, și-a spus în gând, și știa că acesta era adevărul. Asta-i spusese și doctorul Fukuyama luna trecută, când Hana petrecuse trei zile în pat fără nicio suferință evidentă, în afară de teroarea că, dacă va pleca din casă, va dispărea. „Trebuie să vă străduiți să vă păstrați calmul, doamnă Kobayashi”, îi ceruse doctorul de familie categoric, prescriindu-i un medicament chinezesc din plante. „Liniștiți-vă gândurile. Gândiți-vă la lucruri frumoase. La lucruri liniștitoare: valurile scânteietoare ale oceanului

într-o zi de vară. Aburii și tihna primăverii calde din nord"… Doar că ea, evident, ura oceanul – toată pustietatea aceea de apă cenușie. Și nu mai putea păși într-un *onsen*[13] fără să se enerveze. În niciun caz dezbrăcată. Anii petrecuți la Londra îi exacerbaseră pudoarea.

Yoshi stătea în ușă, fixându-i chipul cu ochii ei negri:

— Mami, acum mergem afară?

O, Doamne, și-a zis Hana, gândindu-se la Kenji, cu fața lui roșie și cu ochii injectați, care sigur se vor întoarce iar acuzatori spre ea.

— Bineînțeles. Dar mami… Mami trebuie să facă și ea pipi. Du-te înainte și spune-i lui papa cum te-ai purtat tu ca o fetiță mare.

Micuța a dat din cap și s-a întors pe călcâiele înverzite de iarbă. S-a uitat peste umăr la Hana încă o dată, apoi a luat-o la fugă cu pas neauzit, ca o pisică, spre ieșirea din casă.

La fel de neauzit, Hana a închis ușa în urma ei. S-a stropit cu apă rece pe față, apoi s-a lăsat să cadă pe taburetul care tocmai fusese onorat de prezența piciorușelor lui Yoshi, perfecte, dar groaznic de murdare. Știa că soțul ei o s-o considere vinovată atât pentru că o lăsase pe fetiță să iasă singură, cât și pentru că o lăsase să intre singură în casă. Soțul ei: paznicul ei. Soțul ei: salvatorul ei cel vânjos.

Ar trebui să te simți norocoasă, îi șoptise mama ei în timpul primei lor *omiai*[14], la un an după plecarea lui Andrew. La momentul acela se întâlniseră deja cu vreo șase candidați care, toți, (după cum le informase cu regret pețitorul după aceea) refuzaseră politicos o a doua întâlnire. Dar Kenji – un constructor din Osaka, ce se trăgea dintr-o familie de muncitori și care dovedea o hotărâre neclintită în a-și depăși condiția – se îndrăgostise lulea încă de la început; o privea cum își soarbe ceaiul, cum își aprinde țigara și cum mănâncă folosind furculița și cuțitul cu aceeași fascinație cu care un copil

13 Baie cu apă termală (în japoneză, în original).

14 Întâlnire aranjată pentru cunoașterea a doi tineri, în scopuri matrimoniale (în japoneză, în original).

urmărește un spectacol chinezesc de umbre. Aproape pe întreg parcursul întâlnirii, nici n-a îndrăznit să i se adreseze direct. Dar după ce au plătit nota, și-a adunat în fine curajul: Viața printre occidentali nu i se păruse murdară și un pic cam rău mirositoare? Sau de-a lungul anilor se obișnuise cu ei?

La început, Hana crezuse că glumește. Dar când și-a dat seama că nu glumea, i-a întors întrebarea, amintindu-i că și el lucra cu străini.

— De obicei sunt numai câțiva străini, a zis el zâmbind larg și clătinând din cap. Și în cea mai mare parte a timpului lucrează în aer liber. Aerul curat e de ajutor.

I-a făcut cu ochiul, iar Hanei i s-a părut că tocmai primise o palmă peste față. *Știu totul despre tine*, părea că vrea să spună semnul acela. *Știu că în privința asta n-ai de ales.*

— Nu-mi place, îi spusese ea mamei ei câteva clipe mai târziu, în salonul femeilor de la Imperial. E prost. E needucat. E…

— E un om bun, i-o retezase mama sa. E cel mai bun pe care-l poate găsi cineva ca tine, cu toate poveștile și zvonurile care circulă pe seama ta.

Era o furie atât de mare și atât de neașteptată în glasul lui Tatsuko Sumimoto, că Hana rămase cu gura căscată. Poate din cauza aceasta mama ei se mai îmblânzise puțin.

— Fii rezonabilă, Hana-*chan*[15]. Trebuie să te măriți. Nu poți să stai cu noi pe vecie. Iar el poate să te apere, după toate prin câte-am trecut tatăl tău și cu mine.

Acum, după șase ani, amintirea aceea încă o făcea să zâmbească plină de amărăciune. Ca și cum mama ei ar fi încercat vreodată s-o protejeze! Ca și cum aristocratica doamnă Sumimoto *ar fi auzit* pledoariile ei: scrisorile triste, îndurerate, care traversaseră oceanul în acei primi patru sau cinci ani ai exilului Hanei la Londra. La

15 Sufix cu înțeles diminutiv, atașat numelor proprii pentru bebeluși, copii, bunici, adolescenți (în japoneză, în original).

fiecare i se răspunsese doar prin câte-o pagină-două atent redactate pe un ton jovial și care ignorau complet rugămințile ei stăruitoare de a fi luată acasă.

Și totuși, pe măsură ce pregătirile de nuntă avansau, se semnau contractele și se schimbau daruri, devenea din ce în ce mai clar că mama sa bătea în retragere, deși, e drept, doar în sinea ei. Fiica ei! Nepoată de samurai! Să se mărite cu un *dulgher* de cea mai umilă condiție – un om care recunoscuse cu mândrie că luase parte la construcția hotelului în care urmau să facă nunta! Cu toate astea o împingea în continuare de la spate și alegea rochiile de nuntă și planifica petrecerea și scurta săptămână de miere în Hokkaido. Iar Hana îi urma fără nicio vorbă indicațiile, stând răbdătoare în picioare cât durau probele, aprobând invitațiile cu o față lipsită de orice expresie. Păcălindu-se în fiecare dimineață, la trezire, că această căsătorie era o soluție temporară; o soluție care s-o ajute să reziste până când Andrew o să-și vină în fire și-o să se întoarcă în Tokyo sau o să trimită după ea.

Andrew. *Nu te gândi la el.*

Oftând, Hana a pus jos portțigaretul, netezindu-și părul cu amândouă mâinile. În ultima vreme, cu afacerea lui înfloritoare și cu programul tot mai încărcat, soțul ei nu mai părea la fel de îndrăgostit. Și totuși era un om bun. Se purta foarte frumos, cel puțin în privințele cu adevărat importante. Era soția lui, o ființă superioară, iar el o venera cu o spaimă ciudată, idolatrică, precum un sălbatic, era o venerație bazată pe o frică imensă, și chiar pe ura față de puterea idolului, a temutului idol… îi aducea din călătoriile lui bijuterii, cafea și alte delicatese. Îi construise o baie în stil occidental, cu țevile în interior; o cameră-garderobă în stil occidental, cu bară și cu umerașe. Un suport de pantofi în stil occidental, pentru dragii ei pantofi italienești și englezești, pe care

până în ziua de azi refuza să-i lase în *genkan*[16] ca o gospodină de rând, fiindcă se temea că vizitatorii o să i-i fure. În legătură cu toate astea el nu spunea nimic, după cum nu spunea nimic nici despre competențele ei limitate în limba maternă sau despre faptul că plecăciunile ei erau stângace, sau că se amesteca uneori în discuțiile bărbaților. Uneori Hana îl surprindea privind-o cu un amestec de adorație și nedumerire, ca și cum încă nu știa ce era ea sau cum ajunsese să fie a lui. Uneori îl disprețuia pentru asta. Dar alteori o înduioșa, la fel ca multe dintre apucăturile lui de bărbat necioplit: felul în care își îngrămădea orezul în gură cu bețișoarele, ca un copil; cum bea bere Kirin caldă la micul dejun. Cum se ruga la strămoși, cu o incantație profundă și guturală, care ei i se părea ciudat de liniștitoare, deși n-o prea înțelegea: *nam amidabutsu nam amidabutsu nam amidabutsu*…[17]

Pentru toate astea, Hana se străduia să se poarte frumos, își dădea toată silința să se poarte „normal" cu prietenii și colegii lui, cum erau și cei strânși acolo în seara aceea (un cuplu american de origine japoneză, cam lipsiți de personalitate; o franțuzoaică masculină care le dădea tuturor ordine; și arhitectul acela mărunțel și suplu, cu ochii lui pătrunzători, cu care o tot urmărea ca o pasăre de pradă flămândă). Îi făcuse și ea cadouri lui Kenji la aniversarea căsătoriei, de ziua lui de naștere sau de Anul Nou. Într-un rând îi brodase chiar și o cravată de mătase la fel cu una pe care o admirase el când merseseră odată să-l vadă pe Clark Gabie în *Sporting Blood.* Făcuse toate acestea ca să-și arate recunoștința pentru faptul că o apăra și – ce era și mai important – pentru că i-o dăruise pe Yoshi; ceea ce însemna că, pe lângă toată grosolănia, exista multă delicatețe și finețe în el. Căci fetița era *perfectă.* Atât de miraculos de perfectă –

16 Zonă de la intrarea unei case, unde sunt lăsați pantofii (în japoneză, în original).

17 Incantație către Buddha.

singurul lucru bun din viața ei chinuită și plină de greșeli. Când o privea era ca o minune, ceva mult mai intens decât orice bucurie pe care o avusese vreodată. Era lucrul cel mai apropiat de sentimentul religios pe care și-l putea ea imagina.

Și-a amintit din nou de Anton Reynolds – arhitectul cel mărunțel și încordat –, și gândul acesta a dat naștere unui val de emoții contradictorii. Anton îi amintea un pic de Andrew, cu felul lui aparte, morocănos, de a-și manifesta politețea, iar Hana simțea asta ca pe ceva potențial primejdios. Într-o vreme, asemenea bărbați – fie ei japonezi sau străini – îi trezeau dorința nesăbuită de a-i strânge în brațe. De a-i înghesui, prin vreun tertip, prin seducție sau pur și simplu cu forța, în golul pustiu care era viața ei. Nu făcuse încă așa ceva; nu ajunsese atât de departe. Și totuși, simțea că o să se întâmple…

Și-a dat seama că tremura un pic. S-a ridicat încet, sprijinindu-se de chiuvetă. Când și-a recăpătat echilibrul, și-a pudrat fruntea, nasul și bărbia, apoi s-a rujat cu meticulozitate.

A ieșit în hol. Dar nu s-a îndreptat spre ieșire, ci în direcția opusă. Hotărâse că voia să vadă casa.

— Doamne, a exclamat soția lui, uitați-vă cum aleargă!

Oaspeții s-au întors ascultători s-o vadă pe fetița de șase ani a lui Kenji coborând vijelios dealul. Anton Reynolds s-a trezit gândindu-se la autoritatea pe care o avea întotdeauna Beryl, chiar și când purta un șorț de bucătărie. Oare din cauza accentului ei franțuzesc puternic? Din cauza siluetei și ținutei ei ușor masculine? Oricare ar fi fost cauza, dacă ea le-ar fi sugerat s-o ia toți la fugă spre poalele dealului sau chiar să-și dea drumul la vale pe șezut, cu toții ar fi ascultat-o. Singura posibilă excepție era soția lui Kenji, care avea niște tocuri înalte, total nepractice.

Lăsându-se pe spate în șezlong, arhitectul a luat o înghițitură din

paharul de Tom Collins[18] și a început s-o studieze pe furiș pe soția angajatului său. Înainte de ordinul lui Beryl, tocmai se servea de portțigaretul foarte lung (și acela total nepractic, trebuia s-o spună) ca să-și sublinieze o afirmație legată de literatura engleză modernă.

— Știu că toată lumea vorbește de fapt numai și numai despre sex, spunea ea cam precipitat, de parcă ar fi băut câteva ceșcuțe de espresso înainte să vină aici. Dar în *Chatterley* există și *altceva* în afară de aspectele evident carnale. După părerea mea, Lawrence este în primul și-n primul rând un inovator în domeniul literaturii. Pentru asta merită mult mai multă considerație.

— Într-adevăr, răspunse George Yamashita, aruncându-i lui Anton o privire cât se poate de grăitoare. Mary Yamashita – Dumnezeu s-o binecuvânteze – roșise de-a binelea. Era clar că se gândeau la ce se gândise și Anton în urmă cu o oră, când o văzuse prima dată pe Hana îndreptându-se spre el cu pași mari, îmbrăcată cu o rochie albă de vară, încălțată cu pantofi cu tocuri impozante și arătând mai puțin a nevastă de japonez și mai mult a fotomodel dintr-o reclamă la croazierele pe Mediterană: *Cine naiba e femeia asta?*

Evident că Anton știa cine era: soția contractorului său favorit, Kenji Kobayashi. Kenji vorbea uneori despre *okusama*[19] sa ca despre o femeie „modernă" și „foarte occidentală", clătinând din cap ca la rostirea unui diagnostic fatal. Dar Anton își închipuise că era vorba despre o modernitate înscrisă în standardele japoneze: probabil o coafură cu ondulații permanente combinată cu un *kimono* de bun-gust. Sau o pereche de pantofi cu model vag occidental, compensați de un evantai. Așa că atunci când această apariție exotică alergase spre el strigând „Aha, deci *acesta* este faimosul șef! În-*cântată*!", fusese nevoit să-și încleșteze falca, pur și simplu ca să nu-i cadă.

18 Cocktail preparat din gin, lămâie, zahăr și apă minerală.

19 Soție (în japoneză, în original).

Făcându-și de lucru cu un cub de gheață, Anton nu se putea împiedica să nu se întrebe dacă Kenji anticipase sau poate chiar se temuse de reacția lui. Dacă acesta era într-adevăr motivul pentru care nici el, nici Beryl n-o cunoscuseră până în seara aceea. Ciudat era că-l cunoștea pe Kenji de mai bine de zece ani – încă de pe vremea când lucraseră împreună la proiectul imperial al lui Frank Wright. La prima vedere, Kobayashi părea să întruchipeze tot ceea ce îi spusese Frank lui Anton despre legendarii meșteri dulgheri japonezi: puternici, cinstiți și simpli, având o legătură aproape spirituală cu lemnul, pe care învățau să-l prelucreze din generație în generație. „Cu adevărat sarea pământului", spusese Frank admirativ, iar Anton nu putuse decât să fie de acord. Îl văzuse pe Kenji ținând strungul cu mâinile lui bătătorite atât de delicat de parcă ar fi ținut un prunc, și totuși cu suficientă forță încât să desprindă din lemn fâșii răsucite, groase și aurii, la fel de ușor cum ar fi măturat rumegușul de pe bancul de lucru. Îl văzuse mângâind o bârnă cu palmele deschise și cu ochii închiși și-apoi găsindu-i unghiul perfect fără echer sau raportor. Era și foarte devotat: când se produsese cutremurul din '23, el se întorsese pe șantier înainte să se sfârșească ultima oscilație, ca un general care-și adună soldații aflați în degringoladă. Toți îl venerau. Până și sfrijiții de salahori coreeni pe care Kenji îi jignea uneori fără perdea, numindu-i „neam de puturoși".

Cu toate astea, Anton tot nu reușea să priceapă cum de se însurase Kenji cu o femeie atât de cosmopolită. De fapt, pe măsură ce după-amiaza târzie se scurgea în toată splendoarea ei melancolică – apusul de soare superb, băuturile servite în curtea al cărei pavaj încă păstra căldura zilei, susurul blând al apei care se insinua învăluind și interferând cu plânsetul gutural al lui Bessie Smith –, enigma aceasta continua să-l sâcâie, deși enigma care era însăși Hana Kobayashi începea să se limpezească.

— Am crescut la Londra, spunea ea ca răspuns la întrebarea cuiva, pare-se, deși s-ar fi putut crede că răspundea gândurilor lui Anton. Am făcut școala acolo începând de la vârsta de opt ani. Sigur, pe vremea copilăriei mele nu era un lucru neobișnuit. Mulți negustori ca tatăl meu plecau dincolo de ocean. Neobișnuit în cazul meu a fost faptul că, atunci când părinții mei s-au întors la Tokyo – cred că era în anul când împlineam zece ani –, pe mine m-au lăsat acolo.

— *Mon Dieu!* a exclamat Beryl care, după cum observă Anton, a aruncat iute o privire spre Billy, care cobora și el dealul cu chiu, cu vai. Dar *de ce* te-au lăsat acolo? Și pentru câtă vreme?

Hana a ridicat din umeri cu o detașare care, ca și salutul, i s-a părut lui Anton un pic prea studiată.

— Ca să-mi desăvârșesc educația occidentală. Am stat acolo încă nouă ani. Sigur, am mai venit de câteva ori în Japonia, în vacanțe. Dar drumul costa mult și prin anii ’20 afacerea tatălui meu a intrat în declin.

Hana îi amintea lui Anton de cineva. Dar nu reușea deloc să-și dea seama de cine…

— Și cum era școala? a întrebat Mary Yamashita, curioasă.

Hana și-a înfipt o țigară în porttigaret, apoi s-a lăsat pe spate și și-a aprins-o cu un gest leneș.

— La Miss Pentworth? Ați citit *Jane Eyre?*

— Chiar așa de rău era?

— Nu chiar, a râs Hana. Dar am fost crescută de un detașament de fete bătrâne englezoaice.

— Deci părinții dumneavoastră nu v-au adus înapoi până n-ați terminat școala? a întrebat Anton, nereușind să-și ascundă mirarea.

— Imediat după aceea, i-a răspuns întorcându-se spre el și aruncându-i o privire caldă, întunecată și plină de înțelesuri, care a trezit în el o emoție ascunsă.

— Și *ați vrut* să vă întoarceți acasă?

— Acasă? a întrebat ea gânditoare. Păi, cred că nu. Știți, aș fi vrut să-mi continuu studiile la universitate, literatură engleză, sau poate teatru. Mi se spusese că aș putea obține o bursă. Dar la momentul acela, părinții mei au hotărât că sosise timpul să mă întorc și să devin o soție japoneză după toate regulile.

S-a oprit pentru a sufla fumul de țigară, care luă forma unui grațios inel oval.

— Și astfel, a reluat ea privindu-l lung pe Kenji, mi-au găsit un soț.

Contractorul, care nu vorbea engleză, a dat totuși din cap binevoitor.

— *Or-u-do*[20] *Japan,* a spus el arătând spre sine. Vechea Japonie. Noua Japonie, a arătat el apoi spre soția lui.

— *So desu nee*[21], a zis Mary Yamashita în japoneză. Mă întreb unde ne încadrăm eu și George în sistemul ăsta.

— Voi? Voi nu sunteți nici una, nici alta, a spus Kenji simplu. Numai fața japoneză, a adăugat el, arătându-și obrazul rotund și roșu.

A urmat o pauză stânjenitoare. Anton și-a dres glasul.

— Păi, se pare că asta-i bine pentru amândoi, a spus el umplându-și și aprinzându-și pipa. O să vă trimiteți și voi fetița la un internat în Anglia?

— Kenji ar trimite-o mai degrabă în Manciuria, a clătinat Hana din cap cu un zâmbet silit. Mai ales de când Liga Națiunilor s-a supărat pe Japonia pentru… să-i spunem aventura ei de acolo.

— Și de când Japonia a părăsit Liga Națiunilor?

— Nebuni, a zis Hana dându-și ochii peste cap. Oameni nebuni,

---

20 Pronunție alterată în stil japonez a cuvântului englezesc *old.*

21 De acord, așa este (în japoneză, în original).

nebuni. Cred că sunteți de acord, domnule Reynolds, că militarii ne duc la pieire.

Intuind din nou esența conversației, în ciuda barierei lingvistice, Kenji i-a aruncat o privire mustrătoare. Până și Anton a ridicat din sprâncene. Nu din cauza afirmației, cu care era de acord din toată inima, ci din cauza francheței cu care fusese făcută. Era periculos în vremurile acelea să vorbești deschis împotriva guvernului. Cu numai o lună în urmă, doi scriitori disidenți fuseseră împușcați de niște indivizi pe care ziarele îi catalogaseră „criminali", dar despre care toată lumea știa că lucrau pentru poliția militară. Chiar și doi dintre proiectanții lui Anton fuseseră reținuți în cursul ultimei luni și interogați în legătură cu presupuse legături cu mișcarea socialistă afiliată universității.

Și totuși, femeia aceasta, care purta în mod inexplicabil numele contractorului său, nu se sfia deloc să-și exprime deschis părerea asupra acestui subiect. De fapt era de-a dreptul radioasă. Și ușor sfidătoare. *Parcă-i o bujie,* s-a trezit Anton spunându-și în sinea lui. Apoi – spre propria-i surpriză, întru câtva – a încercat să și-o imagineze în pat. Imaginea era ștearsă și mai degrabă impresionistă – sâni mici și albi, capul lăsat pe spate, gura roșie, umedă și larg deschisă – imaginile obișnuite ale unei fantezii sexuale voalate. Și totuși, era îndeajuns de tulburătoare încât să nu se poată uita în clipa aceea în ochii negri ai lui Kobayashi.

Fetița familiei Kobayashi coborând cu bine panta dealului, dând buzna în curte cu piciorușele ei goale.

— Mama! a strigat ea, repezindu-se spre Hana, care-și deschisese brațele delicate.

— O, Doamne sfinte, domnișoară Yoshi! Unde arde? a exclamat ea în engleză.

— Nu arde, a ciripit Yoshi în aceeași limbă, apoi s-a ridicat în vârful picioarelor și a șoptit ceva în urechea delicată a mamei sale.

— De ce nu poți să mergi singură? a întrebat Hana, în franceză de data aceasta, ridicând din sprâncenele pensate. Ești fetiță mare. Sunt convinsă că te descurci. Uite, arătă ea spre ușa deschisă. Intră acolo – șterge-te întâi pe picioare – și-o să vezi ușa băii după colț.

Yoshi a rămas o clipă pe gânduri, scuturându-și piciorușele murdare. La o oarecare distanță în dreapta lor, Anton l-a văzut pe Billy intrând în curte și ridicând prompt Brownie-ul. Gestul I a enervat de-a binelea: ajunge cu aparatul ăla! Băiatul ăsta nu mai poate trăi decât prin lentilele lui? S-a încruntat scuturând din cap, dar nu înainte ca Hana Kobayashi – care simțise, fără îndoială, o nouă ocazie de a se afla în centrul atenției – să le arunce câte o privire scurtă, întâi băiatului, apoi lui.

— *Oui, je peux,* a răspuns Yoshi și a luat-o la fugă spre casă.

— Impresionant, a izbucnit Beryl, exprimându-se, din politețe, în singura limbă pe care o cunoșteau toți.

Cu un zâmbet larg, Kenji a contrazis-o cu modestie, în timp ce Anton încerca să-și închipuie cum de se întâmplase să apară combinația aceasta ciudată dintre est și vest. Desigur, Hana însăși afirmase că era vorba de o căsătorie aranjată. Dar de ce să fi fost aranjată cu Kenji? Deosebirile dintre ei treceau cu mult dincolo de „Vechea Japonie" și „Noua Japonie". Ea era o intelectuală; el, un om de rând. Ea era în mod deschis progresistă; el, un tradiționalist de neclintit, care credea cu adevărat că Hirohito era un *ikegami,* un zeu coborât pe pământ. Hana era albă ca laptele și subțire ca o trestie, Kenji era smead, greoi și rotund ca un țăran. Anton nu reușea să și-i imagineze luând cina împreună, cu atât mai puțin dormind în același pat… Nechemată, imaginea femeii goale i-a răsărit din nou în minte. *Bujie.*

Enervat, Anton și-a clătinat paharul, făcând să sune gheața din el. *Nu fi idiot,* își zise. Hana i se părea de fapt snoabă, în încercarea ei de a face din propriul copil o maimuțică trilingvă. Și, bineînțeles, el era

însurat – avea o căsnicie *fericită.* Beryl n-o h fost chiar star de cinema și n-ar fi purtat niciodată asemenea pantofi. Dar însemna mult mai mult pentru el. Era sufletul lui pereche.

Îndreptându-și din nou atenția spre conversația de grup, i-a văzut pe soții Kobayashi schimbând priviri tensionate.

— N-ar fi cazul să mergi tu? întreba Hana.

— Asta-i treabă pentru mame, insista el.

Hana a oftat ridicându-se.

— Să sperăm că nu-i vreo alarmă falsă, a spus ea în engleză.

În timp ce-și netezea fusta, surprinse privirea lui Anton, și acesta avu senzația extrem de neplăcută că femeia știa exact la ce se gândea el – și că era de acord. Apoi se întoarse, dar nu spre casă, ci spre Billy.

— William-*san* a întrebat ea, voiai să faci o fotografie?

O, Doamne, și-a zis Anton în gând.

Billy era și el surprins. Fața i se făcuse aproape la fel de roșie ca părul.

— Nu-i nimic, a spus el grăbit, spre ușurarea lui Anton.

Dar Beryl s-a amestecat și ea, explicându-i Hanei precipitat cum îi oferise băiatului ei o mină de aur. Povestindu-i cum își „ilustrează" Billy viața din Japonia cu aparatul pe care „ei" i-l oferiseră, iar apoi Hana a rostit cuvântul „minunat", pentru că „toți copiii au nevoie de pasiuni" și adăugând că micuța Yoshi lua lecții săptămânale de engleză și de franceză, și de asemenea lecții de pian. *Se specializează fără îndoială în compozitorii englezi și francezi,* își zise Anton. Apoi și-a luat pudriera și și-a pudrat nasul, după care și-a aplicat meticulos pe buze rujul roșu închis.

— Ah, ești fermecătoare, a suspinat Mary Yamashita.

— Zâmbiți, a spus Billy cu jumătate de gură.

Hana și-a țuguiat buzele, care acum îi străluceau, roșii și umede. Apoi și-a pus o mână în șold și a zâmbit larg, ca o starletă.

Snoabă, și-a zis Anton din nou. Se pregătea să facă un comentariu sarcastic, cum că ar fi vrut să-i ceară autograful, când din hol s-a auzit o bufnitură îngrijorătoare, urmată imediat de plânsetul subțirel al unui copil speriat.

Doamne. Casa era plină de veselă și de antichități scumpe, pe care el și Beryl le adunaseră din târgurile de la sfârșit de săptămână. De ce Dumnezeu trimisese femeia aia copilul singur?

Și totuși, Hana nu părea câtuși de puțin îngrijorată. Aruncând peste umăr un glumeț *„Quelle catastrophe!"*, s-a îndreptat repede spre casă.

— Ce actriță, a murmurat Anton pe un ton înțelegător.

— Nu se termină niciodată, a spus Kenji cu glas scăzut, uitându-se în ochii lui Anton. Părea că vrea să mai adauge ceva, dar s-a oprit.

— Copiii mai cad câteodată, a spus Beryl ca să-i liniștească și, bineînțeles, toată lumea s-a liniștit, ascultătoare. Până și Yoshi părea ușurată când a apărut în fugă, după o clipă, alergând ca o vijelie spre genunchiul tatălui ei și lăudându-se în gura mare cum triumfase ea asupra toaletei.

Kenji Kobayashi și-a cules fetița de jos, aproape strivind-o în îmbrățișarea lui de om vânjos. În momentele acelea trăsăturile șterse i se îmblânziseră: arăta aproape frumos. Pe Anton îl impresionase dintotdeauna felul în care bărbații de aici puteau fi cei mai crunți războinici de pe planetă și, în același timp, dovedeau atâta tandrețe neprefăcută față de vlăstarele lor. N-ar fi fost de mirare dacă propagandiștii Ministerului de Război s-ar fi bazat tocmai pe legătura părinte-copil când scriau despre împărat și poporul său. În ceea ce-l privea, Anton nu avusese niciodată o relație prea tactilă cu fiul lui. În primul rând, băiatul era numai piele și os. I s-ar fi părut că ține în brațe o marionetă.

Dar dacă ar fi fost ca Anton să fie într-adevăr sincer cu sine – lucru foarte dificil, de altfel –, era și din cauza amintirii dureroase a

celuilalt William. Primul William. Cel despre a cărui existență acest William nu știa nimic. Acel William – îi spuneau Willy – *semănase* foarte mult cu Anton, cel puțin în cele șase luni cât trăise. Poate că din cauza aceasta îl și iubise cu atâta disperare; de câte ori ținea pruncul în brațe simțea cum o dragoste caldă îi lichefia însuși miezul ființei, de obicei calm și echilibrat. Iar când, după nicio jumătate de an, holera îl luase de lângă ei, se simțise ca și cum niște berbeci de demolare și-ar fi croit drum chiar prin inima lui.

Oftând, a mai luat o înghițitură din pahar, dându-și seama că era gol.

— Cine mai bea un pahar? a întrebat el ridicându-se.

Beryl i-a aruncat o privire intrigată, cu ochii ei de culoarea ierbii-negre.

— Mary? a întrebat el ignorând-o. George? Kenji, bei tot Kirin[22]?

— Dacă nu-i prea mare deranjul.

— Ne așezăm în curând la masă, a spus Beryl calmă. Dar de ce nu mai pregătești o carafa? Mai este niște gheață în răcitor. Carafa de cristal de la mama e pe raftul de sus al bufetului din camera de zi.

— Da, doamnă, a spus Anton înclinându-se ușor, ca un majordom.

A trecut repede pe lângă micuța cascadă și a intrat, oprindu-se să-și lase pantofii în *genkan* înainte să pășească pe *tatami*-ul[23] care era așternut în holul de la intrare. În graba lui, nu s-a uitat când a dat colțul și aproape că s-a ciocnit de Hana Kobayashi. Se vedea clar că-și dăduse din nou cu ruj.

O clipă nu au făcut decât să se holbeze unul la celălalt, ea cu ochii strălucindu-i, el cu inima bubuindu-i în piept.

— Ah, Doamne, a exclamat ea în cele din urmă, în engleza ei

22 Marcă de bere japoneză.

23 Împletitură de paie de orez (cu dimensiuni standard, de obicei având lungimea de două ori mai mare decât lățimea) care se pune pe podele.

ciudat de precipitată. V-am lovit? Mă tem că eram cam visătoare. Ar fi cazul să mă uit pe unde pășesc.

Lui Anton propriul râs i se păru cam stânjenit. Îi simțea din plin parfumul – mosc, dar cu un iz de lavandă. Iarăși: nu era un parfum pe care să-l asocieze cu o japoneză. Hana îi amintea clar de cineva. Dar de cine?…

— Trebuie să mărturisesc, a continuat ea pe un ton vesel, sprijinindu-se de zid, că am tras un pic cu ochiul prin casă. E la fel de minunată ca grădina încântătoarei dumneavoastră soții. Chiar ați proiectat-o singur-singurel?

— De la cap la coadă, a răspuns Anton, deși n-avea idee de ce. Nici măcar nu știa ce însemna acest lucru.

Doamna Kobayashi a scos un pachet de Winston și a scuturat ușurel o țigară, după care și-a înfipt-o cu grijă în portțigaret.

— Aș vrea să vă felicit pentru inventivitate. Și pentru spiritul dumneavoastră… jucăuș.

— Mulțumesc, a zis Anton privindu-i degetele fine care înconjurau micuțul cilindru alb. Nimeni nu mai catalogase vreuna dintre clădirile lui ca fiind „jucăușă". Și nici el nu se considera, în nicio privință, o persoană jucăușă.

— Vorbesc foarte serios, a insistat Hana ducând portțigaretul la buze și suflând fumul spre ventilatorul leneș din tavan. Într-o asemenea casă mi-ar plăcea să trăiesc, dacă aș avea de ales. Și nu numai pentru că are o baie așa de modernă.

— Păi, evident… a zis Anton, Kenji ar putea…

— Kenji n-ar vrea, l-a întrerupt femeia. Soțului meu nici măcar nu i-ar da prin minte să construiască ceva atât de diferit de felul în care construiau tatăl lui și tatăl tatălui lui. Ca să am apă și canalizare în casă a trebuit pur și simplu să-l bat. Atât de conservator este.

Vocea îi era ciudat de ascuțită, și în mintea lui Reynolds s-a conturat un gând care i se înfiripase odată cu acea primă strângere

de mână un pic cam prea entuziastă: *ceva nu-i în regulă.* Ceva dincolo de accentul ciudat și de ținuta exagerat de dreaptă. Vechea poveste tristă, dickensiană. S-a uitat în altă parte, înghițind în sec. Când a privit-o din nou, a văzut că închisese ochii, de parcă o durea ceva.

Că se cam amețise era cât se poate de evident: atât prin felul în care se legăna ușor, cât și pentru că era încălțată. Până acum, în casa lui japoneză nu mai intrase nicio femeie japoneză încălțată, iar el nu prea știa ce să facă. Să-i atragă discret atenția? Să se ofere să-i ducă el pantofii în *genkan?* Părea o sugestie ciudat de intimă, care-i tăia răsuflarea, dându-i un sentiment de disperare.

Hana a deschis însă brusc ochii.

— Iertați-mă, a spus ea pe un ton însuflețit, ar trebui să mă întorc în curte.

S-a întors și și-a reluat mersul, iar Anton a tras aer în piept, pregătindu-se să ofteze adânc – de ușurare sau de regret, nici el nu era în stare să spună. Dar atunci…

Atunci… La primul pas, unul dintre tocuri i s-a agățat în ceva, probabil într-un nod din țesătura *tatami*-ului sau într-un colț al chilimului turcesc pe care Beryl îl întinsese peste podeaua în stil japonez, drept care Hana Kobayashi s-a prăbușit *peste el.* Din instinct, Anton a prins-o, cuprinzându-i cu brațul talia, care, nu se putu împiedica să remarce, era tot atât de diferită față de cea a lui Beryl pe cât e un lujer de bambus față de un trunchi de copac. Tot din reflex, cu mâna liberă a încercat s-o prindă de braț, ca s-o ajute să-și recapete echilibrul. Dar accidental – pur și simplu, complet accidental! – degetele lui și-au greșit ținta și au aterizat, cu palma în jos, tocmai pe sânul stâng al Hanei Kobayashi.

A urmat o clipă de panică încremenită. Femeia s-a uitat în jos, la degetele lui tremurătoare, și apoi din nou în sus, la ochii lui îngroziți. În momentul acela, Anton deja se retrăgea. Dar, spre stupoarea lui, Hana Kobayashi l-a tras înapoi, apăsându-i degetele

mai adânc în carnea ei. S-a lipit de el cu un icnet stins, de ființă neajutorată. Și cum el rămăsese pe loc, s-a răsucit împreună cu el cu o mișcare exersată și surprinzător de puternică, așa încât acum ea se sprijinea de perete, iar el era lipit de ea. În clipa următoare s-a ridicat pe vârfuri și și-a lipit buzele de cele ale bărbatului, chiar când buzele lui încercau să articuleze o scuză bilingvă: „*Shitsurei*, vă rog din suflet să mă iertați”.

Dacă în clipele acelea Anton Reynolds s-ar fi privit pe el însuși cu obișnuita lui stăpânire de sine, și-ar fi pus întrebarea: „La ce *naiba* te gândești?” Dar răspunsul era evident: nu se gândea la nimic. La absolut nimic. De fapt, în clipele acelea nimic din mintea lui nu putea fi considerat gând. Doar un sentiment – o senzație nelămurită că sărutul doamnei Kobayashi era un fel de semnal. Lin semnal catifelat, umed și teribil de excitant, pe care, dacă s-ar fi hotărât, l-ar fi putut urma. O înștiințare fără cuvinte cum că, dacă ar gusta din plin înțelesul jilav al gurii ei, ar putea descoperi un secret crucial, un secret pe care poate că nici el nu-l știa încă, altul decât cel de care se ascunsese toată viața.

Așa se face că i-a răspuns la sărut. A sărutat-o iar și iar, gustând fumul tutunului ei englezesc și rujul lipicios. Îi simțea sfârcul tare apăsându-i podul palmei și, în spatele lui, zvâcnetele inimii. Îi simțea limba atingându-i dinții și propriul trup însuflețindu-se, penisul trezindu-i-se aproape dureros la viață.

Acolo, în holul de la intrarea în casa visurilor lor, pe care el o construise și o decorase cu atâta meticulozitate împreună cu soția sa, Anton Reynolds o împingea pe soția lui Kenji Kobayashi în perete. Și-a înfipt degetele în sânul ei mic, suficient de tare încât ea să geamă – de durere, da, dar și în semn de încurajare, apăsându-i palma pe trup cu mâna ei rece, în caz că el n-ar fi nimerit unde trebuia. *Doamne,* și-a zis el atunci. *Doamne, nu pot face așa ceva.* Dar i-a simțit din nou limba atingându-i buzele și nu s-a mai gândit

nimic. A deschis pur și simplu gura, așa cum nu făcuse niciodată cu Beryl, care considera „sărutul franțuzesc” *gauche*[24], atât ca denumire, cât și ca act în sine. I-a simțit, ca o jenă plăcută, osul șoldului intrându-i în vintre și s-a împins din nou în ea gemând încetișor. Femeia i-a urmat mișcarea. Apoi și-a luat mâna de pe mâna lui, și Anton a avut deodată percepția șocantă a coapselor ei dezvelite, lipite de catarama curelei lui.

Și-a lăsat năuc mâna în jos și a mângâiat-o sub talia subțire. I-a simțit pielea delicată din punctul în care piciorul începea să se îngroașe, cuta ușor mai aspră a încheieturii coapsei și și-a dat seama – *Doamne sfinte – că nu purta lenjerie intimă*, ceea ce l-a dezgustat, în aceeași măsură în care l-a excitat și mai tare. A zăbovit un pic pe părul ei pubian – mai aspru și mai rar decât al lui Beryl apoi s-a îndreptat, foarte încet, spre despicătura moale și caldă a vulvei ei. Se aștepta oarecum ca ea să-l oprească aici, să-i dea mâna la o parte, dar ea a șoptit ceva într-o limbă oarecare (Anton era prea preocupat ca să-și dea seama în care limbă), însemnând „O, da” sau „Ah, te rog” sau „Da, acolo”.

I-a simțit mâna prinzându-l și a avut, în fine, primul gând coerent după un timp care i se păruse o eternitate: *Sunt pe cale să am o aventură.* Gândul acesta l-a șocat, dar nu l-a oprit și nici măcar nu l-a încetinit, până când nu s-au întâmplat două lucruri care au pus capăt brusc îmbrățișării. Mai întâi, o altă femeie a strigat în spatele lor: *„Kaji da! Abunai!”*[25] Și în aceeași clipă a simțit printre aromele de mosc, de lavandă și tutun un iz de fum adevărat. Asta i-a înlocuit pe dată pofta trupească cu groaza: lucrase cu materiale japoneze îndeajuns de mult ca să știe că ceea ce le făcea de preferat (greutatea redusă, flexibilitatea, o anumită uscăciune) le expunea în foarte mare măsură la pericolul incendiilor. Era și cazul casei lui, cea

24 Stângaci (în franceză, în original).

25 Foc! Aveți grijă! (în japoneză, în original).

„originală și jucăușă”. Pe scurt, și-a dat seama ce repede putea pierde totul.

Așa că s-a oprit din a o săruta pe soția lui Kenji și s-a întors, în spatele lui nu era nicio femeie, ci fiul său, Billy, cu afurisitul lui de aparat bălăbănindu-i-se la gât. Billy, care se holba ca o stafie pistruiată și arăta prostește spre podea. Urmând direcția degetului subțirel și alb, Anton a văzut că holul de la intrare tocmai luase foc. Totuși nu era mare lucru – doar o arsură cât o cireașă, de la țigara Hanei, care căzuse pe jos. Nu apucase încă să se extindă. Dar era de ajuns să-l abată – cel puțin pentru moment – de la gândul că fiul lui tocmai îl văzuse giugiulindu-se cu o străină.

Acționând din reflex, s-a răsucit și a început să calce flacăra micuță care (evident) i-a ars ciorapul. A început să înjure și să țopăie, cu erecția încă evidentă, cât se poate de conștient de caraghioslâcul situației. Dar cele două secunde de durere au dat roade: atât flăcăruia, cât și erecția se stinseră.

Gâfâind, s-a întors și a văzut că Hana Kobayashi își trăsese – cu o eficiență de-a dreptul uimitoare – fusta la loc. Când a observat că se uita la ea, și-a dus mâinile la gură.

— *Gomen nasai*[26], a spus ea cu vocea aceea suspect de limpede și politicoasă, de parcă n-ar fi făcut decât să verse un pahar cu vin. O, Doamne. Vă rog să mă scuzați…

— Nu… nu. E-n regulă, a răspuns Anton automat. Nu-i nimic grav.

— Papa? a întrebat Billy cu un firicel de glas.

— Billy, a spus Anton întorcându-se spre el și trecându-și un deget peste mustață – un deget care acum mirosea a Hana Kobayashi –, te rog condu-o pe doamna afară, la masă. După aceea adu-mi un făraș și o cârpă udă.

---

26 Îmi pare rău, vă rog să mă scuzați (în japoneză, în original).

A reușit să rostească toate astea pe un ton calm. Dar pentru că băiatul se holba în continuare la el, a simțit cum își pierde controlul.

— Hei, a explodat Anton în cele din urmă. Ce naiba mai aștepți? Dă-i drumul!

Billy și-a frecat ochiul stâng și pentru o clipă Anton s-a speriat că o să izbucnească în lacrimi, lucru pe care băiatul îl făcea încă supărător de frecvent, în ciuda vârstei („E sensibil”, susținea Beryl).

— Da, tată, a răspuns însă copilul cu aceeași voce ascuțită, de fată. *Kotchira e kite, kudasaimashite*, i s-a adresat el apoi Hanei.

„Vă rog să poftiți cu mine.”

III

USS HORNET, OCEANUL PACIFIC

Aprilie 1942

Era la vreo două ceasuri după răsărit când a înregistrat bubuitura unui tun de pe unul dintre crucișătoare.

Cam Richards s-a ridicat buimac în capul oaselor, auzind mesajul cu sunet metalic ce ieșea din aparatul 2I-MC: „Aici cartierul general. Cartierul general. Toți oamenii la posturile lor în dispozitivul de luptă. Acesta nu este un exercițiu. Cartierul general. Cartierul general”.

Primul lui gând s-a îndreptat către *Blonde Bombshell,* care se afla sus, pe puntea de decolare, cu fuzelajul lui lustruit expus la orice ar fi putut să cadă din cer. Al doilea gând a plecat spre soția lui, care tocmai îi apăruse în vis. În viața reală ea n-avea habar unde se afla și n-ar fi putut ajunge la el chiar dacă ar fi știut. Dar în vis era acolo, pe puntea de decolare a *Hornet*-ului, udă de la ploaia care cădea șuvoaie, încălțată cu pantofi roșii cu tocuri înalte și cu unghiile date cu ojă asortată. Își ținea o mână pe pântece și pe cealaltă pe botul *Bombshell*-ului, era încruntată și încerca să-i spună ceva. Dar, normal, prin zgomotul motoarelor, mugetul vântului și cu toate clătinăturile uriașei nave, n-avea nici cea mai vagă idee ce voia să-i zică.

Ar fi trebuit, își spunea el acum, *să înlocuiesc ușa de la pivniță înainte să plec. Ar fi trebuit să repar fonograful. Ar fi trebuit…* Portavionul s-a cutremurat din pricina unei alte explozii și toate grijile astea vagi și disparate s-au concentrat în două gânduri foarte clare: *Ne-au găsit. Ne-au găsit, iar eu nu sunt pregătit.*

Pentru ce nu era pregătit nu-i era prea clar. Să zboare, poate. Să se prăbușească sau să-și avarieze avionul. Să-și omoare echipajul sau să moară el însuși. Sau poate – ceea ce nu era deloc improbabil în privința acestei misiuni – pentru toate patru la un loc. Oricum, s-a repezit împleticindu-se la dulap și și-a băgat picioarele reci în

pantalonii pătați de sare. *Ar fi trebuit să dorm mai mult,* își spunea în gând.

Într-adevăr, se culcase cu mai puțin de patru ceasuri în urmă, petrecându-și cea mai mare parte a nopții compunând o scrisoare pentru Lacy.

Dragă Lace,

Cred că asta-i ultima mea noapte pe puntea acestei ciozvârte plutitoare de metal. Misiunea începe mâine și, cum nu pot să-ți pomenesc nimic despre ea în scris, poți fi sigură că-ți spun totul în gând, ca de obicei. E ciudat, dar parcă am început să simt că nimic nu se petrece cu adevărat până nu fac asta. Adică până nu afli și tu. Până nu am OK-ul tău. Deși, chiar dacă aș putea face asta în realitate, probabil că aș ezita, fiindcă nu vreau să-ți faci griji pentru mine și, în fine, chestia pe care urmează s-o facem mâine-seară te-ar îngrijora.

Deocamdată însă, e liniște. În seara asta cerul a fost iarăși roșu – „încântarea marinarilor", cum se spune (îți amintești când ți-am zis asta?). E un semn bun pentru zborurile de mâine, ceea ce e bine, fiindcă avem nevoie de tot ajutorul pe care-l putem căpăta. Toată lumea e agitată. Nimeni nu recunoaște, dar se vede pe fețele lor, din gesturile lor și din faptul că nimeni nu vrea să fie singur. Oamenii vorbesc mai puțin decât de obicei și înjură mai mult, dacă așa ceva e posibil (da, eu încerc să mă abțin, de dragul tău, dar e foarte greu aici). Aseară am stat toți la popotă vreo patru ceasuri, chiar și după ce s-a dat stingerea. Știam că mult timp de-acum încolo s-ar putea să fie ultima noastră ocazie de a dormi în ceva care să semene cu un pat adevărat. Și știam, normal, că avem nevoie de odihnă. Totuși, nimeni nu avea chef să spargă gașca. Așa că am stat la taclale și am ascultat-o la radio pe Tokyo Rose[27] *până ne-am săturat de cântecele alea*

27 Iva Toguri, americancă de origine japoneză, crainică a postului japonez de radio, gazda unei emisiuni de propagandă dedicate trupelor americane în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

deprimante ale ei. Și-am jucat cărți. N-ai să mă crezi… Chiar am câștigat! Toată colecția de discuri ale lui Bob Eberly. Sper că ăsta-i un semn că mâine o să avem noroc…

Acum însă, în timp ce stătea acolo rebegit și încerca să-și încheie fermoarul, avea sentimentul înspăimântător că nu era deloc un semn bun și îi venea mai degrabă să se ascundă sub pătură decât să se supună ordinului. De parcă i-ar fi ascultat gândurile, în ușa cabinei s-a auzit ciocănitul unei mâini nervoase. Cam a mai tras o dată, tot degeaba, de fermoar, apoi a luat poziția de drepți, pentru că James Doolittle în persoană tocmai își vârâse capul mic pe ușă.

— *Sir,* l-a salutat Cam de-a dreptul șocat, deoarece comandantul nu-i mai făcuse niciodată o vizită personală.

Doolittle i-a făcut semn să lase la o parte formalitățile:

— Nu te-am văzut pe punte, nici în popotă. Voiam să mă asigur că te-ai trezit. Plecăm. Cu tot echipamentul de zbor.

Cam s-a uitat la ceas. Era 7:30.

— Plecăm *acum?* a întrebat el.

— Da. Chiar acum.

Pilotul mai în vârstă avea o figură aspră. Nările i se deschideau ca niște pâlnii sub nasul care, după părerea lui Cam, îl făcea să semene cu un uliu. Era deja complet echipat de zbor.

— *Decolăm* acum, domnule? a insistat Cam, ca să se asigure.

Doolittle a încuviințat din cap. Cam a simțit și mai tare nodul din gât. *Liniștește-te,* își spunea în gând. *Respiră.*

— Ce s-a întâmplat?

— La ora 6:00 am fost observați de un pichet de pază. *Nashville* a deschis focul ca să-l scufunde – de aici hărmălaia care s-a auzit. Dar probabil că echipajul a anunțat baza. Cu cât decolăm mai repede, cu atât mai bine. Crezi că ești gata? a întrebat el, bătându-l pe Cam pe umăr.

Cam se străduia să dea din cap și încerca să înțeleagă în ce măsură se schimba situația. În primul rând, aveau să atace capitala Japoniei în toiul zilei. Și dacă pichetul anunțase baza din

Tokyo, ei nu pierduseră numai adăpostul întunericului, ci și elementul-surpriză. Așa că vor intra în acțiune tunurile antiaeriene și avioanele de vânătoare japoneze, iar Cam știa de la antrenamente că *Zero-urile* acelea puteau atinge patru sute de mile pe oră în picaj. Nicio șansă ca avioanele *Mitchell* care mai erau și supraîncărcate cu combustibil și armament – să le poată depăși.

— Cât de departe suntem acum, domnule?

— Cam șapte sute de mile.

Fir-arsă fie! Planul original prevedea decolarea la patru sute de mile de coasta Japoniei. Nici la șase sute de mile nu era sigur că aveau suficient combustibil ca să se retragă pe teritoriul Chinei, așa cum cerea planul.

— Putem transporta combustibilul necesar pentru cele două sute de mile în plus, domnule? a reușit el să întrebe, deși se simțea de parcă i-ar fi legat cineva traheea strâns cu o sfoară.

Doolittle a ridicat din umeri, adică „Vom vedea".

— Luăm fiecare câte douăzeci și cinci de galoane în plus. N-o să fie mare diferență. Cel puțin nu în privința bombardamentului.

S-a uitat o clipă țintă la Cam – semnificativ, sau cel puțin așa i s-a părut tânărului. Apoi și-a coborât privirea de uliu pe fermoarul încă deschis al pantalonilor lui Cam, iar acestuia i s-a părut că buzele strânse i s-au destins puțin.

— E clar ce ai de făcut, fiule? a întrebat colonelul.

— Da, domnule, a răspuns Cam trăgându-și grăbit fermoarul și spunându-și iar în gând: *Nu sunt pregătit.*

— Atunci ne vedem sus.

Doolittle a dat din cap și s-a întors pe călcâie, luând-o la fugă spre cea mai apropiată scară ce ducea pe puntea superioară. Cam a

rămas pe loc, uitându-se în urma lui. Noaptea trecută, când coborâse în fine la cabina lui, coridoarele erau goale ca la morgă, luminate doar de lămpile fără fum care proiectau pe pereți umbre nelămurite. Văzuse un șobolan alergând spre pupă, cărând ceva în bot. Un marinar cobora și el, probabil spre sala motoarelor. Acum coridoarele erau ințesate. Oamenii goneau încruntați în ambele direcții, prin ușile și bocaporții etanși care aveau să fie în curând blocați și sigilați. Se înghesuiau în toate closetele de proră cu putință și apoi se chinuiau să iasă, încheindu-și cămășile și pantalonii, îndesându-și căștile pe cap. Cam auzea tot felul de strigăte și fluierături, de ordine și întrebări: „Care-i treaba?", „Am fost loviți?", „Unde naiba-i Smitty?", „Care dintre ei?". Aerul stătut scânteia, încărcat de o energie nouă.

Lui Cam îi tremurau încă mâinile în timp ce-și punea capătul centurii la locul lui, își întindea ciorapii și-și vâra picioarele în ghete. „N-o să fie mare diferență în privința bombardamentului", spusese Doolittle. *Adevărat,* își zicea Cam. *Numai în privința retragerii. A* smucit atât de tare de limba maro a centurii, că partea de piele l-a mușcat supărată de șolduri. A lărgit-o din nou mormăind. Și-a tras pe el bluza de zbor, și-a fixat curelele parașutei și și-a încheiat cataramele căștii de zbor cu degete tremurătoare. Și-a verificat încă o dată trusa B-4, pe care o refăcuse de opt ori de când părăsise uscatul. Acum conținea ceea ce decisese el până la urmă că era esențial: tablete de cafeină, trusa de bărbierit, whisky-ul pentru ofițeri pe care li-l împărțise Doc White săptămâna trecută („în scopuri medicale", spusese el făcându-le cu ochiul). Un pic de hârtie igienică – se spunea că chinezii nu folosesc deloc așa ceva, lucru la care Cam nu se ostenise să se gândească. Câteva batoane de ciocolată Mounds, ca să-l ajute să reziste, presupunând că avea să scape cu viață. Toate păreau la locul lor. Totuși, în timp ce se îndrepta spre scara care ducea către puntea superioară, în minte i s-

a strecurat sentimentul nelămurit că uitase ceva important.

Croindu-și drum pe coridor, a verificat din nou lista pe care o avea în minte: inelul lui Lacy era pus la loc sigur, în buzunarul interior al bluzei, alături de bricheta Black Crackle ornată cu emblema USAAF[28] – aripile de argint – din care Doolittle îi dăruise fiecăruia câte una la prima lor întrunire de la popotă. Pistolul era în tocul lui, la locul cuvenit, plăcuțele de identificare și cartonașul cu expresii chinezești erau toate unde trebuiau să fie. Cuțitul de vânătoare, busola și lanterna le pusese deja în spațiul de depozitare al avionului. *Masca de gaze? Muniția de rezervă?* Și acestea erau toate la bord, verificase de mai multe ori… Și-a amintit abia când ajunsese deja la doar un nivel distanță de scara de la pupă: „Toate astea și, în plus, raiul". Discurile lui Midge. Le spusese tuturor că o să le ia cu el, să le poată asculta la petrecerea de la Chungking, în cinstea victoriei.

În stânga și în dreapta lui se cățărau gâfâind o mulțime de marinari și Cam se mira cum de se putea măcar gândi la un cântec, când singurul lucru pe care ar fi trebuit să-l aibă în minte era o rugăciune. Dar nici n-a apucat să-și termine gândul, că a și luat-o în jos pe scară, cu tălpile bocancilor lovind treptele ca într-un solo de baterie: *pap-pap-pap.* Își imagina vocea lui Bob Eberly subliniind ritmul, și gândul acesta, deși nepotrivit cu momentul, încă i se părea firesc. A hotărât chiar în clipa aceea că, atunci când o să se întoarcă acasă – dacă o să se întoarcă o să-i povestească lui Lacy cum s-a dus înapoi după discurile ei. O să-i povestească și despre visul acela ciudat: cu ploaia, cu pantofii roșii. Felul în care-și ținea ea strâns și apăsat mâna, cu manichiura proaspăt făcută, pe pântecul suplu și plat. Dar oare Lacy *avea* măcar pantofi roșii? Nu-și amintea. Dacă nu avea (își spunea el în timp ce gonea în sus pe scara de oțel, ieșind în

28 USAAF: United States of America Air Force (Forțele Aeriene ale Statelor Unite ale Americii).

aerul umed al dimineții, sub cerul înnorat), o să-i cumpere o pereche. La naiba. O să-i cumpere și un fonograf nou. O să-i cumpere de toate.

Destinația le fusese anunțată chiar în ziua aceea blândă de primăvară în care avioanele și echipajele lui Doolittle fuseseră îmbarcate pe *Hornet.* În clipele acelea, majoritatea celor din Forțele Aeriene își verificau avioanele și se obișnuiau în același timp cu balansul vaporului, iar Cam și Midge nu făceau excepție. Spre deosebire de fratele lui, Michael, Cam nu se prea dădea în vânt după mare. Dar gândul la *Billy* al lui, care atârna de o macara de șase metri, așteptând să fie trântit greoi pe punte, îi provoca mai multă greață decât bancurile de nisip de care se ciocniseră cu o noapte înainte. I se părea că și avioanele cele mari aveau rău de mare, așa cum stăteau înghesuite în boxele construite pentru zveltele *Dauntless*[29].

Până atunci, superiorii nu sudaseră nicio vorbuliță despre misiune, așa încât Cam se gândea resemnat că va mai avea de așteptat cel puțin câteva zile. Posibil chiar până în ziua în care urmau să zboare spre destinația super-secretă care fusese aleasă. Cu siguranță nu se aștepta la un asemenea anunț, când podul Golden Gate nici nu dispăruse încă în zare. Dar exact asta se întâmplase: chiar când se apleca să verifice rotorul stâng al *Cyclone*-ului (putea să jure că, pe când se aflau încă pe uscat, îl auzise hârâind ușor), sistemul de amplificare al navei a început să cârâie.

Cam i-a făcut semn lui Midge să oprească motoarele, și copilotul a deschis geamul lateral al avionului, aplecându-se în afară.

— La dracu! a făcut el enervat.

---

29 Avion de recunoaștere și de bombardament aflat în dotarea Forțelor Aeriene ale SUA în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

Se văita și de mahmureală. Porecla lui întreagă („Midget”[30]) se referea nu tocmai la statura lui deșirată, de vreo 1,83, ci la faptul că-i sărea foarte ușor țandăra, iar cei mai mulți dintre camarazi știau asta și se fereau din calea lui.

Dar în momentul în care printre hârâieli s-a auzit vocea ascuțită a comandantului navei, chipul lui Midge a luat o nouă înfățișare, de concentrare intensă. Și-a lăsat mâinile în jos, și-a îndreptat spinarea și s-a uitat în spate, la Cam, să se asigure că asculta și el.

— Ne-am gândit că v-ar plăcea să știți că ținta acestei unități de luptă este Tokyo, scârțâi vocea lui Mitschner. Armata va bombarda Japonia, iar noi trebuie să ajungem cât putem de aproape de inamic. Asta este pentru noi toți șansa de a le da japonezilor o doză din propriul lor medicament.

Acest scurt discurs a fost urmat de o tăcere perplexă – se auzeau doar vântul, valurile și țipetele pescărușilor. Cam nu auzea decât gândurile celorlalți: *Să-i bombardăm pe japonezi? De pe apă?* La început a crezut că înnebuniseră cu toții. Dar pe urmă s-a gândit la instrucția din ultimele câteva săptămâni – când au învățat să decoleze cu un B-25 de două tone cu viteză dublă și pe o distanță de trei ori mai mică decât parametrii normali – și totul a început să capete sens.

Părea că toată lumea urma același raționament, pentru că tăcerea a fost urmată de un cor asurzitor de strigăte. Cam avea impresia că absolut toți bărbații de pe vas scoteau urlete de aprobare, deși Midge rămăsese fără grai, lucru care nu-i stătea în fire. Ședea pe scaunul lui și se uita la podea, de parcă atunci ar fi fost trezit din somn. Apoi s-a plesnit peste frunte cu casca de zbor.

— Să fiu al naibii, a strigat el către Cam. Tokyo. Ei, am cam dat de belea.

---

30 Persoană foarte scundă, pitic; aici joc de cuvinte, făcându-se referire la expresia *short fuse*, a-i sări țandăra (în engleză, în original).

Pe fața lui nerasă de mult se întindea un rânjet, iar Cam simțea că și pe fața lui (aproape imberbă, ca de obicei) se întâmpla același lucru. Cutezanța planului era șocantă, dar îi stârnea și o undă de nesăbuită ușurare, fiindcă în sfârșit *făceau ceva.* Trădarea din Oahu va primi un răspuns. Frustrarea cumplită pe care le-o provocase tuturor duminica aceea însorită, prima din luna decembrie a anului trecut, va fi răzbunată. Și asta făcea ca totul să aibă un rost, pentru că lucrul cel mai înspăimântător legat de atacul japonez era că-l făcuse să se simtă groaznic de neputincios. Semăna un pic cu bâlbâială cu care se luptase în primii lui optsprezece ani de viață. Sau cu obligația de a lupta pe întuneric. Sau cu un sac de iută tras peste cap când ești legat de mâini și de picioare și trebuie pur și simplu *să stai* și să aștepți următoarea lovitură.

Dar ei nu mai stăteau. *Tokyo, păzea, că te facem praf* își spunea Cam în gând, în acea zi însorită de 2 aprilie. Și-a azvârlit casca de pilot în înaltul cerului albastru și chiar a înghiontit un flăcău cu nădragi largi care se afla prin preajmă, ceea ce nu mai făcuse de când se îmbarcase, întrucât cei mai mulți dintre marinari păreau să-i considere pe aviatori la fel de folositori și de simpatici ca șobolanii înecați.

De data asta totuși marinarul – un tip slăbănog, cu niște urechi aproape cât ale lui Dumbo – l-a înghiontit și el strigând: „Mulțumim, băieți". După care, spre mirarea lui Cam, i-a trântit un pachet de Winston în palmă.

— Pentru drum, l-a lămurit el cu un zâmbet larg.

Mai târziu, la popotă, după ce lucrurile se liniștiseră, Doolittle le-a confirmat țintele: Tokyo, Yokohama, Osaka, Kobe și Nagoya. I-a anunțat că fiecare echipaj trebuia să-și aleagă propriul obiectiv. Și când s-a dovedit – deloc surprinzător – că toată lumea alesese ca primă opțiune Palatul Imperial, maiorul a eliminat-o imediat.

— Vreau să vă amintesc o precizare pe care a făcut-o

comandantul Hap Arnold anul trecut: folosirea bombelor incendiare împotriva orașelor este contrară politicii noastre de atacare a obiectivelor militare. Asta înseamnă că bombardăm uzine și fabrici militare, și *nimic altceva.* Clar?

Oamenii se cam scărpinaseră în cap, dar nimeni nu scosese o vorbă. Apoi bombardierul de pe *Busta Gut* a ridicat mâna. Mickey Franklin era din Iowa, și ochii lui semănau cu cei ai vacilor pe care le mulgea el acolo: căprui, triști și cu gene lungi. Fața lui palidă era năpădită de acnee.

— Domnule, a început el, eu… Eu vreau doar să fiu sigur că am înțeles bine. Spuneți că țintele noastre sunt de natură militară. Dar într-unele lucrează *civili.* N-am dreptate?

Doolittle a încuviințat dând din cap.

— Planul actual prevede decolarea la sfârșitul după-amiezii, ceea ce înseamnă că vom ajunge la Tokyo pe la miezul nopții. Sperăm că la ora aceea majoritatea muncitorilor vor fi acasă, iar noi ne vom atinge scopul de a provoca distrugeri de infrastructură. Dar da, e aproape sigur că muncitorii sunt civili. Și sunt femei și chiar copii printre ei. N-avem ce face. Ăsta-i războiul.

Din nou liniște. Apoi a ridicat mâna Bill Fitzhugh, copilotul de pe avionul doi:

— Hirohito nu e țintă militară, domnule? a întrebat el.

— Nu e, a clătinat Doolittle din cap.

— Dar nu el comandă Armata Imperială?

Doolittle și-a încruntat sprâncenele groase. Deși n-avea mai mult de 1,67 – abia dacă era un pic mai înalt decât Lacy fără tocuri – era de departe cel mai impunător ofițer pe care-l cunoscuse Cam. Asta se datora în parte felului deconcertant în care te privea. Când Cam auzise că această legendă vie a aviației va conduce misiunea „foarte periculoasă”, dar altminteri neprecizată la care urma să participe, prima lui teamă nu fusese că o să pățească ceva el, sau echipajul, sau

chiar avionul. Teama lui, cât se poate de reală, era că o să-l dezamăgească pe omulețul acesta legendar.

— Hirohito este o figură emblematică, spunea Doolittle. Toți experții cu care am stat de vorbă sunt de acord: dacă-l lovim – dacă-i facem cel mai mic rău –, războiul o să fie de trei ori mai greu. Nimic n-o să-i unească mai mult pe japonezi decât un atac asupra Templului Cerului.

Acum, după două săptămâni, în timp ce-și aduna toți piloții, comandantul părea vizibil agitat. Își ținea mâna stângă în cea dreaptă, strâns, de parcă ar fi oprit-o să facă vreun rău.

— Mă tem că mai am niște vești proaste, le spunea el. Echipajul vaporului susține că vom avea vânt din față de douăzeci și patru de noduri pe oră pe aproape tot drumul până la Tokyo.

Un oftat general: combustibilul avea să fie acum și mai prețios.

— Acum avem șanse al dracului de mici să ajungem în China, a mormăit Midge.

Era mai mult o observație decât o nemulțumire.

— Dar planul rămâne același? a întrebat Ted Dawson, pilotul principal de pe *Ruptured Duck.*

— Neschimbat, a confirmat Doolittle. Decolați repede. Zburați razant cât puteți de mult, până vă atingeți țintele. Dați drumul ouălor. Urmați semnalele de radioghidaj, alimentați repede. Și apoi roiți-o în China liberă.

Vocea lui Doolittle s-a frânt ușor la cuvintele „roiți-o”, iar Cam a simțit și el brusc un nod în gât. Se gândea la inelul verde din buzunarul de la piept al bluzonului, când comandantul își reveni și-și frecă mâinile cu mișcări iuți.

— Încă un lucru vreau să adaug, a continuat el. Date fiind schimbările de ultimă oră, șansele să ajungeți până-n punctul ăsta… ei bine, sunt cam reduse. Așa că, dacă cineva vrea să se retragă,

acum e momentul s-o spună. Nu e nicio rușine și nu veți suporta niciun fel de consecințe. Avem șase echipaje de rezervă și o grămadă de piloți de pe *Dauntless* cât se poate de pregătiți să vă ia locul.

Și-a plimbat privirea pe deasupra grupului cu fălcile atât de încleștate, încât Cam aproape că-i putea vedea relieful măselelor prin obraji. Când ochii i-au întâlnit privirea aceea tăioasă și întunecată, a simțit că-l ia cu fiori. Dar nu a cedat. Nimeni nu a cedat. În spatele lor vântul mugea și șuiera, iar ei toți se legănau după mișcările vaporului, care sălta pe spinarea unui val uriaș. Când a coborât din nou, avioanele fixate cu lanțuri s-au ciocnit între ele.

— Se retrage cineva? a întrebat Doolittle.

Emoțiile lui Cam erau la fel de violente ca valurile; pentru prima dată în trei săptămâni aproape că avea rău de mare. Și totuși știa că n-o să spună nimic. Când comandantul o să se uite fix la el și-o să-i spună: „Cam Richards, ești proaspăt căsătorit, iar fratele tău e și el înrolat, așa că până la urmă chiar n-avem nevoie de tine" – el tot avea să ceară, cât se poate de răspicat, să zboare. Așa că i-a întors lui Doolittle salutul și strângerea de mână și a răspuns, de asemenea, urării sale sobre de noroc. Apoi s-a întors pe călcâie, să vadă de avion.

Și după zece minute, iată-l: instalat și legat cu centura în scaunul din stânga, cu parașuta în spate, alături de Midge; aburii răsuflărilor lor păreau sidefii în răceala umedă a dimineții.

Palmele îi transpirau, cu toate că era frig și nici nu băuse cafea. În mod normal ar fi băut o oală întreagă la micul dejun – mai ales că dormiseră așa de puțin. Dar adunarea sunase înainte de micul dejun și abia după ce toți erau prinși cu centurile pomenise cineva de mâncare și de băutură.

Băgând mâna în buzunarul bluzonului, își înclește și-și descleșta degetele pe batista dantelată în care ținea inelul lui Lacy. Dacă ar fi

putut, l-ar fi scos de acolo. Dar nu-i era la îndemână, cu Midge lângă el și cu Miller, navigatorul, la cincisprezece centimetri în spatele lui, așezat la masă, studiind îngrijorat harta.

— Vreau să-l porți, spusese ea, înmânându-i-l pus pe un lănțișor de argint și clipind spre el în lumina lunii. Poate că o să ne aducă noroc, la fel ca părinților mei.

— Eu nu cred în noroc, îi răspunsese el. Ceea ce era adevărat: viața îl învățase că trebuia să conteze doar pe sine însuși. Numai pe sine însuși; să supraviețuiască criticilor tatălui său și ale idioților care-l tiranizau în liceu; să-și stăpânească limba tremurătoare. Lacy știa bineînțeles toate astea, și totuși a continuat pe tonul ei, de parcă i-ar fi zis „măi, nătăräule, măi”:

— Știu asta, dar nu dau nicio ceapă degerată pe ce crezi tu. Îl iei cu tine și gata. Poți să-l ții în mână când ai chef să mă ții pe mine în brațe. Ceea ce se va întâmpla în fiecare clipă, nu-i așa că am dreptate?

Cam nu se putuse împiedica să râdă:

— Nu știu dacă ai dreptate. Dar o să-l țin în mână în fiecare seară înainte să mă duc la culcare, Lacy Lady.

Lacy l-a privit o clipă cu ochi umezi, dar neînfricați. Apoi i-a tras urechea spre buzele ei.

— Ai face bine să mi-l aduci înapoi, a șoptit ea. Altminteri, nu te mai osteni să te întorci, ticălosule.

Așa că, de dragul lui Lacy, și fiindcă n-avea voie să ia cu el scrisorile ei, sau fotografia ei, sau orice ar fi putut constitui un indiciu despre cine era și de unde venea în caz că ar fi fost descoperit, și, în plus, fiindcă orice s-ar fi întâmplat, o părticică din el voia întruna s-o țină în brațe, Cam luă inelul. Nici în ruptul capului nu se punea problema să-l poarte la gât, așa că-l învelise într-una dintre batistele ei cu margine de dantelă, aceeași pe care-o folosise ca să-i șteargă rujul de pe obraz. Credincios cuvântului dat,

în fiecare seară înainte să adoarmă, scotea ghemotocul alb din sacul lui de campanie. Într-un fel de ritual sumbru, își lipea pânza mânjită cu roșu de obraz și ținea inelul mic și greu în palmă. Îi amintea de soția lui, într-adevăr. Dar îi amintea și de poveștile pe care li le citea mama, lui și fratelui său, pe când erau copii: povești simple, clare, ce începeau cu, A fost odată ca niciodată" și în care uneori era vorba despre un prostănac bâlbâit, cam ca el, care, la sfârșit, în ciuda tuturor așteptărilor, trăgea adânc aer în piept, se lupta cu balaurul și câștiga mâna prințesei. Deși, evident, el câștigase deja mâna prințesei…

— Nu se întâmplă să ai ceva mâncare pe-aici, nu-i așa? a întrebat Midge dând buzna în gândurile lui și uitându-se fix la locul în care mâna lui Cam dispărea sub bluză. Hei, Cam, băiete! Te-ai plictisit deja? *Dormi* sau ce faci?

Cam s-a întors spre secundul lui. Ca de obicei, Midge era înghesuit incomod pe scaunul său, cu picioarele sale lungi înțepenite sub tabloul de bord compact al lui *Billy.* Cam îl întrebase odată de ce-și alesese meseria aceea, când era evident că n-avea statura potrivită pentru ea. Midge se uitase țintă în ochii lui și-i răspunsese pe un ton lipsit de orice inflexiune:

— Știai că evreii nu cred în îngeri?

Cam a clătinat din cap: nu știa.

— Păi nu credem, a zis Midge. Am aflat de la rabin. Și la scurtă vreme după asta m-am hotărât să mă fac pilot, din moment ce zborul cu avionul e singurul lucru care mă aduce mai aproape de rai.

Acum prietenul lui bătea o țigară Lucky Strike neaprinsă de genunchi, în ritmul unui tir rapid.

— N-ai de gând s-o fumezi, nu? l-a întrebat Cam.

— Nu, a răspuns Midge, dar Doamne Isuse, ce n-aș da… Ori pentru asta, ori pentru o dușcă din pileala aia maronie a lui Doc

White.

— Care-i treaba, Friedman? Chiar *așa* de îngrijorat ești?

Încerca să pară glumeț și, spre cinstea lui, Midge a reacționat ca și cum reușise.

— Îngrijorat, domnule locotenent? *Moi? s-z* strâmbat el în stilul lui Grucho. De ce să fiu îngrijorat, ce s-ar putea întâmpla?

Cam s-a căznit să zâmbească, deși știau amândoi prea bine interminabilele răspunsuri la această unică întrebare.

— Dar *tu* ce ai acolo, de fapt? a întrebat Midge uitându-se la buzunarul de la bluzonul lui Cam, iar Cam s-a uitat în jos, să vadă dacă mâna lui era tot acolo.

— Nimic, a spus el repede, trăgându-și mâna afară. Un talisman.

— Din câte știu, tu nu crezi în noroc.

— Poate că m-am răzgândit.

Midge i-a aruncat o privire ciudată.

— Sper că ai luat și discurile alea!

Cam a indicat un loc sub scaun.

— Bun, a zis Midge. Am auzit că Lawson a luat fonograful pentru aterizarea de la Chungking.

Cam a pufnit. Încă i se părea absurd să ia cu ei muzică într-o asemenea misiune.

— Dacă ajungem la Chungking, a mormăit el.

— O să ajungem, i-a răspuns Midge, impasibil ca o stâncă. Punându-și țigara în gură, tot neaprinsă, s-a ghemuit morocănos în scaunul lui. După o jumătate de secundă totuși, fața i s-a luminat și s-a îndreptat de spate, aproape atingând cu capul tavanul de oțel al cabinei.

— Fir-aș al naibii! a izbucnit el. Uite-l, pleacă. Pleacă Bătrânul.

Cu inima bubuindu-i în piept, Cam s-a întors în direcția în care privea Midge. Într-adevăr, avionul lui Doolittle își tura motoarele. Elicele se învârteau și vaietul lor sfâșietor se auzea până în capătul

opus al punții.

— Fă-i praf. A strigat Midge. Du-te și arată-le tu lor, numărul unu!

Apoi, către Cam:

— Hei, dacă tot ai început să crezi în noroc, mă întreb dacă n-ar fi fost bine să-i urmăm exemplul și să rămânem la numărul șase.

Ca mulți zburători din școala veche, Doolittle credea că aduce ghinion să sfințești un avion. Majoritatea celorlalți piloți își dăduseră seama destul de repede că în domeniul acesta exista din start prea puțin noroc, și jumătate dintre avioanele *Billy* fuseseră botezate la Eglin. Cam îl numise pe-al lui după Jean Harlow, în memoria morții ei timpurii și a primului film la care fusese împreună cu Lacy. Pe deasupra, îi plăcea și jocul de cuvinte cu bomba[31].

— Bănuiesc c-o să aflăm curând, a spus el.

În timp ce ofițerul de lansare își pregătea fanioanele, un marinar a țâșnit în fața lui și a împins repede la o parte saboții care blocau roata din față a avionului. Cu toate zvâcnetele și hurducăturile navei, mișcările lui precise aveau o elasticitate nervoasă, de parcă se pregătea să pornească pe intervalul dintre bănci la propria lui cununie. Cam se zgâia pe deasupra siluetei lui ghemuite, încercând să-l zărească pe comandant, dar tot ce-a reușit să vadă a fost cerul și reflexia turnului.

— Mă-ntreb dacă-i îngrijorat, a zis el.

— Bătrânul? a întrebat Midge pe un ton fornăit. Mă-ndoiesc. Un om care a supraviețuit primului looping din lume nu se sperie din orice.

— E și el om, a insistat Cam. Mănâncă și se cacă la fel ca toată lumea.

Doolittle stătea acum în picioare pe frâne. Cam îi ghicea cu greu

31 Jean Harlow (1911-1937), actriță la Hollywood, simbol al anilor 1930, supranumită și *The Blonde Bombshell* (Bomba blondă).

silueta prin parbrizul de plexiglas al avionului unu. Motoarele erau turate la maximum și paletele elicelor se contopiseră în niște discuri lucioase și translucide. *Hornet* era acum așezat pe direcția vântului, ca să-i ajute pe piloți să se ridice mai repede. Atâta avantaj aveau și ei de la nenorocita asta de furtună: un asemenea vânt puternic sub aripi îi încetinea pe de o parte, dar pe de alta, îi ridica suficient de repede încât să se desprindă de punte fără incidente. Și dacă nu reușeau… Cam simțea iar că se înfioară.

Dincolo de proră, valuri înalte de zece metri se rostogoleau spre ei ca niște munți Fuji cu creștetele acoperite de zăpadă. Spațiile dintre ele erau asemenea unor canioane, încrețite și întunecate, atât de adânci, încât nu li se vedea fundul. Avionul lui Doolittle continua să tureze motoarele, și Cam încerca să nu-și închipuie cum unul dintre valurile acelea monstruoase înghite aparatul, cu tot cu echipaj. Apoi puștiul cu păr roșu a împins și ultimul sabot care bloca avionul unu, coca navei a lovit un val mai mare decât celelalte, și puntea de decolare s-a ridicat la un unghi de cel puțin 45 de grade.

— F ir-ar să fie, a zis Midge vârându-și iar în gură țigara neaprinsă și apucându-se s-o mestece. A cui ziceai c-a fost ideea asta cretină?

Cam s-a mulțumit să clatine din cap, căci era cât se poate de sigur că n-o să fie în stare să scoată vreo vorbă. Și-a încleștat buzele și s-a uitat la figura încruntată a ofițerului de lansare, care măsura din ochi cocoașele de apă ce loveau nava și-și mișca buzele numărând secundele la care se succedau. A ținut mâna cu fanionul ridicată atât de mult timp, încât lui Cam i s-a părut o veșnicie și a simțit nevoia să se repeadă și să i-o dea el în jos. În cele din urmă însă ritmul valurilor a început să corespundă, motoarele lui Doolittle au ajuns la sunetul potrivit, iar fanionul a coborât ca o lovitură umedă de karate: *Start!*

În timp ce ofițerul se lăsa într-un genunchi ca să evite impactul cu aripa avionului ce se îndrepta spre el, Doolittle eliberă frânele. Avionul unu înainta greoi, cu o viteză imposibil de mică, cu flapsurile complet coborâte, și Cam a simțit cum o bandă invizibilă de cauciuc i se încolăcea în jurul pieptului. *N-o să reușească*, își zicea în gând și simțea cum încheieturile îi înțepeneau, de parcă i-ar fi înghețat brusc. *O să se ducă direct în jos. O să cadă în mare.*

Botul lui Doolittle s-a lăsat mult în jos în momentul în care roțile din dreptul aripilor au părăsit scândurile punții. Dar, spre ușurarea lui Cam, pilotul l-a ridicat imediat, îndreptându-l spre cer. Apoi a început să ia altitudine, cu cele două motoare luptându-se vitejește cu vântul umed și cu gravitația.

— Hă, fir-ar să fie, a repetat Midge, dar de data asta vesel.

Doolittle a executat întoarcerea de 36 de grade pentru a zbura în lungul vaporului, reglându-și deschiderea arcului după semnul de pe suprastructură care afișa orientarea giroscopică a navei. În timp ce-l urmărea cu privirea, Cam a simțit cum banda de cauciuc din jurul pieptului i-a plesnit deodată: putea din nou să respire. Și-a coborât privirea spre puntea de decolare, unde echipajul portavionului izbucnise în chiote. Nu putea auzi mare lucru din pricina zgomotului motoarelor, dar și-a văzut propriul echipaj bucurându-se: Midge izbea cu piciorul lui mare în podea și bătea din palme, iar Miller urla ca un ogar la vânătoare. Fără să vrea, Cam a început și el să strige „Daaaaaaaaa”, până când plămânii plini de fum i-au curmat în cele din urmă glasul.

Ca răspuns, Doolittle s-a înclinat spre dreapta și și-a coborât aripa în semn de bucurie. Apoi, nemaiașteptând decolarea celui de-al doilea avion, s-a afundat cu toată viteza în ceața dinspre vest. Cam a urmărit cu privirea cât a putut de mult nava scânteietoare, până când contururile acesteia s-au contopit cu norii de culoarea oțelului.

— Trag mare nădejde c-o să-l mai vedem, a strigat Midge, iar

Cam a dat din cap a încuviințare. Apoi, din senin, s-a trezit că râde: hohote grele, seci, care-i izvorau de undeva mai jos de brâu și durau câte zece secunde bune.

— Ți-e rău? l-a întrebat Midge, aruncându-i o privire îngrijorată.

— Nu, a răspuns Cam ștergându-se la ochi cu mâneca.

Când s-a uitat din nou în sus, avionul doi se îndrepta în viteză spre apă.

— Și uite cum o luăm iar de la capăt, cânta Midge. Ca un ceas. Bam-bam-bam.

Cam nu văzuse niciodată un ceas care să facă *bam-bam-bam,* dar Midge avea dreptate. *Bam:* avionul unu o lua din loc. Avionul doi: *Bam.* Trei, iarăși *bam.* Până la avionul șase, toți reușiră să decoleze fără incidente, deși avionul cinci – *Pete pilangiul* – îi păcălise pe toți după ce un val sălbatic aruncase prora vaporului într-o adâncitură neprevăzută, fix în secunda în care roțile avionului părăseau puntea. Pentru o clipă, cât prora zvâcnea în sus, spre cer, tuturor li se făcuse părul măciucă, fiindcă părea că avionul pur și simplu căzuse în apă. Dar după o altă clipă prora coborâse, iar bombardierul a apărut precum pasărea Phoenix, cu roțile atingând apa, dar cu botul îndreptat spre nori. În momentul în care s-a ridicat, un alt chiot general a măturat puntea portavionului. De data asta, echipajul lui Cam s-a abținut. Erau toți ocupați cu pregătirile. Era rândul lor.

Cam simțea cum botul *Bombei blonde* sălta în timp ce împingătorii îi potriveau roata din față în dreptul liniei albe; îi simțea carcasa vibrând în timp ce băieții care răspundeau de bombe verificau și zăvorau chepengul de la compartimentul de stocare. A aruncat repede o privire în spate și l-a văzut pe Miller care, cu fața palidă ca luna, își făcea cruce. Apoi a observat că ofițerul de lansare se uita fix la el.

Pentru o secundă i-a revenit în minte zumzetul acela exasperant: *Nu sunt pregătit.* Dar zgomotul lui îndărătnic a fost repede înghițit

de vuietul motoarelor și, spre propria lui mirare, și-a auzit vocea în interfon, acoperind toate celelalte zgomote:

— Pilotul către echipaj. E toată lumea gata?

A fost uimit cât de calmă – ba chiar autoritară – îi era vocea, dar ceilalți nu păreau câtuși de puțin surprinși. A auzit niște „Gata!” cârâite, după care abia a mai apucat să-și zică în gând: *Asta e; pot încă să ies de-aici,* căci ofițerul de lansare i-a observat degetul mare ridicat în semn de „Sunteți gata?” și l-a ridicat și el, salutându-l. Apoi, cu o mișcare lină, ca de dans, a înălțat fanionul în pătrățele deasupra capului. S-a lăsat pe un genunchi, și-a coborât brațul întins la nivelul umărului și a arătat hotărât spre punte: *Start.*

Aproape din reflex, Cam a eliberat frânele și a început să ruleze. Și iată-i gonind de-a lungul liniei albe, alunecoase; inima îi bubuia în ritmul vibrației motoarelor gemene. Albastrul uniformelor de marină și cenușiul murdar al suprastructurii vaporului au început să curgă amestecate pe lângă *Bomba blondă,* care prindea viteză. Când a trecut pe lângă ofițerul de lansare (aflat acum în siguranță, întins pe punte), Cam a tras atât de tare de manșă, că și-a simțit coatele pârâind și a văzut cerul prăvălindu-se spre el ca un zid ud de beton. Au ajuns la marginea navei în momentul în care se retrăgea un alt val cu creastă albă; botul avionului a luat-o în jos, spre apă, cu tot cu curajul lui Cam. A tras de manșă în sus cu toată puterea și a avut chiar un moment în care i s-a părut că simte o trepidație, temându-se c-o să intre în vrie. Era clar că Midge – care urla „Draaace, Cam! Fii atent la viteză! Fii atent la bot, pentru numele lui Dumnezeu!” – se temea de același lucru.

Dar a reușit să se redreseze, simțind acum încordarea în tricepși și în regiunea inferioară a spatelui. A modificat un pic unghiul cu orizontala, a mai tras un pic de manșă… și spre totala lui încântare și groază… s-a ridicat. Valurile împestrițate cu frișcă erau acum sub ei, îndepărtându-se clipă de clipă.

Abia după ce s-au ridicat flapsurile a simțit că-l ard plămânii și și-a dat seama că-și ținuse răsuflarea pe toată durata decolării. *Respiră,* își zicea în gând și a dat drumul aerului într-un „oooooof" răgușit. S-a înclinat spre dreapta ca să-și regleze busola, încleștându-și mâinile pe manșă de i s-au albit încheieturile degetelor. La șaptesprezece metri altitudine, plafonul de nori era dens ca lâna de oaie. Dar mintea lui era acum limpede și sprintenă; nu mai era plină de grijile și spaimele de acum zece minute, ci de versurile fandosite ale cântecului favorit al lui Lacy, despre adieri sentimentale și izvoare visătoare și drumuri pline de aventuri doar pentru el. Nici nu reușea să se audă în vacarmul acela, dar fredona în timp ce se avântau spre înălțimi, iar huruitul motoarelor Cyclone îi acoperea cu generozitate vocea afonă.

Au zburat spre nord-vest timp de cinci ore. După prima rundă de „Bravo!" au ținut o scurtă consfătuire în legătură cu mâncarea și cu băutura și au ajuns la concluzia că nu stăteau deloc bine. În afară de Giamatti, care avea întotdeauna la el două sandviciuri cu șuncă picantă („Sunt italian, domnule", îi spusese el prin stație. „Noi nu facem niciodată nimic dacă nu suntem sătui."), n-aveau de fapt nimic de mâncare, cu excepția celor trei batoane de ciocolată ale lui Cam, turtite și făcute praf în timpul decolării. Lucrurile stăteau la fel de prost și în privința lichidelor: Bergermann descoperise un bidon cu apă călâie înghesuit după spătarul scaunului lui, dar asta era tot ce aveau toți cinci de băut. Îngrijorat de posibilitatea deshidratării și a crizelor de hipoglicemie, Cam le-a ordonat să drămuiască hrana în mod chibzuit. Dar au terminat totul în prima oră: au sorbit cu grijă apa din bidon și au tăiat sandviciurile în soldăței. Midge avea maniere alese, mâncând cu degetul mic și păros ridicat, de parcă servea ceaiul la Palatul Buckingham.

— Păi, a zis el când a terminat, uitându-se la rouă care se aduna în lacrimi mari pe parbriz, e mai bine decât nimic.

Cam l-a aprobat dând din cap, deși lui i se păruse ceva mai rău decât nimic. Mâncarea nu făcuse decât să-i stârnească pofta, apa abia îi umezise buzele, iar stomacul îi ghiorăia și mai și. Și abia acum, când n-aveau mâncare în avion, iar următoarea masă era pură teorie, și-a dat seama că în ultimele zile nu mâncase mai nimic – nici măcar când avusese ocazia. Stătea și el la coadă și-și umplea tava, ca toată lumea de pe vapor. Dar când se așeza la masă, între o criză timpurie de constipație și agitația generală, abia dacă mai mesteca și altceva în afară de propriile unghii. Se întreba dacă mai pierduse și altcineva micul dejun și-i era măcar pe jumătate la fel de foame pe cât îi era lui, dar nu a spus nimic cu voce tare. De fapt, în următoarele două ore, nimeni nu a mai rostit nimic în afară de strictul necesar. Știau cu toții că acestea puteau fi ultimele lor ore împreună, sau ultimele lor ore de viață. Așa că nu prea erau multe cuvinte importante.

Raza aceea stingheră de lumină care a apărut în timpul drumului exact asta era: o rază de lumină ce spărgea plafonul de nori la vreo două sute de mile de uscat. Săgeata aceea sclipitoare a fost în curând urmată de alta, apoi de încă două. Apoi de o mulțime, până ce norii s-au împrăștiat ca prin minune. Altitudinea joasă și vântul puternic din față îngreunau încă menținerea traiectoriei. Dar Midge a preluat pentru scurt timp comanda, cât a folosit Cam tineta și și-a întins și masat brațele, care-l dureau. Când s-a întors la locul lui, cerul era albastru, iar apa scânteia de parcă însuși bunul Dumnezeu împrăștiase nestemate pe toată suprafața ei unduitoare. Midge s-a uitat la Cam. Pentru prima dată de când *Hornet* dispăruse din raza privirilor lor, zâmbea.

— M-am gândit să-ți dreg un pic vremea asta căcăcioasă cât timp ai stat în spate, i-a strigat el.

Cam i-a zâmbit la rândul său, dar, fără să-și dea seama de ce, i s-a pus un nod în gât. Ca și cum copilotul lui chiar ar fi făcut o

adevărată minune. Pentru el personal.

— Vezi? a strigat în timp ce se strecura la loc pe scaunul pilotului. Să-l ia dracu' pe rabinul ăla al tău. Tu chiar ești un înger.

— Rabinul meu spune că nu există nici diavoli, i-a întors-o Midge, trăgându-i un pumn în umăr.

— O să ne ia dracu pe toți dacă nu reușim să găsim afurisitele alea de repere, a strigat Miller din spate. Scuzați-mi exprimarea.

În ultima oră scrutase orizontul cu binoclul și părea îngrijorat, deși, când Cam îl întrebase dacă erau pe ruta corectă, încuviințase.

— Ar trebui să fim aproape de-acum, nu-i așa? a întrebat din nou Cam.

— Da, dacă nu ne-am abătut din drum. Coasta trebuie să apară din clipă-n clipă.

Lui Cam îi zvâcnea inima, deși exact asta sperase să audă. Ca să se liniștească, s-a întoarse la cântecul „Toate astea și, în plus, raiul", încercând să-și amintească toate cuvintele. Tot sucea ultimul vers (era „îmi dai dragostea ta și dragostea ta-i o melodie" sau „îmi dai dragostea ta și dragostea ta-i atât de dulce?"), când Miller și Midge au început să strige „Pământ!".

— Unde? a urlat și el. Unde-i pământul?

— Cam la douăzeci de grade stânga față de botul avionului, a răspuns Miller. Uite-acolo. Vezi chestia aia? E farul Inobusaki.

Midge a ridicat binoclul și s-a uitat cu multă atenție la coordonatele indicate.

— Dap, a zis el în cele din urmă, ai dreptate. Asta da priveliște. E prima palmă de uscat pe care mi-au poposit ochii în ultimele trei săptămâni.

Cam și-a simțit pulsul luând-o razna.

— Dă-mi și mie binoclul, a strigat el. Ține tu o clipă manșa, te rog.

Avea pumnii atât de înțepeniți de cât strânsese mânerele de metal, încât la început, când și-a desfăcut degetele, îl dureau. Dar

durerea i s-a potolit când și-a scos ochelarii și a dus binoclul la ochi.

La început, totul era alb: două rotocoale de lumină albă, întretăiate de genele lui subțiri și rare. A clipit de câteva ori, a schimbat direcția, și teritoriul inamic s-a materializat ca o viziune, scăldat în lumina soarelui de sub ei.

Timp de săptămâni întregi încercase să și-l închipuie: *Nippon, Nihon.* Chiar copiase cu grijă în carnetul lui semnele: 日 și 本. *Originea Soarelui.* Aflase asta dintr-o serie de prelegeri ținute dimineața la popota ofițerilor de pe *Hornet* de către ultimul atașat al marinei la Tokyo dinainte de război, un bărbat palid și firav, pe nume locotenent-comandor Spencer Jackson. Unii oameni le ziceau acestor discuții „exerciții pentru tărtăcuță”. Midge le numea „Cum să te împrietenești cu japonezii și cum să-i influențezi”[32] și întotdeauna întârzia, în caz că binevoia să participe. Cam însă era prezent în fiecare dimineață la 8:30, în primul rând, cu o concentrare pe care n-o avusese niciodată în timp ce studia bazele aeronauticii. „Oamenii ar trebui să știe câte ceva despre locurile pe care urmează să le bombardeze”, îi scrisese el lui Lacy.

Și chiar învățase câte ceva. În afară de 日本, aflase că japoneza nu semăna deloc cu chineza, deși folosea caractere chinezești. Foloseau caractere chinezești fiindcă timp de mii de ani, ca majoritatea națiunilor asiatice, de altfel, îi admiraseră și-i imitaseră pe chinezi, la fel cum multe națiuni occidentale îi imitaseră pe francezi. Acum se părea însă că trecuseră de faza admirației și voiau, pur și simplu, teritoriile lor – începând cu Manciuria, pe care armata lui Hirohito o invadase în 1930 și pe care de atunci o țineau strâns în gheare. Se retrăseseră din Liga Națiunilor în semn de protest, atunci când organizația ceruse retragerea trupelor japoneze de pe teritoriul

32 Aluzie la cartea de dezvoltare personală a lui Dale Carnegie, *Cum* să te împrietenești cu oamenii și să-i influențezi.

chinez.

— De ce naiba o vor așa de mult? întrebase cineva.

— O vor, răspunsese locotenent-comandorul Jackson, în parte pentru că ritmul uluitor în care s-a modernizat Japonia a creat o nevoie disperată de resurse – lemn de construcție, oțel, cărbune, teren agricol – pe care o țară de mărimea sa pur și simplu nu le poate furniza. Dar guvernul speră, de asemenea, să asigure spațiu vital pentru populație. Ei văd Manciuria cam cum vedeau pionierii americani Vestul Sălbatic. O consideră teritoriul lor de dezvoltare.

— Doar că nu-i teritoriul lor, observase Midge.

— Sigur că nu e, spusese Jackson. Și nici Wake, Guam, Borneo sau Filipine. Exact acesta este motivul pentru care îi bombardăm, domnule locotenent.

— Credeam că-i bombardăm pentru că ne-au bombardat și ei pe noi, în insula Oahu[33], se mirase Giamatti.

— Au bombardat Oahu ca să nu încercăm noi *să-i oprim* să preia controlul asupra Extremului Orient, rostise Jackson răspicat.

S-a lăsat o scurtă tăcere, întreruptă de un glumeț din spate, care a zis tărăgănat:

— Păi, e al naibii de sigur că au înțeles greșit.

Pornind de la aceste prelegeri, Cam ajunsese să-și imagineze inamicul lor din Pacific ca pe un fel de combinație între diferitele cartiere chinezești pe care le știa el, New York City și, poate, Lilliput, din cauza staturii mici pe care se spunea că o au japonezii. De unde era el acum însă, Japonia nu părea altceva decât o bucată de mătase decolorată, întinsă deasupra valurilor. Coasta ei nisipoasă era împodobită cu dantele de ceață, presărate ici-colo cu puncte albe care, de la distanță, scânteiau ca gheața sau ca marmura. Când s-au

33 Oahu insulă hawaiiană în Oceanul Pacific pe care se află Pearl Harbour. Bombardarea acestuia de către japonezi la 7 decembrie 1941 a determinat intrarea SUA în cel de-al Doilea Război Mondial.

apropiat, punctele s-au dovedit a fi bărci: fregate dichisite de pescuit și vase de pază de coastă, la fel ca acela pe care îl scufundaseră cu câteva ceasuri în urmă. Zburau îndeajuns de jos încât să zărească oamenii de pe ele, dintre care mulți se uitau în sus, la ei. Și-a adunat curajul, așteptându-se la alarmă, tiruri antiaeriene și urmărire, dar, spre marea lui mirare, japonezii nu se agitau și nu strigau. În loc de asta – și la început a crezut că avea halucinații –, *făceau cu mâna.*

Cam a lăsat jos binoclul, ca să-și frece ochii uscați. Dar când s-a uitat iar spre ei, i-a văzut din nou salutându-i veseli, cu mâinile ridicate.

— De ce *fac cu mâna*? a întrebat el stupefiat.

Midge a luat binoclul și s-a uitat și el în jos.

— Să mă ia naiba dacă știu. Poate cred că am venit să-i eliberăm.

— Nu cred, a strigat Miller de la locul lui.

— Ce ai zis? se răsuci Midge în scaun.

— Probabil *ei cred* că suntem japonezi, a răspuns Miller. Tre' să fie emblema. Are cercul acela roșu pe ea, știi?

— Și?

— Și cred că de acolo, de jos, se vede ca sorii ăia roșii pe care îi pictează ei pe steagurile lor.

— Ăia-s sori? s-a mirat Midge. Credeam că-s niște chiftele babane și roșii.

Cam a clătinat descumpănit din cap. După exercițiile pentru tărtăcuță și după toate antrenamentele, credea că analizase din toate unghiurile ceea ce s-ar putea întâmpla când ar intra în spațiul aerian al Japoniei. Se gândise chiar și la kamikaze – „vântul divin" despre care japonezii credeau de secole că-i va apăra de orice invadatori – materializându-se din senin și măturându-i de pe cer la fel cum măturase flota hanului Kubla de pe mare. Că norii vor dispărea ca prin minune și inamicul îi va întâmpina cu zâmbete strălucitoare – asta i se părea de domeniul supranaturalului.

— Păi, a strigat Midge, orice-ar fi, nu par să fi știut că venim. Poate că vasul pe care l-am scufundat n-a apucat să-i anunțe.

Era cel mai bun scenariu la care ar fi putut spera. Și totuși, acest neașteptat dar oferit de involuntara deghizare îl neliniștea și mai tare pe Cam. Era ca și cum se adăposteau în spatele a ceva prea mic ca să-i ascundă prea multă vreme privirilor. Ca și cum ar fi fost un bărbat voinic care se tupila în spatele unui bolovan mititel.

Nu-l înveselea nici faptul că indicatorul nivelului de combustibil trecuse de-acum binișor de semnul de trei sferturi – și asta în ciuda faptului că Bergermann umpluse de mai multe ori rezervorul. Poate că, își zicea Cam, *asta* ar fi răzbunarea zeului vântului. Nu un muson de șaizeci de noduri care să-i dea de-a rostogolul din nori, ci o simplă lipsă de combustibil.

Sub ei, bărcuțele albe păreau să crească și să se înmulțească, iar căpitanii lor mititei continuau să le facă semne încurajatoare cu mâna. După o vreme, Midge le-a făcut și el cu mâna. Cu un gest ce semăna cu cel al reginei Mary, cu palma țeapănă și cu degetele-i păroase rotindu-se împreună deasupra încheieturii noduroase. Chiar dacă l-o fi văzut cineva de la sol, sigur n-a priceput gluma.

— Gălbejiți proști, a fornăit el. Dacă am veni într-un cal de lemn, ne-ar băga fuga-fuguța înăuntru.

— Da, i-a răspuns Cam. Și unde mai pui că n-ar trebui să ne mai batem capul cu nenorocitul ăsta de combustibil.

Midge a zâmbit strâmb. Dar schimbul de cuvinte s-a oprit aici. Pe măsură ce se apropiau de țintă, avea sentimentul din ce în ce în ce mai puternic că însăși misiunea lor se afla acolo, cu ei, în cabină. Ca o gorilă de zece tone, nu prea lăsa loc de conversație.

Când au ajuns, în sfârșit, deasupra țărmului, au constatat că se aflau pe plaja principală, o fâșie aurie ce înconjura o mare de verdeață, deasă și abundentă. Pescarii din bărci deveniseră pescarii de pe uscat, cu plasele pline ochi de pești argintii ce se zvârcoleau

de mama focului. Erau și oameni care făceau plajă, adunați sub umbrele viu colorate, femei purtând ochelari de soare și pălării cu boruri largi și moi, copii cu șepci de baseball. Și ei le făceau leneș cu mâna, toropiți de soare, dar Midge se plictisise de-acum de jocul lui și nu-i mai băga în seamă. Era ocupat să verifice coordonatele și să le noteze, ca să le poată raporta la cartierul general. Uitându-se la el, Cam a observat barba țepoasă care se întindea, din ce în ce mai deasă, pe maxilarul prietenului său. La ultima oră de exerciții pentru tărtăcuță, instructorul lor remarcase că unii aviatori – scutiți aici temporar de strictele stipulări ale Forțelor Aeriene Americane privitoare la părul facial – experimentau tot felul de bărbi și de mustăți, îi sfătuise pe toți să se bărbierească înainte de decolare.

— Nu ca să vă dau un motiv de agitație în plus, adăugase el repede, ci pentru că am auzit că una dintre tehnicile favorite de tortură ale armatei japoneze constă în a smulge bărbile și mustățile. Foarte lent.

Midge fusese și el, bineînțeles, ca toată lumea, proaspăt bărbierit la decolare. Dar începea deja să arate ca un urs păros. Cam – care, la fel ca fratele lui, putea să sară o zi peste bărbierit fără să se observe prea tare – nu mai văzuse pe nimeni căruia să-i crească așa de repede barba. Dacă ar fi avut apă la bord, ar fi fost tentat să-l pună pe Midge să se bărbierească acolo, pe loc. Dar n-aveau apă și, după cum s-a văzut imediat, n-aveau nici timp, pentru că peste câteva clipe au traversat linia albă, tremurată, care marca locul unde țărmul devenea nisip.

Apoi linia a rămas în urma lor, iar grăunțele fine și albe s-au adunat într-un desen ce părea o enormă tablă de șah dintr-o țară de basm pictată în verde. Căsuțe din lemn cenușiu se ițeau din mijlocul orezăriilor. Oamenii umblau încoace și-ncolo cărând în spinare unelte, boccele din pânză viu colorată sau copii. Când *Bomba blondă* trecea huruind pe deasupra lor, unii țărani își scoteau pălăriile de

paie și le fluturau încet, arătându-le parcă drumul spre Tokyo. Cam a văzut câțiva copii cățărați în piersici – fetițele cu codițe împodobite cu panglici, băiețeii cu tunsori soldățești, și toți le făceau întruna cu mâna. Se întreba de ce nu erau la școală. Era curios ce învățau ei când se duceau la școală, dacă studiau aceleași materii ca el, doar că în japoneză. Se întreba dacă unii copii japonezi se bâlbâiau, iar alți copii japonezi își băteau joc de ei. *Ka-ka-kamikaze.*

Se gândea la poporul acesta politicos, care părea atât de pașnic, care trimisese soldați japonezi în China și piloți japonezi în Hawaii și care, drept consecință, îl adusese pe el aici. Nu *păreau* niște monștri, în stare să smulgă bărbile bărbaților. Păreau niște oameni obișnuiți, făcând ceea ce făcuseră dintotdeauna părinții și bunicii lor și, mai înainte, părinții bunicilor lor. Din câte știa Cam, aveau de gând să continue același fel de viață până la moarte, cu sau fără război. Să se trezească, să-și pună pălăriile și sandalele și hainele largi, mohorâte. Să muncească din zori și până la apusul zilelor lor japoneze. Să se așeze la cină cu nevestele și copiii lor și, când cina se încheia, să se retragă în întuneric ca să mai facă niște copii.

— Frumos, n-am ce zice, a strigat Midge pe un ton dezaprobator, de parcă japonezii nu meritau o țară frumoasă.

Cam a încuviințat din cap. Apoi s-a uitat în sus, a oftat și a tras de manșă atât de repede, că nici n-a avut timp să-i atragă atenția lui Miller.

— Hei, a strigat Miller scoțându-și nasul din maldărul de hârtii, ce faci?

— Iartă-mă, a strigat și Cam, dă uită-te și tu. Drăcia asta parcă a apărut din senin.

Ajunseseră la un templu lăcuit, având o poartă uriașă, ca o arcadă cu creneluri; pereții și grinzile erau vopsite într-un roșu intens, lucios. Acoperișul era făcut din țigle albicioase care păreau din lut, ca solzii netezi de pește. Ca stil arhitectural, templul semăna foarte

mult cu modelul acela miniatural pe care-l văzuse Cam odată într-un magazin de curiozități, sculptat într-o bucată mică de corn de fildeș cu o minuțiozitate uluitoare. Însă numai când s-au apropiat și-au putut da seama că era o clădire uriașă. Numai ușa de lemn avea aproape înălțimea casei lui părintești. Poarta masivă era înaltă de vreo treizeci de metri, dacă nu și mai mult. Vopseaua roșie era strălucitoare, la fel de strălucitoare ca unghiile lui Lacy după vizita ei săptămânală la salon.

— Ai idee cum îl fac așa de strălucitor? a strigat el la Midge.

Copilotul s-a mulțumit să clatine din cap.

Templul a rămas în urmă, învăluit într-o ceață roșiatică, iar Cam a mai verificat o dată harta, scărpinându-se în cap pe sub cască. S-a întors să se consulte cu Miller.

— Unde naiba *e totuși* Tokyo? a strigat el. Ar trebui să fie fix în fața noastră. Dar nu văd nimic cât de cât diferit față de ce-i acum sub noi.

Miller s-a foit un pic pe scaun. S-a uitat la hartă, apoi jos, la sol, apoi la busolă și iar la hartă.

— Chestia asta e o porcărie, a strigat el. Nimic din ce-i pe ea nu corespunde cu ce se vede la sol. Să mor eu dacă n-au păstrat-o de la războiul trecut cu Japonia. Când naiba o fi fost și ăla.

S-a frecat pe frunte, apoi a ridicat binoclul. Își scosese mănușile ca să facă niște calcule, și Cam i-a văzut verigheta sclipind în lumina soarelui de amiază.

După alte câteva minute de cercetat solul și hârtia, navigatorul a pus harta pe masă și a întors-o ca s-o poată vedea și Cam.

— Nu-i unde-ar trebui să fie, a spus el, dar cred că ar trebui să virăm în dreptul depresiunii ăsteia mici. Aș zice vreo douăzeci de grade la stânga. Dacă facem asta, și am dreptate, în aproximativ jumătate de ceas atingem ținta.

— Sigur? a întrebat Cam.

— Nu, să mă ia dracu! a răspuns Miller. Scuze pentru exprimare. Dar sunt destul de sigur că asta-i cea mai bună presupunere pe care pot s-o fac.

Ridicând din umeri, Cam a modificat direcția după cum îi spusese Miller. Acul indicatorului de nivel al combustibilului coborâse de-acum la aproape un sfert, deși la fel de bine putea să i se înfigă lui în inimă. *O jumătate de ceas,* și-a zis el. *O să mai avem numai vapori în rezervor când o să pornim spre China.* Asta în caz că vor mai fi în aer. Se spunea – și Cam credea asta – că cele mai rele prăbușiri pot deveni cele mai bune dacă te afli într-un loc pe care l-ai ales tu. Măcar mori repede: bam. Zdrobit de beton sau de asfalt. Străpuns peste tot de plexiglas. Făcut fărâme de suflul exploziei alimentate de combustibil. Cea mai puțin eficientă moarte era în aterizările eșuate: scufundarea lentă în apele pline de rechini – asta era cel mai rău. Așa că în loc să-și imagineze avionul zburând cu rezervorul gol, își imagina o moarte rapidă, ușoară, și o persoană importantă – Jimmy Doolittle, George C. Marshall, poate chiar Roosevelt în persoană – sunând-o pe Lacy ca să-i dea vestea: „Singurul lucru pe care pot să vi-l spun, doamnă Richards, este că soțul dumneavoastră a murit instantaneu. Nu a suferit deloc". A încercat apoi să-și imagineze durerea lui Lacy la aflarea veștii, dar nu reușea să audă decât obișnuitul ei ton glumeț: „Mare nătărău", și-o imagina rostind și trăgându-și o palmă peste frunte cu mâna ei cu manichiură îngrijită. „Of, Doamne. Zău că-l omor."

Survolau alt templu, acesta în culorile pietrei și ale pământului, și le răspundeau la salut unor călugări rași în cap și îmbrăcați în rase roșietice („Fraierii", a zis Midge batjocoritor). Au zburat peste un delușor înverzit. După care:

— Sfântă Vacă din New Delhi, a strigat Midge. Pentru că sub ei se întindea, netedă ca gheața albastră, rada portului Tokyo. Muntele Fuji se ridica pașnic, exact ca în *Național Geographic*, învăluit tot într-

o ceață subțire, cu luciri albe, albastre și violet. Între Tokyo și Yokohama era întins un șir de baloane de baraj, și la început toată lumina aceea, și apa, și albeața aceea lucioasă l-au făcut pe Cam să se destindă puțin. Dar pe urmă și-a amintit că lumina îi făcea o țintă mai ușoară pentru artileria antiaeriană.

— E și ceva bun în faptul că ajungem ziua, a strigat Miller. Măcar acum vedem baloanele alea, lua-le-ar dracu.

— Mda, a răspuns Cam. Voise să adauge „Fix ca la circ", dar dintr-odată nu i s-a mai părut nostim. A zis în schimb:

— Ne ținem de direcție, Miller?

— Strâns ca panglica de la pălăria lui Dick[34], să trăiți!

— De fapt, ce mama dracului *înseamnă* vorba asta? s-a răsucit Midge în scaun.

Miller a dat din umeri fără să-și ridice ochii de pe hartă. Pe buza de sus avea broboane de sudoare. Când a verificat din nou combustibilul, Cam a simțit și el că-i transpiră palmele în mănuși (acul arăta acum sub un sfert; *bum-bum-bum,* îi făcea inima). A ridicat avionul la cinci sute de metri și a redus accelerația până a ajuns la viteza de bombardament.

— Cred că suntem în regulă, a strigat el către Midge, nu atât pentru că ar fi crezut asta, ci mai mult pentru că tăcerea era al naibii de apăsătoare.

A durat cam cinci minute până au depășit rada, cu mulțimea ei de docuri și cu neîncetatele operații de dragare. Au trecut pe lângă alte vase – nu doar bărcuțe de pescuit, ci și iahturi sau bărci cu motor. Vas*e, frumoase.* Unele pe care (cel puțin după părerea nu prea avizată a lui Cam) le-ar fi invidiat și oameni ca Rockefeller sau Vanderbilt. Apoi au ajuns în sfârșit deasupra orașului, cu casele lui ușoare, cu ferestre de hârtie și acoperișuri în ape. Au ajuns deasupra

---

34 *Tighter than Dick's hatband* e expresie idiomatică (în engleză, în original).

străzilor pline de gospodine ce forfoteau printre magazinele decorate cu steaguri și firme de pânză și printre cele câteva clădiri impunătoare, în stil occidental, cu coloane ionice și trepte de marmură, care adăposteau sedii de bănci. Erau și clădiri mari, de cărămidă, care păreau să fie școli, iar elevii uneia dintre ele s-au înghesuit pe acoperișul roșu, plat, când *Bomba blondă* a trecut pe deasupra lor. Nu se vedea prea bine de la înălțimea aceea, dar lui Cam i s-a părut că zărește băieți cu uniforme și șepci maro-gălbui și fete cu codițe, cu bluze lălâi și pantaloni largi. Copiii păreau să țopăie încântați, ceea ce i-a provocat prima tresărire de vinovăție. Ca și cum decolase în dimineața aceea special ca să păcălească niște copii. Să le câștige încrederea înainte să le facă orașul una cu pământul.

— Prima țintă e chiar în fața noastră, a strigat Miller. La aproximativ cinci, poate șapte minute, cel mult.

— Înțeles, a zis Cam. Să ne pregătim.

A repetat instrucțiunile în stație și s-a întors la harta lui după ce a auzit confirmarea echipajului.

— Chiar în față? a întrebat el, pregătindu-se sufletește pentru prima lovitură.

— Poate cinci grade spre est, nu mai mult, i-a răspuns navigatorul.

Toți cei cinci bărbați stăteau acum cu spatele drept pe scaunele lor, cu ochii fixați pe orașul ce se întindea sub ei. În timp ce bifau etapele de pregătire a lansării bombelor, Cam își zicea: *Pot s-o fac.* Dar gândul îi părea îndepărtat și ciudat, fără legătură cu acțiunile pe care le îndeplineau mâinile lui – orientarea avionului către țintă. Stabilizarea avionului. A auzit cum s-au deschis scrâșnind trapele magaziei de bombe, apoi, printre vâjâielile și huruielile cacofoniei generale, a simțit cum se prelinge o liniște nouă, proaspătă. Parcă toți oamenii din avion – și *Bomba blondă* însăși – își țineau răsuflarea.

Se simțea amețit. *Respiră,* își ordona el, expirând puternic printre buzele strânse. Acum nu mai era loc de greșeli: cea mai mică deviere de la coordonate putea să falsifice indicațiile lui Miller, ceea ce l-ar fi putut determina pe Bergermann să interpreteze greșit localizarea țintei și pur și simplu s-o rateze.

Ajunseseră de-acum în centru. Cam a observat că aici clădirile aveau un aspect oarecum modern, dar mohorât: cele mai multe erau pătrate, cenușii, scunde și late, înghesuite una într-alta. La un moment dat totuși, au trecut pe deasupra uneia care părea surprinzător de modernă: o clădire rotundă, cu intrări boltite și cu ferestre din tavan până-n podea, care sclipeau în lumina soarelui. Avea o firmă mare scrisă în kanji[35] și în engleză, pe care chiar a reușit s-o citească parțial: O-W-E-N-EL-E-V-A-T-O-R-C-O… Cam a rămas o clipă pe gânduri. *Owen.* Asta era o companie americană. Îi văzuse numele stanțat pe plăcuța scării rulante de la magazinul Sattler din Buffalo. Nu-i dăduse niciodată prin cap că o companie americană ar fi putut avea o reprezentanță în orașul pe care fusese instruit să-l atace, deși părea destul de normal ca unele să aibă. Lucraseră americani aici înainte de război? Dar cu siguranță nu mai erau acolo, nu-i așa?

— Mai avem aproximativ două minute, l-a anunțat Miller.

— Înțeles, a răspuns Cam, anunțându-l la rândul lui prin stație pe Bergermann, care i-a răspuns cu „înțeles, domnule!”.

Și fără mult tam-tam (de altfel, la ce naiba se aștepta, la surle și trâmbițe?) a simțit zguduitura primei bombe lansate. Avionul a zvâcnit un pic, asemenea unei fete care țopăie de nerăbdare și, cât ai clipi, a și ouat primul ou.

Și după aceea *bam-bam-bam*: luminița roșie a clipit din nou; un nou zvâcnet plăcut al avionului. La a treia aprindere a beculețului,

35 Litere chinezești folosite în sistemul modern de scriere japoneză.

Cam știa că dăduseră drumul incendiarelor – zeci de bombe micuțe, experimentale, care aveau să se împrăștie ca plevușcă speriată în bătaia vântului și aveau să stârnească zeci de focuri mici. La a patra a răsuflat ușurat și s-a rezemat de spătar, bucurându-se de cât de ușor era acum avionul și de promptitudinea cu care răspundea la mișcările manșei. Scăpaseră de încărcătură.

— Am terminat? a întrebat el în microfon, primind drept răspuns un cor de „înțeles"-uri amestecat cu hârâieli.

Sigur, de fapt nu terminaseră încă. Mai trebuia să-și ia tălpășița de-acolo, să se mențină în aer și să găsească un loc suficient de sigur pentru aterizare. Totuși, Cam a simțit cum i se destindeau degetele de la picioare în bocancii transpirați și cum îi slăbea un pic încleștarea pumnilor pe manșă. Era posibil să fi fost chiar așa de ușor? Oare chiar *loviseră* ceva? Ca să se asigure, a coborât puțin aripa și a aruncat repede o privire înapoi – exact la timp ca să vadă bomba de două sute de kilograme a lui Bergermann prăbușindu-se peste uzina metalurgică.

Și următoarea imagine a fost de-a dreptul suprarealistă – aproape că i se părea o halucinație a ochilor lui obosiți. Dar nu: când s-a mai uitat o dată, clădirea aceea solidă se împrăștia pur și simplu în aer. Nu ca o explozie, ci ca un balon imens de cărămidă. Cele patru ziduri *se expandau*, desfăcându-se unul de altul de parcă însuși zeul vântului își revărsa peste ele întreaga putere a răsuflării lui fierbinți.

A văzut cum zidurile înfoiate se încordau și tremurau, apoi iar se încordau, apoi iar tremurau, până când au părut să încremenească pentru o clipă. Apoi, exact ca în basmul pe care mama lui i-l spusese de-atâtea ori, uzina a sărit în aer, scuipând cenușă și sfărâmături în toate părțile. Fragmentele de materie erau aruncate sărbătorește în înaltul cerului. Ultima imagine înainte de a pierde totul din ochi a fost aceea a hârtiei – mormane de hârtie – izbucnind prin acoperiș și prin ferestrele fărâmițate și avântându-se mai sus și mai sus, în

văzduhul albastru și limpede de primăvară.

Apoi mica suprafață distrusă a dispărut, și pe străzi au apărut iar clădiri intacte și omuleți. Cam a observat că oamenii nu le mai făceau cu mâna. Acum fugeau, căutând adăpost. Priveliștea l-a umplut de o agitație aprigă, care i-a încleștat gâtlejul și i-a zdruncinat vintrele, iar pentru o clipă a simțit un chef nebun să-i hăituiască. I-a venit brusc poftă să-i împuște pe japonezii ăia care fugeau prin orașul lor urât și prăfos; nu neapărat pentru că erau japonezi, ci pentru că în sfârșit *fugeau.* I-a trecut chiar prin minte să-l cheme pe Giamatti prin stație și să zboare mai jos, pentru ca mitraliera să fie eficientă. Dar chiar atunci Midge a strigat „Atenție!" și Cam a ridicat ochii și a văzut o pasăre – una mare, cu pene cafenii, albe și negre, cu ciocul ascuțit căscat într-un cârâit disperat – trecând milimetric, ca o săgeată, prin fața parbrizului.

A strâns din ochi și pasărea a dispărut, iar odată cu ea și pofta de a ucide. A scuturat din cap, care i se părea deodată foarte ușor. *Ce naiba a fost asta?* se întreba năucit.

Apoi s-a uitat la ceasul de la mână și a văzut ceva și mai ciudat: că întreaga operațiune abia dacă durase vreo treizeci de secunde.

Treizeci de secunde.

— Sfinte Sisoe, a mormăit el și a mai făcut o dată socoteala. Era corectă. Ceea ce nu prea era în regulă, atâta timp cât cel mai mare și probabil cel mai profund eveniment din viața lui durase mai puțin decât un spălat pe dinți. Se părea că Midge avea cam aceleași gânduri, căci s-a aplecat și i-a dat un pumn admirativ în spinare:

— A fost rapid, a strigat el. Slavă Domnului că putem în sfârșit să fumăm.

— Numai umblă atent cu chestia aia.

Midge a răspuns scoțându-și, ca un școlar, în afară buza de jos, pe care barba îi crescuse de-acum de-a binelea:

— Dă-o-ncolo, comandante, nu mai are ce să ia naibii foc, că nu

mai e combustibil.

Tehnic vorbind, asta nu putea fi adevărat – cel puțin atât timp cât motoarele mergeau. Dar Cam s-a mulțumit să ofteze și i-a dat secundului său permisiunea. A privit tăcut cum Midge își îndrepta țigara mestecată, deschizând căpăcelul brichetei și aprinzând-o. Cât flacăra a luminat fața lungă și bărboasă a prietenului său, Cam s-a simțit năpădit de un sentiment usturător, foarte asemănător cu dragostea.

Spre uimirea lor, au reușit să iasă din spațiul aerian japonez fără nicio zgârietură, deși pentru scurtă vreme fuseseră urmăriți de patru avioane negre, greoaie. La început, când le-a văzut în spatele lor, lui Cam i-au tremurat pumnii, dar aproape înainte să simtă teroarea, a auzit în microfon o voce pe care abia după câteva clipe a recunoscut-o drept a lui: *Deviere! Țintiți! Foc de voie! Și* cu toate că trasorul a explodat îndeajuns de aproape ca să facă trupul de oțel al *Bombei blonde* să șuiere, Giamatti i-a luat în vizor și înainte să coboare ca să scape de ei, Cam a fost răsplătit cu priveliștea fumului gros și negru ce izvora dintr-una din fiarele negre. Nu aveau vreme să stea să vadă dacă se prăbușește. Dar în timp ce zburau razant spre Kyushu, Cam l-a auzit pe țintaș țipând ca un copil care tocmai își doborâse propriul record la pinball.

Scăpaseră de restul urmăritorilor coborând și mai mult, aproape până la nivelul firelor telefonice. Dar după ce ieșiseră din încărcătură și, din păcate, după ce arseseră aproape tot combustibilul, *Bomba* era la fel de ușor de manevrat ca un planor. Cam n-avusese nicio dificultate să scape de japonezi, care, spre sincera lui uimire – dar adeverind prezicerile lui Doolittle –, luaseră cozile de mătură vopsite în negru cu care mecanicii înlocuiseră rachetele ca să facă loc pentru combustibil (majoritatea modificărilor aveau acest scop) drept arme adevărate, așa că se țineau la câțiva

metri distanță de ei. Când Cam coborâse și mai mult – aproape atingând firele de telefon, dar retezând vârfurile înfrunzite ale câtorva arbori ginkgo –, urmăritorii se retrăseseră, recunoscând probabil că ar fi fost sinucidere curată să se lase așa de jos de la altitudinea la care se aflau.

Până la urmă, avioanele care mai rămăseseră i-au mai urmărit mai mult de ochii lumii, iar Cam a scăpat de ei pe cea de-a doua jumătate a unei curbe în S pe care o făcuse ca să pară că se întorcea spre Tokyo. Bergermann i-a confirmat prin stație că inamicul nu se mai vedea, drept care în carlingă a avut loc o scurtă rundă de chiote și de bătăi zdravene pe spate.

Dar în momentul în care se îndreptau în sfârșit spre Marea Chinei de Est, o singură privire aruncată indicatorului de combustibil i-a făcut inima lui Cam să bată atât de tare, încât începuse să-l doară. Drept care și-a ațintit ochii afară, pe umbrele care se alungeau deasupra Japoniei de sud în după-amiaza târzie.

Sub ei, clădirile începeau să se rărească iar, și cenușiul asfaltului era înlocuit de țărână și de iarbă și de orezării în care se zăreau lucrători și copii care le făceau cu mâna și care era clar că nu aflaseră încă ultimele vești. Apoi orizontul s-a deschis din nou și uscatul a fost înlocuit de valuri tivite cu spumă albă și de cerul care se întuneca spre sud.

Vântul se întețea și Cam ar fi vrut să vireze un pic spre nord, ca să evite furtuna. Dar aveau ordine clare să se țină departe de Rusia, căci în viziunea cartierului general era mai bine să aterizezi la japonezi decât la comuniști.

Drept care s-a pus de acord cu Miller și au ajustat traiectoria pentru a ajunge la Chungking. Nu prea se ruga el în perioada aceea, după cum nici în soartă nu prea avea încredere. Dar când au ajuns deasupra apei, iar acul a atins zona roșie, a simțit cum buzele lui rosteau o rugăciune fierbinte:

Te rog. Te rog, lasă-ne să ajungem cu bine la sol. Te rog, lasă-mă să trăiesc ca să mă pot întoarce la ea.

Și, cel puțin pentru o vreme, rugăciunea și vaporii din rezervor păruseră de-ajuns ca să-și poată continua drumul. Norii se îngroșau, dar vântul din față își mai slăbise un pic viteza, iar Miller l-a anunțat că stabilise, în sfârșit, direcția precisă. La un moment dat, Midge a dat un ghiont scaunului lui Cam și a strigat: „La naiba, uite", iar când s-a uitat în jos, a văzut trei portavioane imperiale, masive, exact sub ei. Dar deși probabil îi observaseră și de-acum aflaseră cu siguranță despre raid, vapoarele au ignorat total *Bomba blondă.* În câteva clipe au dispărut și ele.

În carlingă se înstăpâni din nou liniștea plină de zgomote. Când Cam a cercetat orizontul, l-a văzut la fel de înnorat cum fusese la decolare, iar deasupra lui ploaia cădea ca un văl întunecat.

— Arată cam nasol, a spus Midge.

— Mda.

— N-o putem lua pe deasupra?

Cam a clătinat din cap. În condiții normale, asta ar fi fost și opțiunea lui. Dar cu rezervoarele goale și cu Dumnezeu știe câte mile de mers până la Choocchow Lishui, nu voia să riște să consume combustibil în plus. Mai bine să tragă cât mai mult de el și să-și pună nădejdea într-o aterizare bună. Nu putea decât să se roage ca furtuna să fie mai blândă în interior decât părea de la distanță.

Dacă păstrau cursul actual, Miller era de părere că urmau să atingă musonul în aproximativ douăzeci de minute. Cam s-a hotărât să facă o pauză de câteva minute, ca să-și întindă oasele și să-și ușureze vezica de orice urmă de lichid ar mai fi conținut, să-și scoată casca și să-și scarpine țeasta încinsă și leoarcă de sudoare. Stomacul – care fusese foarte cuminte și tăcut în timpul bombardamentului – și-l simțea acum plin de pietricele ascuțite.

După ce și-a tras fermoarul la loc, și-a pipăit iar buzunarele,

sperând să mai descopere prin ele câte ceva – vreo bomboană veche, vreun M&M stingher – care-i scăpase mai devreme. Singurul lucru pe care l-a găsit a fost un cocoloș de gumă deja mestecată, care se opunea eforturilor lui de a-l piguli de scame și de resturile murdare de foiță. În cele din urmă l-a aruncat în latrină, rezistând unui ciudat impuls de a-și pune o dorință, ca atunci când arunci un bănuț într-o fântână.

În timp ce se întorcea la locul lui, avionul a săltat zdravăn în sus, făcând rezervorul latrinei să plescăie amenințător.

— Totul e în regulă, a strigat Midge, care înhățase manșa copilotului cu amândouă mâinile lui mari. Doar o mică zonă de turbulență. Suntem chiar în pragul ei.

— O să fie bine, a zis Cam strecurându-se la loc pe scaunul lui. O să reziste.

Dar, în timp ce-și lega centura de siguranță, și-a simțit din nou inima-n gât. Aproape totul în jurul lor era deja cenușiu ca bumbacul nespălat: nu vedea nici la doi pași dincolo de parbriz. Ploaia lovea avionul cu mii de pumni mici, răzbunători, și lui Cam i se părea că aripile îi tremurau ca de durere. Și, ce era mai grav, ar fi putut jura că motorul din stânga începuse să se bâlbâie. Deși era posibil ca acest lucru să se întâmple doar în mintea lui buimacă. Mai devreme i se păruse că-l aude fredonând și bătând ritmul melodiei *Departe, în inima Texasului*[36].

— Ție-ți sună bine? a strigat el, arătând cu capul spre geam. Mi s-a părut adineaori că s-a poticnit.

Midge și-a aplecat urechea păroasă spre est:

— Eu n-aud nimic. Dar tot nu-mi place balamucul ăsta. Chiar nu vrei să încerci să ieși deasupra?

Cam a clătinat din cap.

---

36 *Deep in the Heart of Texas* — cântec american faimos, foarte popular la începutul anilor 1940.

— Sunteți bine acolo, în spate? l-a întrebat el pe Miller.

Navigatorul i-a făcut semn că da, deși avea buzele încleștate și fața albă ca varul. Cam și-a amintit că, în ciuda tuturor poveștilor lui texane cu rodeo pe cai sălbatici, Miller era, dintre absolut toți, cel mai predispus la rău de avion. De obicei lua medicamente. Dar după zece ceasuri în aer, probabil că niciun praf și nicio pastilă din lume nu-și mai făceau efectul.

— Vrei o pungă? a strigat Cam la el, dar Miller i-a făcut semn să se întoarcă și s-a aplecat din nou asupra hărții.

Pentru mai multă siguranță, Cam a revăzut în gând procedura de salvare: *Primul avertisment: să informeze echipajul despre decizia lui. Al doilea avertisment: să le ordone tuturor să sară. El, Midge, Miller și Bergermann aveau să iasă prin trapa din față; Giamatti prin cea din spate. Pilotul principal iese ultimul din avion.* Toate acestea erau scrise în instrucțiunile operațiunilor de zbor ale lui Michael, pe care el, laolaltă cu toți piloții, și le fixase bine în memorie. Măcar știa că trapele funcționează: echipajul de la sol le verificase cu o seară în urmă, înainte de a pune toate avioanele la culcare.

Dar erau unele întrebări pe care, cu tot dreptul la informare, nici nu se puteau gândi să le pună: Cât de rece era, de obicei, Marea Galbenă cea negalbenă în aprilie? Și ce avea să se aleagă de toate discurile acelea noi? Parcă nu-i venea la îndemână să le lase acolo. Semăna cu o trădare. Dar nici să sară în necunoscut cu un vraf de plăci în brațe nu avea sens. Și-o și închipuia pe Lacy: Ceee? Doamne sfinte! Doar știi că deja am învățat pe de rost fiecare cuvințel din cântecul acela, naiba să-l ia!

Avionul se hurduca iar.

— Isuse, striga Midge.

— Doamne, a zis și Miller.

Avea glasul gâtuit și, când i-a aruncat o privire, Cam i-a văzut fața cenușie și lucioasă în spatele ochelarilor. Ținea ochii închiși,

dârdâia și strângea un crucifix între degetul mare și arătător.

Au trecut astfel zece minute de zgâlțâieli și pierderi de altitudine, timp în care Cam a fost nevoit să-l asculte pe Miller dând la rațe și să-i simtă mirosul vomei; dar și-a dat în cele din urmă seama că așa nu aveau s-o scoată la capăt.

— Trebuie să ieșim de-aici, a strigat el către Midge și Miller. Forțez prea mult. Mă tem să nu rupem vreo…

Dar nici n-a apucat să-și termine vorba, că aerul umed și rece s-a umplut de un brusc și înspăimântător de puternic *crrrr-aac* – ca o bară uriașă de oțel lovind acoperișul bombardierului.

— Ce ce-a fost *asta*? a scâncit Midge, stingând repede țigara.

— Un… un fulger? a întrebat Cam, simțind cum i se chircesc degetele, atât din cauza fulgerului, cât și la auzul tremurului din propria-i voce. Dar ceilalți nu dădeau niciun semn că i-ar fi observat bâlbâiala. Miller ținea acum crucifixul cu o mână, și cu cealaltă se ținea de scaun. Midge verifica furibund indicațiile și butoanele de pe tabloul de bord. A tras de câteva ori de maneta de comutare pe pilot automat, apoi de cea a generatorului de rezervă. Când s-a întors iar spre Cam, fața lui bărboasă era aproape golită de sânge.

— Fir-ar, a scrâșnit el. Uite!

Arăta spre indicatorul de combustibil, afurisitul de indicator de combustibil, și Cam nu mai putea să se eschiveze. Când s-a uitat la el, a simțit că inima îi cade direct prin tălpile bocancilor: în ultimele câteva secunde, acul sărise de la mijlocul zonei roșii până aproape dincolo de ea.

— Drace, a urlat el, zgâlțâind turbat de manșă, încercând instinctiv să câștige o altitudine suficientă pentru catapultare. Cum s-a-ntâmplat una ca asta?

— Cred că unul dintre japonezi a lovit rezervorul, a spus Midge cu glasul frânt.

Ca într-o piesă de teatru, chiar atunci a cârâit și stația, auzindu-se

vocea stridentă a lui Bergermann:

— Trăgătorul către comandant. Cred că pierdem combustibil.

Cam a înghițit în sec, simțind în gură gust de ciocolată și de fiere.

— Ești sigur că nu-i ulei? a întrebat el fără prea mare speranță.

A urmat o pauză lungă. Apoi:

— Nu. Aproape sigur e combustibil.

Cam s-a răsucit în scaun.

— Miller, a lătrat el, care sunt coordonatele? Suntem destul de sus ca să sărim? La ce distanță suntem de Choochow?

Miller a părut să revină la viață. Și-a consultat hărțile și a strigat:

— Două mii de metri. Suficient de sus încât să sărim. Dar la limită. Cât despre Choochow, e greu de spus.

Cam s-a uitat prin geamul lateral. Norii fierbeau și se rostogoleau sub ei ca niște pături groase, cenușii.

— Măcar suntem deasupra uscatului?

— Nu sunt sigur. Cred că suntem undeva spre nord.

Spre nord, și-a zis Cam. *La naiba.* Asta însemna Manciuria? Manciuria era sub ocupație japoneză – cel puțin așa își amintea de la cursurile pentru tărtăcuță. A început să-și mestece limba și să cântărească situația. Nimeni nu scotea un cuvânt. Miller și Midge se uitau la el plini de speranță și amândoi păreau foarte atenți; lipsa de formalism din ultimele ceasuri fusese înlocuită cu recunoașterea ierarhiei oficiale a echipajului. Cam era șeful. Lui îi revenea sarcina de a-i salva. *Ce să fac?* se întreba. *Ce dracu' mă fac?*

A închis ochii și a atins în gând inelul cel verde al lui Lacy. Apoi, fără măcar să-și dea seama, a luat hotărârea. A deschis ochii.

— Trebuie să ne catapultăm, a ordonat el și a întins mâna ca să acționeze soneria de alarmă și stația în succesiune rapidă, după care a comutat pe pilot automat. Atenție, toată lumea. Midge – deschide trapa centrală; Bergermann – verifică dacă totul e închis – mai ales trapele compartimentului pentru bombe – și dacă ai parașuta. Apoi

întoarce-te aici cât de repede poți. Giamatti…

— Da, să trăiți.

— Deblochează trapa ieșirii de urgență din turela de la pupa. Ești singur acolo, așa că asigură-te că-i totul în ordine. Toată lumea să-și verifice parașutele. Dacă vreți să luați ceva cu voi, faceți-o acum. Asigurați-vă că ce luați vă încape în buzunare. O să aveți nevoie de amândouă mâinile ca să trageți de coardă și să vă dirijați aterizarea și vreau să aveți brațele libere dacă aterizați la japonezi.

Au urmat câteva clipe de zăpăceală. Bergermann s-a strecurat prin ușița joasă; avea fața de aceeași culoare cu gulerul cămășii, acolo unde nu era mânjit cu ulei de motor și praf de pușcă. Bluzonul și buzunarele îi erau burdușite cu tot ce apucase să înghesuie în ele în timp ce se pregătea de salt. Cu coada ochiului, Cam l-a văzut pe Midge înghesuindu-și în deschizătura bluzonului ultimele trei pachete de Lucky Strike și recipientul plat de whisky al doctorului White. Miller s-a aplecat o clipă sub masa navigatorului. Când a ieșit de acolo avea în mâini Biblia și două suluri de hârtie igienică, pe care le-a băgat repede unul după altul în spațiul dintre bluzon și piept.

Cam se uita în sacul lui. Acum, că nu mai avea ciocolată, nu prea mai era mare lucru care să merite efortul. Nu putea sări cu briciul de bărbierit, ar fi fost de-a dreptul stupid. Whisky-ul i-ar fi prins bine – dar cum era într-o sticlă, nu se prea putea hotărî. Mai erau busola și cuțitul de vânătoare, dar le avea în față și nu era sigur dacă merita să piardă timp ca să le ia de-acolo…

Până la urmă s-a hotărât să sară așa cum era, scoțând doar inelul lui Lacy din buzunar și punându-l pe deget, ca să fie sigur. Era prea mic, bineînțeles. Cerculețul delicat de aur era făcut pentru degete fine de femeie, nu pentru degetul lui mic, bătătorit și umflat. Dar a reușit să-l treacă peste prima încheietură, oprindu-se pe la jumătatea degetului, unde-l simțea vibrând la fiecare bătaie a pulsului. Apoi el

și Miller s-au luptat cu zăvorul trapei de ieșire din față, până când, în sfârșit, aceasta s-a deschis și furtuna a intrat urlând înăuntru.

Vântul și zgomotul i-au făcut pe toți să sară îndărăt. Cam a văzut trecând pe fețele lor, ca un fulger mental, gândul că vor ieși din găoacea mecanică, familiară, și se vor arunca în necunoscutul torențial. Și-a ținut răsuflarea, întrebându-se dacă vreunul dintre ei se va bloca. Dar Bergermann – primul în fatidica ordine a salturilor (trăgătorul, navigatorul, copilotul, pilotul principal) s-a îndreptat fără ezitare spre trapă. Și-a proptit picioarele de-o latură și mâinile de cealaltă.

— Sunt gata, să trăiți, a strigat el acoperind urletele vântului.

— Bine, a răspuns Cam. Nu uita manevra. Capul pe spate și te răsucești spre stânga, spre elice când sari, ca să nu te lovești la cap. Suntem cam jos, așa că trage de coardă în momentul în care te eliberezi. Încercăm să ne întâlnim la sol, dar băgați toți capul la cutie până ne lămurim cu ce avem de-a face acolo jos.

Trăgătorul a dat din cap în semn că înțelesese și și-a scos picioarele prin trapă. Apoi, cu viteza fulgerului, a dispărut.

— Gata, locotenente? s-a întors Cam spre Miller, încercând să păstreze un ton calm.

În spatele ochelarilor, ochii lui Miller erau tiviți cu roșu. Pe la colțurile gurii avea resturi de vomă uscată și-și ținea Biblia prin bluzon ca pe un prunc nenăscut pe care fusese însărcinat să-l ocrotească. Ceva din gestul lui se agăța de amintirile lui Cam cum se agață o pieliță ruptă de la unghie de o suprafață netedă de nailon. Și-a alungat senzația și a pus o mână pe umărul lui Miller. Texanul a salutat:

— Gata, să trăiți.

După saltul lui Miller, Cam a rămas cu ochii la trapa de salvare. Simțea pe față răsuflarea udă a vântului, și pentru o clipă i-a revenit în minte visul din noaptea care trecuse: Lacy, pe vapor. Strigând la el

în ploaie. Cu mâna încleștată pe pântece. Cam simțea zvâcnituri dureroase în degetul mic și a căzut pe gânduri, ținând strâns inelul. Atunci și-a dat seama și a simțit cum i se înmoaie genunchii.

Midge își fixase parașuta și acum trăgea o dușcă sfidătoare din whisky-ul lui Doc White. L-a văzut pe Cam clătinându-se ușor și l-a prins de braț.

— Hei, ești în regulă, comandante? Vrei să rămân eu ultimul?

— Nu, a strigat Cam, sunt OK. Doar că…

— Ce-i? a strigat și Midge, uitându-se la el îngrijorat, cu ochii lui negri.

Cam a scuturat din cap.

— Doar că…

O să creadă c-am luat-o razna. Dar s-a trezit că spune mai departe:

— Cred… Cred că s-ar putea ca Lacy să fie gravidă, a strigat el. Și-apoi a rămas așa, nemișcat, în timp ce cuvintele reverberau în avion și-n furtună și-n capul lui năuc.

Midge se holba la el uluit, deschizându-și buzele țepoase. Apoi și le-a lins și a urlat – de parcă erau împreună la popotă, și nu pe punctul de a sări de la mii de metri înălțime deasupra teritoriului inamic necunoscut.

— Nu mai spune! Ești sigur?

Cam a dat din cap, cu toate că n-avea nici cea mai vagă idee cum naiba de *era sigur.* Și totuși era. Avea deodată convingerea neclintită că va fi tată. Așa cum avusese convingerea că trebuia să abandoneze avionul.

— La naiba, a zis Midge. Păi, felicitări, comandante. Ești *sigur* că nu vrei să rămân eu ultimul? a insistat el cu vădită îngrijorare.

Dar înainte de a apuca să răspundă, avionul a făcut din nou un salt, și Cam s-a trezit trântit peste masa lui Miller. Hârtiile zburau în toate părțile. S-a izbit cu tâmpla de colțul ascuțit al mesei de oțel și în fața ochilor a văzut o explozie de lumină, sau poate un fulger.

— Cam, ești în regulă? a strigat Midge.

Cam și-a pipăit fruntea și a dat peste ceva ud și cald. Când și-a privit mâna, era plină de sânge. *Bandaje,* i-a trecut prin minte. *Ar fi trebuit să-mi iau bandajele.* Dar se simțea bine – se simțea OK. S-a întors spre Midge să-i spună, însă strigătul i-a fost acoperit de zgomotul pe care se temuse să-l audă încă de când părăsise puntea portavionului: motorul din stânga bolborosea și tușea ca un fumător înrăit care se îneacă.

Apoi – pur și simplu – nu s-a mai auzit.

Doamne, își zicea Cam în timp ce avionul se înclina spre stânga, destul de tare încât el și cu Midge să fie proiectați unul peste altul în celălalt perete al cabinei, lipiți de oțelul cuprins de trepidații.

— Lua-m-ar naiba! urla Midge chinuindu-se să se tragă înapoi. Trebuie să sărim. Se rostogolește deja spre stânga…

Începuse să-și croiască drum pe lângă masa lui Miller, întinzând una după alta mâinile lui mari. Când a ajuns la Cam, i-a întins mâna liberă.

— Hai, urla el. Și cum Cam nu-i dădea niciun răspuns, a repetat: Hai, Cam. Acum.

N-are rost, ar fi vrut Cam să-i răspundă. *Nu poți să te lupți cu afurisitul de zeu al vântului.* Dar era prea obosit ca să se certe, așa că s-a mulțumit să clatine din cap.

— *Hai*[37], a urlat Midge din nou, răgușit. Tre' să scapi cu viață, amice. La naiba, o să fii *tată,* pentru numele lui Dumnezeu!

Cam se holba la prietenul lui. La început nu înțelegea ce voise să spună copilotul. Dar apoi și-a dat seama – și știa că era adevărat. Așa că, făcând un efort supraomenesc, cu toată ploaia și mugetul vântului, și durerile din trup, și-a desprins mâna de perete și și-a întins-o în față. A simțit mâna puternică a lui Midge înșfăcându-i

---

37 Da (în japoneză, în original).

degetele și a tresărit când inelul lui Lacy i s-a înfipt în palmă. Durerea l-a mai trezit un pic. A reușit să se tragă mai în față.

— Tu sari primul, a strigat Midge când Cam a ajuns în sfârșit la trapă. A încercat să mai refuze o dată – la urma urmei, el era comandantul –, dar Midge i-a strâns cu brutalitate curelele parașutei și l-a împins mai aproape de trapă. Tu sari primul, a zbierat el. Vin și eu în secunda următoare.

Era prea greu să se lupte și cu Midge, și cu gravitația, și cu avionul care se poticnea și se răsucea. Așa că și-a tras capul și și-a strâns genunchii în poziția fetală descrisă în manual, dar neexecutată niciodată practic. Strângând din dinți, s-a împins în jos până a ieșit. L-a observat vag pe Midge sărind imediat după el.

Și cădeau, și cădeau prin noaptea sfâșiată de ploaie, iar avionul rămăsese să țipe de unul singur în întuneric.

Când și-a venit în simțiri, totul în jurul lui era negru și ud, aerul era închis și murdar și înțepător și încărcat de un miros de fecale pe care parcă-l știa, parcă nu-l știa. S-a mișcat un pic și tâmpla învinețită l-a săgetat dureros. *Bandajele*, s-a gândit el amețit. Le luase până la urmă? Nu-și amintea. De fapt habar n-avea unde se afla și cum ajunsese acolo. Capul îi zvâcnea atât de puternic, încât aerul din jurul lui vibra. Îl auzea pur și simplu zăngănind: *zang, zang, zang*.

Cam a încercat să-și miște puțin capul și a simțit sub obraz ceva moale, asemănător cu noroiul, dar mult mai scârbos. *Căcat*, a scrâșnit el. Dar nu de furie sau supărare, ci pentru că-și dăduse brusc seama în ce zăcea. A încercat să se ridice în șezut, dar când a vrut să-și miște brațele, amândouă îi erau amorțite și inerte. Nici picioarele nu și le simțea. Păreau moarte.

(Zang, zang, zang…) *Calm*, își zicea în gând. Trebuie să-ți păstrezi calmul.

Coastele îl dureau când respira, dar a reușit să răsufle o dată

adânc. *Respiră.* Și odată cu răsuflarea aceea, a început să-și amintească frânturi: tușea *Bombei blonde.* Întreruperea aceea înfiorătoare. Înspăimântătoarea „jumătate de liniște” a unui avion zburând cu un singur motor. Își amintea cum se izbise de peretele despărțitor, și cum se umpluse de sânge, și cum se certase cu Midge care să sară primul. Și-apoi și-a amintit căderea: la început leșinase, dar își revenise repede și deschisese ochii în întunericul apăsător, dându-și seama că zbura spre pământ și, deși știa că era imposibil, i se păruse că vede zburând lângă el o siluetă neagră, lungă, cu margini albe, ondulate. *Sfinte Sisoe,* își amintea că gândise: *ăsta chiar* era *un înger.* Apoi și-a amintit cum i se deschisese parașuta, căderea devenise o plutire leneșă, după care leșinase iar.

Și-acum, iată-l aici: orb, paralizat, zăcând pe o pernă de rahat.

Gemând, a încercat iar să ridice capul. A clipit, începând să perceapă o diferență între ceea ce vedea cu ochii închiși – adică nimic – și cu ei deschiși: o geană de lumină murdară, grunjoasă. Aerul nu era proaspăt, așa că la început crezuse că se află undeva într-o incintă. Dar când și-a mișcat capul într-o parte și-n alta, a simțit o atingere aspră pe frunte și pe obraji. Un soi de pânză. Pânză de sac. *Sac,* și-a spus. *Am un sac în cap.*

L-a năpădit o senzație de claustrofobie, înăbușitoare, cu grețuri și fierbințeală. A încercat s-o alunge, să-și adune gândurile. Inima încă îi bubuia (*zang, zang, zang),* dar când mintea i s-a mai limpezit, și-a dat seama că ceea ce se auzea nu era de fapt inima lui. Era alt zgomot: ceva îndepărtat, ca o bătaie de ciocan. Metal pe metal. Și peste sunetul acela se auzeau glasuri de bărbați, înăbușite, și Cam s-a simțit cuprins de un val de bucurie. *Poate că au găsit* Bomba, își zicea el. *Poate că s-au apucat s-o repare…* Și până să-și dea seama ce face, s-a trezit strigându-și echipajul:

— Midge? Miller? Sunteți acolo?

Simțea cuvintele ca pe niște lame sfâșiindu-i gâtlejul uscat.

Zăngănitul s-a oprit imediat. Apoi rahatul de sub obrazul lui a început să tremure și mai mult a simțit decât a auzit pași, urmați de un schimb de cuvinte repezit între niște voci care nu semănau deloc cu cele ale lui Midge sau Miller. Erau profunde, guturale, cu suișuri și coborâșuri pe care Cam nu le recunoștea. Ceea ce a recunoscut însă imediat a fost tonul lor furios.

Niște mâini l-au prins cu putere de labele picioarelor, dar nici pe acestea nu le putea mișca. Mâinile l-au apucat de subțiori și au început să-l târască; picioarele lui lăsau dâre prin murdăria vâscoasă de pe jos. Și-a dat seama că-și pierduse un bocanc. Poate și ciorapul. A simțit o scurtă, deși inutilă ușurare când a priceput că mirosul de rahat se estompa.

Printre strigăte și mormăieli, a fost proptit în genunchi. Apoi a primit o lovitură de picior suficient de puternică încât să simtă că i se rupsese ceva înăuntru. S-a chircit de durere, dar a fost împins înapoi în sus și lovit încă o dată. Apoi, pe nepregătite, sacul i-a fost scos de pe cap și a văzut cerul albastru și lumina albă și (deși era cu siguranță ziuă acum) stele căzătoare. Surpriza i-a smuls un țipăt și l-a făcut să închidă strâns ochii.

— U-unde sunt? a întrebat el răgușit.

— *Nani!* a strigat cineva. Apoi a mai auzit ceva, poate *Hana-sana,* și a simțit o lovitură în cap, îndeajuns de puternică încât să-l facă să urle și să-i dea lacrimile. Urechile îi tiuiau, dar printre țiuituri auzea încă vocile vorbind între ele în limba aceea aspră, necunoscută. Care zicea Spencer că e diferența dintre chineză și japoneză? Una dintre ele era tonală. Dar ce auzea el acum era sau nu tonal? Și era oare cu putință să fi aterizat în China liberă? Și-a strâns pumnul mâinii drepte, încercând să regăsească strânsoarea inelului lui Lacy pe degetul mic. Dar din punctul de vedere al creierului, putea să nu mai aibă mâini deloc. A reușit cumva să-și ia inima-n dinți și să încerce din nou să deschidă ochii, ținându-i la început abia mijiți.

Când loviturile s-au oprit, i-a deschis de tot.

Primele lucruri pe care le-a văzut au fost cizmele. Cizme de călărie, negre, lucioase, care urcau până la genunchii îmbrăcați în kaki și care aveau câte un pinten argintiu la fiecare gleznă. A ridicat ochii mai sus și a întâlnit niște pantaloni bufanți, kaki, și o centură neagră, groasă. De centură atârna o teacă ușor curbată, atât de lungă, că vârful ei argintiu aproape atingea pământul. Privirea i-a urcat mai sus, spre fața bine rasă și spre mustața mică și subțire, spre nasul acoperit de o cicatrice urâtă, vineție. Ochii negri ai ofițerului erau fixați, fără să clipească, pe fața lui Cam și, pentru o clipă, acesta din urmă s-a uitat și el prostit în ochii lui. Ofițerul s-a încruntat și a rostit ceva repezit, iar unul dintre bărbații din spatele lui a pășit grăbit în față. S-a oprit șovăitor în fața lui Cam, adunându-și gândurile parcă, până când ofițerul a strigat din nou. Bărbatul mai scund s-a întors și l-a salutat, apoi s-a răsucit înapoi spre Cam.

— Ah, și-a dres el glasul, arătând cu degetul spre pieptul lui Cam, tu – american.

Nu era atât o întrebare, cât o afirmație. Cam s-a uitat la însemnele lui, încercând să-și aducă aminte cum erau uniformele ofițerilor din armata japoneză. Văzuse o poză la cursurile pentru tărtăcuță, dar oricât se chinuia, nu reușea să-și amintească nici cel mai mic detaliu.

— Tu american! a repetat furios mărunțelul.

Cam a dat din cap. Ca să se asigure, și-a spus numele, gradul și numărul de înmatriculare, așa cum fusese instruit să facă dacă era luat prizonier:

— Cameron Richards. Locotenent major, Forțele Aeriene ale Armatei Statelor Unite, număr de înmatriculare 400675.

Omul părea nedumerit, drept care Cam a repetat mai lent. Atunci celălalt a dat în sfârșit din cap și s-a întors spre cel cu sabia, vorbind agitat. Ofițerul nu-și luase în tot acest timp ochii de la Cam.

Strângea din buze de parcă ar fi văzut ceva extrem de dezgustător. Cu toate că, își zicea Cam, și el ar fi putut face aceeași față dacă s-ar fi uitat la un om tăvălit prin rahat.

Pipăindu-și cu degetele mânerul sabiei, ofițerul i-a dat roată lui Cam, șchiopătând ușor. L-a împuns ușor cu vârful cizmei, apoi s-a întors și-a început din nou să vorbească. Bărbatul cel scund, care fusese desemnat, se pare, translator, dădea întruna din cap în timp ce celălalt ofițer își încheia predica și plimbarea, trăgându-se un pic la o parte, cu privirea mereu încruntată.

Ofițerul mai scund s-a apropiat, frângându-și mâinile:

— Căpitanul Yamazaki-*dono*[38] spus că tu… *pi-rot,* a zis el arătându-l iar cu degetul. Tu – *pi-rot.* Tu… Tokyo.

Yamazaki. Cam simțea că se năruie: era al dracului de sigur că acesta era un nume japonez.

Mititelul și-a încârligat degetele de la cele două mâini și a scos un sunet care voia să imite un motor. Apoi și-a lipit palmele una de alta, le-a coborât spre pământ cu un șuierat și la sfârșit le-a despărțit, mimând cu stângăcie o explozie.

Fir-ar să fie, își zicea Cam. Tâmpla îi zvâcnea atât de rău, încât simțea că se prăbușește, dar se străduia să rămână în genunchi.

— Nu sunt pir… pilot, a reușit el să spună. Și n-am fost la Tokyo. Sunt Cameron Richards, locotenent major, Forțele Aeriene ale Armatei Statelor Unite, număr de înmatriculare 400675. Am sărit din avion și m-am lovit la cap.

Translatorul se uita urât la el, apoi s-a întors spre ofițer și a început să turuie. Omul cu sabia i-a răspuns încruntat ceva. Apoi s-a uitat spre unul dintre bărbații adunați în spatele lor, singurul care nu purta uniformă. Era mai bătrân decât ceilalți, mai scund și mai îndesat, cu sprâncene groase, negre și ochi mici și strălucitori – era

---

38 Sufix de politețe așezat după nume proprii (în japoneză, în original).

aproape arătos, și părea grosolan, dar jovial. Uitându-se la Cam, și-a deschis gura într-un zâmbet larg, prietenos, deconcertant, dezvelind un dinte mare de aur chiar sub buza de sus. A făcut o plecăciune către Yamazaki și a ieșit repede, însoțit de unul dintre soldații mai tineri.

În lipsa lor, Cam a început să se uite pe furiș în jur. Avea impresia că se aflau la un soi de fermă, ceea ce părea plauzibil, cel puțin judecând după intensitatea duhorii. Învățaseră la cursurile pentru tărtăcuță că fermierii chinezi folosesc excremente umane pentru fertilizarea culturilor. Dar nu a văzut pe nimeni care să semene a fermier, și nici vreun animal. A văzut trei tancuri aliniate la marginea unei orezării și, mai încolo, o echipă de muncitori care construiau ceva ce semăna cu o tabără. *Boc, boc, boc.* Abia când a zărit un camion parcat la câțiva metri distanță s-a lămurit, în sfârșit, cine-l găsise. Camionul era marca Ford, ceea ce i se păru de-a dreptul de pe altă lume. Dar pe prelată avea imprimat un cerc de un roșu mohorât.

Bărbatul cu dintele de aur și soldatul s-au întors peste doar câteva clipe. Duceau între ei un asiatic foarte slab, legat la ochi, care n-avea pe el decât o pereche de pantaloni zdrențuiți. Omul tremura și vorbea repezit, deși nimeni nu părea să-l asculte. La comanda ofițerului care purta sabie, a fost și el îmbrâncit și obligat să îngenuncheze.

Translatorul cel mititel a făcut un pas în față.

— Tu, s-a răstit el la Cam. Tu. *Anoooo…*

Apoi, brusc, ochii au început să-i fulgere.

— Tu pi-rot de bombe, a strigat el încântat, ca un copil care tocmai și-a amintit răspunsul la o întrebare foarte grea. Tu bombe Tokyo. Omorât mulți mulți. Copii.

Cam a clătinat iar din cap.

— Cameron Richards, șoptea el. Locotenent major, Forțele

Aeriene ale Armatei Statelor Unite, număr de înmatriculare 400765.

Doamne, fă-i să nu mă omoare.

Începea să simtă furnicături dureroase în degetele de la mâini: sângele își relua, încetul cu încetul, circulația. Își căuta disperat mâna dreaptă cu cea stângă. Când a găsit-o, a simțit că-i stă inima-n loc. Nu mai avea inelul. Asta i se părea mai înspăimântător decât însuși faptul că fusese capturat de japonezi. *Doamne*, își zicea în gând uitându-se la omul cu dintele de aur. Acesta tocmai își aprindea o țigară cu o brichetă mare, strălucitoare. Cam a privit-o tâmp câteva clipe, apoi și-a dat seama că era bricheta lui, Zippo[39]-ul pe care i-l dăduse Doolittle, ca de altfel tuturor piloților participanți la misiune.

Observându-i privirea, civilul i-a zâmbit din nou, arătându-și dintele sclipitor. Și-a strecurat bricheta în buzunarul de la piept și, în timp ce aceasta dispărea, Cam s-a simțit năpădit de un val de furie neputincioasă. Ar fi vrut să spună ceva. Dar ce-ar fi putut spune? *Hei, dă-mi-o înapoi, că-i a mea?*

Ofițerul cu sabie începuse iar să urle:

— *Miro!*[40] Ahhhh… Tu! Tu. Tu.

S-a oprit, a mârâit furios și a vorbit repezit către bărbatul mai scund, care i-a răspuns mormăit ceva din care a prins doar cuvântul „uite”. Ofițerul a dat din cap și s-a întors iar spre Cam:

— Tu, s-a răstit el. Uite.

A lătra un alt ordin, și un soldat a făcut un pas înainte și l-a înșfăcat pe Cam de păr, întorcându-l cu fața spre asiaticul care tremura în continuare. Cam a simțit respirația accelerându-i-se și devenind superficială, de parcă aerul din jur s-ar fi rarefiat brusc. A bâjbâit cu mâna dreaptă după cea stângă, cu speranța absurdă că-și

---

39 Zippo marcă de brichetă folosită de armata americană mai ales în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

40 Cască bine ochii! (în japoneză, în original).

pusese de fapt inelul pe mâna cealaltă. I se părea că aceea era ultima lui speranță. Dar nu a găsit nimic. Nici inelul cu piatră verde, nici verigheta. Niciun fel de metal, îi luaseră până și ceasul.

Ofițerul cu sabie stătea acum în fața asiaticului îngenuncheat, atingându-i părul negru aproape cu blândețe. Arăta ca un preot nebun care-i dădea binecuvântarea unui discipol, dar Cam și-a dat repede seama – cu un zvâcnet dureros – că de fapt îi poziționa capul. I-l împingea de la baza gâtului. Îi înclina gâtul palid, subțire.

Cu un zâmbet feroce, ofițerul s-a tras un pas înapoi și a început să-și legene sabia ca pe o bâtă de baseball.

— Tu, a zis el iar către Cam. Tu. Uite.

Cam s-a uitat ascultător, cu toate gândurile adunate pe linia subțire a gâtului prizonierului îngenuncheat. Pielea nu-i era galbenă, ci netedă și albă ca fildeșul. Ca dantela veche. *Lacy*[41], i-a venit în minte exact în clipa în care ofițerul îi trăgea omului amândouă mâinile în spate. Apoi omul s-a uitat la Cam, s-a uitat în ochii lui. Zâmbea, așa cum zâmbeau copiii de pe acoperișul școlii din Tokyo. Așa cum zâmbea omul cu dintele de aur.

Apoi, pe chipul ofițerului a apărut o expresie de concentrare sinistră. Sprâncenele negre și groase i s-au îmbinat, dinții i s-au dezgolit. A dat drumul unui țipăt atât de ascuțit, încât ai fi zis că fusese eliberat de o femeie. *NU*, a urlat Cam în gând; dar sabia se îndrepta deja șuierând spre prizonier și l-a izbit cu un plescăit sonor. Și capul omului îngenuncheat s-a desprins, rostogolindu-se pe pământ.

Rostogolit. Exact. Pe pământ.

Lumea se întunecase și începuse să se învârtă în jurul lui. A închis ochii. Simțea cum se clatină pe genunchi. Dar soldații – care izbucniseră în urale ca și când căpitanul lor izbutise un *tur complet*[42]

41 Denumirea englezească a dantelei este *lace.*

42 Tur complet - termen din baseball.

– l-au tras iar în sus, smucindu-i capul pe spate și plesnindu-l peste amândoi obrajii.

— *Uiteee*, a șuierat unul dintre ei; și, deși nu-i mai ardea să vadă nimic, Cam a deschis ochii. Yamazaki era aplecat deasupra cadavrului, care se prăbușise în față. Din ciotul gâtului țâșnea sângele. Ofițerul a lovit cu piciorul capul tăiat și acesta s-a rostogolit vreo jumătate de metru, până în fața lui Cam, care l-a privit, căci își dădea seama că asta voiau de la el.

Legătura de pe ochi căzuse și ochii negri erau larg deschiși. Se uitau orbi spre cer, cu o privire nu atât speriată, cât preocupată. Buzele ridate îi erau deschise, de parcă ar fi vrut să dea glas unei ușoare îngrijorări. Cam a observat – cu un fel de detașare ciudată, abstractă – că pe partea aceea a cadavrului nu prea era sânge. Gura i s-a umplut de gustul amar de fiere și, deși n-avea nimic în stomac, și-l simțea urcându-i în gât o dată, de două ori, de mai multe ori.

Când a reușit să-și oprească spasmele, a ridicat încet ochii spre ofițer, care ștergea lama sabiei cu o bucată de pânză. Metalul scânteia amețitor în soare, dar el nu-l zărea, căci privirea îi rămăsese ațintită la cârpă. Numai că nu era o cârpă. Era o batistă de culoarea fildeșului, lucrată cu multă finețe, tivită cu dantelă croșetată de mână. Când a terminat de curățat sabia, Yamazaki a aruncat-o lângă capul retezat. Și, cu toate că urmele de ruj pe care Cam le mângâia în fiecare noapte când era pe *Hornet* se pierduseră sub sângele de un roșu strălucitor, pe colțul batistei se vedea clar monograma neagră: *LSR*.

— Tu, a rostit iarăși interpretul, cu un glas ciudat de răbdător, aproape plictisit. Tu. Pi-rot. Bombe. Tokyo. Tu… alții. Unde. Cum. Câți. Spune la căpitan Yamazaki. Acum.

A așteptat o clipă cu un zâmbet vag, în timp ce Cam încerca să-și adune gândurile. Apoi a izbucnit ofițerul, pe tonul lui aproape isteric:

— Tu VORBEȘTE! țipa el. *Hanase!* VORBEȘTE!

S-a repezit cu pași mari la american și l-a lovit cu muchia lată a sabiei în cap, cu o mișcare atât de rapidă, că s-a auzit un șuierat. Lumea a explodat într-un milion de cioburi ascuțite de lumină și Cam a simțit cum fața i se lovește de pământ. Cu aceeași iuțeală totuși, a fost smucit înapoi sus. A început să horcăie, cu gust de pământ pe limbă. Cu colțul ochiului l-a văzut pe omul cu dintele de aur clătinând din cap în semn de compătimire sau dezaprobare.

— VORBEȘTE! a țipat din nou Yamazaki.

Cam se uita în jos, la capul chinezului și la batista lui Lacy, plină de sânge. Gândul îi fugi la ea, cum stătea în ploaie, cu mâna pe pântec, și-l striga. Și-a amintit și de Midge, uriașul evreu-înger, cum îl obligase să sară înaintea lui.

Și deodată, ca într-o epifanie, capul i-a devenit limpede. */) a,* și-a zis. *Da, am să vorbesc.*

A răsuflat adânc, simțind cum aerul îi zgâria plămânii, și și-a aruncat din nou repede ochii spre omul cu dintele de aur, care dădea din cap încurajator. Gestul acesta i-a stârnit un val de speranță atât de puternic, încât s-a clătinat iar pe genunchi. De data asta însă, s-a îndreptat singur. *Va vorbi.* Le va spune tot ce vor să știe și, în schimb, ei îi vor cruța viața. Încerca să-și alcătuiască discursul în minte, în timp ce se holba la omul cu dintele de aur, de parcă acesta era singurul japonez care l-ar fi putut salva. *Ajută-mă,* îl implora în gând și omul părea să înțeleagă, căci i-a zâmbit larg și le-a spus celorlalți câteva vorbe, iar ceea ce le-a spus i-a făcut să amuțească.

Foți îl ațintiseră cu privirea. Cam își lingea buzele. Dar când a deschis gura, cuvintele nu au vrut să iasă. A încercat încă o dată, începând cu numele misiunii. Și de data asta cuvintele i s-au topit în gură ca niște cuburi de gheață:

— *Puh-puh-puh…*

A închis ochii și lacrimile au început să-i curgă pe obrajii mânjiți de rahat. *Te rog,* și-a zis iar în gând, clătinând din cap. Când a deschis din nou ochii, ofițerul se apropiase cu un pas de el, cu fața albă și descompusă de furie.

— *Nazeda*, a urlat el. *Bakani SuruNA*[43]…

A ridicat iarăși sabia și a coborât-o, oprind-o de data aceasta la doi centimetri de fața lui Cam. *Te rog,* a încercat americanul să spună, *te rog, nu…*

Dar nu s-a auzit nici de data asta nimic. Era secătuit.

Ofițerul a scuipat în țărână, lângă genunchii lui. Apoi, încet de tot, a trecut în spatele lui Cam, un pic spre stânga. A urmat o clipă de tăcere, în care nu-și auzea decât țiuitul propriilor urechi, după care a simțit mâna ofițerului pe cap. Aproape blândă. Poziționându-i-l. Trăgându-i gulerul în jos. *Vă rog,* implora el iar în gând și simțea cum între picioare i se prelingea ceva cald și ud. I-a văzut pe cei câțiva soldați privindu-l hipnotizați. Își dădea seama după ochii lor strălucitori ce se întâmpla; că sabia ofițerului se înălța; că vibra în aer. I-a văzut pe toți ținându-și răsuflarea în așteptarea coborârii șuierătoare și și-a spus – la modul idiot, automat: *Respiră.* A închis ochii într-o rugăciune tăcută, cu degetele încleștate spasmodic, de parcă inelul verde ar mai fi putut să-l trimită acasă viu și nevătămat. *Vă rog,* a gemut iar în gând. *Nu sunt pregătit… Nu sunt…*

Dar n-avea niciun efect. De fapt nu conta. A auzit strigătele brutale din jurul lui și șuieratul lamei de oțel și propria lui voce înălțându-se ascuțită ca pentru a opri lovitura, numai că, bineînțeles, n-a făcut-o.

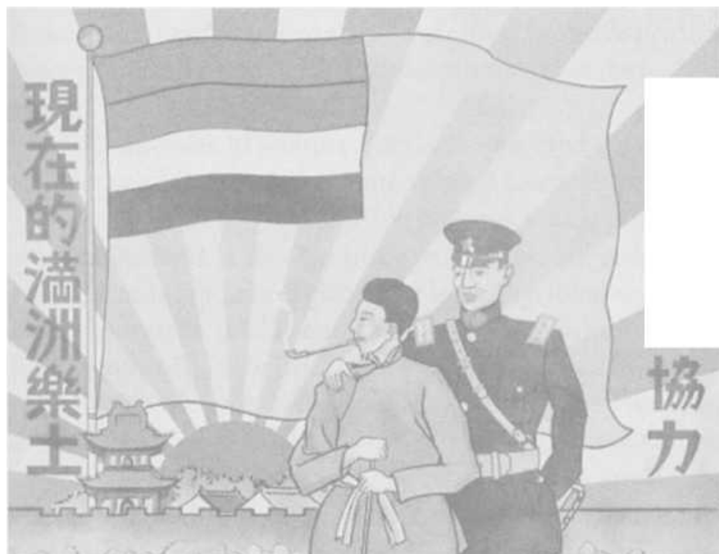
Ultimul lucru pe care l-a auzit a fost țipătul.

---

43 Ce faci, dobitocule?

IV

SHIN NAGANO[44], MANCIURIA

44 Shin Nagano Noul Nagano, aflat în Manciuria, regiune din nord-estul Chinei ocupată de japonezi între 1931 și 1945. Denumire provenită de la orașul Nagano — capitala prefecturii Nagano din Japonia, în perioada ocupației japoneze, în nordul Manciuriei au fost colonizați masiv agricultori din această prefectură. în Manciuria, japonezii au creat un stat-marionetă (1932-1945), numit Manchukuo, sub conducerea ultimului împărat chinez, Pu Yi.

Aprilie 1942

— Tot nu înțeleg, a spus Yoshi.

— Ce nu înțelegi?

— De ce nu poți veni acasă.

Kenji și-a terminat de mâncat orezul cu o răsucire îndemânatică a bețișoarelor, culegând ultimele două boabe de pe cutia *bento*[45] și băgându-le în gură. A mestecat scurt și a înghițit. Apoi a oftat.

— Yoshi-*chan,* îți amintești ce ți-am spus când am început aici lucrarea împăratului? Despre vulpe și caseta cu comori?

Era a doua zi a lui Yoshi în Shin Nagano, și luau prânzul pe o colină înverzită la ale cărei poale se afla șantierul tatălui său. De jos se auzea zgomotul ciocanelor lovind oțelul, *clang-clang-clang.* Țineau în poală seturile de prânz „Răsăritul" – cutii lăcuite conținând murături *umeboshi*[46] roșii, așezate în cuiburi pătrate și albe de orez. I se păreau destul de bune, deși nu putea să nu le observe simplitatea – mai ales în comparație cu cina extravagantă la care o invitase Kenji cu două seri în urmă, când ajunsese în Harbin. E drept că o avertizase – între două îmbucături de *filet mignon* și de caviar, la lumina lumânărilor și pe fundalul unei delicate piese de Chopin, interpretate la un pian alb de o solistă din Rusia – că restul călătoriei ei n-o să prea semene cu începutul.

— Mdaa, rostise ea tărăgănat. Spuneai că Manchukuo e caseta cu comori a Japoniei. Ascunde în ea bogățiile, viitorul țării. Și că *hizoku* – bandiții – sunt ca vulpile. Dacă nu ne apărăm caseta cu comori, ne-o fură bandiții.

— *So da,* răspunse el. Exact așa. Manchukuo e caseta noastră cu comori, viitorul nostru. Și de aceea sarcina mea nu e numai să-l

45 Caserolă compartimentată pentru felurile de mâncare ale unei porții de prânz.

46 Prune murate (în japoneză, în original).

edific, ci și să-l apăr.

— Dar chiar tot timpul? Trebuie să stai tot anul aici?

Tatăl său îi aruncase o privire care exprima în aceeași măsură dragoste și exasperare – la fel ca pe vremea când încă se mai ruga de el să-i ia un ponei.

— Da, e o slujbă cu normă întreagă.

— Dar nu fac *ei* toată munca? a arătat fata cu bețișoarele spre hamalii de jos. Unul dintre ei ședea pe o grindă metalică, la vreo cinci metri de pământ, cu picioarele osoase așezate pe un eșafodaj de bambus. Striga ceva la ofițerul japonez care-i supraveghea, un om subțirel, șchiop de un picior, cu cizme lustruite și cu o sabie enormă bălăngănindu-i-se la șold. Ofițerul a ridicat din umeri și s-a uitat la ceas. Apoi a strigat repezit ceva către băiatul înalt pe care-l remarcase Yoshi mai devreme și care ședea de cealaltă parte a clădirii, ascuțind un băț la un capăt. Băiatul a dat din cap, a lăsat bățul jos, s-a ridicat greoi în picioare și s-a dus să aducă o scândură groasă dintr-o stivă ce se afla undeva, în dreapta.

Kenji s-a rezemat în coate, urmărind direcția privirii fetei.

— Ăștia nu-s constructori, Yoshi-*chan*. De fapt cei mai mulți dintre chinezoii de-aici sunt prizonieri. O clipă dacă-ți iei ochii de pe ei, fac totul fărâme la loc. Iar Yamazaki-*san* a fost contabil în viața civilă.

Și-a scos țigările din buzunarul de la piept, s-a încruntat o clipă, apoi a scos o brichetă pe care Yoshi n-o mai văzuse până atunci (mare de tot, neagră, cu niște aripi argintii). Fetei i se părea îmbătrânit. În ultimele șase luni, părul scurt i se făcuse aproape cenușiu, iar pielea, bătută de soarele din câmpiile Chinei de Nord, i se înnegrise în aceeași măsură.

Cercetându-și tatăl cu atenție, Yoshi s-a simțit deodată lovită de un val de jale, aceeași jale pe care o simțea adesea când îl privea plecând din casa lor de la Tokyo: sentimentul că, odată cu plecarea

lui, propria ei lume se subția, așa cum se subțiază aerul când ajungi în vârful unui munte înalt. Teama ca acea imagine a lui, cu pachetul de mâncare într-o mână și cutia de scule în cealaltă, să nu cumva *să fie* ultima pe care o vede. Teama ca el să nu dispară de tot.

— Dar n-ai putea petrece în Tokyo măcar o săptămână în fiecare lună? insista ea. Mi-e foarte dor de tine. Și mamei la fel, a adăugat ea după o ușoară ezitare.

— Ți-a spus ea că i-e dor? a întrebat-o Kenji cu un zâmbet fals.

Yoshi a împuns o murătură cu un bețișor. De fapt, Hana nu spusese deloc așa ceva, după cum nici pentru călătoria aceasta de pe continent nu arătase nici cel mai mic interes, deși fata se rugase de ea săptămâni întregi. Spera ca aerul proaspăt de pe continent să înlăture cumva starea de rău care cuprindea încet, dar sigur, brațele, răsuflarea, privirea mamei. Își imagina cum ar fi picotit amândouă într-un compartiment al vagonului de dormit de clasa I, pe căile ferate ale Manciuriei de Sud, și cum ar fi citit împreună în vagonul restaurant, în fața ceștilor de ceai și-a feliilor de pâine prăjită. Și-l imagina chiar și pe Kenji așteptându-le în Gara Centrală din Harbin, și cum toți trei devin din nou, ca prin minune, o familie „normală".

Dar Hana, odată ce lua o hotărâre, nu admitea nici în ruptul capului să și-o mai schimbe.

— Ce să caut eu, Doamne iartă-mă, în Manciuria? Să călăresc cămile? Să păzesc oile?

— Ai putea să-ți cumperi blănuri noi, îi sugerase Yoshi. Tata zice că sunt o mulțime de locuri de unde poți să cumperi blănuri la prețuri foarte mici.

— Mici, o corectase Hana (vorbeau în engleză). O singură silabă. Mici.

— Mici, repetase Yoshi.

— Îmi închipuiam că blănurile sunt ieftine acolo – sau *necostisitoare* –, da, adăugase mama ei. Altfel cum mi-ar fi cumpărat

tatăl tău deja trei? Că doar nu mă duce în locuri unde le-aș putea purta…

— Se poartă cum trebuie? a întrebat Kenji.

— Cine? a întrebat și Yoshi întorcându-se spre el.

— Cine crezi? a zis el râzând. Mama ta, normal. A mai primit vreo vizită de la *kempeitai*[47]?

Yoshi a clătinat din cap. În primăvara trecută, la *genkan* apăruseră doi bărbați îmbrăcați în trenciuri kaki, cu niște insigne argintii. Deși Hana nu a vrut să se uite la hârtiile lor, au luat-o totuși cu ei, obligând-o să se încalțe cu niște papuci de casă care nu se potriveau deloc cu rochia și ducând-o între ei, cu un mers țeapăn, până la mașina pe care o lăsaseră parcată lângă bordură. În următoarele ceasuri, Yoshi și-a făcut temele, a citit preț de o oră, iar la șase fix a pus două tacâmuri pe *kotatsu*[48], pentru cină.

Dar mama ei nu s-a întors acasă în seara aceea – și nici în seara următoare. În cea de-a treia zi, înnebunită de grijă și buimacă din cauza lipsei de somn, Yoshi i-a spus în sfârșit vecinei și celei mai bune prietene a ei, Satako, ce se întâmplase. Mama lui Sa-*chan* i-a telegrafiat lui Kenji și a doua zi Hana a apărut, trasă la față și murdară, cu ciorapii de mătase făcuți ferfeniță. A sărutat-o pe Yoshi pe creștet, fără să se uite în ochii ei, și a urcat în dormitorul ei de la etaj. În anul care trecuse de-atunci nu mai ieșise din dormitor decât ca să se întindă în șezlongul verde din salonul de la parter.

— Bine, a aprobat Kenji printr-o mișcare a capului, jucându-se cu bricheta.

— E nouă? a întrebat Yoshi curioasă, întinzând mâna după ea.

— Ce, asta? a întrebat și el întinzându-i-o.

Yoshi a răsucit în mâini micul obiect, pipăind aripile de argint și

---

47 Poliția militară a Armatei Imperiale Japoneze (în japoneză, în original).

48 Măsuță joasă, cu o sursă de căldură pentru a menține mâncarea caldă (în japoneză, în original).

trecându-și degetul peste inscripția în engleză. *Locotenentului Cameron Richards*, scria acolo. *Cu adâncă recunoștință și mare admirație din partea Forțelor Armate Aeriene ale Statelor Unite.*

— E din America? a întrebat ea surprinsă.

— De la pilotul acela despre care ți-am scris, a încuviințat Kenji.

— A, da, a răspuns Yoshi netezindu-și părul cu mâinile și încercând să-și amintească ce-i scrisese tatăl său. Ceva despre un american care se prăbușise nu departe de Shin Nagano. Îl găsise chiar Kenji – fără cunoștință – în timp ce cerceta împrejurimile în căutarea amplasamentului potrivit pentru niște cazărmi noi. *Suntem meniți să câștigăm războiul,* scria el, *dacă prostănacii ăștia de americani nu sunt în stare să-și conducă propriile avioane…*

— N-au voie să fumeze? a întrebat fata.

— Prizonierii n-au voie să facă foc, a clătinat din cap Kenji. În plus, unde-i el acum, n-are nevoie de ea.

— E mort? a întrebat Yoshi clipind.

— *Nn.*

— De pe urma rănilor?

— Așa s-ar zice.

Kenji a strivit țigara în iarbă. A dat din cap și i-a întins bricheta lui Yoshi, să se uite la ea.

— *So ieba*[49] – bine că mi-am amintit. Asta-i pentru mama ta.

Yoshi i-a dat bricheta înapoi și a luat pachețelul mic din mâna tatălui ei. Era un săculeț de mătase chinezească, viu colorat, pe care erau brodate niște flori, cu o culoare ceva mai deschisă. A golit săculețul în palmă și a găsit un inel. Era din argint patinat, lucrat în filigran. Montura era făcută din bucle și fundițe fin lucrate, încolăcite în jurul unei pietre sclipitoare, de un verde închis. Era cu siguranță cel mai frumos lucru pe care-l văzuse Yoshi în răstimpul

49 Să revenim la oile noastre; prin urmare; dacă așa stau lucrurile (în japoneză, în original).

de o zi și jumătate de când plecase din Yamato.

— De cum l-am văzut m-am gândit la *Okaa-san*[50], a spus Kenji. Îi plac lucrurile occidentale, *ne*[51]? Și cu siguranță de o blană nouă n-are nevoie.

— De unde-l ai?

— A, l-am găsit pe undeva…

Yoshi se juca cu inelul, încercând să și-l închipuie pe degetul alb, subțire, al Hanei. Imaginea i-a stârnit un neașteptat și copleșitor dor de casă. Oare ce făcea Hana în clipa aceea? Își înghițea cu regularitate toate pastilele și prafurile pe care le avea de luat? Se schimba din pijama când se trezea? Ori stătea în pat ori pe șezlongul verde scriind scrisori pe care nu le trimitea niciodată, către persoane despre care nu vorbea niciodată (un anume Andrew, un anume Anton)?

— Pune-l undeva bine, *nee,* i-a spus tatăl ei. Vreau să știe că mă gândesc la ea.

Dacă te-ai gândi cu adevărat la ea, ai veni acasă, și-a zis Yoshi, dar pe urmă și-a spus că era probabil nedreaptă cu el. Tatăl ei era un om cumsecade: toată lumea pe care o cunoștea ea spunea același lucru. Pur și simplu muncea ca să-și facă un rost, pentru el și pentru țara lui. La urma urmei, la Tokyo abia dacă era ceva mai mult decât un dulgher, chiar dacă se însurase cu nepoata unui samurai. Dar aici – aici era un fel de rege, își zicea ea privindu-l cu coada ochiului în timp ce își supraveghea șantierul, ogoarele de soia și, dincolo de ele, satul pe care-l ridicase din nimic. Un rege care făcuse să țâșnească sate și recolte din aridele stepe chinezești; un rege care ajuta Japonia să-și regăsească demnitatea, eliberată de imperialismul și ipocrizia occidentalilor. (*King Kenji,* își zicea ea în gând în engleză, ca să vadă cum sună.) Iar inelul însemna că n-o uitase de tot pe Hana. După ce

50 Mama, în limbaj familiar (în japoneză, în original).

51 Nu-i așa? (în japoneză, în original).

se va încheia războiul, se va întoarce acasă. După ce războiul va fi *câștigat.*

Simțindu-se ceva mai bine, Yoshi și-a întins degetele spre cazărmi, închipuindu-se o eroină dintr-un film de la Hollywood, Scarlett O'Hara sau poate Dale Tremont în *Jobenul.* I-a văzut cu ochii minții pe Fred Astaire, sau poate pe Clark Gabie, aplecându-se asupra elegantei ei mâini. Ducând-o la buze; șoptind ceva rafinat: *Madame, sunt fermecat…*

— Fii atentă să nu-l pierzi, i-a atras atenția Kenji. Nu uita, e pentru mama ta. Ție ți-am luat capa aceea de blană din districtul rusesc.

Fetița a dat din cap și-a scos inelul de pe deget, iar tatăl ei i sărit în picioare, întinzându-și brațele musculoase spre soare.

— Ar cam trebui să ne întoarcem, a zis el scoțând încă o țigară din pachet. Voiam să te prezint domnișoarei Oguchi, învățătoarea noastră. Mă gândeam că ai putea s-o ajuți un pic la școala cea nouă – cerul mi-e martor că tare multă nevoie avem de ajutor. Dar întâi trebuie să schimb două vorbe cu căpitanul Yamazaki.

— Bine, a zis Yoshi strecurând inelul la loc, în săculețul lui. A, tati?

— *Nn.*

— Spuneai că chinezii de jos sunt prizonieri. De ce?

— Cum adică, de ce? s-a încruntat Kenji.

— De ce-au fost… făcuți prizonieri?

— Pentru că sunt *hizoku*, evident.

— Dar ce-au vrut să fure?

— Pământul, Yoshi-*chan.* Au vrut să ne fure pământul, a lămurit-o el îndesându-și la loc o pulpană de cămașă care-i ieșise din pantaloni.

Yoshi a dat din cap, dar în sinea ei era tot nelămurită: cum poate cineva să fure *pământ*? Nu era ca și cum ai fura bijuterii sau bani.

Sau chiar o mașină – deși pe tatăl său părea să-l îngrijoreze și asta. Când o luase cu mașina de la Gara Harbin, fata observase că-și vopsise vechiul Ford (pe care-l adusese cu el de la Tokyo) în același verde intens, precum cel al mușchiului de pădure, la fel cu camioanele armatei japoneze, care se vedeau peste tot. Ba chiar pictase câte un soare *hinomaru*[52] pe amândouă portierele, ca niște obraji rotunzi și roșii de matrioști.

În timp ce tatăl său o lua la fugă pe panta ușoară, Yoshi înnoda cu grijă baierele săculețului de mătase, strecurându-l în buzunarul exterior al ghiozdanului de școală, unde avea să fie în siguranță. S-a apucat să lege la loc cutiile *bento* într-un *furoshiki*[53] roșu-aprins, dar a auzit chiar în fața ei o voce necunoscută:

— Hei! Tu ești Yoshi-*chan*?

A ridicat speriată ochii și l-a văzut pe băiatul care, mai devreme, ascuțea bățul.

— Da, a răspuns ea precaut.

— Bună ziua, a rostit el pe un ton ușor zeflemitor, înclinându-se. Eu sunt Masahiro Shinagawa.

A cântărit-o o clipă, gânditor, din priviri, apoi a arătat spre cele două bocceluțe pe care Yoshi tocmai le terminase de legat:

— Tatăl tău m-a trimis să iau alea. I le duc mamei să le spele.

— Astea? a întrebat fata nelămurită, uitându-se și ea la cutiile legate în *furoshiki.* Kenji nu spusese de unde le luase, așa că se gândise că era treaba ei să le spele.

— Bine, poftim, i le-a întins ea cu un gest țeapăn.

După ce băiatul le-a luat, Yoshi și-a netezit părul și i-a aruncat o

---

52 Literal, „soare rotund", denumind steagul național japonez (un disc roșu pe fundal alb) (în japoneză, în original).

53 Boccea, pânză în care se leagă diverse obiecte pentru a fi transportate (în japoneză, în original).

privire cercetătoare printre gene. Nu era obișnuită să stea de vorbă cu băieții. Cel puțin nu fără să mai fie cineva de față. La Tokyo, după școala primară, băieții și fetele mergeau la școli diferite și erau strict supravegheați ori de câte ori se aflau împreună.

— Tatăl tău ne-a vorbit mult despre vizita ta, a spus Masahiro. Sper că ai călătorit confortabil.

— Mulțumesc, am călătorit bine.

Băiatul a îngenuncheat ca să lege cele două boccele de bățul cu care venise.

— Avea dreptate, a zis el uitându-se atent în sus, la ea.

— În legătură cu ce?

— Ești foarte frumoasă.

— A spus *el* asta? s-a mirat Yoshi simțind cum îi ard obrajii din cauza cuvintelor îndrăznețe. Nu-și putea imagina că un băiat din Tokyo ar fi putut spune un asemenea lucru așa, din senin. Dar era surprinsă și pentru că *ei* nu-i spusese Kenji niciodată că e frumoasă. Hana îi mai spunea câteodată, însă într-un fel care părea să includă sau să implice un „dar”: „Ah, Yoshi-*chan”*, zicea ea, când Yoshi cobora cu bluza încheiată strâmb, sau cu un fir dus la ciorapi, sau cu vreo pată de cerneală pe mâini ori pe obraji. „Ești așa de frumoasă, *dar*…”

— Sigur că da, a răspuns băiatul. Și ești, într-adevăr. Semeni cu lata din reclama la săpunul Kanebo.

— *Uso,* a zis ea nervoasă. Minți.

Îi venea să se ciupească: stătea într-adevăr aici, pe un câmp din Manciuria, și un țărănuș, aproape bărbat, îi făcea complimente? I-a venit în minte o imagine: ea era Grusinskaia, balerina aceea din *Grand Hotel,* bătrână și tristă. Iar băiatul ăsta, Masahiro Shinagawa, putea fi Felix von Geigurn, elegantul haron-arwz-hoț de bijuterii care se duce să-i fure perlele, dar în loc de asta îi fură inima.

— Câți ani ai, de fapt? a întrebat băiatul.

— Treisprezece. Și jumătate.

„Jumătatea” nu era tocmai adevărată – peste două săptămâni împlinea treisprezece. Dar i se părea că „treisprezece” era prea puțin.

— *So ka.* Eu am șaptesprezece.

— Ah, s-a mirat ea. Ești… ești bătrân.

Masahiro a izbucnit în râs, iar Yoshi a simțit că roșește și mai tare. *Baka*[54] și-a spus în gând. *Ce actriță proastă ai fi.* Și a rămas cu ochii pironiți în pământul cafeniu, răscolindu-l cu vârful pantofului negru, până când el a încetat să mai chicotească.

— Îmi pare rău, n-am vrut să spun asta!

— Înțeleg.

Încă ghemuit pe jos, și-a scos o scobitoare din buzunarul *monpe*-ului și și-a înfipt-o între dinți. Avea dinții foarte albi, a băgat ea de seamă, întrebându-se dacă avea vreun mod special, tradițional de a-i curăța.

— Cum îți place *Manshu*[55] din câte ai văzut până acum?

— Păi e… a șovăit ea, nevrând să mai spună vreo prostie. Manciuria nu arăta deloc ca în afișele și pliantele acelea guvernamentale pe care le văzuse, cu peisaje bucolice, câmpii mănoase și muncitori îmbujorați. În schimb, satul care o întâmpinase ieri îi păruse asemenea scheletului prăfuit al unei comunități de pe altă lume. Deși bine construite (Kenji avusese grijă de asta), clădirile rotunde și butucănoase din Shin Nagano i se păruseră neobișnuit de greoaie în contrast cu câmpia netedă mongolă. Și dincolo de ele, pe câmpurile îngălbenite, vaci costelive se amestecau cu cai deșelați, părând picați din cer printre cămilele scârbite. Era cât se poate de diferit de orașul Harbin, atât de vioi și de cosmopolit.

---

54 Prost, idiot (în japoneză, în original).

55 Manciuria (în japoneză, în original).

— E… foarte simplu, a rostit ea în cele din urmă.

— Simplu? s-a mirat el, ridicând o sprânceană.

— Într-un sens bun, bineînțeles, a adăugat ea iute, Harbin e prea aglomerat.

— Dă e un oraș pe cinste, nu-i așa? a încuviințat el, cu înțelepciune. Ai ajuns și la grădina zoologică?

— Am stat doar o noapte, a răspuns ea, clătinând din cap, apoi am venit direct aici. Tata zicea că are de lucru.

— Așa e tatăl tău, mereu are de lucru, a continuat el, plin de admirație. Datorită lui există satul ăsta, să știi!

— Știu, cum să nu! a zis Yoshi înroșindu-se din nou, de mândrie de data aceasta. Așa face el mereu.

Băiatul a încuviințat din cap, semn că nu era câtuși de puțin surprins.

— Era un adevărat model. Împăratul ar trebui să-i dea o medalie.

Apoi s-a ridicat și și-a așezat prăjina pe umăr. Yoshi a început să-și scuture firimiturile de pe bluza albastră, așteptându-se ca el să se răsucească pe călcâie și să plece. Dar când și-a ridicat din nou ochii, el era tot acolo… *privind-o* pur și simplu.

— De ce te uiți așa? l-a întrebat ea în cele din urmă.

— Pentru că, a răspuns el foarte serios, ești foarte interesantă.

— Eu? a râs fata, și sunetul i s-a părut prea tare și prostesc. *Ie*[56], da' de unde? Tu ești mult mai interesant decât mine!

— Cum așa? a întrebat el ridicând din sprâncene.

— Un băiat japonez care trăiește în China? Asta e ceva interesant! Mult mai interesant decât o fată japoneză venită de la Tokyo.

— Eu sunt mai degrabă manciurian decât japonez, a ridicat el din umeri. Aproape că nici nu-mi aduc aminte de Naganoken[57]. Iar surorile mele n-au fost niciodată acolo.

---

56 Nu (în japoneză, în original).

57 Prefectura Nagano.

Și și-a întors privirile spre barăci, unde un salahor chinez se apleca periculos de mult ca să apuce o scândură pe care i-o întindea un tovarăș de-al lui, cocoțat pe o scară.

— Și-apoi, curând vor veni și alții de-ai noștri. Dacă nu chiar mai mulți. Că Manciuria e colacul de salvare al Japoniei.

Yoshi a încuviințat din cap – de multe ori îl auzise pe Kenji spunând asta.

— Oricum, ar trebui să cobor și eu, să mă duc după tata, a spus ea arătând spre șantier, unde Kenji se vedea vorbind aprins cu un ofițer *Kantogun*[58], ce purta o sabie mare.

— Și eu trebuie să duc astea acasă înainte să plec la adunarea din seara aceasta a Detașamentului de Apărare al Tinerilor Pionieri.

Ea a oftat, dezamăgită dar și ușurată.

— Ei, bine! Mi-a făcut plăcere să te cunosc, a continuat Yoshi, făcând o plecăciune după cuviință. Poate ne mai întâlnim până mă întorc eu la Tokyo.

— Rămâi cu tatăl tău săptămâna asta? a întrebat el aruncându-i o privire ciudată.

— Da, săptămâna asta și jumătate din cealaltă.

— Atunci sunt sigur că o să ne mai întâlnim, a răspuns plecându-se și el. *Jya, ne.*[59]

După care s-a răsucit pe tălpile lui goale și murdare și a luat-o în sus pe deal. Cutiile legate în boccea i se bălăngăneau la fiecare pas. Yoshi îl privea îndepărtându-se, nesigură de ceea ce tocmai se întâmplase, simțind cum îi zvâcnește pulsul în grumaz.

— Yoshi-*chan*!

Tatăl său îi făcea semn să coboare. Și-a pus ghiozdanul pe umăr și a pornit-o cu grijă în jos pe coasta dealului, auzind tot mai tare

58 Diviziune radicală și agresivă a Armatei Imperiale Japoneze, cantonată în Manciuria.

59 La revedere (în japoneză, în original).

zgomotele șantierului, pe măsură ce se apropia. Când a ajuns în dreptul lor, s-a oprit o clipă, intimidată de fața plină de cicatrice și de ciupituri de vărsat a ofițerului. Băgând de seamă că șovăie, el i-a zâmbit și i-a făcut semn să se apropie. Rușinată, s-a dus lângă Kenji.

— Asta-i soldățelul dumitale? l-a întrebat ofițerul pe Kenji.

— Așa e! a răspuns acesta din urmă, bătând-o pe Yoshi pe umăr. Tocmai vorbeam cu căpitanul Yamazaki despre cât de bine merg lucrurile pe-aici. Cred că-ntr-un an de-aici încolo, avem totul în mâna noastră, din Burma[60] până-n Insulele Solomon[61]. Japonia va conduce estul, iar Germania, vestul.

— *So da!* a dat din cap căpitanul. Pe voi tinerii vă așteaptă un viitor glorios! a urmat el, făcându-i cu ochiul lui Yoshi. N-ai vrea să vii și tu mâine cu noi la antrenamentul Ligii de Apărare a Femeilor din Japonia Mare[62]? Eu mă ocup de fetele din sat în fiecare dimineață, la șase.

— Sigur că o să vină, s-a repezit să răspundă Kenji, zâmbind bucuros, spre dezamăgirea lui Yoshi.

— Bine, de-abia aștept! a spus Yamazaki, salutând-o scurt, militărește. Yoshi a șovăit o clipă, neștiind dacă să salute și ea sau să facă o plecăciune, așa cum se obișnuia la Tokyo. S-a decis în cele din urmă să salute, spre amuzamentul căpitanului.

— Tati, s-a smiorcăit ea pe când căpitanul se îndepărta, de ce i-ai spus că o să mă duc la antrenament?

— Da ce? a întrebat el prefăcându-se că nu înțelege, voi nu faceți

---

60 Actualmente Myanmar, regiune de-a lungul Golfului Bengal, situată în sud-estul Asiei, mărginită de Bangladesh, India, China, Laos și Thailanda; fostă colonie britanică, devastată în cel de-al Doilea Război Mondial.

61 Arhipelag în Oceania, mărginit la est de Papua Noua Guinee și la nord-vest de Vanuatu.

62Asociație caritabilă înființată în 1932, sub coordonarea Ministerului Apărării, care a sprijinit ocuparea Manciuriei.

antrenamente la școala aia grozavă a ta de la oraș?

Yoshi a dat din cap, deși ceea ce făceau ei la școală după adunarea de dimineață era mai degrabă un exercițiu de balet decât pregătire de luptă. Nici măcar nu aveau suficiente săbii pentru toți copiii, așa că jumătate din clasă folosea bastoane împodobite cu panglici. Și oricum nu aveau niciun ofițer *Kantogun* să-i învețe mișcările.

— Cred că o să fiu prea obosită mâine-dimineață, a început ea prudentă. Șase dimineața e groaznic de devreme, nu crezi? Și eu am străbătut atâta drum, sigur voi dormi dusă la ora aceea.

— Nici vorbă, a clătinat din cap tatăl ei, te-am lăsat să dormi doar azi. Dar aici toată lumea se trezește la cinci dimineața să cânte imnul și să se închine la palatul împăratului.

La cinci? a gemut Yoshi în sinea ei.

— La palatul împăratului Pu Yi?

— Nu, prostuțo! La palatul adevăratului împărat. *Tennoheika.* Cel al Japoniei.

— A!

S-a încruntat, încercând să găsească o altă scuză. Dar gândurile i-au fost întrerupte brusc de un strigăt și de o bușitură zdravănă din spatele lor. Speriată, s-a întors și l-a văzut pe omul care lucra mai devreme pe acoperișul barăcii căzut pe jos. Ceilalți hamali au azvârlit scândurile din mâini și s-au năpustit în jurul lui.

— *Nan da, Kuso!*[63] a blestemat tatăl său, luând-o la fugă spre ei.

Yoshi a șovăit o clipă, apoi l-a urmat. Când a ajuns în dreptul lor, cel căzut gemea ținându-se de fluierul piciorului, în timp ce tovarășii lui încercau să-l ridice în capul oaselor. Deși nimeni altcineva nu mai era rănit, arătau cu toții de parcă ar fi pățit același lucru.

---

63 Rahat! (în japoneză, în original).

— Ce s-a întâmplat? l-a întrebat ea pe Kenji.

— Chinezoiul dracului n-a fost atent.

Tatăl ei s-a aplecat și a pipăit piciorul bărbatului, apăsându-l cu degetele lui groase și încruntându-și sprâncenele în timp ce omul urla de durere. Apoi Kenji s-a ridicat, scuturându-și praful de pe genunchi, străfulgerându-i cu privirile încrâncenate pe oamenii speriați.

— Se întâmplă a doua oară săptămâna asta, a spus căpitanul, care apăruse și el în spatele lor. Nici nu le pasă că e pentru soldații Maiestății Sale. Din partea lor, ori construiesc un coteț de câine ori asta, tot aia e!

A scuipat dezgustat și și-a ridicat nervos capul în timp ce unul dintre muncitori i-a spus ceva cu voce abia auzită.

— Ce zice? l-a întrebat Yoshi în șoaptă pe Kenji, care urmărea discuția cu ochii micșorați.

— Tot insistă că șantierul e periculos, că au nevoie de mai multe brațe de muncă și de mai multe schele ca să termine la timp. Și vor să-l ducă pe nenorocitul ăsta la doctor.

— Piciorul lui arată rău de tot, a spus Yoshi dând compătimitor din cap și privind din nou chipul chinuit al muncitorului. Aveți un doctor aici în Shin Nagano, nu?

— Avem, a pufnit el, dar nu pentru d'alde d'ăștia ca el. Uite că prostia asta ne dă îndărăt cu cel puțin o zi! Și doctorul Ohta are altele mai importante de făcut.

— Chiar așa?

Năucită, Yoshi s-a uitat din nou la rănit, avea chipul livid ca hârtia și ochii îi sticleau de durere. Nesigură, și-a întors din nou privirile spre tatăl ei, care vorbea în șoaptă cu căpitanul Yamazaki.

— Dar, tati…

— De ce nu te duci tu înapoi la mașină, i-a spus el, preocupat, făcându-i semn cu mâna să plece de acolo.

Ea a șovăit o clipă, apoi a încercat din nou.

— Eu… eu aș putea să-l ajut. Am învățat la școală cum să acord primul ajutor, în caz că ajunge războiul și la Tokyo. Dacă am găsi o stinghie, poate aș putea să…

I se părea o idee bună: ar fi putut astfel să demonstreze cât era de îndemânatică și salahorul s-ar fi simțit mai bine, totul fără să-l mai deranjeze pe doctor.

Dar Kenji a străfulgerat-o cu privirea.

— N-ai auzit ce-am spus? Du-te de-aici!

Vocea i se îngroșase din pricina furiei abia stăpânite. Yoshi a clipit uimită, temându-se că va izbucni în lacrimi.

Tati, l-a strigat ea în gând, privindu-l rugătoare, dar Kenji se întorsese deja spre ofițer. Înghițind în sec, s-a întors și ea, apucând-o, fără să vadă încotro merge, pe drumul noroios spre sat, pe lângă stiva de scânduri și uneltele împrăștiate și pe lângă locul în care Masahiro Shinagawa stătuse cu picioarele încrucișate. Ajunsă la mașina Ford, s-a lăsat moale pe tabla ei încinsă de soare. Simțea că tremură toată din pricina accidentului, dar și a purtării tatălui ei.

Are dreptate, a încercat să se convingă singură, *e tare presat. Și vrea să fie totul perfect de dragul împăratului…*

Și totuși, chiar în timp ce gândea toate acestea, o parte a minții ei își dădea seama că o speriase nu doar mânia tatălui ei, ci și ceva din expresia salahorului și din felul în care tovarășii lui se îngrămădiseră în jurul său, îngroziți și neajutorați.

Tremurând încă, a deschis ușa Fordului și s-a așezat pe scaunul din stânga. Locul copilotului, cum îi spusese întotdeauna Kenji. Locul din spate era al mitraliorului de apărare. „Ei, ia zi, prințesă de la oraș”, o întrebase el în dimineața aceea, „ce preferi azi: copilot sau mitralior de ariergardă?” Și-a pus ghiozdanul în poală și a început să-i desfacă una câte una cataramele, vrând să scoată inelul ca să-i mai treacă timpul. Și în vreme ce se căznea să desfacă șnurul de

mătase, a tresărit din nou la auzul unui alt zgomot puternic venit dinspre șantier. Dar nu fusese un strigăt sau o bufnitură, ci pocnetul răsunător al unei puști.

Simțindu-și pulsul zvâcnind, Yoshi s-a răsucit și s-a ridicat pe jumătate din scaun, străduindu-se să vadă ce se întâmpla pe șantierul cufundat acum în tăcere. Într-o parte se aflau șase muncitori amuțiți. Cel de-al șaptelea, tatăl ei și căpitanul nu se zăreau nicăieri.

Peste vreo zece minute a apărut Kenji, s-a așezat pe scaunul șoferului și a pornit motorul.

— Blestemații ăștia de chinezoi! a bombănit el, dând mașina înapoi. Detașamentul 186 sosește peste zece zile. Cum dracu mai pot eu să le pun un blestemat de acoperiș deasupra capului *acum*?

Au străbătut în tăcere câteva mile pe drumul hurducat, plin de bolovani.

— Tați, a început în cele din urmă Yoshi, cu o voce plăpândă.

— Da.

— Tu lucrezi acum pentru armată?

Îi pusese adesea întrebarea aceasta când era mai mică și el încetase să mai invite occidentali acasă la cină, afișându-se în schimb cu ofițeri japonezi îmbrăcați în uniforme de culoarea mușchiului verde, cu insigne strălucitoare. Dar el scutura mereu din cap, explicându-i că a lucra pentru Armata Imperială nu însemna că devenise și el soldat, așa cum dacă ar fi lucrat la compania de ascensoare Owen sau la compania de motoare Ford nu însemna că devenise *gaijin*[64].

Acum însă și-a trecut mâna prin părul tuns scurt și-a spus:

— Suntem în război Yoshi-*chan,* suntem cu toții în armată!

Yoshi și-a petrecut săptămâna următoare învățând lucruri despre

64 Străin, orice persoană care nu este japoneză (în japoneză, în original).

viața în Noul Paradis al lui Kenji. Când vorbeau de *Manshu* majoritatea spuneau „地上の楽園", adică Paradisul pe pământ, sau „新天地", Lumea Nouă. La școală îi spuneau „王道楽土", Drumul Regal spre Paradis. Dar dintr-un motiv anume, toate aceste denumiri nu i se potriveau tatălui ei. Cu obiceiul lui de constructor, el își făcuse propria sa imagine și o folosea în scrisorile pe care li le trimitea acasă Hanei și lui Yoshi: *Noul Paradis arată cam ca Hokkaido, doar fără atâta zăpadă și cu zile mai lungi.* Sau: *Aici, în Noul Paradis, aproape că nu e nevoie de îngrășământ, grânele cresc extraordinar de iute.* Sau: *Orașele din Noul Paradis au toată măreția Berlinului sau a Parisului, dar cu o tentă asiatică unică.*

Pentru Yoshi însă, chiar dacă Shin Nagano părea nou, nu arăta deloc a paradis. Dormea într-o încăpere mică și grosolană, în casa mică și robustă a lui Kenji, din mijlocul satului. Mânca mai ales produse locale: orez și soia, napi și morcovi. Le ajuta pe femeile durdulii și arse de soare să țeasă pânză și să piseze *mochi*[65], prinzându-și degetele în suveică și încordându-și mușchii brațelor.

Kenji îi verifica zilnic cunoștințele despre cultivarea porumbului și a boabelor de soia sau despre interpretarea unui nor de ploaie ori despre cum se măsura aciditatea pământului. A mai dus-o de câteva ori pe șantier, timp în care barăcile au căpătat pereți și acoperiș, discuta cu ea planurile de construcție și îi povestea despre sosirea trupelor, care era planificată pentru începutul lui iunie. Despre salahorul care căzuse de pe schelă nu pomeneau niciodată, iar Yoshi nu l-a mai văzut după aceea. Totuși, câteva zile mai târziu au apărut pe șantier alți patru salahori prizonieri și execuția proiectului a revenit la normal.

De cele mai multe ori se trezeau deodată dimineața, la primul

65 Un tip de orez cu bob scurt, dulce, cu un conținut ridicat de amidon, folosit în bucătăria japoneză (în japoneză, în original).

cântat al cocoșului, pentru ca împreună cu alți frontieriști să meargă în mijlocul satului, să se încline și să aducă mulțumiri împăratului care le-a făcut posibilă această viață nouă. După aceea, Yoshi o ajuta pe Oguchi-*sensei*[66], care se străduia să-i țină în frâu pe elevii ei desculți și gălăgioși. Școala pe care le-o clădise Kenji nu avea încă nici bănci sau scaune, nici măcar o hartă a imperiului care tot creștea, așa că ei stăteau așezați pe jos, într-un cerc asemenea soarelui, dacă nu cumva făceau antrenamente sau se plecau dinaintea portretelor lui *Tenno*[67].

Portretul acela – uriaș, atârnat în mijlocul peretelui din față – era singurul lucru care amintea de școala lui Yoshi din Tokyo. De fapt, era unul și același portret, dinaintea căruia se pleca zilnic, la adunare, de mai bine de zece ani de-acum, cel pe care profesorii ei își riscaseră viața să-l salveze, cu un an în urmă, când școala fusese mistuită de un incendiu puternic. I se părea de neînchipuit că școlărițele scrobite din capitală și țărănușii cu unghiile murdare se înclinau deopotrivă dinaintea aceluiași *Tenno-beika* și a familiei sale și se întreba dacă și ei gândeau la fel. Dacă vreunul dintre copiii mai mici credeau – așa cum crezuse și ea când era micuță – că oamenii aceia ce păreau atât de îndepărtați își duceau viața numai așa cum apăreau în poze: dinaintea palatului, înțepeniți și scrobiți, neclintiți, asemenea statuilor zeului Kannon[68] de la templu. Își închipuia că în nopțile mai reci servitorii veneau și îi acopereau cu pături sau că, ori de câte ori ploua sau ningea, le apărau cu umbrele capetele sfinte.

— Dar ei când se duc la toaletă? a întrebat-o ea în șoaptă într-o bună zi pe Satako, în toiul adunării de dimineață.

— Șșșșttt! a repezit-o Sa-*chan*, în timp ce rigla învățătoarei o

66 Învățător, profesor (în japoneză, în original).

67 Împăratul Japoniei (în japoneză, în original).

68 Una dintre zeitățile budiste cele mai adorate în Japonia, personificând compasiunea.

pocnea, *trosc!* pe Yoshi peste umeri pentru lipsa ei de respect.

Sarcina ei principală era să-i ajute pe copii să își însușească lecțiile de istorie a familiei imperiale, așa că îi asculta zi de zi. Și recita și ea împreună cu ei: Hirohito se trăgea direct din primul împărat Jimmu, fiul lui Hikonagisa Takeugaya Fukiaezu no Mikoto, fiul lui Toyotama, fiica zeului mării Owtatsumi și I likohohodemi no Mikoto, care, la rândul lui, era fiul prințesei Konohana-Sakuya și al lui Ninigi-n-Mikoto, fiul lui Ame no (Xshihomimi no Mikoto, nimeni altul decât fiul marii zeițe a soarelui Amatarasu însăși.

— Așa că înțelegeți de ce, le explica ea, așa cum făcuseră și profesorii ei, fiind și noi copiii împăratului, avem cu toții o părticică de soare în noi.

De obicei copiii dădeau din cap și zâmbeau. Dar într-o zi, o fetiță a ridicat mâna și a întrebat:

— Au și *tonin*-ii soare în ei?

A fost prima întrebare la care nu a putut să răspundă pe loc: a deschis gura, șovăind, neștiind ce să spună, dar din ultima bancă a sărit un băiat:

— Chinezoii nu au soare în ei! Altceva au!

— Ce anume, Jiro? a întrebat Oguchi-*sensei.*

— *Doo-doo*[69]. De-aia miros așa urât!

Și în timp ce copiii se prăpădeau de râs, el le zâmbea mândru cu gura până la urechi, chiar și când Oguchi-*sensei* l-a scos iute afară să-și primească pedeapsa.

După ore lucra un ceas sau două la tema pe care i-o dăduse profesoara de istorie pentru călătoria aceasta: o compunere de cinci pagini despre viața și cultura dintr-un sat pionier. Restul zilei și-l

69 Excremente, în limbajul copiilor (în japoneză, în original).

petrecea alături de Kenji, mergând cu el unde avea treabă, așteptându-l când vorbea cu căpitanul Yamazaki sau când dădea telefoane din biroul lui. Uneori își petrecea timpul încercând să deseneze în jurnalul ei ceea ce vedea, ca să-i poată arăta mai apoi și Hanei: porțile arcuite, de lemn ale orașului, gravate cu lozinca: „înțelegere între Japonia și Manciuria”. Primăria cu mormântul pilotului american în spate (o movilă cenușie, mohorâtă). Poligonul în care se trăgea cu arcul și silozurile. Prăvălia satului, care lui Yoshi nu i se părea decât un șopron mic și dărăpănat, cu firma „Kumamoto Coloniale” mâzgălită cu vopsea pe ușă.

Și bineînțeles câmpurile: faimoasele câmpii din *Manshu,* roditoare, bătute de vânturi, lucrate cot la cot de țărani japonezi și chinezi. Săpau și semănau, biciuind boii deșelați care trăgeau pluguri, făcând brazde pentru noile recolte ce-i vor hrăni pe toți. Kenji îi spusese că înainte de venirea japonezilor, chinezii foloseau metode agricole vechi și primitive. Prin urmare, câmpurile atât de mănoase de când erau lucrate de oamenii împăratului nu produseseră nici măcar jumătate până atunci.

— Erau mai rău ca sălbaticii din peșteri, i-a spus el odată, pe un ton ce părea deopotrivă îngăduitor și ușor dezgustat, nu foloseau nici măcar boi sau cai ca să are. Asta e unul dintre motivele pentru care a trebuit să venim aici: să-i învățăm metodele moderne de agricultură.

— Atunci ar trebui să fie foarte recunoscători, a spus Yoshi, destul de îndoită, fiindcă niciunul dintre chinezii pe care îi văzuse nu părea prea recunoscător.

Unii, puțini la număr, asemenea tinerei femei care îi făcea curățenie și-i gătea lui Kenji, erau politicoși și, uneori, chiar veseli. Servitoarea i-a dat felii de portocală și lămâie cu zahăr și a părut de-a dreptul încântată când Yoshi i-a spus că sunt *haochi,* delicioase. Dar cei mai mulți manciurieni pe care i-a văzut au impresionat-o

prin faptul că păreau posaci și înspăimântați; nu semănau deloc cu țăranii radioși care apăreau braț la braț cu ofițerii japonezi în afișele ce împânzeau Tokyoul proclamând: „Două națiuni, un singur vis”.

— Dar nu sunt suficient de recunoscători, a spus Kenji.

Îl vedea pe Masahiro Shinagawa aproape în fiecare zi, își încrucișau privirile dimineața, în timpul plecăciunilor pe care le făceau spre Tokyo, și apoi când trecea pe lângă el prin sat sau pe câmp. Dar era suficient să facă un scurt schimb de saluturi și de fiecare dată îi tăia răsuflarea, cu zâmbetul strălucitor care-i scotea la iveală dinții albi. Yoshi a încercat, ca din întâmplare, să-l descoasă pe tatăl său despre flăcău: unde se născuse în Nagano-*ken*, ce fel de familie avea, dar, în mod ciudat, Kenji nu sufla niciun cuvânt.

— E băiat bun, un adevărat patriot, i-a spus el scurt într-o zi, adăugând: Păcat de taică-său!

— Dar ce-a pățit?

— S-a prăpădit. De gripă. Am avut o epidemie urâtă pe-aici anul trecut.

— Vai! Bietul Masahiro!

Kenji a ridicat din umeri.

— Masa e puternic. Îmi pare mai rău de surorile lui, micuțele Aki și Maki… e greu să crești fără tată.

Asta știu și eu, s-a gândit Yoshi, dar n-a spus nimic.

Apoi, într-o după-amiază răcoroasă de primăvară, cu două zile înainte de a se reîntoarce la Tokyo, Kenji i-a spus că vor merge până la „casa văduvei Shinagawa”, să vadă ce are acoperișul hambarului. Deși a pomenit asta așa, într-o doară, Yoshi i-a simțit ochii ațintiți asupra ei, cântărindu-i reacția.

— Sună bine! i-a răspuns ea, străduindu-se să-și păstreze calmul, deși simțea că o mănâncă pielea capului de emoție.

La prima vedere, căsuța i s-a părut modestă, curată și în bună

stare. Podelele erau bine măturate, avea un *tatami* nou în spate și ferestre de sticlă foarte curate. Focul trosnea în căminul dinaintea căruia se afla Masahiro, spărgând alune, decojindu-le și azvârlindu-le într-un coș împletit. Pulsul i s-a întețit când a dat cu ochii de el și, deși aștepta cu nerăbdare de o săptămână să meargă acolo, a fost brusc copleșită de timiditate. Îi era necaz că nu-și pusese rochia albastră în locul celei galbene, ar fi putut cel puțin să-și strângă părul în sus, ca să pară ceva mai matură.

Văduva era o tânără trupeșă, cu fața rotundă, și părea nu cu mult mai bătrână decât Yoshi, deși, având în vedere vârsta fiului ei, trebuia să aibă ceva ani în plus. Purta în spinare un prunc gângurind și, pe un șold, o altă fetiță micuță. S-a oferit să le servească prânzul. S-a năpustit în bucătărie, de unde a apărut cu *hinomaru*[70] așezat în aceleași tăvițe din care mâncaseră în ziua când căzuse salahorul. Cu o voce puternică, dar calmă, i-a îmbiat pe tată și pe fiică să bea apă de fântână sau ceai alb „special" de la Habrin.

În timp ce Yoshi și Kenji mâncau, Maki-*chan* – fetița de doi ani – se juca pe jos cu o adevărată menajerie de animale cioplite în lemn. Copila avea chipul și obrajii îmbujorați ai mamei sale și, în timp ce adulții sporovăiau, ea o privea clipind pe Yoshi, cu ochi nevinovați. După câteva clipe s-a ridicat și-a pornit-o clătinându-se pe piciorușele ei dolofane. Ajunsă în dreptul lui Yoshi, i-a pus în poală una dintre jucăriile ei ude de salivă.

— Căluțu, a ciripit ea, *ano nee*[71]? Uite domnu' cal!

— Mulțumesc, i-a răspuns Yoshi, răsucind ușurel jucărioara în mâini.

Dacă nu lua în seamă saliva, jucăria era chiar frumoasă, destul de zgrunțuroasă, dar măiestrit cioplită. Lemnul îi părea cunoscut, la fel

---

70 Aici, fel de mâncare din orez alb, cu prune murate în mijloc, asemenea steagului japonez (în japoneză, în original).

71 Vezi? (în japoneză, în original).

și mirosul lui, deși nu-i venea în minte de unde. Pândind o pauză în discuție, i-a întins jucăria tatălui ei, întrebându-l:

— Tati, ce lemn e ăsta?

El a întins mâna peste masă s-o ia.

— Molid mongol, a răspuns el, esență tare. Foarte greu de cioplit. *Ne,* Shinagawa-*san*, e din cele făcute de Masa-*kun*[72]?

— E, nu-i mare lucru, a răspuns țăranca, plecându-și capul, lui îi place să meșterească, precum știi!

— Familia Shinagawa a avut un magazin de jucării pe vremea când locuia la Nagano, i-a explicat Kenji lui Yoshi.

— Dar înainte să plecăm noi de-acolo – după ce prețul orezului a scăzut atât de mult, că au rămas toți lefteri –, nimeni n-a mai avut cu ce să mai cumpere jucării, a spus ea râzând. Ce păcat!

Yoshi i-a aruncat o privire lui Masahiro, care, auzindu-și pomenit numele, și-a ridicat ochii de la lucrul pe care îl făcea, dar nu s-a uitat nici la Kenji, nici la mama lui, ci de-a dreptul la Yoshi, de parcă ea ar fi fost cea care vorbise. Când a văzut că lata i-a întors privirea, i-a zâmbit, ușor de tot, de parcă s-ar fi ivit o dâră de lumină.

Tatăl ei ținea încă în mână jucăria de lemn, întorcând-o pe toate părțile în lumină.

— Ia te uită, l-a lăudat el, faci progrese, băiete, e o jucărie foarte frumoasă!

— Jucărie, a țipat Makiko și a azvârlit o maimuțică spre foc.

Văduva a făcut un pas înapoi, oprind cu îndemânare jucăria cu piciorul.

— Mulțumesc, acum a devenit foarte priceput și la cioplitul baionetelor din bambus.

— E bine să știe și asta, a spus Kenji, dând din cap, o să-i prindă bine cândva.

---

72 Sufix onorific adăugat la nume de către un adult care se adresează unui copil sau tânăr de gen masculin (în japoneză, în original).

Ceva din felul lor de a vorbi o făcea pe Yoshi să se simtă ciudat.

— Și mie îmi place să cioplesc, a spus ea iute, deși habar nu avea dacă îi plăcea sau nu. Nici măcar nu-i trecuse vreodată prin cap să încerce. Dar Kenji vorbea mai departe cu văduva.

— Știi ce? a început el, îngândurat, poate ar fi cazul să încep să-l învăț pe Masa-*kun* câte ceva despre construcții. După ce pleacă Yoshi acasă, am putea să facem un plan. Să mi-l trimiți de câteva ori pe săptămână, după-amiaza, să-l ajute pe Yamazaki-*san*.

— Yoshi pleacă acasă! a chiuit Maki, bătând din palmele ei durdulii.

— Șttt, a domolit-o văduva. Nu fi obraznică, Maki-*chan,* nouă ne place că Yoshi-*chan* a venit să se joace cu noi, nu-i așa? Apoi a adăugat: E foarte frumos din partea dumneavoastră, Kobayashi-*shachyo*[73]. Cred că vă deranjați prea mult.

— Nu, deloc, a negat Kenji cu tărie, îmi face plăcere. Când termină școala?

— Termină de tot în mai.

— Și apoi merge mai departe, la una dintre academiile militare?

— *Saa*[74], a oftat Shinagawa-*san* pironindu-și ochii mari în podea, așa ne gândiserăm și noi, deși acum Dumnezeu mai știe de unde o să găsim bani.

— Nu-ți face griji în privința banilor, a întrerupt-o Kenji, doar ți-am mai spus. Găsim noi bani. Familii ca ale dumitale, care au făcut atât de mult pentru patrie, merită să fie răsplătite.

Apoi s-a ridicat și și-a întins oasele, îndreptându-se spre Masahiro, lângă vatră.

— Ce zici, Masa-*kun*? l-a întrebat el, bătându-l pe umăr. O să fii un ofițer de nădejde pentru împărat, sunt sigur de asta!

— Da, domnule!

---

73 Sufix onorific cu înțelesul de „șef‘ (în japoneză, în original).

74 Nu știu (în japoneză, în original).

Ochii i-au zburat iute spre Yoshi, și s-au abătut apoi cu aceeași iuțeală.

— Ce-ai vrea să te faci? a urmat Kenji. Ofițer de marină care să doboare portavioane americane sau poate soldat al cerului? Să îți iei zborul și să bombardezi America, așa cum au făcut vitejii noștri în decembrie? Sau vrei să rămâi aici să-ți aperi țara?

— Mă gândesc că după ce termin școala mi-ar plăcea să mă înrolez la *Kantogun*, dacă vor să mă primească.

— Bună alegere, oricum e destul de periculos să zbori cu blestematele alea de avioane. Deși am auzit că piloții primesc mâncarea cea mai bună, a continuat el chicotind. Dar sunt sigur că mama o să aibă grijă să te îndoape bine înainte de a pleca. E mare lucru că știe să gătească așa bine!

— Vai, nu, a tăgăduit văduva, punându-și rușinată mâna la gură. Nu, zău, știți cât sunt de neîndemânatică! Așa îmi spunea mereu Takehiro.

A mutat fetița pe celălalt șold. Mișcarea a făcut-o pe micuță să izbucnească într-un plâns puternic și neobișnuit de răgușit, pe care nici legănatul nu l-a putut domoli.

— Vai de mine, iar îi e foame, iertați-mă, vă rog…

Văduva a făcut o plecăciune și s-a așezat pe un balansoar lângă ei, descheindu-și nasturii cămășii și dând la iveală un sân durduliu, surprinzător de alb. Atât mișcarea aceasta, cât și alăptatul în sine erau făcute cu o naturalețe pe care Yoshi o găsea cam stânjenitoare, deși s-a pomenit că nu-și putea dezlipi ochii de la ele. Makiki se uita și ea. De fapt, în vreme ce surioara ei lipăia, s-a îndreptat bălăngănindu-se spre mama ei și s-a proptit într-o doară de șoldul ei, asemenea unui cowboy american sprijinit de bar, ba chiar a ridicat și o mânuță dolofană și a pus-o la fel de degajat pe celălalt sân al văduvei.

— Al meu? a întrebat ea.

— Nu, i-a răspuns văduva cu blândețe, ăsta e sânul surioarei tale, Maki-*chan.*

Sân, s-a gândit Yoshi, *mune*[75], *sein*[76]. Se întreba cum s-ar fi spus în chineză și dacă Masahiro știa. Era un gând ciudat, stânjenitor de intim, și o făcea să se simtă rușinată, dar și neobișnuit de tulburată.

După ce copilul a terminat, Kenji – care părea să nu găsească nimic nepotrivit în alăptatul acesta în văzul tuturor și încuviința tihnit din cap – a deschis un pachet neînceput de țigări Golden Hawks și s-a ridicat în picioare.

— *So ieba,* spuneai că-ți curge prin acoperișul ăla cârpit?

— Cum adică? a întrebat văduva nedumerită, după care aruncând o privire spre Yoshi, a dat din cap. A, da, da… Mi-e teamă că grajdul din față a pățit ceva la ultima furtună.

— Hmm, și cum ți-ai dat seama?

Văduva a privit-o din nou pe Yoshi printre genele ei lungi, bovine.

— Fânul dinăuntru era ud, a răspuns ea abia auzit. Nu văd cum s-ar putea întâmpla una ca asta dacă n-ar fi vreo gaură în acoperiș.

— Păi atunci, de ce nu ne-am duce amândoi să vedem despre ce e vorba?

— Vai, lăsați, n-aș putea să vă deranjez cu asta, a spus văduva scuturându-și mâinile durdulii. Ați făcut și așa destule pentru noi.

— Da' de unde! Nu sunt eu dulgherul satului? E datoria mea.

S-a ridicat scuturându-și firimiturile de pe pantaloni și, din obișnuință, s-a sculat și Yoshi, deși gândul de a mai vedea încă un grajd în locul acela ințesat de grajduri o făcea să-și înăbușe un oftat. Dar, spre surprinderea ei, tata a scuturat din cap.

— Tu rămâi aici, Yoshi-*chan,* să ai grijă de asta mică, împreună cu Masa-£wra.

---

75 Sân (în japoneză, în original).

76 Sân (în franceză, în original).

— Bine, a răspuns ea șovăind.

— Așa, fetița mea cuminte! *Ii ko da.*

— „Fetița mea cuminte," vorbele acestea au umplut-o de bucurie, nici nu-și mai amintea de când nu le mai auzise. Se întâmplase cu siguranță la Tokyo – într-una din rarele dăți când tatăl său venise s-o vadă înainte de a se culca. O întrebase ce făcuse în ziua aceea și apoi o scuturase ușurel de bărbie și o lăsase să-i atingă dintele de aur, ca să-i poarte noroc. *Ii ko da!* îi spusese el atunci.

Acum, îndesându-și picioarele mari în pantofi, i-a aruncat un zâmbet larg, strălucitor.

— Vezi să nu faci vreo prostie, a spus, făcându-i cu ochiul și ieșind în grabă după văduvă.

Când ușa s-a închis scârțâind, Yoshi și-a aruncat privirea spre vatră. Rămăsese singură cu Masa. Gândul acesta îi zburlea părul de pe ceafă. Simțea cum sângele i se zbătea cald în tâmple și respirația i se întețea, de parcă n-ar mai fi fost aer în încăpere.

Liniștește-te, își spunea în sinea ei. *E doar un băiat și el. Cui îi pasă că sunteți singuri?*

Simțea privirile lui Masa ațintite asupra ei, de parcă și el gândea același lucru.

Înghițind în sec, Yoshi își privea picioarele frumos aliniate, încălțate cu șosete albe. Desigur, și-a amintit ea, nu erau chiar singuri. Mai era și Maki, motivul pentru care se aflau amândoi acolo. Și-a întors capul spre fetiță, care moțăia la picioarele fratelui ei, ținând strâns în mâna dolofană o văcuță de jucărie sculptată în lemn.

— Doarme după-amiaza?

Masa a ridicat din umeri, curățând mai departe alune.

— Câteodată, așa cred. Eu nu prea sunt acasă în timpul zilei, așa că nu știu ce face.

— Dar nu lucrezi și sâmbăta?

— Ba da, de cele mai multe ori. Am stat azi acasă doar pentru că am auzit că vii tu.

Yoshi a simțit cum îi iau foc obrajii.

— De ce?

— Pentru că am vrut să te văd, a răspuns el simplu.

Pentru o clipă a simțit că-i încremeniseră toți mușchii. Ca să se verifice, în timp ce el se întorcea la curățatul alunelor, a încercat să mimeze cântatul la pian, bătând cu degetele pe genunchi începutul *Gymnopediei nr. 1* a lui Satie; mâna dreaptă părea să-i funcționeze cum trebuie. După câteva măsuri, a încercat și cu mâna stângă, bătând o triadă jucăușă pe pulpă.

— Ce tot faci acolo? a întrebat Masahiro, holbându-se la mâinile ei.

— *Anoo… nani mo*[77], a spus ea iute, roșind și ascunzându-și mâinile la spate. Ăăă, mă gândeam doar…

— La ce?

— La Erik Satie.

— Adică? a întrebat el ridicând o sprânceană.

— Compozitorul? Din Franța?

— N-am auzit niciodată de el.

— *Jodan desuyo*[78], a râs ea.

El a scuturat din cap, ușor iritat.

— A scris și marșuri?

— Nu, doar muzică clasică. Uneori cânt la pian, când sunt la Tokyo.

— Ai pian? La tine *acasă*?

— E al mamei, a spus ea, simțindu-se parcă vinovată. Am luat lecții de la trei ani.

---

77 Ei... nimic! (în japoneză, în original).

78 Glumesc (în japoneză, în original).

— Te-a învățat chiar mama ta?

— Nu, o nemțoaică evreică m-a învățat.

— Evreii nu pot fi nemți.

Yoshi s-a gândit o clipă.

— Ei bine, totuși *vorbește* germană. Locuiește cu familia în Yokohama și vine în oraș de două ori pe săptămână.

— Vezi, am zis eu că ești interesantă, a spus el, dând ușurel din cap. Nimeni de pe-aici nu cântă la pian.

— Ba la Habrin se cântă la pian. Am văzut eu la Hotelul Yamato. Cânta o rusoaică îmbrăcată în rochie de seară.

— Ai stat la Yamato când ai fost la Harbin? a întrebat el neîncrezător.

— Doar o singură noapte, când am ajuns acolo.

— Foarte elegant, a urmat el, privind aluna pe care o decojea. E putredă, a adăugat aruncând-o în foc.

Yoshi l-a privit nelămurită. Se supărase pe ea? Greșise oare când pomenise de hotelul luxos? *Sigur nu crede că sunt interesantă,* s-a gândit ea, nemulțumită. *Crede că sunt ciudată… nepatriotă.* Era o senzație pe care o știa prea bine: când stătea la coadă la pește, gospodinele din cartier șușoteau în spatele ei suficient de tare ca să audă frânturi de cuvinte: „englez" și „kempei"[79] și „spion". La școală, profesorul le dăscălea despre atitudinile nepatriotice și le spunea elevelor „să se asigure că reclamă orice întâmplare ciudată de pe strada lor, mai ales dacă în ea erau implicați străini". Nu se uita direct la Yoshi, dar alte fete întorceau capul spre ea. Și le simțea privirile ca pe niște ace ascuțite înfipte în față.

Brusc, mica încăpere i s-a părut mai puțin primitoare și mai degrabă înăbușitoare. Simțind că o ia cu amețeală, s-a ridicat în picioare.

---

79 Membru al Poliției militare japoneze (în japoneză, în original).

— Unde te duci? a întrebat-o Masahiro, văzând că se îndreaptă spre ușă.

— Păi… trebuie să-l întreb ceva pe tata.

— Ce? a iscodit-o el.

Ea a mers înainte, a traversat camera din trei pași și a intrat pe *genkan,* căutându-și pantofii în grămada de încălțări. Când i a găsit, s-a grăbit să-și vâre picioarele în ei. L-a auzit cum se ridică și o urmează până în pragul ușii.

— Dar nu poți să aștepți până se întoarce? a întrebat el încruntându-se. Nu te duce. De ce trebuie să-l întrebi chiar acum?

— Pentru că mi-e teamă c-am să uit, a mințit ea, simțind cum îi arde fața, pe când îngenunchea să își încheie cataramele pantofilor.

— Ce să nu uiți?

— Când… când o să plece trenul luni, a mormăit ea. Trebuie să mă apuc de împachetat.

— Vin și eu cu tine, a spus el, intrând în *genkan.*

— Ba nu, a ripostat ea fără suflare. Vin iute înapoi.

Și-a aruncat ochii în toate părțile, căutându-și disperată haina care nu se vedea nicăieri, probabil că văduva o pusese într-altă parte. Yoshi s-a oprit o clipă și apoi s-a întors spre ușă, deschizând-o.

— Vin iute înapoi, a repetat ea, avântându-se în aerul rece.

În timp ce mergea în pas grăbit prin noroi și iarbă, a mai aruncat o privire peste umăr. Masahiro se uita la ea pe geam. Nu-i vedea bine chipul, dar cu siguranță nu părea mulțumit.

Crede că sunt ciudată, s-a gândit ea din nou. De ce oare și-o fi închipuit că el o crezuse altfel? *Manshu* era departe de Tokyo, dar tot în Japonia.

Și-a iuțit pasul, luând-o la fugă prin iarbă, mânată de același amestec de disperare și speranță copilărească pe care o simțea cu ani în urmă, când fugea în brațele lui Kenji. S-a simțit mai ușurată când

a ajuns la ușa grajdului și s-a oprit să-și treacă mâna prin păr. Apoi a apucat clanța grosolană de fier…

Și-a încremenit.

Sunetele care răzbăteau de dincolo de ușă erau deopotrivă de neînțeles, dar fără îndoială gemete și icnete pe care niciun animal, altul decât omul, nu le-ar fi putut scoate. Vocea văduvei își pierduse blândețea și timiditatea de mai devreme și suna acum gâfâită și agitată. Și, pe măsură ce foșnetele și bufniturile se întețeau, parcă începea să țipe. Și dacă și-ar fi luat inima în dinți, Yoshi ar fi strigat și ea.

Cât despre vocea tatălui ei… ei, bine, chiar *era* vocea lui. O cunoștea prea bine. Și-i era teamă să se gândească mai departe… Ce anume or fi făcând acolo doi oameni în toată firea? Ce însemna asta exact? Auzise ea șoptindu-se pe la școală și chiar văzuse o gravură veche ce trecuse pe furiș pe sub bănci în timpul orelor. *Făceau chestia aia! Dar* despre ce chestie o fi fost vorba?

Mama, s-a gândit ea, și cuvântul a izbit-o ca o măciucă, strivindu-i creierul. Pentru o clipă și-a închipuit că o să cedeze, trântindu-se pur și simplu pe jos. Poate o să moară degerată, chiar acolo pe pământul tare și pe iarba mânjită. Poate tata o să dea de ea și-o să-i pară rău. Până una-alta, s-a lăsat în jos pe o coapsă. Dar tocmai atunci sunetele s-au întețit din nou: un geamăt gros, un muget înăbușit, o gâfâitură. Stomacul i s-a încleștat pe neașteptate, iar orezul alb și curat s-a amestecat brusc cu murăturile roșii, formând o zeamă rea și îngrețoșătoare.

Înghițindu-și gustul amar din gură, Yoshi s-a căznit să se ridice din nou în capul oaselor, străduindu-se să nu facă zgomot. După aceea s-a uitat înapoi, spre fereastra casei familiei Shinagawa. Masahiro nu mai era acolo, și l-a închipuit așezat din nou dinaintea focului, curățând alune, cu Maki adormită la picioarele lui.

Yoshi a șovăit o clipă, apoi a luat-o încet spre casă, cu mâinile

încrucișate peste pântec. Pe când se apropia de ușa frumos șlefuită, simțea că vorbele acelea ale tatei i se învârteau nu numai în minte, ci și în stomac, provocându-i un val grețos de ură de sine, care amenința să-i răscolească din nou mâncarea ce de-abia se potolise. *Ii ko,* s-a gândit ea, necăjită. O „fetiță cuminte" care stătea în casă, sporovăind cu un băiat, în timp ce tatăl ei făcea lucruri rușinoase cu mama lui. O „fetiță cuminte" care își lăsase singură mama bolnavă timp de două săptămâni, ca să stea cu cel care le trădase pe amândouă.

Mergea înainte, fără să aibă habar ce-o să facă odată întoarsă în casă. De fapt nici nu-i venea să se mai ducă acolo. Ar fi vrut să fie înapoi la Tokyo, sau în trenul de mare viteză *Asia,* sau chiar pe vaporul cu care călătorise din Japonia în colonia coreeană care-i întorsese stomacul pe dos. Oriunde în altă parte decât în locul acesta impecabil dar otrăvit, acest Nou Paradis, această „linie a vieții" către Japonia, care, în momentul acesta cel puțin, părea să fi devenit brusc o condamnare pe viață.

A încercat să se gândească la un film occidental, la ceva în care să se piardă, cel puțin mental. Dar ce-i venea în minte nu era alcătuirea obișnuită de celuloid, cu blonde care dansau și confederați avântați. Era, mai degrabă, un film diferit, mohorât și dureros, fără nicio urmă de culoare sau lumină. Zgrunțuros și trist, cu o fată palidă și singură, care își pierduse mama și își pierdea acum și tatăl. O fată care rămânea mereu pe dinafară, indiferent unde s-ar fi aflat, care spunea mereu ce nu trebuia și arăta alandala. O fată care nu va fi niciodată privită ca fiind „normală".

Yoshi se uita pierdută la fata din filmul acela groaznic, îndreptându-se țeapănă spre ușa de lemn. A ciocănit ușor, auzind ecoul gol, fără inflexiuni, apoi, neprimind niciun răspuns, a deschis-o și a intrat, închizând-o încet în urma ei.

Înăuntru, casa arăta ca înainte: ordonată și bine măturată,

mirosind a ceai stătut și a orez fiert. Dar nu i se mai părea deloc primitoare. Nimic nu mai părea să-i ofere un adăpost sigur: nici focul care trosnea și scotea câte o flacără în vatra de cărămidă, nici băiatul cu picioare lungi, lângă care se așezase din nou.

Auzindu-i pașii ușori, Masa Shinagawa și-a ridicat ochii. Privirile li s-au încrucișat și Yoshi a simțit o foarte scurtă, dar strălucitoare explozie de întunecime.

— I-ai găsit?

— *Hai.*

— L-ai întrebat pe tatăl tău ce voiai?

— Nu.

Simțind că-i tremură genunchii, Yoshi s-a prăbușit pe o pernă pe podea. Nu s-a mai deranjat să-și pună picioarele sub ea, ci și le-a încrucișat întinse dinaintea ei, așa cum ar fi făcut un bărbat – lucru pentru care tatăl ei ar fi admonestat-o dacă ar fi fost de față. *Dar nu e aici, nu-i așa?*

Maki-*chan,* trezită din nou, se juca acum cu un alt animăluț de lemn. Văzând-o pe Yoshi, i-a întins pumnulețul ei lucios și dolofan:

— Șoricelu', a ciripit ea, *anno nee*? Uite, domnu' șoricel.

— Mulțumesc, a răspuns Yoshi mecanic, luând jucăria cu degete care nu mai simțeau nimic, abia stăpânindu-și pornirea de a plesni copilul și de a arunca figurina pe foc. Dar a început să o răsucească în palmă, mai întâi apăsându-i doar marginile și colțurile ascuțite, tare de tot, ca să simtă durerea. Încetul cu încetul totuși, ceva din forma obiectului i-a atras atenția. Așa cum spusese Maki, era un șoarece. Dar nu era dintr-aceia cu patru picioare, ca toate rozătoarele, ci mai degrabă o arătare cu picioare subțiri, cu urechi mari, rotunde și cu mănuși în mâini, ca în desenele animate.

Pentru o clipă, i s-a părut că e încă o glumă proastă. Încă un semn țipător al coșmarului în care nimerise.

— Asta e Mickey-*san*? a întrebat ea, fără să se adreseze cuiva

anume.

— Șoarece, a repetat copila, îndepărtându-se de-a bușilea.

Yoshi a ridicat jucăria la lumina focului, înăbușindu-și un hohot de râs nebunesc. Înainte de război, tatălui ei îi plăcuseră Mickey și Minnie, Donald și Pluto. Chiar îi adusese lui Yoshi jucării cu cheiță cu chipurile lor, făcute la o fabrică pe care o construise el în Kurashiki. Acum însă, era îndeobște recunoscut că astfel de imagini erau lipsite de patriotism. Puținele jucării rămase pe rafturile magazinelor din Tokyo erau mai ales soldăței, tancuri și puști, eroi ai unui război mititel neluptat încă.

— Îți place? a întrebat-o Masa, privind-o din nou, cu ochi blânzi și plini de milă (sau i se părea ei?). Pot să-ți fac și ție una!

— Asta e chiar Mickey Mouse?

— *Saa,* a răspuns el hâtru. Dar n-o să spui nimănui!

Cu mai puțin de un ceas în urmă, schimbul acesta de cuvinte ar fi încântat-o peste măsură, acum însă nu făcea decât să o înfurie.

— E chiar un Mickey Mouse? Ca cel din desenele americane?

Masa a ridicat din umeri, jignit.

— L-am făcut cu mâna mea, nu crezi? Asta nu-l face japonez?

Yoshi și-a lăsat ochii în jos. Nu se auzea niciun sunet în încăpere, în afară de răsuflarea ușor înfundată a lui Maki și de trosnetul domol al focului. Apoi, cu coada ochiului l-a văzut pe Masahiro împingându-și taburetul într-o parte și ridicându-se în picioare. Nu a lăsat să se vadă că îl observase, nici măcar când el a străbătut încăperea fără zgomot și s-a așezat pe jos, chiar dinaintea ei, cu picioarele încrucișate. Atât de aproape, încât li se atingeau genunchii.

— Aș putea să-ți fac și ție una, i-a spus el domol. O să cioplesc ceva special pentru Yoshi. Un cerb, poate. Dar, dacă stau și mă gândesc, nu cred că se cade. E prea tăcut… prea… nu știu… prea molatec.

A privit-o cu ochii lui negri, strălucitori, căzut pe gânduri.

— Ce-ai zice de un șoim?

— Un *șoim*? a râs ea, un râs aspru ca o tuse, ce a sfâșiat tăcerea forțată. Așa mă vezi tu pe mine? Cu gheare și nas mare, coroiat?

— Ba mie îmi plac șoimii. Sunt puternici. Și frumoși.

Dar eu nu sunt puternică. Și nici frumoasă. Și-a ferit privirea. Și totuși și-ar fi dorit să-i dea ceva – un talisman pe care să-l ia cu ea în trenul *Asia* și să-l țină strâns în mână tot drumul înapoi către Tokyo. Ceva care să nu aibă nimic de-a face cu tatăl ei sau cu Manciuria sau cu războiul…

— Eu pot să cioplesc șoimi frumoși, să știi! i-a spus el pe un ton ademenitor, ridicându-și sprâncenele pentru a fi mai convingător.

Semăna atât de mult cu un negustor șiret, că Yoshi s-a pomenit zâmbind.

— Ei bine, a încuviințat ea, aproape fără să vrea. Atunci așa să fie. Dar să-mi faci o șoimiță!

— O șoimiță o să fac! a încuviințat el. Una frumoasă, delicată, puternică.

Și agita jucăria în glumă pe dinaintea ei. Fără să-și dea seama, Yoshi i-a dat mâna la o parte. Gestul nu avea nicio însemnătate anume, dar atingerea degetelor lor în aer i-a stârnit o senzație în șolduri, în genunchi și în scobitura tălpii.

Am atins un băiat, s-a gândit ea uimită, și pentru o clipă i-a pierit din minte orice gând despre cele petrecute în grajd.

Și-apoi, până să-și dea seama ce se întâmplă, băiatul și-a mișcat degetele cu aceeași iuțeală cu care scotea din coji alunele maroniu-sidefii. Șoricelul a căzut pe podea, iar degetele lui nu numai că le atingeau pe ale ei, ci i le apucaseră blând, dar ferm, ca niște coji protectoare. Yoshi a rămas cu ochii pironiți la degetele lor. Era și aceasta încă o trădare a Hanei? Să se țină de mână cu băiatul a cărui mamă făcea mai mult decât să se țină de mână cu Kenji în grajd?

Tulburată, s-a dat înapoi. Dar el a tras-o îndărăt, cu un gest destul de puternic. În timp ce se apleca spre fața ei, fata și-a întors capul, ușor speriată. Dar el i-a șoptit la ureche:

— Nu-ți fie frică.

Vorbele acestea o gâdilau ca niște fulgi micuți. Yoshi simțea că o mănâncă pielea capului și că i se înmoaie genunchii.

— De ce să-mi fie frică?

— De nimic. Totul va fi bine. Îți promit. Poți să ai încredere în mine.

Ea a șovăit, simțind cum lacrimile îi înțeapă pleoapele. Nu se cuvenea – era chiar imoral și ilegal – să se țină de mână în felul acela. Singuri, într-o cameră, în timp ce părinții lor făceau *chestia aia,* afară. Și totuși, cum ședea acolo, avea senzația surprinzătoare că mâinile acelea necuvenite erau însăși linia vieții *ei,* că putea fi singurul lucru care ar fi ținut-o la suprafață în clipa aceea.

Și au rămas așa, ținându-se de mână și privindu-se în ochi, o vreme ce li s-a părut nesfârșită, până când ușa grajdului a scârțâit și s-au auzit pași afară, iar Maki a dat fuga în *genkan* țipând: *Oka-chan! Otoo-san! Okaeri!*[80], chiar în momentul în care ușa de la intrare s-a deschis și s-a închis la loc cu zgomot și au auzit vocea văduvei spunând:

— Makiko! Ce cauți aici în *genkan*? Cu pantofii ăștia? Murdari! Murdari!

— Haide, las-o în pace! i-a strigat Kenji. Nu-i nimic rău cu murdăria curată și cinstită din Noul Paradis. O s-o ajute să crească mare și puternică. Asemenea mamei ei.

Și numai când picioarele lui Kenji au făcut podelele să scârțâie, Yoshi și Masa și-au dat drumul la mâini. Și chiar după ce au plecat, ea tot i-a mai simțit urmele degetelor apăsându-i ușurel marginile

---

80 Mama! Tata! Bine ați venit înapoi! (în japoneză, în original)

palmelor.

— Maki i-a spus „tata”, a șoptit ea.

Masa a zâmbit, puțin cam trist. Și abia în acel moment și-a dat seama: copila îi spusese „tată” lui Kenji pentru că el chiar *era* tatăl ei. Ea era și copilul lui Kenji.

Simțind că o apucă greața, Yoshi s-a îndreptat din nou spre ușă. Dar Masa a oprit-o iar, punându-i mâna pe umăr. Ea s-a întors, sperând să primească o lămurire. O asigurare că ceea ce auzise și văzuse în ultima jumătate de oră nu avea nicio semnificație: nici intimitatea blândă din vocea tatălui ei când li se adresa văduvei și copiilor ei și nici sunetele îngrozitoare din grajd.

— O șoimiță, i-a spus Masa, făcându-i cu ochiul. O să ți-o fac până mâine. Și-ai să poți s-o iei cu tine la Tokyo când pleci. Și când o să ne întâlnim acolo, am să-ți aduc și un șoim ca să-i țină de urât.

Ea s-a frecat la ochi cu mâneca.

— Ai să vii la Tokyo?

El i-a aruncat un zâmbet larg și alb, de parcă l-ar fi întrebat ceva atât de evident și nevinovat încât l-ar fi vrăjit de-a binelea.

— Așa cum ți-am spus când ne-am văzut prima dată. Sunt sigur că noi doi ne vom mai întâlni.

V

POLIGOANELE DE ÎNCERCARE DIN DUG WAY, UTAH

Aprilie, 1943

Clădirile se înălțau pe nisipul spălăcit al ținutului Utah, deopotrivă diferite și nepotrivite. Satul german (supranumit în glumă și „Kraut House”) era ceva mai departe de ele. Asemenea așezării japoneze, nu era de fapt un sat, ci doar o replică serioasă a unui bloc berlinez cu apartamente de închiriat. Avea pereții de cărămidă, acoperișul mansardat și consolidat cu lemn, oțel și tablă galvanizată.

Satul japonez – clădirea construită de Anton Reynolds – se înălța la câteva zeci de metri de buncărul de beton în care se afla el acum. Văzut prin binoclul militar, părea un *doppelganger*[81] șubred al vecinului său teutonic. Pereții îi erau din lemn și hârtie, acoperișul din ghips întărit cu lut, cu olane de ceramică deasupra, desfășurându-se grațios asemenea unor valuri cenușii în soarele de iarnă. Studiindu-le mai bine acum, lui Anton – care le arsese în cuptor cu mâna lui – i s-a părut că vede într-o doară platoul din secolul al XVIII-lea al soției sale așezat dinaintea unei turme vijelioase de vite.

Ce gând ciudat! Și deopotrivă stânjenitor de transparent. Asemenea viselor pe care le tot avea despre casa lor din Nagano, care se prefăcea în scrum dinaintea ochilor lui. Beryl, cea care-l trezea de obicei din aceste coșmaruri, se împotrivise de la bun început ca el să accepte această comandă.

— Eu tot nu pot înțelege de ce te-ai și dus acolo! se plânsese ea cu o seară în urmă, când o sunase din tabăra ofițerilor de la Dugway. Nu a fost de ajuns că le-ai construit blestemăția aia?

Și Anton fusese de aceeași părere, cel puțin la început. Dar după ce terminase clădirea în New Jersey (șantierul era aproape de biroul

81 Dublură (în germană, în original).

lui din New Hope, iar satul, asemenea multora dintre clădirile sale de inspirație japoneză, era proiectat să poată fi demontat și montat la loc cu ușurință), semnase documentele cerute de armată pentru livrare și transferase totul la baza militară de aici.

În noaptea aceea împachetase toate scrisorile, chitanțele, derogările, formularele, planurile și desenele pentru „operațiunea „Casa de întâlnire” în fâșii groase de ziar, legate cu frânghie răsucită, de măcelărie, și le pusese la păstrat în biroul lui. Dar nu în locul obișnuit (în dulapul metalic de sub gravura cu tânăra japoneză cu părul coafat ce atârna pe fereastra dinspre răsărit a biroului), ci într-un cufăr acoperit de pânze de păianjen, lăsat pradă mucegaiului din șopronul din grădină. A azvârlit pachetul înăuntru, a trântit cu zgomot capacul greu al cufărului și l-a încuiat. Apoi a aruncat cheia în fluviul Delaware. Era un gest pur simbolic, încuietoarea fiind stricată de ani de zile, motiv pentru care cufărul se afla în acel șopron, în loc să stea în pod, cu toate celelalte obiecte de călătorie. Dar dintr-o pricină greu de cunoscut, asta l-a făcut să se simtă mai bine. Ca și cum toată chestiunea aceasta atât de neplăcută se încheiase, în cele din urmă.

Owarida! și-a spus în sinea lui, privind flecuștețul acela de argint înnegrit căzând și dispărând, scufundându-se într-un loc neștiut, în nămolul de pe fundul fluviului. *S-a sfârșit!*

Și în săptămânile care au urmat se comportase de parcă ar fi crezut cu adevărat că totul se terminase: se cufundase în alte proiecte cu o concentrare nefirească. A stat treaz două nopți una după alta ca să termine planurile pentru modernizarea unei case de la ferma unui artist din Lambertville. S-a ferecat în birou weekenduri de-a rândul, ca să proiecteze o extensie la o fermă de piatră de lângă Philly. A petrecut trei săptămâni în Montauk, sorbind o poșircă de vin din sticle în formă de pește, ca să proiecteze o casă lăbărțată pe plajă pentru un creator de modă cu mințile

tulburi.

Totuși, după satul japonez, toate acestea păreau terne, triviale chiar. Dacă ar fi să spunem adevărul (deși oficial una ca asta nu ar fi cu putință, căci Comitetul de Cercetare pentru Apărare – CCA– fusese cât se poate de explicit), proiectul Dugway fusese cel mai captivant din tot ce făcuse Anton de la întoarcerea din Tokyo. În primul rând, era prima clădire exclusiv japoneză pe care o făcuse, punând la socoteală și cei șaptesprezece ani cât locuise *efectiv* în Japonia. Nici vorbă de îmbinare între est și vest, nicio fereastră cubistă sau vreo galerie în stil internațional și nicio tentă maură subtilă la arcurile ferestrelor sau la uși. Din temelie până-n horn, toată clădirea trebuia construită așa cum ar fi făcut-o meșterii japonezi. Guvernul punea la dispoziție oricât era nevoie.

„În afară de meșteri japonezi”, îi atrăsese Anton atenția oficialului CCA, care venise tocmai din Virginia să-i propună acest proiect și să-i arate hărți și machete, fotografii aeriene ce dovedeau cât de ineficiente fuseseră bombardamentele anterioare, asemenea raidului Doolittle, și cât de mare nevoie aveau atât de poligoane, cât și de armament mai sofisticat.

„Ei bine”, a răspuns colonelul Neal Jamison, „nu spunem că va fi ușor să construim așa ceva aici, dar putem să vă punem la dispoziție forța de muncă a deținuților. Însă, atenție, nu din lagărele în care sunt închiși cu japonezi, acest lucru e socotit prea riscant. Dar forță de muncă zdravănă, americană. Instituțiile Corecționale ale statului Utah sunt în preajmă”.

Dacă o fi deslușit grimasa de dezgust de pe chipul lui Anton, nu a lăsat să se vadă, deși – după cum Anton era convins că îi fusese cercetat tot trecutul cu de-amănuntul – Jamison trebuia să știe că maistrul lui preferat era un japonez *nissei*[82] din San Francisco.

82 Literal, a doua generație, japonez născut în afara Japoniei, din părinți japonezi din Japonia (în japoneză, în original).

George Yamashita și familia lui fuseseră deținuți în lagărul de la Butte Lake până în urmă cu câteva luni, când fuseseră eliberați, datorită unui avocat evreu bun și sprijinului financiar însemnat acordat de Anton. Și toți trei lucrau acum la Ferma New Fiope. Tehnic vorbind, George era „consultant agricol”, deși neoficial era tot mâna dreaptă a lui Anton. Totuși, acesta rămăsese secretul lor. Dacă vreun oficial CCA ar fi știut că un „Jap” adevărat (cel puțin ceea ce își închipuiau ei că ar fi fost adevărat) avusese vreo minimă contribuție la satul japonez, i-ar fi băgat la zdup pe amândoi pe veci.

În cele din urmă, nu construcția în sine le crease cele mai mari probleme și nici găsirea muncitorilor care ar fi putut să o ridice, ci materialele. Cu embargoul impus de război, lucruri simple – cum ar fi fost un tip anume de lemn și ipsos necesare – erau aproape imposibil de găsit. Călăuziți de talentul de detectiv al lui George (deși născut în Berkeley, poseda un al șaselea simț în privința descoperirii de materiale compatibile cu cele japoneze), energizați de cafeaua dublu filtrată și de sendvișurile cu ardei roșu și brânză ale lui Beryl, cei doi și-au bătut capul să găsească înlocuitori: ratan pentru bambus, brad Douglas din Munții Stâncoși în loc de molid japonez, lavă hawaiiană în loc de ipsos de nămol din Hakone. Țiglele ceramice Kawara pentru acoperiș dispăruseră și ele, dar după câteva experimente Anton a ales să folosească un amestec de caolin și lut roșu, glazurat cu nisip fin alb, căruia el și Beryl îi dădeau formă și-l ardeau într-un cuptor pe care soția lui îl cumpărase de la un prieten sculptor atunci când hotărâse – pentru scurt timp – să-și încerce talentul la ceramică.

Dar și mai greu de înlocuit s-a dovedit a fi hârtia de orez necesară pentru ușile culisante *shoji.* Și-au petrecut mai bine de trei săptămâni încercând tot felul de tipuri de hârtie americană de diverse greutăți: de la cea de împachetat la foiță. Le-au întins pe rame de placaj, le-au privit în soare să vadă dacă au același aspect și

seamănă la atingere. Până la urmă s-au învoit să folosească pergament. Nu împrăștia lumina la fel (ce spusese Tanikazi despre *shoji?* Că „ar trebui să filtreze lumina soarelui în cameră așa cum apa transpune întunecimea tușului pe pagina albă a artistului".). Dar era plăcută la atingere. Culisând fiecare ușă nouă de la stânga la dreapta, ca s-o încerce, Anton se simțea năpădit de mândrie pentru creațiile sale, chiar dacă se străduia să nu și le închipuie mistuite de flăcări.

Ultimele veneau podelele. Importurile de *tatami* fuseseră interzise de mai bine de un an, dar după o mulțime de telefoane, ajunseseră la San Francisco, și de acolo în Chinatown, și mai departe, la magazinul universal Gump din Post Street, unde a găsit doar patru. Iar lor le trebuiau patruzeci.

Neavând încotro, le telegrafiase celor de la CCA, sugerându-le să folosească fân, pur și simplu, pe care să-l umezească înainte. Ardea mai iute decât *tatami*-ul, dar era tot ce putea fi mai apropiat de original din ce avea la îndemână acolo. Spre marea lui surprindere însă, la nicio săptămână după aceea, s-a pomenit la șantierul Hoboken cu încă cinci duzini de rogojini, stivuite frumos într-un camion militar. Când l-a întrebat pe șofer de unde proveneau, i s-a spus că fuseseră „împrumutate".

Verificându-le pe fiecare în parte, Anton încercase să nu se gândească la cei de la care fuseseră „împrumutate". Dar asemenea fantomelor ușilor *shoji* cuprinse de flăcări, ei îi tot apăreau în minte, viețile lor trecute desprinzându-se din cicatricele și tăieturile întipărite în împletitura dură: urme ale unei măsuțe încărcate cu cărți sau mâncare, ojă picurată de la o pedichiură neglijentă, o tocitură în formă de pătrar de lună, cam de forma tocului unei sandale de copil. Și-aceste urme mărunte lăsate de vieți distruse îl obsedau. Dar așa cum își tot repeta în gând, el fusese cel ce se învoise să facă această treabă. Și era nevoit să accepte regulile care se

impuneau.

Pentru munca propriu-zisă de construcție, se alesese în cele din urmă cu compania Maroni Brothers, o șleahtă de italieni spurcați la gură, dar de treabă, din New Jersey. Din câte știa el, niciunul nu fusese închis după ce Italia trecuse de partea Axei, deși bănuia că unii dintre ei intraseră la zdup pentru fapte mult mai lumești. Când venise să le vadă sediul din Hoboken, cu aerul îmbâcsit de fum și pereții îngălbeniți, decorați cu afișe prinse în piuneze alături de icoane cu Fecioara Maria, lui Anton i-a venit să râdă de absurdul situației: cu mâinile lor mari și piepturile păroase, cu crucifixurile legănându-li-se la gât și părul lucios, încărcat de pomadă, frații Maroni nu aduceau nici pe departe cu muncitorii dichisiți și aproape goi cu care era el obișnuit să lucreze în Răsărit. Dar pe măsură ce se înălța satul – stâlp cu stâlp, grindă cu grindă –, era destul de mulțumit de îndemânarea oamenilor. Și chiar și acolo, în New Jersey, înălțate de acele mâini occidentale păroase, frumusețea simplă a clădirilor nu contenea să-l uimească.

Căci, în ciuda scopului său sinistru, satul japonez întruchipa tot ce prețuia Anton la tradițiile arhitecturale japoneze. Avea o practicalitate aproape vaporoasă, cu o structură solidă, dar ușor de mânuit, asemenea aerului. Era suficient de tare încât să reziste la musoni și la covorul de mucegai care năpădea totul în verile umede din Kanto. Dar în interior era o atmosferă delicată, pătrunsă de un calm bisericesc. De fapt, hălăduind pe culoarele ce miroseau a curățenie, după terminarea clădirii, Anton – tot mai stânjenit de proiect pe măsură ce se materializa – s-a pomenit a fi neașteptat de liniștit. Și s-a simțit pătruns de acel respect pentru profesia sa pe care îl simțise până atunci doar în Orient. Era aproape ca o mică întoarcere acasă, deși a fost nevoit să-și reamintească faptul că nu era nici pe departe așa. Căci nu era oare tocmai acesta scopul acelui sinistru exercițiu? Să-și folosească admirația „suspectă” față de stilul

japonez pentru ceva util? Să le arate blestemaților ăstora de americani blestematul lui americanism? Și, desigur, să pună capăt tuturor acestor escrocherii militariste în așa fel încât să se poată sfârși, în fine, războiul, și cele două națiuni să-și poată vedea mai departe de viețile lor?

— Dar ăsta ar putea fi acum scopul tău, îi spusese Beryl, când i-a mărturisit frământările sale. Există însă o diferență, *chéri*, între a ține partea țării tale și a omorî civili.

— Dar cine a zis că sunt civili? s-a rățoit el.

— Anton! l-a mustrat ea, este o casă de locuit, nu o baracă. E clar că armata americană vrea să bombardeze obiective civile.

— Și crezi că asta transformă totul în crimă?

Ea a ridicat din umeri, cu un gest foarte franțuzesc.

— Nu e crimă, i-a întors el vorba. E război.

Ea a ridicat din nou din umeri, de parcă ar fi vrut să spună: „Și care-i diferența?"

Reîntors acasă în vacanță de la Universitatea Princeton, fiul său, Billy, a fost mult mai calm când i-a povestit despre proiect. La început și-a fixat privirile în podea, clipind de mai multe ori, de parcă ar fi vrut să plângă. De obicei aceste toane ale lui Billy îl iritau, dar de data aceasta îl găsea de-a dreptul enervant.

— Crezi că am făcut rău? l-a întrebat el. Mama crede că e o crimă.

Băiatul, student în anul întâi de-acum, a clătinat din cap.

— Nu, nicidecum. Nu cred asta. Doar că… avem prieteni acolo. De unde știi că n-ai să-l omori pe vreunul dintre ei?

Anton a simțit că se prăbușește ceva în el la auzul acestei întrebări.

— De ce spui *ei?* Noi suntem americani. Suntem cu toții de aceeași parte a baricadei.

— Știu, s-a repezit să-i răspundă fiul lui. Și eu am fost înfuriat de

episodul Pearl Harbour, la fel ca toată lumea. A fost un gest atât de laș, de atroce. Fără putința de a ne apăra. Dar – și asta poate părea meschin, naiv, sau ia-o cum vrei – nu mă pot împăca cu gândul că pentru a câștiga războiul suntem nevoiți să ucidem oameni care n-au avut nimic de-a face cu pornirea lui.

— Dar nici n-au încercat să-l oprească, a subliniat Anton. Billy și-a ridicat privirea spre el, iar Anton și-a dres glasul. *Unii* au încercat totuși, și el știa prea bine. Și, rând pe rând, au fost amuțiți de armată, dacă nu prin detenție, prin ceva mult mai sinistru.

— Oricum, a continuat el studiindu-și pielea lustruită a pantofilor, îmi închipui că toți cunoscuții noștri de acolo au reușit să plece din țară. Sau cel puțin să iasă din marile orașe. Dar dacă n-au făcut-o… a urmat el ridicând din umeri, sperând că părea mai degajat decât se simțea cu adevărat.

— E război. Se și moare în război. Și cu cât o fac mai iute, cu atât mai repede se termină războiul.

— Chiar crezi că e atât de simplu? a întrebat Billy, ridicând o sprânceană roșcată.

— Da, așa cred, din păcate.

Și chiar credea. Totuși, cuvintele acelea pronunțate chiar de el îl deranjau mai mult decât ar fi recunoscut. Îi aminteau de ceva respingător, despre care citise undeva – un comentariu făcut de un general care condusese raiduri aeriene în Europa: „Dacă omori destui”, spusese el, „atunci n-o să se mai bată”.

De îndată ce structura a fost înălțată, a urmat dotarea ei. Toate magazinele japoneze de pe coasta de vest până în Honolulu erau închise, dar echipa lui Anton reușise să găsească suficiente echivalente ale materialelor de bază cu care lucrase el la Tokyo: mese de lemn și cufere de depozitare din Chinatown. Unele mărunțișuri (paravane pliabile, un ceainic mare de metal) din

recuzita unui studio RKO din L.A. Au mai apărut și alte lucruri „de împrumut” donate de guvern: o găleată de baie din lemn. Pernuțe de șezut. Un uscător de rufe din lemn. A apărut până și un camion cu o căsuță de păpuși: o vilă cu două etaje, minuțios proiectată și mobilată complet, cu paneluri *fusuma* culisante, saltele *futon*, lampioane. Avea până și un serviciu micuț de ceai. Asemenea satului japonez, nici căsuța de păpuși nu era populată, poate că micuții ei locuitori fuseseră mutați în pătuțurile de campanie ale vreunui copil bolnav. Dar ceștile și farfurioarele mici cât unghia – din porțelan glazurat, albastru cu galben, *koto-yaki* – mai aveau rămășițele unui praznic minuscul de rămas-bun. Bolurile micuțe erau încă unsuroase.

Cu căsuța păpușilor instalată în colțul din sud-est al unei camere de zi de la parter (deși Anton habar n-avea cum ar fi interpretat un geromant acest aranjament), proiectul era oficial terminat. Echipa a închinat un pahar din ultimul sake *Tengumai*[83] al lui Anton. Iar el a botezat casa cu sticla goală, ca și cum ar fi fost un vapor care pornea în prima croazieră. Ceea ce și era de fapt, într-un anume fel.

— *Kampai!*[84] a spus el ridicând paharul de sake. Pentru cel mai japonez proiect din cariera noastră!

— Și pentru zdravenele brațe de muncă americane… a adăugat George – fără vreo urmă de ironie, spre lauda sa.

Satul japonez a mai rămas în locul său din Jersey încă vreo șase zile, pradă vânturilor de noiembrie, înjurăturilor și pietrelor aruncate de tinerii din partea locului. În cea de-a șaptea zi, într-o vineri, și-au făcut apariția din nou basculantele armatei, și frații Maroni au început să dărâme clădirea cu greu. George și Anton urmăreau din șezlonguri, cu câte o bere Budweiser în mână și cu

---

83 Tengu — spirit al muntelui, al pădurii, spirit dansator; tip de băutură sake tradițională.

84 Noroc! (în japoneză, în original).

urechile ațintite la ceea ce li se părea a fi o avalanșă verbală ce însoțea fiecare lovitură de ciocan: „Futu-le mama lor de japonezi!" „Șobolani galbeni afurisiți!" „Chinezoi care-i sug sula lu' Hitler." (Asemenea majorității americanilor, muncitorii nu înțelegeau diferența dintre Regatul de Mijloc și Edo).

Când clădirea s-a făcut praf, italienii s-au adunat din nou în jurul ei, ca o gloată care năpădește carcasa prăvălită a unei victime nenorocite.

— *Sayonara,* sat jap, a spus Gio, fratele mai mare, privindu-l drept în ochi pe George Yamashita și izbind cu piciorul o grindă prăbușită pe jos, nu cu suficientă forță încât să o rupă, căci era prea nouă ca să cedeze, dar suficient de tare ca să sublinieze ce voia să spună. Mama lor de japonezi jegoși! a repetat el. O să vă arătăm noi exact ce meritați!

În mod surprinzător, George a zâmbit.

— Ai dreptate, a încuviințat el.

— Cum de poți răbda una ca asta? l-a întrebat Anton mai târziu, când satul dispăruse și ei rămăseseră singuri pe locul acoperit de ruine.

— Nu de la tine am învățat că ceea ce nu te ucide te întărește?

— Poate că da, a recunoscut Anton, dar pe mine chiar m-ar putea ucide așa ceva. E chiar mai rău decât ce mi-au făcut nemții la universitate.

— Mi-ar fi la fel de rău la Tokyo, a răspuns George, ridicând din umeri.

Ceea ce era foarte adevărat: înainte de a pleca din Japonia, familia Yamashita fusese de nenumărate ori hărțuită de *Kampetei,* faimoasa poliție secretă a armatei. George fusese de două ori reținut pentru cercetări, suspectat ca „spion"; la fel se întâmplase și cu soția lui de origine hawaiiană. Poliția năvălea regulat în casa lor, construită în stil neo-Edo în Ebisu. Într-o zi o urmăriseră chiar și pe fiica de nouă

ani a lui George, care venea de la Școala Americană. În mod ridicol – sau mai degrabă înspăimântător –, i-au cerut să-și urmărească părinții. „Pereții au urechi”, i-au spus ei, și „dulapurile au ochi”.

— Asta e prețul să fii american, i-a spus George. Trebuie să-l plătim cu toții, a oftat el, scărpinându-se în creștetul capului. Doar că unii dintre noi trebuie să plătim ceva mai mult acum. Sper doar ca blestematul ăsta de război să se termine mai iute. Și mai sper că asta va ajuta, a urmat el, aruncând o privire spre locul unde fusese satul.

„S-a terminat. *Owarida.*” Terminase și el.

Și totuși, încă o dată, nu terminase totuși. Căci atunci când colonelul Jamison l-a sunat peste o lună de zile să-i spună când va avea loc testul, Anton s-a pomenit că nu mai era atât de hotărât să nu participe. S-a înmuiat și mai tare atunci când a aflat că arhitectul satului german, Erich Mendelsohn, va fi prezent cu siguranță, la fel și Curtis LeMay, maiorul corpului aerian care răspundea de operațiunea „Casa de întâlnire”, un om atât de entuziasmat de bombele sale incendiare, încât i se spunea „LeMay rade tot”.

Deși era curios să-l cunoască pe acest simbol al forțelor aeriene, Anton nu voia să se ducă. Cu întreaga sa ființă istovită de călătorii și de război, nu voia altceva decât să uite de Dugway. Dar, pe măsură ce Jamison continua să-i vorbească, îi azvârlea fraze de genul „rezultate finale optime” și „experiența dumitale dovedită” și „viteza presupusă a bombei pe fondul vitezei vântului și impactul așteptat”, satul i se ivea ca o apariție blestemată dinaintea ochilor. Zidurile îi erau netede, luminile estompate. Acoperișurile cu țigle ca solzii de pește se înclinau ușor. Nu avea cum să nu se gândească că acela era acoperișul *lui.* Creația lui. Până când Jamison a ajuns să pomenească și de un posibil bonus pentru participarea la acest exercițiu, Anton știa deja că nu putea să-și lase clădirea să-și sufere soarta nefericită în absența celui care o dusese pe lume. Omul care

era de fapt părintele ei.

— Ei bine, ce părere aveți, domnule Reynolds? l-a întrebat Jamison.

— Trebuie să-mi consult agenda, a răspuns Anton, deși știa prea bine că nu avea nimic programat.

După ce a închis telefonul, s-a așezat din nou la planșetă, cu ochii pierduți pe un teanc de aprobări de construcție pentru Montauk[85], fără să le citească de fapt. A deschis cutia *himitsu-bako*[86] pe care i-o dăruise Kenji Kobayashi după ce încheiaseră lucrările la clădirea Hotelului Imperial. Anton o ținea întotdeauna la îndemână, pentru că îl liniștea, poate într-un mod pervers. A mai deschis-o o dată. Era trecut de miezul nopții și s-a trântit în pat, mai istovit decât se simțise vreodată în ultimele luni și, cu toate acestea, i-a luat mai bine de o oră ca să adoarmă. Iar după ce a adormit, în fine, a avut din nou visul acela:

Se făcea că era iarăși în fața casei lor de vacantă din Karuizawa, cufundat în plăcutul sunet al unor cete de greieri și broaște de copaci. Noaptea era înmiresmată, aerul părea greu și dulce, cum putea fi doar în miezul verii la Nagano. Anton își umplea pipa lui favorită din lemn de cireș, cu gândul să se bucure de ea pe post de digestiv, după masa de seară. A aprins un chibrit. Apoi, dintr-odată totul a amuțit în jurul lui. S-a oprit pur și simplu, de parcă vara își ținea respirația ei cu iz dulceag de lut. Și-a mai auzit un singur cuvânt: *Anata,* iubitule. Era o voce de femeie, răgușită, dar totuși blândă. O voce de fumătoare, cu un pronunțat accent britanic. Anton o știa prea bine. Cunoștea acele sunete melodioase, grave. *A-na-ta.* Dar în vis nu le putea asocia unui chip.

Apoi pământul a început să se zgâlțâie, zbătându-i-se sub

---

85 Bază militară marină și aeriană din South Fork, Long Island.

86 Cutie-puzzle japoneză care se deschide printr-o serie de mișcări complicate (în japoneză, în original).

picioare cu aceeași violență ireală pe care o simțise în timpul cutremurului din Kanto din anul 1923. *Beryl*, s-a gândit el atunci. Soția și copilul lui se aflau încă în casă. Copilul lui… cel care supraviețuise.

Și-a aruncat pipa și s-a năpustit spre ușa de la intrare, simțindu-și picioarele îngreunate de neputința fugii din vis. Apoi s-a pomenit pe burtă, scrâșnind din dinți din pricina izbiturii și a forței cu care casa se prăbușea dinaintea ochilor săi. Nu prefăcându-se în cioburi de sticlă și bârne strivite, așa cum ar fi trebuit să se întâmple cu o casă doborâtă de cutremur, ci înnegrindu-se, chircindu-se și dezintegrându-se, asemenea unui castel făcut de un copil, din nisip uscat, spulberat de vânt.

S-a trezit la trei dimineața, plângând în liniștea umedă, și a rămas nemișcat până când întunericul a încetat în cele din urmă să se mai rostogolească și a putut să deslușească formele din încăpere: paravanul din colț, pictat de mână, cu o salcie abstractă, de pe vremea când Beryl se apucase de pictură. Farfuriile din porțelan de Ibaraki adunate de Beryl din târgurile duminicale și din magazinele de antichități, expuse pe dulapul antic chinezesc. Diplomele înrămate de la Asociația Arhitecților Japonezi și de la Universitatea Femeilor Creștine din Tokyo. Propria lui diplomă de la Universitatea din Praga. Și mai aproape de el, Beryl. Dormind.

Anton a privit-o o vreme: soția lui, cu sprâncene puternice, cu bărbia micuță și ascuțită. Cu trăsăturile și unghiurile care i s-au mai înmuiat pe măsură ce a înaintat în vârstă: talia ei tot mai mare, arcul gâtului cândva foarte suplu. Nu fusese niciodată prea micuță și în timp devenise masivă, anii împlinind-o cu vivacitate și carnație, în timp ce trupul lui Anton se micșora văzând cu ochii. („Jack Sprat” [87],

87 Erou al unei poezii englezești pentru copii: „Jack Sprat nu putea mânca gras / Nevastă-sa nu mânca slab / Așa că-ntre ei doi / Lingeau farfuriile

îl alinta ea uneori). Dar rămăsese totuși Beryi. Aceeași femeie atrăgătoare, cu maxilare puternice, pe care o întâlnise pe puntea ultimului vapor cu aburi care pleca din Portofino înainte ca Marele Război să izbucnească și în Italia.

Pentru o clipă, lui Anton i-a venit s-o trezească, doar ca să-i. Iudă vocea. Voia să o audă vorbind, râzând de el. Să-i risipească stânjeneala puternică ce-l cuprinsese din pricina visului și a celeilalte voci. Dar nu a trezit-o. Și-a pus *yukata*[88] și papucii și a pornit-o lipăind în jos pe scări, până în birou.

Odată ajuns în birou, s-a așezat la planșetă, cu privirile pierdute la gravura care-i atârna deasupra biroului. Se intitula *Mo-dahn Garu*[89] și era o altă găselniță de-a lui Beryi. O descoperise într-o prăvălie de artă de pe una dintre aleile lăturalnice din Shibuya și o agățase în holul casei lor din Karuizawa, la nici două săptămâni după vizita familiei Kobayashi. Când a dat cu ochii de ea, Anton a încremenit, simțind cum i se zbate inima, de parcă ar fi căzut într-o capcană. Femeia din imagine avea părul tuns rotund, buzele vopsite cu roșu aprins și o țigaretă interminabilă între degetele ei lungi. Purta o rochie scurtă, dreaptă, cu talia joasă, tipică anilor ’20, și avea pe chip o expresie de amuzament răutăcios. Și semăna descumpănitor de mult cu Hana Kobayashi.

În primul moment avusese ideea prostească să scoată gravura de pe perete. Să o ascundă undeva, ca pe o dovadă incriminatorie. Dar în loc să facă asta, în seara aceea i-a spus într-o doară soției, în timp ce stăteau unul lângă altul în fotolii, citind:

— Frumoasă gravură ai găsit… aia nouă din hol.

---

de tot“.

88 Chimono ușor, de vară, necăptușit, purtat deopotrivă de bărbați și de femei (în japoneză, în original).

89 Fată modernă (în japoneză, în original).

— Nu-i așa? a mormăit ea, fără să-și ridice ochii din revista *Arts and Crafis Internațional Monthly.* Mi s-a părut că îmbină frumos tonurile de albastru și roșu din covor. Foarte interesant tipul ăsta… Kotani. Mi-ar plăcea să văd o expoziție cu lucrările lui.

— Îhîm, a mormăit Anton.

Și asta a fost tot ce-au discutat pe tema aceasta. Fără nicio învinuire subtilă în vocea sau în ochii ei. Fără nicio privire piezișă, să-i vadă reacția. Pe undeva, zeii se amuzau pe socoteala lui, se gândea Anton.

Acum studia chipul femeii, încă proaspăt, strălucitor și neofilit. Și ea îi întorcea privirea, uitându-se ușor către stânga, peste umărul lui. Încă i se mai părea răutăcioasă și amuzată. Dar i se părea că a mai apărut și o altă nuanță în privirea ei. Să fi fost tristețe, învinuire?

Și-a lăsat, oftând, capul în mână, masându-și pielea cu degetele, ca și cum ar fi putut să-și elibereze astfel amintirile încarcerate acolo.

Dar bineînțeles că gestul lui nu a avut niciun efect. Așa că și-a îndreptat spatele și a închis ochii, lăsându-le să-l învăluiască în tristețea lor.

Partea cea mai rea din aventura lor era că ar fi putut sfârși cu ușurință la fel cum începuse: cu o simplă coliziune de trupuri într-un hol. O scăpare întâmplătoare de judecată și de fidelitate. Anton era hotărât să-i pună capăt chiar așa și se asigurase că se purta în consecință, evitând privirile Hanei Kobayashi în timpul dineului din seara aceea. Răspunzându-i monosilabic la întrebări. Îndepărtându-și iute piciorul de al ei, când din pură întâmplare (sau nu?) li se atinseseră degetele pe sub masă. La plecarea familiei Kobayashi, s-a ferit de îmbrățișarea europeană cu două sărutări a Hanei, strângându-i în schimb mâna zdravăn, în stil american.

Iar când a doua zi i-a sosit la birou un pachet: o sticlă de whisky

Glenfiddich, care probabil costase o mică avere la Tokyo, și un exemplar din *Opere alese* de D.H. Lawrence, planul lui a fost – cel puțin la început – să le trimită înapoi. Apoi a citit și cartolina, scrisă cu o caligrafie perfectă, de școlăriță: *îmi pare nespus de rău pentru necazul pe care l-am provocat. Te rog să mă lași să te invit la masă ca să mă revanșez.*

A rupt-o, bineînțeles, punându-și în buzunar bucățile sfâșiate cu gândul să le arunce în diverse coșuri de gunoi din Aoyama. A reîmpachetat darurile, frunzărind un pic cartea mai întâi. I s-a părut lirică și chiar frumoasă pe alocuri, altminteri destul de egocentristă, copilăroasă și ușor obsesivă. Deloc asemănătoare cu femeia care i-o oferise.

După ce a închis cartea, și-a schimbat totuși intenția inițială de a-i returna totul. Nu avea nimic de-a face cu – oare cum spusese ea? – „aspectele carnale evidente" ale cărții. Nu voia pur și simplu să fie nepoliticos, mai ales față de soția celui mai bun meșter constructor al lui. Și ea păruse atât de tulburată în ziua aceea. Atât de disperată. Cel mai bun, mai *matur* lucru pe care trebuia să-l facă era să o întâlnească într-un loc public, neutru și sigur, unde să-i explice cu blândețe că el era însurat și să-i sugereze, cu tact, desigur, că era posibil ca ea să aibă nevoie de ajutor profesionist. Mai ales dacă (așa cum bănuia Anton) suferea de o formă de nimfomanie.

Așa că i-a cerut secretarei să-i răspundă pe hârtie oficială cu antet, informând-o că era dispus să o întâlnească. Și pe un ton cât se poate de neutru, i-a spus lui Beryl că fusese invitat la masă, în semn de scuză pentru faptul că Hana Kobayashi fusese cât pe ce să le dea foc la casă.

— O, ce drăguț din partea lor! a exclamat Beryl. Știi unde te vor duce?

— Nu încă, i-a răspuns Anton, fără să-i corecteze interpretarea.

A doua zi, Hana i-a răspuns printr-o cartolină parfumată, cu

miros de levănțică, în care preciza ziua de marți, la ora prânzului, la Hotelul Imperial. Anton s-a dus cu cele mai curate și onorabile intenții (ar fi putut jura asta pe mormintele fraților săi morți).

A găsit-o așezată la o masă lângă fereastră, îmbrăcată într-un costum alb mulat pe corp, cu o pălărie cu boruri largi, cu buzele și unghiile colorate într-o nuanță maronie uimitoare, dar de bun-gust. Când l-a zărit, a zâmbit și și-a ridicat portțigaretul așa cum un ghid turistic și-ar fi ridicat umbrela. Anton a fost nevoit să recunoască faptul că nu citea pe chipul ei nici urmă de disperare sau de confuzie.

Când a ajuns în dreptul mesei, el i-a întins mâna, ușor stânjenit. Dar, spre surprinderea lui, ea s-a ridicat și i-a făcut o plecăciune adâncă.

— Este de neiertat ceea ce am făcut, a spus ea în cel mai formal stil japonez. Totuși, am aroganța de a vă cere să-mi acordați iertarea.

Deși nu era sigur pentru care faptă i se cerea iertare (că era să-i dea foc la casă? Că riscase să-i distrugă căsnicia? Sau ambele?), Anton a iertat-o oricum. A invitat-o să se așeze la loc, în timp ce un chelner se apropia cu meniurile și cu două cupe de șampanie așezate pe o tavă purtată pe sus.

— Mi-am permis să-i povestesc despre rolurile diferite pe care le-am avut în construirea acestei clădiri, i-a spus Hana ca răspuns la privirea întrebătoare a lui Anton.

— Ce roluri?

— Ei bine, soțul meu a fost constructorul-șef aici, nu-i așa? Și dumneata nu l-ai ajutat pe Frank Lloyd Wright când s-a ridicat clădirea?

Anton a încuviințat din cap, dorindu-și să nu-l fi pomenit pe Frank Wright și să fi folosit orice alt cuvânt în loc de „s-a ridicat”.

— Așa e. Am venit aici cu el, de fapt.

— Sunt convinsă că toată lumea vă întreabă același lucru, a

început ea, aplecându-se conspirativ peste masă către el. Dar cum era *el*? Cum era să lucrezi cu el?

Anton a șovăit un pic. Venise așteptându-se la orice din partea ei: scuze lacrimogene, tirade furioase. Declarații pătimașe de dragoste. Își pregătise chiar și răspunsuri pentru orice fel de avansuri i-ar fi făcut. Dar era totuși nepregătit pentru un interogatoriu despre legăturile sale cu un arhitect mult mai cunoscut decât el. Și-a stăpânit un suspin.

— La început a fost de-a dreptul minunat. Ce vrei? Aveam doar douăzeci și trei de ani. Să am șansa să lucrez într-un oraș ca Tokyo cu cineva de talia lui Frank… cred că-ți închipui.

Ea și-a înclinat capul într-o parte, cu buzele ușor depărtate și cu perla rozalie a limbii ivindu-se în colțul gurii. Pentru o clipă i-a revenit în minte ca o arsură atingerea și gustul acelei limbi – moale și acră, ușor sărată și netedă. Le-a alungat cu hotărâre.

— N-o să uit primul nostru drum prin Yokohama. Era în ajunul Anului Nou. Toată lumea era pe străzi, îmbrăcată cu cele mai strălucitoare culori și modele, fluturând stegulețele acelea *hinomaru.* Și aerul era parfumat de mireasma tămâii și a castanelor coapte și a prăjiturilor *mochi*[90]…

S-a oprit o clipă, revăzând scena în minte: veselia reținută a străzii. Plecăciunile și zâmbetele radioase ale vecinilor care se felicitau între ei. Clipa cu dimensiuni aproape spirituale când a văzut primul templu antic, atât de auster și pur, de parcă s-ar fi ivit direct din pământ. Veneau de pe chei către hotel: Frank și Miriam într-o ricșă, Anton cu Beryl într-alta. Și în timp ce familia Wright mergea înaintea lor, Frank s-a întors către ei și-a exclamat:

— Uite, înfrânții îi poartă pe învingători în sus pe Fuji! Ha, ha…

Miriam (Doamne Dumnezeule, Miriam! Cu turbanele ei de satin

---

90 Prăjituri din orez (în japoneză, în original).

și acele argintii ale seringilor cu morfină băgate în jartierele ei franțuzești) țipa mereu la el pentru un motiv sau altul. Tocmai se căsătoriseră (în cele din urmă), dar era limpede că totul se terminase între ei.

— Trebuie să ți se fi părut totul foarte ciudat, a spus Hana sorbind din șampanie.

El și-a dezlipit privirea de pe urma de ruj lăsată pe pahar ca un sărut și a ridicat din umeri.

— Călătorisem destul de mult până atunci.

— Totuși… Uneori îmi dau seama cât de străin trebuie să îi pară Orientul unui occidental. E ceva mai… nu știu cum să zic, a șovăit ea, lăsându-și capul într-o parte, gânditoare. Aproape ca de pe altă lume.

— Cum adică de pe altă lume? Ca de pe Marte?

Ea a râs și și-a aprins un alt Winston.

— Cam așa. Când eram mică și m-am mutat la Londra, îmi aduc aminte că aveam ideea stranie că Japonia trebuie să fi ieșit dintr-alt pământ, cu totul diferit de cel al Angliei. Chiar din elemente diferite… culoarea ceaiului, spre exemplu. Sunetul muzicii. Chiar și modul în care funcționează o ușă. În vest nu se găsește nimic de felul acesta. Nu există nicio legătură.

— Așa e, a răspuns Anton, dându-și seama oarecum uimit că nici ideile lui nu erau prea departe de ale ei.

Liana i-a oferit o țigară pe care a refuzat-o, luând încă o înghițitură din șampanie și deschizând meniul. Pe măsură ce studia aperitivele, și-a dat în fine seama de cine îi amintea ea. De Miriam Noel Wright.

— Somonul cu sparanghel și sos olandez este destul de bun, i-a sugerat ea, de parcă el nu ar mai fi mâncat acolo niciodată.

— Mulțumesc, am mai mâncat asta, a spus el ridicând o sprânceană.

Când a apărut chelnerul, a comandat *bœuf bourguignon* și salată iceberg cu brânză cu mucegai. A privit cu oarecare uimire cum i se reumple paharul cu șampanie: nu-și dăduse seama că-l golise atât de repede. Hana a mai comandat șampanie și a luat o chiflă din coșul de pâine. A înapoiat meniul, scuturând ușor din cap.

— Nu mănânci?

— Nu pot să mănânc când sunt emoționată.

— Emoționată?

A expirat o trombă de fum, studiindu-l de parcă ar fi încercat să ia o decizie. În cele din urmă a spus:

— Unii oameni – adică unii *bărbați* – au efectul acesta asupra mea.

La început Anton a crezut că nu auzise bine: Hana spusese asta ca și cum ar fi pomenit într-o doară de o alergie la vreun fel de mâncare. Când și-a dat seama ce a vrut să spună, s-a simțit dezorientat pentru o clipă. *Nu se simte bine*, s-a gândit el, așa cum gândise și cu două săptămâni în urmă. Atunci i-a trecut prin minte că probabil era momentul potrivit să-i reamintească faptul că el era căsătorit.

Dar ea se întorsese deja la Frank.

— Așa deci, a reluat ea vioaie, la început a fost minunat să lucrezi cu marele om. Dar după aceea?

Femeia îl studia în continuare, atentă, cu ochii micșorați și oarecum amuzată. El avea senzația stânjenitoare că pierduse controlul asupra a ceva, deși nu era prea sigur despre ce era vorba. A sorbit din șampanie.

— *A…* și-apoi, a urmat el fără grabă. Apoi a început proiectul. Și… ei bine, să zicem că nu a fost tocmai cum m-am așteptat.

— Adică a fost mult mai greu?

— Adică îngrozitor.

Ea a izbucnit într-un hohot de râs gros și nestăvilit, fără a se mai osteni să-și acopere gura, așa cum ar fi făcut-o majoritatea femeilor

japoneze, și Anton s-a simțit prostește de mândru că reușise să o facă să râdă.

— Kenji spunea că avea toane.

Anton s-a strâmbat.

— E un fel de a zice. Când făceam practică în Wisconsin, eram studentul lui preferat. Aici, nimic din ce făceam nu era bine. Nu-i plăcea nicio schiță, niciun proiect. Îmi adresa insulte pe care nu se cuvine să le pronunț. Am fost mai jignit în acea primă lună de zile decât fusesem toată viața până atunci.

I s-a adus mâncarea, într-un talger de argint acoperit, și i-a fost pusă dinainte pe fața de masă albă, impecabilă. Chelnerul a ridicat capacul cu un gest teatral.

— *Bœuf bourguignon*, a rostit el, de parcă anunța un oaspete imperial.

Pe când omul se apleca să dea la o parte niște firimituri de pâine de pe fața de masă, Hana i-a șoptit ceva la ureche. El a încuviințat din cap, fără să i se citească nimic pe chip, și a vârât firimiturile în șervetul scrobit pe care l-a îndesat cu îndemânare în buzunarul șorțului. Apoi a luat lingura de supă și cuțitul de unt nefolosite de dinaintea lui Anton, le-a pus pe tavă și a plecat.

— Și-atunci ce-ai făcut? l-a întrebat Hana, sprijinită de spătarul scaunului, cu brațele încrucișate, cu paharul de șampanie pe jumătate golit într-o mână. Ai răbdat jignirile de dragul experienței?

Oricât de ușoară ar fi fost șampania, Anton o simțea îngreunându-i și gândurile, și mișcările. Că ar fi afectat-o și pe Hana… asta nu se vedea deloc: arăta la fel de proaspătă și stăpână pe sine ca atunci când o văzuse pentru prima dată, deși obrajii începuseră să-i strălucească ușor. *Ce pomeți frumoși!* s-a gândit el și, înainte de a se putea controla, și-a imaginat cum i-ar fi mângâiat cu degetele.

Dregându-și vocea, și-a îndreptat atenția către o bucățică de carne

pe care o tăia cu cuțitul. Și pe când o ridica de pe farfurie, ochii ei întunecați îi urmăreau mișcarea, adăstând asupra buzelor lui după ce el și-a vârât bucata în gură. S-a foit stânjenit, conștient de erecția pe care o simțea.

I-a trebuit o clipă să-și aducă aminte unde rămăsese.

— După trei luni mi-am dat seama că nu avea rost. Omul se hotărâse, nu se știe din ce pricină, să mă categorisească drept o problemă gravă. Și nimic din ceea ce aș fi făcut nu i-ar fi putut schimba convingerea.

Ea a clătinat din cap, rozând ușor muștiucul portțigaretului de fildeș, într-un fel care îi stârnea fiori pe șira spinării.

— Așa că ți-a fost mai ușor să pleci pur și simplu!

— Să plec de la Wright, dar nu din Japonia.

Coborându-și privirea la cel de-al doilea pahar de șampanie,

Anton a șovăit o clipă. El nu bea aproape niciodată la prânz. *Dar ce mama naibii!* s-a gândit și l-a dat pe gât.

— Mă îndrăgostisem deja, a continuat el, de oameni, de tradiție. De estetica japoneză a construcției. Așa că mi-am unit forțele cu un alt arhitect care tocmai aterizase aici. Și-am deschis împreună o nouă companie în Aoyama.

Chelnerul s-a întors și s-a aplecat să șoptească ceva la urechea Hanei. Femeia l-a ascultat fără ca expresia chipului ei să trădeze nimic și-apoi a încuviințat din cap. Omul a scos ceva din buzunar și i-a strecurat în palmă, apoi a făcut încă o plecăciune și a plecat.

— Ce-a fost asta? a întrebat Anton, în timp ce ea își împreuna mâinile în poală.

— Doar ceva ce-am uitat ultima dată când am fost aici, a răspuns ea ridicând din umeri. Și cum a primit domnul Wright demisia dumitale? Cu *elan?*

Cuvântul l-a făcut să zâmbească, deși nu-și dădea seama de ce.

— Nicidecum. A rămas dinaintea mea, străfulgerându-mă din

priviri. Apoi a ieșit țanțoș din cameră. A doua zi am primit o scrisoare de la el – cred că o mai am pe undeva. Mă făcea laș și trădător.

— *Trădător*? a întrebat ea, cu ochii măriți, chiar așa a zis?

Anton a încuviințat printr-o mișcare a capului.

— În armată, scria el, aș fi fost împușcat pentru trădare.

Și a chicotit, decupând cu grijă încă o bucată de carne de vită și băgând de seamă, ușor amețit, că paharul lui de șampanie fusese umplut din nou. Șervetul îi căzuse pe jos. Când s-a aplecat să-l ridice a dat cu ochii de un picior cu o pulpă netedă, curbată, încălțat în sandale cu talpa groasă și cu barete. Nu acordase niciodată prea multă atenție degetelor de la picioare. Dar cele ale Hanei Kobayashi erau perfecte: palide și foarte grațioase, subțiindu-se elegant. Unghiile lor erau colorate cu multă grijă în același roșu aprins ca și cele ale mâinilor și – fără să-și dea seama din ce pricină – și-a închipuit-o goală, vopsindu-le.

Am ajuns deja prea departe, și-a spus în sinea lui.

S-a ridicat amețit, plănuind să se uite la ceas și să exclame că trebuie să plece mai devreme. Dar ceea ce a văzut pe masă i-a schimbat gândul. Lângă farfuria lui apăruse cheia unei camere a hotelului: numărul 27.

Și-a ridicat privirea către Hana Kobayashi, care îl urmărea atentă și ușor amuzată de partea cealaltă a mesei.

— Asta… ce-i? a întrebat el, arătând spre cheie.

— O cheie, i-a răspuns ea blând, apoi și-a stins țigara și și-a scos pudriera și o cutie de argint pentru ruj.

— Nu, s-a bâlbâit Anton, în vreme ce ea, calmă, începuse să se rujeze. Adică, văd și eu că e cheia unei camere. Dar ce caută lângă farfuria mea?

Inima îi bătea atât de tare, că abia își mai putea auzi vorbele. Cu toate acestea, Hana era imperturbabilă. A închis tubul de ruj, l-a

așezat în cutiuța lui și i-a dat drumul, împreună cu pudriera, în geanta ei scumpă, italienească. Apoi s-a ridicat în picioare, aranjându-și jacheta albă peste șolduri într-un fel care-i punea în evidență silueta reflectată de geamul ferestrei.

— Te așteaptă pe tine, ca și mine de altfel. Sus, la camera 27. Dar nu te grăbi, a adăugat ea, uitându-se la friptura neterminată. Mănâncă pe îndelete!

Uimit, Anton a privit cum se îndrepta, parcă plutind, spre ieșire, oprindu-se doar cât să-i șoptească ceva chelnerului, care a dat din cap și a făcut o plecăciune. Apoi – ca prin minune – a dispărut. Fără să se uite înapoi.

O vreme a rămas cu privirile pierdute la canatul ușii în stil neomodernist (creația sa) prin care ieșise ea. Apoi s-a uitat la ceas. Nu stătuseră la masă nici măcar patruzeci de minute, iar el nici nu apucase să-și termine salata.

Încăperea strălucitoare părea că se leagănă. Și-a scos ochelarii, ștergându-i, cu mințile aiurea. Și-n timp ce-i punea la loc, i-a fluturat pe dinaintea ochilor o imagine a sa pe marginea unei prăpăstii. Era o metaforă atât de grăitoare, că s-a simțit rușinat de-a dreptul, dar rușinea n-a risipit-o însă. I-a persistat în minte, obligându-l să o privească. Și să-și pună întrebarea evidentă: *Ce-avea să facă mai departe?* Să se arunce în abis? Să se dea înapoi de pe buza prăpastiei?

S-a gândit la Beryl, la sărutul rece, plasat cu zgomot pe obrazul lui în dimineața aceea. S-a gândit la Hana, atunci, în hol, la felul în care i-a apăsat palma pe sân. S-a uitat la paharul lui de șampanie, uscat, gol și înalt, și la al Hanei, plin pe jumătate cu lichidul auriu, cu marginea sclipind sub urma roșie, arcuită.

Ceea ce urmează să fac îmi va schimba viața pentru totdeauna, s-a gândit el.

A băgat cheia în buzunar și s-a ridicat.

A găsit-o așezată la măsuța de toaletă, cu ochii pierduți la propria imagine. Își scosese pălăria și pantofii, dar restul hainelor erau încă frumos călcate și bine aranjate. Când i-a zărit privirea în oglindă, expresia de pe chip i-a rămas neschimbată, deși lui i s-a părut că înghițise în sec.

S-a îndreptat șovăitor către ea, simțindu-și pulsul zbătându-i-se în tâmple. În ciuda celor întâmplate, el tot se mai aștepta – spera, de fapt – ca ea să-l oprească înainte de a ajunge în dreptul ei, să-i spună că a înțeles greșit, că erau amândoi căsătoriți. Că el era pervers. Și cum de *îndrăznea* să meargă după ea acolo.

Dar bineînțeles că ea nu a făcut nimic din toate acestea. L-a urmărit doar în timp ce se apropia de ea, cu privirea golită de orice expresie, cu spatele drept ca o dansatoare. Când a ajuns în dreptul ei și s-a oprit fâstâcit, s-a ridicat și s-a întors cu fața către el. Pe chip i se citea o expresie rugătoare, ușor obsedată.

— Probabil crezi că sunt îngrozitoare, a spus ea.

— Nu, nu cred asta, nu cred deloc.

A întins mâna și i-a mângâiat ușor obrazul cu degetul mare, ca și cum i-ar fi șters o lacrimă. Ea a zâmbit trist și i-a atins degetul cu degetele ei. Și-apoi a izbucnit totul, la fel de neprevăzut cum începuse și atunci în hol, la fel de inevitabil cum știuse că va fi.

De data asta nu mai era nici Billy, nici vreo țigară căzută. Erau doar el și ea, un pat și o ușă ferecată. Fără să-și permită să gândească (*nutegândinutegândinutegândi),* a tras-o spre el, strângând-o atât de tare, încât picioarele ei încălțate cu ciorapi s-au desprins de podea. Pentru o clipă au rămas așa: el cu fața îngropată în gâtul ei, iar ea cu mâinile albe strângându-i-le pe ale lui atât de tare, că-l dureau. Apoi s-au pomenit în pat, cu jacheta albă și bluza descheiate cu forța, cu fusta albă ridicată până în talie. Trupul ei s-a arcuit, în timp ce el se apleca spre silueta ei firavă, scrutându-i chipul, năpădit de o grimasă ce ar fi putut fi de durere sau de dorință, dar, orice ar fi fost,

îl forța cu disperare să se scufunde în ea, acolo, *pe loc.* Era prea grăbit ca să-și scoată pantalonii, care i-au căzut în vine, ca ai unui clovn, în timp ce el îi descoperea pulpele netede, făcându-și loc printre ele. Era atât de diferită de Beryl – mică și strâmtă. Și umedă – atât de umedă, încât pentru o clipă s-a gândit la mare, o mare strâmtă, umedă, caldă și roșie prin care el se zbătea gâfâind. Printre bătăile puternice ale inimii a auzit o voce ciudată, sugrumată și mânioasă. I-a luat ceva timp ca să-și dea seama că era vocea lui, că se împreuna și mugea ca un animal și că ea țipa și gâfâia odată cu el.

La un moment dat aproape că s-a speriat – de sălbăticia și disperarea actului. A privit din nou în jos și i-a văzut gura deschisă atât de tare, că-i putea vedea adâncitura rozalie a gâtlejului, cu omușorul clătinându-i-se ca un giuvaier de granat. Avea ochii strânși tare, cu genele umezite de lacrimile care-i șiroiau – ceva care, dacă i s-ar fi întâmplat soției lui, l-ar fi făcut să se oprească și să o întrebe dacă pățise ceva. Dar cu Hana Kobayashi avea efectul contrar. Îl făcea să împingă mai iute și mai tare, să o facă s-o *doară* – un sentiment pe care nu îl avusese niciodată față de vreo femeie. Dar și presiunea din mădularul său era ceva ce nu mai simțise vreodată, creștea asemenea unei acumulări extatice care amenința să explodeze la următoarea împingere. Forța și greutatea apăsărilor sale o făceau să sară și să se scuture pe cearceaf ca o păpușă de cârpe, și asta îl excita și mai tare, deși după aceea s-a simțit extrem de umilit de comportamentul său.

Când s-a istovit, a simțit că-i ia foc întreg trupul, cu flăcări explodându-i prin fiecare por. Tremura incontrolabil și s-a prăbușit peste ea, cu pielea furnicată de o sensibilitate extremă. Dar, spre nedumerirea lui, ea l-a împins într-o parte.

— Nu, nu, nu, nu încă! a gemut ea, spunând ceva în limba franceză. Apoi l-a rostogolit și l-a încălecat, sprijinindu-și palmele pe pieptul lui. Și a început să se legene înainte și înapoi, scrâșnind

din dinți și frecându-se de el până când a simțit că ceva îi tremură și se înmoaie în mădulare. Și-a dat capul pe spate și a slobozit un strigăt de disperare totală.

După aceea, au rămas întinși unul lângă altul pe cearceaful umed, nemișcați, pe jumătate îmbrăcați, răvășiți. Lui Anton i se învârtea capul. Avea gura și gâtul uscate, de parcă ar fi alergat printr-o furtună de nisip. Și-a întors fața spre ea și-a văzut-o rămasă cu privirile pierdute la tavanul pe care el îl proiectase împreună cu Frank Wright. Avea ochii atât de ficși, că s-a cutremurat gândindu-se: *Așa o să arate când va fi moartă.* Apoi, îngrozit de propria sa lipsă de simțire, a întins mâna și i-a atins din nou obrazul.

Când s-a întors și i-a înfruntat privirea, nu mai plângea, dar avea încă ochii umflați și umezi. Tristețea ei evidentă l-a făcut să simtă că trebuia să spună ceva și a deschis gura, doar că nu a găsit nimic de spus.

Ea a fost cea care a vorbit prima.

— Îți mulțumesc.

— Pentru ce? a întrebat Anton, nevenindu-i să creadă că cineva pe care îl adusese într-o stare atât de disperată și-ar putea exprima gratitudinea pentru asta.

Dar ea a clătinat din cap, de parcă enormitatea răspunsului făcea că însăși pronunțarea lui să fie inutilă.

Se întâlneau adesea, o dată sau de două ori pe săptămână. Uneori la Hotel Imperial, alteori la alte hoteluri. Alte dăți la ceainăria Shinjuku, unde prietenii lui japonezi aveau întâlniri discrete cu amantele lor, deși Anton nu folosea niciodată cuvântul „amantă” atunci când se gândea la ea, ceea ce se întâmpla fără încetare. În mintea lui, o amantă era ceva asemănător unei neveste, o femeie după care tânjeai, pe care o iubeai și cu care poate că făceai și copii, dar pe care erai nevoit să o ții departe de dragul bunei-cuviințe, al

politicii sau al păcii domestice. Ceea ce era între el și Hana părea cu totul diferit: ca o bătălie pe care o tot purta și o pierdea. O prăpastie în care se tot prăbușea. O greșeală pe care se părea că nu se putea împiedica să nu o facă. Aventura lor era atât de *nepotrivită* – greșită în atâtea privințe, dincolo de cadrul lumesc al infidelității. Era greșită pentru că își trăda nu numai soția, dar și pe cel mai bun prieten, ființa pe care el o respecta și o iubea cel mai mult pe lumea asta. Și nu era bine, de asemenea, pentru că – așa cum începuse să-și dea seama tot mai mult – Hana era mult mai afectată decât își închipuise vreodată.

Uneori, când întârzia, descuia ușa și o găsea plângând pe pat.

— Credeam că ai plecat, suspina ea. Credeam că m-ai părăsit, așa cum fac toți.

Cine? ar fi vrut să o întrebe. *Cine te părăsește? Când*? Dar nu i-a dat niciodată ocazia să întrebe, căci de îndată ce se apropia de ea, începea să-și scoată hainele și să-l silească să se întindă pe pat, pe podea sau pe birou. Și-apoi porneau să facă ceea ce nu putea descrie decât ca împreunare – făceau dragoste cu atâta furie și forță, că de multe ori își produceau unul altuia durere.

Dar chiar în momentele cele mai pasionale, Anton avea senzația, că Hanei îi lipsea ceva, ceva ce i se luase sau la care renunțase de bunăvoie sau pe care nu avusese niciodată șansa să-l dobândească. Era frumoasă și uimitor de inteligentă, cu un usturător simț al umorului, care-l putea face să râdă până-l durea burta. Era cea mai dezinhibată femeie cu care se culcase vreodată – ceea ce nu însemna prea mult, căci experiența lui se limita la o bătrână prostituată vieneză și la soție. Dar ceva din extremismul ei părea aproape nihilist, de parcă pentru ea sexul era un mod de a se pedepsi. Și spunea lucruri care îți dădeau fiori pe șira spinării.

— Te-ai întrebat vreodată, i-a spus ea într-o după-amiază (după o întâlnire amoroasă explozivă, care începuse într-un taxi și se

terminase pe scara de serviciu a unui hotel), cum ar fi să te arunci de pe un acoperiș? Să termini cu toate?

— Nu. Dar tu? a răspuns Anton uimit.

— M-am gândit.

Stătea întinsă pe patul pe care tocmai se prăbușiseră și își atingea ușor cu degetul sfârcul, care purta încă amprenta dinților lui.

— De ce? a întrebat-o el tulburat. Ești deprimată?

I-a aruncat o privire plină de dispreț amestecat cu milă.

— Uneori, i-a răspuns oftând și apucându-l de mădular.

Altădată i-a cerut să-i descrie exact ce simțise când o văzuse pentru prima dată pe viitoarea sa soție. I s-a părut că păcătuiește, dar nu s-a putut abține să nu-i povestească – așa cum nu se putuse abține să nu o încalece cu câteva clipe mai înainte, sau cu o săptămână în urmă, sau prima dată când se întâlniseră la Imperial. I-a povestit cum amândoi se întorceau de la Portofino, în gloata panicată care alerga să prindă ultimul vapor cu aburi înainte de izbucnirea războiului. Beryl era o fată puternică, trupeșă, și ținea în brațe o urnă verde, smălțuită, despre care Anton avea să afle mai târziu că urma să folosească drept vas de spălat. El nu ducea nimic altceva în afară de o valiză și un bilet la clasa a treia și, în timp ce dădea buzna să-și ocupe cușeta, s-a izbit de ea.

— Am auzit-o trăgându-și sufletul, i-a spus el Hanei, cu un sunet moale, adânc și hârâit, pe care eram convins că am să mi-l amintesc mereu. Apoi a scăpat urna, și nu știu cum am reușit să dau drumul valizei la timp ca s-o prind.

Și și-a scuturat capul, întrebându-se – așa cum făcea deseori – ce s-ar fi întâmplat dacă n-ar fi prins-o.

— Și-apoi ce s-a întâmplat? l-a întrebat Hana cu ochii strălucindu-i în lumina lumânărilor.

— I-am spus singurul lucru care mi-a venit în minte.

— Ce anume?

— „Ce urnă frumoasă aveți, domnișoară!"

Hana a slobozit un hohot de râs scurt, răgușit.

— Mi-a răspuns că dăduse o nimica toată pe ea, că o cumpărase de pe o străduță de la periferia orașului Napoli și că-i amintea de o lucrare a Pictorului lui Polifemos[91]. Apoi a izbucnit în râs văzându-mi mutra.

— De ce?

Anton a zâmbit trist.

— Spunea că arătam de parcă mi-ar fi vorbit în swahili. Ceea ce era foarte adevărat. Numele grec pronunțat cu accentul ei franțuzesc într-o engleză pe care eu nu o știam prea bine pe atunci… Habar n-aveam ce-mi auziseră urechile.

Dar înțelesese totuși alte lucruri. Uitându-se în ochii aceia căprui, uimitori, simțise o bogăție de idei fantastice, o comoară de observații intuitive și perspicace. O înclinație spre isterie produsă de exces de dreptate și spre gesturi prostesc de drăguțe. Nu s-a îndrăgostit de ea pe loc – nu cu totul, iar când a făcut-o, în fine, a fost mai degrabă ca o bușitură decât ca un pas de dans atent studiat. Dar își dăduse seama că aceea era fata cu care dorea să stea de vorbă la cină, până târziu, în noaptea cu parfum marin, și poate pentru tot restul vieții…

Însă nu i-a spus, desigur, toate acestea Hanei Kobayashi. S-a întins și a întrebat cu ochii ațintiți în tavan:

— Dar la tine cum a fost? Când l-ai văzut pe Kenji prima dată?

Ea nu a răspuns mult timp. Și când a vorbit, în cele din urmă, a spus ceva care l-a făcut să se cutremure:

— Ca moartea, sau poate ca începutul morții.

Și-a mușcat buza.

— Până să-l întâlnesc pe el, aveam o idee despre mine pe care o

---

91 Pictor de vase ceramice din Atena sau Egina lucrările sale fiind datate între 670 și 650 î.Ch.

înțelegeam. Că eram esențialmente occidentală și că șederea mea aici era temporară. Eram convinsă că într-o bună zi voi fi în stare să mă întorc în Anglia, să-mi reiau viața pe care o dusesem acolo.

— Și de ce n-ai făcut-o? De ce nu le-ai spus părinților că nu voiai să te măriți?

— Tu nu înțelegi, a răspuns ea, scuturând din cap. Nu am avut altă *opțiune.* Ori mă măritam, ori îmi trăiam restul zilelor în casa lor, ca fată bătrână. Nu aș mai fi avut nicio șansă de a mai ieși vreodată undeva. Erau atât de dezamăgiți de mine.

— Dezamăgiți? Deși merseseși în Anglia la cererea lor și învățaseși să vorbești engleza și franceza atât de bine?

Ea s-a ridicat un pic, întinzând mâna după țigările Winston și aprinzându-și una, iar genele ei păreau și mai lungi în lumina tremurândă a brichetei.

— Vezi tu, ei nu au vrut ca eu să devin englezoaică, voiau să mă întorc ca o japoneză perfectă, cu toate obiceiurile și gesturile și aspirațiile de viață japoneze neatinse. Și cu deprinderi de conversație impecabilă în trei limbi.

— Și nu asta au căpătat?

Ea l-a privit amuzată.

— Cu siguranță că de-acum cunoști prea bine ce-mi poate pielea.

Anton și-a dres vocea.

— Așa că ți l-au găsit pe Kenji, a spus el, întinzând mâna să-și ia pipa și ochelarii pe care – după ce-i strivise odată de speteaza patului – și-i scotea mereu înainte de a face dragoste.

— Vreme de doi ani au încercat să-mi găsească pe altcineva, dar și-au dat seama că nimeni nu mă voia.

— Și tu de ce ai acceptat?

— De ce nu? a răspuns ea, ridicând din umeri. Era un mod de a scăpa. Cel puțin Kenji avea bani și prieteni străini.

Anton a încuviințat printr-o mișcare a capului, încercând să pună

cap la cap cele auzite.

— Și cum adică e ca moartea?

Ea a oftat istovită.

— Pentru că mă amăgeam. În adâncul sufletului meu știam că prin căsătorie îmi pecetluiam soarta, a spus ea expirând fumul. Ce nu știam era cât de mult îmi va tăia acest lucru legătura cu tot restul.

Ca de obicei, el nu avea habar despre ce vorbea Hana și nici cum ar fi trebuit să reacționeze. Își dădea seama doar că era singură, probabil cea mai singură persoană pe care o întâlnise în viața lui. Și nimic din ce ar fi putut face – s-o țină în brațe pe întuneric, să se cufunde între coapsele sale, nici măcar să-i propună (într-un avânt cauzat în totalitate de libidou) să fugă împreună – nu ar fi putut să-i risipească singurătatea. Unicul lucru care părea că-i produce un pic de bucurie adevărată era să vorbească despre fiica ei. Yoshi-*chan*, minunea care vorbea trei limbi.

— De ce te încăpățânezi s-o înveți limbi străine? a întrebat-o Anton odată, după ce Hana i-a povestit ultima ispravă literară a lui Yoshi: terminase de citit singură basmele fraților Grimm în limba engleză. Mai ales că nici ție nu prea ți-au fost de folos.

— Pentru că pe ea o vor ajuta. Vor fi o ușă pentru ea, ceva mai târziu.

— O ușă?

Hana a încuviințat din cap, trasându-i cu degetul o linie electrizantă între gât și buric.

— Lucrurile se vor schimba până se face ea mare. Acestea vor fi instrumentele pentru a realiza ceea ce eu n-am putut face în timpul vieții mele. Îi vor deschide o cale de ieșire.

— Și de ce crezi că ea va dori să plece? a întrebat el încordându-se, în timp ce mâna ei bâjbâia mai jos, gâdilându-l.

— Pentru că, a răspuns femeia zâmbind vag, în țara asta nu e nimic de făcut pentru femeile care nu vor ceea ce hotărăsc bărbații

pentru ele. Iar ea este destul de deșteaptă încă de pe acum ca să înțeleagă asta. Deocamdată i-a intrat în cap că vrea să se mute în Manciuria la un moment dat.

— Manciuria? a întrebat Anton descumpănit, dar și sperând, cu vinovăție, că asta va reuși să-i despartă cumva.

Ea a ridicat din umeri.

— Asta pentru că Kenji petrece atât de mult timp acolo. Când va împlini optsprezece ani va fi pregătită pentru călătorii adevărate.

Și-apoi mâinile ei l-au luat în stăpânire și-au încetat să mai vorbească.

De mai multe ori, când se despărțea de ea (cu pielea scrijelită, cu dureri musculare și cu conștiința gata să izbucnească asemenea unei alarme de foc cu cinci sonerii), Anton își spunea că era ultima oară. Că în ziua următoare îi va scrie biletul acela pe care îl tot amâna, cel care va pune capăt acelei legături, cu blândețe, dar ferm. Nota prin care chiar s-a pus capăt nu a venit totuși de la el, ci de la ambasador. A aterizat pe biroul lui Anton într-o bună zi de la sfârșitul lui noiembrie ′37 și-l informa că, din pricina ostilităților nestăvilite față de China, a susținerii de către președinte a Legii Neutralității și a posibilității tot mai mari ca America să instituie embargou asupra mărfurilor japoneze, ambasada îi avertiza pe toți cetățenii americani care aveau afaceri acolo să le închidă și să se pregătească să părăsească țara.

Până la sfârșitul lunii, Beryl cercetase toate școlile particulare de pe Coasta de Est și Anton încheiase un contract pentru construirea unui *ashram*[92] modern în Bombay. Până la sfârșitul anului, aranjase să-și transfere firma asociaților lui japonezi și vorbise cu vecinii să aibă grijă de cele două case ale lor. Dar nu reușise să-i spună nimic Hanei.

---

92 Centru în care se săvârșesc ritualuri sacre în religia hindusă.

Nu din cauză că nu ar fi vrut s-o facă. Era sigur că va afla oricum, în cele din urmă, de la Kenji. Dar ori de câte ori încerca să formuleze acest lucru în cuvinte, se scufundau în vechiul lor joc. Apoi au mai rămas două luni până la plecarea vaporului, și-apoi doar una, și apoi doar două săptămâni. Apoi două zile, când s-au văzut ultima dată la ceainărie. După împreunarea lor obișnuită, pasională și inventivă, Hana s-a desprins de el și a ațipit pe *futon.* Asta se întâmpla tot mai des în ultima vreme, căci nu dormea bine noaptea. De obicei Anton o trezea înainte de a pleca. De data asta totuși, s-a aplecat doar deasupra ei, privind-o. I-a privit intens genele lungi, gura arcuită, obrajii perfecți. Deși stătea drept, simțea o greutate pe piept, de parcă i-ar fi explodat cutia toracică. Ceea ce nu s-a întâmplat însă. Și oricum, trebuia să se întâlnească cu Beryl, să-și verifice pachetele și listele contactelor în caz de urgență și să găsească o soluție pentru câine. Așa că a întins mâna și a mângâiat obrazul adormit al Hanei Kobayashi.

Și-apoi a plecat.

Acum privea pierdut gravura, cu degetele sprijinite de cutia lui Kenji. *Nu e crimă, e doar război,* se gândea el. *Nu era treaba mea s-o salvez.* Dar cuvintele i-au sunat găunoase, ca o rugăciune golită de sens, către un zeu sau o zeiță în care nu mai credea.

Și-a umplut pipa și a aprins-o. Visul i-a revenit în minte cu toată durerea lui himerică: chibritul care dă să se aprindă. Pauza de respirație a broaștelor de copac. Și vocea – vocea Hanei. *Anata.* Anton și-a strâns pleoapele ca să șteargă totul. Când le-a deschis din nou, s-a pomenit în postură de luptă, cu brațul stâng încordat și ridicat în dreptul urechii. Cu pumnul tremurând. Cu privirile împăienjenite lipite de gravura lui Kotani.

Mai târziu, nu-și amintea cum s-a făcut de a izbit cutia *himitsu-bako.* A văzut doar crăpătura adâncă în lemnul vopsit, a perceput zornăitul cioburilor care cădeau pe podea. O tăcere scurtă, uimită,

timp în care își dădea seama ce făcuse. După aceea fâsâitul măturii pe podea, în vreme ce aduna amorțit, pe făraș, așchiile de lemn și cioburile strălucitoare de sticlă.

Anton a aruncat cu grijă mizeria în coșul pe care Beryl îl împletise într-una dintre fazele ei artizanale. O oră mai târziu – la șase fix – a ridicat telefonul și a dictat o telegramă către colonelul Jamison. Doar trei cuvinte, fără introducere sau încheiere:

VIN ACOLO. STOP.

Anton și-a potrivit binoclul și a focalizat înapoi spre zidul din față al satului japonez. Oricât de ciudat părea să-l vezi dinaintea unui bloc german de apartamente, având în spate lanțul muntos Wasatch din Utah, își păstra întreaga grație și funcționalitate pe care și le amintea: chiar și aici părea a fi *într-adevăr* japonez. Nu-i era greu să umple în închipuirea sa structura grațioasă cu elementele de viață cotidiană pe care și le amintea cu pregnanță: gospodine care alungau cu mături și cârpe praful și murdăria de pe *tatami.* Care se opinteau să scoată așternuturile, să le bată bine afară. Fetițe care săreau coarda, cu codițele săltând în ritmul cântecelelor: *Don guri korokoro / Don buri ko...* [93] Băieți care jucau *onigokko*[94] sau se luptau sau alergau pur și simplu țipând, ceea ce se pare că tăceau tot timpul băiețeii din Tokyo (Billy fiind doar o excepție). Vedea câini dormind în pragul ușilor, în timp ce căruța adunătorului de găinaț își croia drum hodorogind…

— Au întârziat, a spus Erich Mendelsohn, evreu neamț care dăduse peisajului urban al Berlinului o mare parte din tenta sa expresionistă, înainte de a fugi din oraș în 1937. Trupeș și cu răsuflarea îngreunată (Anton nu-l văzuse niciodată grăbindu-se, dar respira întotdeauna de parcă tocmai fugise de rupsese pământul),

93 *O ghindă a căzut / Și s-a rostogolit* (în japoneză, în original).

94 Leapșa (în japoneză, în original).

Mendelsohn își construise satul solid și greoi chiar aici, în poligonul de testare. Spre deosebire de materialele japoneze, ale lui – cărămizi, oțel și ciment – erau prea grele ca să fie transportate de remorci.

— Au întârziat, a mai spus el încă o dată, privindu-și încruntat ceasul.

— Ei, ce vrei? i-a răspuns Anton indiferent, deși își simțea stomacul încordat. E doar un exercițiu.

— Păi nu așa se câștigă un război! Reichul se pișă pe programul lor blestemat!

Drept răspuns s-a auzit un hohot de râs bărbătesc dinspre grupul care stătea dinaintea adăpostului. Era compus din trei bărbați, doi îmbrăcați în civil, probabil de la Standard Oil and Boeing. Se agitau în jurul celui de-al treilea bărbat, un ofițer mătăhălos pe care Anton îl întâlnise în dimineața aceea la micul dejun.

Curtis LeMay avea o bărbie pătrățoasă, ca în desenele animate, un nas bulbucat și ochi umflați, cu pungi dedesubt, semănând cu un buldog. Aspectul său înfiorător era sporit și de faptul că jumătate din față îi părea a fi paralizată. Anton îl cunoscuse oficial cu o dimineață în urmă, la un mic dejun organizat de NECA la popota ofițerilor din Dugway. După ce Jamison a făcut prezentările („Domnule maior, vă rog să faceți cunoștință cu Anton Reynolds, unul dintre doctorii noștri în arhitectură"), și-a dat seama că în timp ce-și beau cafeaua LeMay îl cântărea din priviri.

— Așa, doctore, a început tărăgănat LeMay, am auzit că ai trăit în Japonia.

A pronunțat „Japonia" accentuând începutul „Jap".

— Da, a răspuns Anton, am avut un birou de arhitectură la Tokyo.

— Domnul Reynolds, a intervenit iute Jamison, a contribuit la proiectarea Hotelului Imperial. A lucrat cu Frank Lloyd Wright.

Anton a încuviințat, stăpânindu-se să nu-și dea ochii peste cap.

— Acela care a rezistat la marele cutremur? a întrebat LeMay.

— A suferit totuși o scufundare, a răspuns Anton, încuviințând printr-o mișcare a capului. Dar fundația plutitoare pe care am creat-o a absorbit cea mai mare parte a undelor de șoc.

— Însă incendiile de după cutremur, cele provocate de sobele de gătit ale oamenilor și de te miri ce altceva, au dat gata orașul în cele din urmă, a urmat maiorul cu voce domoală, dar stăruitoare, ca și cum fiecare cuvânt ar fi avut un înțeles ireparabil.

— Așa este. Peste șaizeci la sută.

— Și după părerea dumitale, doctore, un incendiu masiv ar putea cauza și azi la Tokyo o pagubă asemănătoare?

Pe dinaintea ochilor i s-au perindat imagini ca într-o prezentare rapidă de diapozitive: gara Ueno ajunsă un morman fumegând de cenușă și oase înnegrite. Cartierul rău famat Yoshiwara rămas Iară intrările pavoazate ale magazinelor și fără curtezanele cu mânecile fluturânde. Cu canalele înfundate de leșuri umflate. Și-apoi, fără vreo legătură anume, imaginea Hanei Kobayashi goală, răsturnată pe spate. Cu gura deschisă atât de tare, că era dureros chiar și să o privești…

— Depinde și de condiții, a răspuns el, trecându-și un deget pe sub gulerul cămășii. De umiditate, de vânt. Dar da, teoretic ar putea.

Buzele groase ale lui LeMay s-au strâns în jurul țigării de foi care, în timp ce vorbea, se mișca asemenea unui ciot mic de coadă.

— Bine… foarte bine, a spus el, mângâind gânditor ciotul de țigară. Pot să te mai întreb ceva, doctore?

— Desigur, i-a răspuns Anton, părându-i rău că Jamison îl prezentase ca „doctor în arhitectură”.

— De ce ai stat acolo, cu *japii,* atâta amar de ani?

Era o întrebare la care răspunsese adesea cu oarecare precauție – mai ales când era pusă de oameni ca LeMay. De obicei răspundea ceva de genul: „Soției mele i-a plăcut acolo” sau „Era nevoie de

expertiză americană în construcții” sau pur și simplu „Ne-am trezit într-o bună zi tot acolo, după douăzeci de ani”. Ca un Rip Van Winkle amorțit și transpacific.

Înfruntând privirea de granit a lui LeMay, Anton s-a pomenit de data aceasta că formulează un răspuns complet diferit și oarecum sfidător:

— Sunt arhitect, domnule maior. Cred că am stat atât pentru că le admir clădirile.

LeMay a zâmbit din nou. Și de data aceasta zâmbetul era mai degrabă o încordare decât o destindere a buzelor.

— Ei bine, a spus el, sper din tot sufletul că nu ești prea legat de ele.

Anton și-a ridicat privirile. A scrutat cerul. Nu se vedea nimic în afara unui șoim singuratic de câmpie, care se profila puternic și auriu în lumina soarelui de dimineață, părând nemuritor. Croncănitul lui i s-a părut plângăcios și cunoscut. În clipa în care s-a auzit un motor pornind afară, toate capetele acoperite cu căști de protecție s-au răsucit într-acolo. Spre dezamăgirea tuturor, s-a dovedit a fi același vechi camion militar care-i adusese acolo și care se împotrivea să meargă în marșarier. Oamenii din buncăr priveau tăcuți cum dădea înapoi, cu roțile scrâșnindu-i pe nisip.

— Hmmm, a pufnit Mendelsohn. Alarmă falsă! a urmat el, ștergându-și fruntea.

Anton și-a îndreptat din nou atenția asupra șoimului care dădea încă târcoale pe cer. Oare ce-o fi văzând de acolo, de sus? Cu siguranță mai mult decât vedea el. Fără niciun motiv, pasărea s-a lăsat brusc în jos. *Noh aru taka tsume wo kakusu.* Șoimul înțelept își ascunde ghearele, să nu i le vadă prada. Asta i-o spusese Hana odată când o întrebase de ce nu-și folosea cunoștințele mai bine: să lucreze ca traducător, de exemplu. Sau să predea.

Dar acest *taka* nu se ferea deloc. Era aproape provocator. Se prăbușea, spintecând aerul cu viteză, ca mai apoi să se înalțe din nou la vedere. Fermecat, Anton și-a reglat lentilele binoclului, mărind imaginea la maximum.

— Ai pariat și dumneata? l-a întrebat Mendelsohn.

— Cum adică?

— LeMay a deschis o listă de pariuri pentru fiecare sat.

— I-auzi! a exclamat Anton luându-și binoclul de la ochi. Dumneata ai pariat?

Civilii se vedeau încuviințând din cap în timp ce maiorul le vorbea încet, arătând către un afiș pe care îl adusese cu el. Avea și Anton unul în servietă: „Forța aeriană: de ce este esențială pentru viitorul Americii?"

— Da, a răspuns el morocănos. Zece dolari pentru satul german. Cel puțin patruzeci la sută daune. Deși trebuie să recunosc că mă aștept la mai mult.

— Și-al meu?

— La dumneata e mai sigur. Șaizeci și cinci la sută.

Anton s-a simțit atins, de parcă el însuși ar fi fost vinovat de vulnerabilitatea proiectului, și nu două mii de ani de tradiție japoneză.

— Nu mai spune? Chiar așa mult?

Mendelsohn și-a scuturat capul puternic.

— Poate chiar mai mult. Pereții dumitale, prietene, sunt făcuți din hârtie.

Ceea ce Anton nu putea nega, cu siguranță.

— Nu cred că am să pariez, a spus el cu prefăcută ușurință, n-aș vrea să-ți stric șansele de a câștiga.

A privit înapoi spre cele două clădiri care se ridicau tăcute pe fundalul verde-albăstrui.

— Pe dumneata nu te deranjează niciun pic? l-a întrebat Anton

încet. Atâta muncă… să fie distrusă, așa?

— Nu, a răspuns neamțul fără să șovăie.

Anton se gândea că, în situația de față, poate era o decizie lipsită de înțelepciune. Dar simțea însă că nu aceasta era cauza încruntării neamțului.

— Dar vechea dumitale patrie, l-a îmboldit el în continuare, Iară să se poată opri. Vechii prieteni, vecinii, colegii de muncă? Nu-ți pare rău?

Mendelsohn s-a întors să privească din față intrarea larg deschisă a buncărului. O vreme nu a răspuns.

— Eu am construit cele mai moderne muzee din Berlin, a spus el în cele din urmă, tot pe șoptite. Și trei școli am construit, am făcut până și o blestemată de biserică, a urmat el, ștergându-și din nou fruntea. Apoi, acum șase ani, mă pomenesc că-mi spun că sunt străin în propria mea țară și-mi iau și dreptul de practică. Mi-au retras și premiile. Le scriu în fiecare săptămână mamei și surorii mele. Și știi ce? Niciuna nu-mi mai răspunde.

Vocea îi tremura și și-a dres glasul. Când s-a întors din nou cu fața, avea ochii roșii, iar Anton a simțit că-l năpădește mila. Dar când a început să vorbească, neamțul și-a scuturat capul pletos.

— Dumneata ai o religie, domnule Reynolds?

Era o întrebare, dar suna a acuzație.

— Cândva… acolo, acasă, a răspuns Anton cu prudență. Luterană, romano-catolică. Dar să-ți spun drept, aș spune că acum sunt mai mult budist.

— Ca *japii*?

— Ca unii dintre ei, a răspuns Anton schițând un zâmbet.

Neamțul a rămas serios.

— Dar mama dumitale unde e, domnule Reynolds?

— La Praga.

— Și nu ești îngrijorat? Naziștii se poartă cu alte naționalități

aproape la fel de rău cum s-au purtat cu ai mei.

A pronunțat „ai mei” cu o ironie vădită, care i-a amintit lui Anton de felul în care LeMay pronunțase *Japonia..*

— Primesc des vești de la ea, a urmat Anton, evitând să răspundă la întrebare. Deși gândul i-a zburat, desigur, imediat, la cei doi frați ai lui executați de naziști pentru rolul lor în mișcarea ilegală de rezistență. Se gândea la răspunsurile mamei sale ori de câte ori îi cerea să se întoarcă în America: *Nu am niciun motiv să plec de aici, dragul meu,* îi scrisese ea. *Dacă nu ieși în evidență, îți dai seama că nimic nu s-a schimbat aici de fapt.* Nodul din stomac i s-a întărit și mai mult.

— Nimic nu s-a schimbat acolo de fapt, a spus el.

Mendelsohn i-a aruncat o privire plină de înțeles, apoi s-a întors din nou către clădiri.

— Șaizeci și cinci la sută, a repetat el. Dar, de fapt, sper din tot sufletul că ambele o să ardă din temelii.

Ca și cum i-ar fi subliniat cuvintele, un huruit apăsat a umplut încăperea, mult mai pregnant și mai răsunător decât sunetul camionului cel mare. La început a fost ca o vibrație, dar pe măsură ce se apropia, zgomotul se amplifica, materializându-se în sunetul clar al unui avion cu mai multe motoare care zbura la joasă altitudine. Într-o clipă și-a făcut apariția un bombardier. Două linii de argint întretăiate: un crucifix scânteietor pe cer.

Șoimul a plonjat încă o dată, dispărând din raza vizuală.

— Uite-o, le-a strigat LeMay prin tot zgomotul acela. *Bomba blondă II*— un B29. Ultimul model al Forțelor Aeriene Armate. Desfătați-vă ochii, domnilor! Ce vedeți aici e viitorul armatei SUA și al tehnicilor moderne de luptă.

Douăzeci și trei de binocluri s-au îndreptat ascultătoare spre soare.

— Deștept nume, a băgat de seamă Mendelsohn, cu aceeași voce neutră.

Anton nu-și dădea seama dacă glumea sau nu.

Avionul era imens, avea aproximativ 150 de picioare[95] în lățime și 100 și mai mult în lungime. Pe coadă era pictată Jean Harlow în culori țipătoare, cu sânii atât de scoși în evidență, că artistul ar fi putut s-o picteze de-a dreptul goală.

— Uită-te bine, domnule Reynolds, i-a strigat LeMay, privindu-l țintă pe arhitect. Asta e lupoaica ce-o să-ți pulverizeze casa astăzi.

— Dac-o să reușească să rămână pe cer, a mormăit Mendelsohn.

Anton a încuviințat din cap: un model asemănător se zdrobise de pământ chiar săptămâna trecută, omorându-l pe însuși șeful Diviziei de cercetare Boeing și jumătate din echipa de proiectare. Jamison le dăduse asigurări serioase că identificaseră problema și că era exclus să se repete un incident „similar” în ziua aceea. Și totuși, Anton nu se putea opri să nu și-l imagineze: *Bomba blondă* năpustindu-se spre ei cu zgomot infernal. Șocul mut, apoi panica zgomotoasă. Buncărul zgâlțâindu-se la fel ca *himitsu-bako*-ul său. Ce a spus armata când au bombardat civili americani în deșertul Utah? Îi vor spune lui Beryl că el murise la datorie? Îi vor decerna postum o „Inimă violetă”[96]?

Și totuși, *Bomba* nu părea să șovăie în niciun fel. A dat ocol poligonului de încercare fără grabă, în direcția opusă șoimului. O dată, de două ori.

— Căpitanul Frank Marshall stă pe locul pilotului, le-a strigat colonelul Jamison, e un elev de-al lui Curtis, a zburat în trei misiuni deasupra Germaniei.

— Așa e, a confirmat LeMay. Deși a acceptat să facă asta pentru mine, cu condiția să fie el cel care conduce atacul adevărat asupra orașului Tokyo. Și eu i-am spus: Dacă lovești ținta, ai la dispoziție și

95 Picior unitate de măsurare a lungimii, echivalentă cu 30,5 cm.

96 Decorație a armatei americane pentru militarii răniți sau omorâți în misiune.

Yokohama și Osaka. La dracu! O să-i dau până la urmă și Hiroshima!

Încă o serie de zâmbete de circumstanță, mai degrabă văzute decât auzite. Anton și-a întors privirea către cele opt pătrățele de sticlă ale parbrizului bombardierului, dar nu a reușit să discearnă chipul pilotului. În schimb a văzut spatele Hanei, șira spinării ei care se încovoia ușor, arcuindu-se sub el ca un pod subțire și alb. A încercat să-și imagineze satul său cu mintea pilotului lui LeMay, care-i ura pe japonezi. Dar nu putea vedea altceva decât pe Hana, întinsă ca atunci când o lăsase acolo, în ceainărie, cu părul împrăștiat ca o aură neagră. Apoi s-a auzit o schimbare ușoară, dar distinctă, în zgomotul făcut de avion, ca un fel de măcinat metalic, îndepărtat.

— Uite-l că vine! a strigat Mendelsohn.

Tocmai atunci gurile bombardierului s-au deschis, de parcă ar fi scos un căscat uriaș, mecanic, și-au slobozit o puzderie de bombe incendiare micuțe, ce păreau a fi aproape inofensive, chiar drăgălașe. Pe măsură ce se izbeau de pământ, Anton simțea cum îl cuprinde greața. Crezuse că se va da un semnal de avertizare înainte de atac. Că va exista vreun comentariu sau vreo numărătoare. Dar uitându-se în jur, nu a văzut niciun alt chip surprins. Oamenii erau încântați și concentrați, încăperea se golise de orice alt sunet în afară de șuieratul bombelor incendiare care cădeau și de vuietul ca de tunet al motoarelor avionului. Fiecare pereche de ochi înrămați în metal urmărea sferele acelea strălucitoare care se prăbușeau peste ținte. *Ești american,* și-a spus el, *pentru asta l-ai construit. Fiecare mișcare, fiecare scândură pentru asta au fost făcute.* Și apoi: *Nu era treaba ta să o salvezi.*

A privit cu oarecare uimire cum prima bombă a lovit satul, a izbit acoperișul vălurit, ciobind câteva țigle de culoarea fumului. S-a aprins pentru scurt timp, dar apoi a părut că s-a stins pur și simplu

și, parcă trădându-l, inima i s-a mai ușurat un pic. Dar apoi au lovit și celelalte, câte un mic fulger strălucitor căzând unul după altul. Grindina de oțel, foc și combustibil solidificat căzută pe acoperiș părea o zăpadă ușoară. Pentru o secundă sugrumată, aerul rece a părut că-și ține respirația. Apoi întreg acoperișul dănțuia în flăcări.

— Uite cum se duce! a țipat LeMay. La mulți ani, domnilor!

Aplauze ici și colo, chiar și chiuituri. Alte câteva cercuri de flăcări. Alte bufnituri, un geamăt. Întregul sat era cuprins de flăcări acum, ca un zid masiv de foc. Dogoarea răzbătea chiar și ia sute de metri distanță: Anton își simțea casca încinsă pe frunte. Îl usturau sprâncenele și-i vuiau urechile din pricina țiuitului puternic și a exploziei care-i lovea timpanul, de parcă însuși aerul din casă ar fi luat foc. A închis din nou ochii și a văzut cufărul, scăunelul din baie. Micuța casă a păpușilor fără păpuși, cu castronelele lipicioase. A văzut cum îi explodează *shoji* ca niște semnale luminoase de alarmă, flăcările izbucnind la parter, ca să se înalțe apoi temeinic în sus, până când au atins valul clocotitor de gaze și scântei rotitoare care trebuie să fi cuprins tavanul încăperii până acum.

A închis din nou ochii și a văzut o altă imagine: silueta întunecată a unei femei, subțire, dezbrăcată. Săltând într-o câmpie roșie mișcătoare.

Când a privit din nou, luaseră foc și bârnele exterioare de susținere și pereții. Casa scotea un geamăt ca un scârțâit sau ca un oftat de moarte. Apoi s-a înclinat ușor spre dreapta. După aceea încă un pic, de parcă ar fi râs de ei.

— Haide, du-te, a strigat cineva.

Ascultătoare, casa s-a prăbușit la pământ, într-o ploaie de scântei portocalii și roșii care săreau de jos în sus. Au urmat și mai multe aplauze.

— Fir-ar să fie! a strigat LeMay acoperind zgomotul. A lovit-o! A lovit-o, mama ei de casă! Chiar la țanc!

Mendelsohn s-a întors către Anton, cu chipul roșu, dar transfigurat de bucurie. Și-a scos casca de protecție și fruntea îi era îmbrobonată de sudoare.

— Uimitor! a strigat el, pe când zumzetul motoarelor se îndepărta și trosnetul focului de afară se mai domolea încetul cu încetul. Sunt convins, domnule Reynolds, că am câștigat pariul. Uită-te numai la blestemăția asta cum arde!

Anton s-a uitat, cu ochii înlăcrimați… din pricina căldurii.

— Felicitări, domnilor doctori! a strigat LeMay către cei doi arhitecți. Sperăm să meargă la fel de bine și cu satul german!

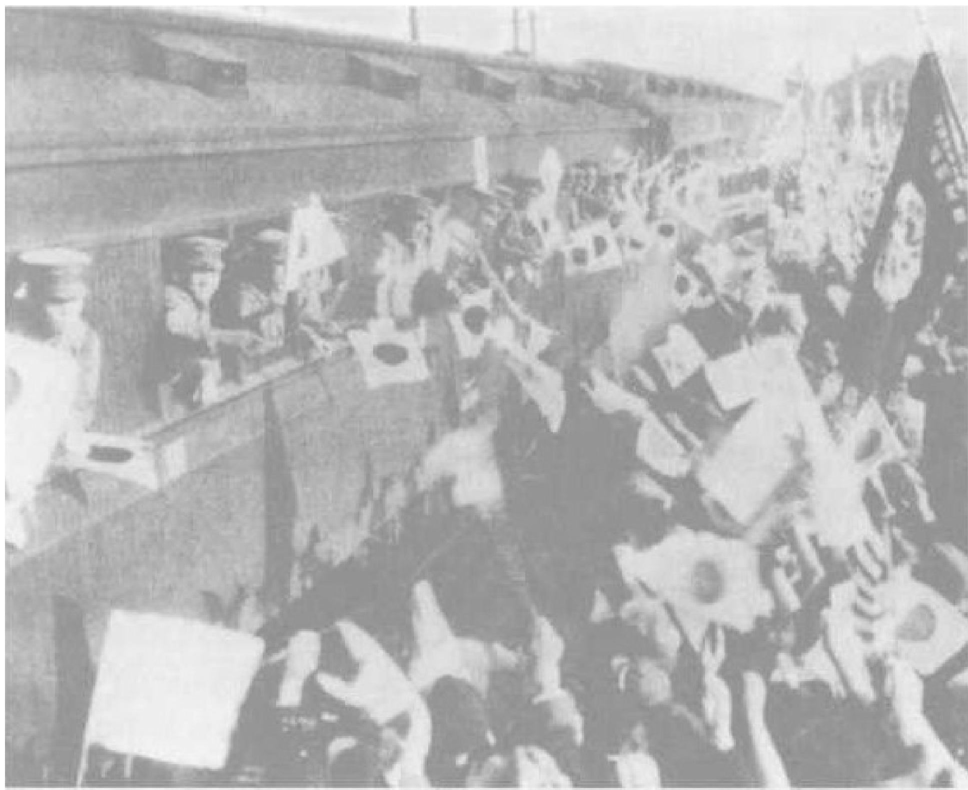
— Așa să fie! a strigat Mendelsohn, zâmbind larg către Anton, așteptând ca acesta din urmă să zică ceva.

Dar Anton își pierduse vocea. Avea gâtul uscat și-l durea capul. Încăperea mirosea a fum acru. S-a frecat la ochi să-și limpezească privirea și-apoi s-a uitat la ceas. *Sfinte Dumnezeule.* Părea imposibil, dar durase doar paisprezece minute. Paisprezece minute și întreg satul fusese prefăcut într-o grămadă de cenușă în flăcări. Și nu se sfârșise încă. Flăcările erau mai mici acum, dar încă pâlpâiau, lingând hulpave nisipul înnegrit.

Și nu o să mai rămână nimic. Nimic de tot.

VI

TOKYO, JAPONIA

Martie 1945

Masahiro se afla în spatele vagonului, întinzând mâinile spre ea, strigând-o, iar Yoshi încerca să ajungă la el – cu brațele întinse, cu degetele încordate dureros ca să-l apuce.

— Așteaptă, striga ea, așteeeeaaaaptă!

Dar vocea i-a fost acoperită de șuieratul trenului, o pufnitură otrăvită care părea că năpădește întreg universul. Roțile netede de oțel au început să se pună în mișcare. Coșul strălucitor al locomotivei azvârlea fumul. Ea privea disperată cum trenul prindea viteză, ducându-i-l pe Masa pe șine lucioase și traverse cafenii, prefăcându-se într-o licărire la orizont. Ciudat însă, pe măsură ce trenul se pierdea în fumul depărtării, șuieratul lui nu se diminua, ci

sporea într-un muget, ca să se prefacă apoi într-un vaiet trist…

Apoi și-a scuturat capul pe pernă și s-a ciupit tare de braț, ca să-și dea seama că nu era părăsită, ci adormise numai.

A întins mâna sub *futon* și a scos micul ceas Seiko pe care îl ținea ascuns acolo, ca să nu o trezească din greșeală pe Hana la ora șase, când se pregătea să meargă la școală. Timp de câteva clipe a pipăit confuză locul, căznindu-se să vadă ceva, încă luptându-se cu panica. Ceasul o privea tăcut și dușmănos (era 2:02) și și-a dat seama că zgomotul care o trezise nu era nici ceasul și nici trenul din vis, ci un șuierat ascuțit ce venea de afară: o alarmă antiaeriană. Cea de-a doua din noaptea aceea.

Mo iya da! [97] a gemut ea îngropându-și fața în brațul încălzit de somn. Cu o zi în urmă, lucrase două schimburi întregi la fabrica de baloane unde fusese repartizată, tăind și cosând bucăți de mătase care mai târziu urmau să fie umflate în sfere albe, de care se agățau bombe ce erau trimise în zbor peste Pacific. Apoi se întâlnise cu Echipa Patriotică de Fete Pompieri pentru exercițiile săptămânale. După care stătuse timp de o oră la coadă la o mică pescărie, în partea cealaltă a orașului, așteptând să vină rația de macrou, ceea ce se dovedise a fi doar un zvon. Pentru o clipă a fost tentată să-și pună perna pe cap și să încerce să adoarmă la loc.

Dar apoi a simțit că dă cu mâna de un obiect mic, cu margini ascuțite, ascuns sub pernă, împreună cu ceasul. Era șoimul ei, mica figurină frumoasă și dibaci sculptată pe care i-o dăduse Masa în ziua când plecase din Shin Nagano. Gândul i-a fugit la Masa, care va sosi în gara din Tokyo peste câteva ore. *Nu știu pe nimeni în capitală care să creadă că bombardamentul se va înteți,* îi scrisese el în misiva cenzurată de pe unul dintre fronturile din nordul Chinei. *Dar, Yoshi-*chan, *eu am văzut ce pot face bombele. Așa că te rog să te*

97 Nu mai pot (în japoneză, în original).

păzești, măcar de dragul meu. Vreau să te găsesc întreagă când am să vin să te văd.

Yoshi s-a forțat să se ridice în capul oaselor și să-și dea plapuma la o parte.

— Mama? Mama. Trebuie să te scoli. A sunat din nou sirena.

La început nu a auzit niciun răspuns, apoi doar un geamăt: *Nn.*

— Trezește-te, mamă, trebuie să ne ducem înapoi în adăpost.

Afară, sirena s-a oprit suficient cât să-i permită lui Yoshi să distingă un foșnet ușor venind din direcția fotoliului Hanei. Acum dormeau în salonul de jos, nu numai pentru că era mai aproape de adăpostul antiaerian, dar mai ales pentru că Liana oricum își petrecea acolo mai tot timpul, învăluită în fum de țigară și înfofolită în pleduri, sprijinită de spătarul verde al fotoliului, scriind scrisori care rămâneau neexpediate și necitite.

Căscând, Yoshi a întins mâna în întuneric, pe după pianul Yamaha, bâjbâind după bocceluța cu lucruri de primă necesitate pe care o luau cu ele la fiecare raid. A scos și glugile matlasate pe care le ținea împreună cu bocceaua.

— *Oka-san,* a repetat ea ridicând vocea și sculându-se în picioare. Haide, ridică-te, că vin la tine.

— *Nan de?* a mormăit Hana.

— Cum adică, de ce?

— Păi ei fac asta doar ca să ne chinuie. Probabil că nu vine niciun avion. Că nici mai devreme nu a fost niciunul…

— Totuși, a oftat ea. Vecinii vor băga de seamă ca n-am venit și ne vor pâri.

Ceea ce nu era chiar adevărat: dintre toți vecinii, doar mofturoșii și libidinoșii din familia Haneda aveau obiceiul să pârască oamenii la șeful Asociației Vecinilor. Cei din familia Fujiwara – cu cele șapte fete și un băiat (aflat acum la școala militară cu internat din Aomori) – erau mult prea ocupați și prea blajini ca să facă așa ceva. Mai mult,

Yoshi și Satako Fujiwara erau prietene de când erau foarte mici, când săreau coarda și umblau pe bicicletă împreună și-și transmiteau tot felul de secrete prin cutii de conserve legate cu sfori. Totuși amenințarea cu pâra vecinilor era un mod de a o pune în mișcare pe mama ei, deși nu s-a dovedit a fi îndeajuns de eficient. Hana a mormăit un pic în franceză, și apoi în engleză: *Merde,* a auzit-o spunând, și-apoi *bloody Yanks.* Dar nu a auzit și tălpile micuțe ale Hanei atingând podelele.

Oftând din nou, și-a pus gluga pe cap și a pornit-o pe bâjbâite spre canapea. Era întuneric beznă. Asemenea tuturor caselor din oraș, și ferestrele lor erau camuflate conform instrucțiunilor, fiind acoperite cu un material gros, negru, care, împreună cu camuflajul negru al lampadarului, întunecau lumina zilei și făceau ca noaptea să devină și mai opacă. Dar, pe măsură ce își țâra picioarele pe întuneric, cu brațele întinse înainte ca niște antene, privirile i s-au obișnuit cu bezna și a deslușit silueta mamei pe canapea.

— Mama, a strigat-o din nou, apucându-i mâna moale, cu oase mici ca de păsărică. *Okinasai*[98]*!* Trebuie să te scoli.

Hana și-a smuls mâna.

— *Nan de,* a mormăit ea din nou, fără să-și deschidă ochii. *Mo,* lasă-mă în pace.

E bolnavă, și-a repetat Yoshi în gând, forțându-se să-și amintească ce se întâmplase cu doar o săptămână în urmă. Venise târziu de la școală, după o zi întreagă în care făcuse pachete pentru soldații Armatei Imperiale care luptau în Filipine. De obicei Hana era trează pe înserate și își întâmpina fiica fie cu un „Bine-ai venit acasă”, fie cu vreo lamentare, în funcție de starea ei de spirit. Dar în seara aceea, când Yoshi s-a oprit în dreptul salonului, Hana nu se afla la locul ei obișnuit, pe canapea. De fapt nu se afla deloc în încăpere – ceea ce a

98 Scoală-te! (în japoneză, în original).

înspăimântat-o. Oare venise poliția și-o luase? Apoi a auzit ceva izbindu-se, căzând undeva sus.

Yoshi a dat fuga la etaj. Fără să mai bată la ușa dormitorului Hanei, a deschis-o cu forța. A fost izbită pe loc de un miros atât de puternic, încât a clipit de mai multe ori: un fum umed, pătrunzător, amestecat cu parfum franțuzesc. Veșnica lavandă englezească, mirosind și mai tare din pricina duhorii acre de sudoare stătută, pe care o cunoștea prea bine din zilele când mama era „bolnavă". A zărit spatele firav al Hanei, țeapăn și drept dinaintea măsuței de toaletă, înveșmântat în rochia fără bretele, de mătase verde ca smaraldul, pe care Yoshi nu o mai văzuse de vreo opt-nouă ani. Pe jos erau împrăștiate mucuri de țigară și scrum, amestecate cu cioburile sclipitoare ale unei sticle de parfum sparte.

— Mama! a strigat ea.

Hana s-a întors, iar ei i s-a tăiat respirația.

Într-o mână, mama ținea un tub lucios de ruj cu care tocmai își vopsise buzele. Părul îi era la fel de despletit și nepieptănat ca de dimineață, dar chipul îi era perfect. Aranjat, la fel de alb și de minuțios machiat ca cel al păpușilor de porțelan din vechea colecție a lui Yoshi.

— Mi-a spus că o să se însoare cu mine, știai? a întrebat-o fără vreo inflexiune în glas, de parcă asta ar fi explicat totul. Și-apoi a plecat. La fel ca toți ceilalți.

— Ce spui? o întrebase Yoshi uimită. Cine?

Dar Hana se întorsese din nou cu fața la oglindă, fredonând încetișor *Cerul albastru*.

E bolnavă, și-a repetat Yoshi acum, *Ai răbdare cu ea.* Și-a încercat din nou:

— Dar nu s-a întâmplat doar în noaptea asta. *B-san* au tot zburat în ultimele săptămâni. Tata spunea în ultima lui scrisoare că urmăresc ei ceva.

— N-au decât, i-a răspuns mama morocănoasă, dacă tot trebuie să mor, atunci mai bine mor la mine acasă.

Yoshi și-a mușcat obrazul. Stomacul îi era răvășit de durerea aceea puternică și acră pe care o simțea în permanență, încât nici nu-și mai amintea cum era să nu o aibă. Și-a încrucișat brațele, apăsându-și coatele pe abdomen, căci așa se mai domolea, sau măcar nu o mai simțea atât de tare. Dar nu a ajutat-o totuși să-și potolească nerăbdarea.

— Mamă, a strigat ea ca să se facă auzită prin șuieratul sirenelor, știi că nu plec fără tine.

Hana a mormăit ceva ce Yoshi nu a putut desluși la început.

— *Nani?*

— *Au moins,* a spus Hana (pe când sirenele se mai domoliseră), *je n'aurai pas a mourir seule.*

— Ce-ai spus?

— Cel puțin, a repetat ea foarte rar, în engleză, nu o să mor singură.

Yoshi s-a holbat la ea, traducând automat cuvintele: din franceză în japoneză, din japoneză în engleză, din engleză înapoi în franceză. După aceea n-a mai simțit decât un gol, amestecat cu senzația ireală că dacă ar deschide gura, n-ar ieși altceva decât același scrâșnet de moarte al sirenelor.

Byoki da, a încercat ea să-și repete în gând, așa cum făcea mereu. Mantra ei pentru Hana: *Byoki da. „E bolnavă".* Dar ceea ce i-a ieșit din gură de data asta a fost un singur cuvânt – de fapt trei – în engleză, pe care Yoshi nu și-a îngăduit *niciodată* să le gândească măcar în toate aceste câteva luni. Un cuvânt care nu lămurea nimic și distrugea totul, fără ca măcar să fie adevărat.

Și totuși l-a simțit țâșnindu-i din adânc, străbătându-i esofagul și revărsându-i-se pe limbă amar ca fierea: *Kirai. I hate you.* „Te urăsc".

Și în clipa aceea chiar așa simțea. O ura pentru boala fără nume

care le otrăvea viața în casă, o nebunie la scară mică, ce repeta nebunia majoră a lumii din afară. Pentru că nu făcea nimic să-l aducă pe soțul ei și pe tatăl lui Yoshi înapoi acasă, să-l desprindă de cealaltă viață și de cealaltă familie a sa de pe continent. Pentru că nici măcar nu avea habar despre viața dublă a lui Kenji, sau despre tot ce se întâmplase în acești ultimi trei ani cumpliți. Yoshi își ura mama pentru că zăcea zi de zi înfășurată în cearceafuri, șaluri și pleduri, în timp ce ea făcea lucruri pe care doar mamele se presupunea că trebuiau să le facă: stătea la cozi pentru rații de alimente care de cele mai multe ori se terminau chiar când îi venea ei rândul. Împacheta cutii *bento* care erau o adevărată batjocură față de ceea ce însemna masa de prânz: o singură lingură de orez nedecorticat, cu o prună mică murată și trei așchiuțe de nap. În timp ce Yoshi îngrijea legumele din grădina din spatele casei, pe care o săpase împreună cu Satako, ca să aibă măcar niște morcovi, varză și cartofi. În timp ce ea scotocea prin casă după ultima bucățică de metal, bijuterie sau monedă ca să aibă ce pune în coșul de donații al Gospodinelor Patriote. Participa până și la adunările Asociației Vecinilor, ca să raporteze câte alimente suplimentare aveau, pentru a putea redistribui hrana cât mai eficient către cei mai nevoiași. Și toate acestea pe lângă propria sa muncă supraomenească, ce însemna acum să dărâme clădiri pentru paravane de protecție, să sape șanțuri pe marginea drumului și să facă exerciții de cărat găleți cu apă pentru incendii până când nu-și mai simțea brațele. După care urmau lecțiile pentru școală…

Kirai.

Sirenele au început să șuiere din nou. A apucat cu putere umărul ascuțit al Hanei, ca și cum ar fi vrut să o ferească de-o izbitură. Îi simțea pielea întinsă și oasele delicate, zvâcnetul firav al sângelui. În același timp simțea cum îi pulsează gândul prin propriul sânge: *Kirai. Kirai. Kirai. O să-i spun. O să i-o spun verde-n față.*

— Eu… a început ea răgușită, umezindu-și buzele.

Dar, înainte de a-și putea termina fraza, Hana i-a dat mâna la o parte. A clipit de câteva ori, de parcă atunci s-ar fi trezit din somn. Și în timp ce șuieratul sirenelor atingea apogeul, și-a în tins brațele scheletice spre tavan, ca și cum ar fi dirijat o orchestră a pieirii. Apoi s-a întors către Yoshi, încruntându-se.

— Chiar crezi că e nevoie de toate astea?

Yoshi simțea usturimea lacrimilor între gene, deși nu-și dădea seama dacă erau de ușurare sau de mânie.

— Mamă, a strigat-o ea deznădăjduită, în timp ce sirenele își amuțeau gemetele. *Kirai,* și-a spus din nou în sinea ei, dar deja gândul acesta începea să dispară asemenea trenului lui Masa din vis.

— Uite, i-a spus ea în schimb, întinzându-i gluga matlasată, pune-ți asta pe cap, fa-o pentru mine!

Hana și-a dat ochii peste cap, dar s-a supus, trăgându-și boneta pufoasă pe cap și încercând să-i lege baierele albe pe sub bărbie. Yoshi făcuse glugile acelea cu mâna ei, cu trei ani în urmă, în timpul Pregătirii pentru Apărare a Elevilor: două straturi de bumbac îndesate bine cu vată, care se presupunea că le-ar fi apărat de dărâmături și de scânteile care le puteau cădea în cap.

— Ia-mi și țigările, i-a cerut Hana.

— Sunt deja în boccea.

— Și cartea mea de pe noptieră. Poți să mi-o aduci?

E pe măsuța din salon, s-a gândit Yoshi, *nu pe noptieră.*

— Nu știu de ce o tot iei cu tine. Știi prea bine că acolo nu e lumină suficientă ca să citești.

De fapt nu o văzuse niciodată pe mama sa citind cartea aceea. Nici măcar nu-i ridicase vreodată coperta albastră, plină de praf. Nici măcar o singură dată, deși Yoshi o frunzărise de vreo câteva ori când mama ei dormea sau nu se afla în cameră. Putea citi foarte bine

în engleză și reușise să dea gata *Little Lord Fountleroy*[99] în numai trei zile, aproape fără să folosească dicționarul. Dar cartea Hanei părea să fi fost scrisă într-o cu totul altă limbă. Era plină de expresii ca *tha mun come to the cottage one time* „Tre să vii odată în colibă" și *she was gone, she was not, and she was born: a woman* „ea se topise. Se topise, nu mai exista și se născuse din nou: femeie".[100] Fraze pe care Yoshi și le însușea cu uimire și nedumerire.

— Vreau să o am cu mine, i-a replicat Hana cu încăpățânare, și când o să ne ia foc casa o să am nevoie de ceva cu care să-mi omor timpul.

Nu avea rost să se certe pentru asta. Strângând din dinți, Yoshi și-a croit drum până în spatele pianului. Dibuind prin întuneric după carte, degetele ei au dat mai întâi de paharul Hanei, plin cu apă stătută și prăfuită, apoi de scrumiera ciobită pe care, atunci când era goală, se vedea inscripția „Hotel du Louvre", dar care era mai tot timpul plină ochi cu scrum și chiștocuri subțiri. Apoi a simțit, în cele din urmă, coperta de postav moale. A scuturat-o mai întâi de praf și scrum, apoi și-a îndesat-o în ghiozdan. Pe urmă și-a mai aruncat o dată privirile prin încăpere.

— N-ai văzut-o pe Bella?

— Poate s-a băgat la loc în pian.

Yoshi s-a uitat după capacul greu al pianului Yamaha. Pisicii cu un singur ochi, care într-o zi se luase după Yoshi până acasă, îi plăcea să doarmă uneori pe corzi, deși acestea nu puteau fi un pat confortabil. Totuși, acum nu a găsit-o acolo.

N-o să pățească nimic, s-a gândit ea, punându-și gluga pe cap. *Are*

---

99 Roman pentru copii al scriitoarei Frances Hodgson Burnett, publicat în 1886.

100 D.H. Lawrence, *Amantul doamnei Chatterley,* cap 12 (traducere proprie, varianta romanului din care face parte acest citat nu a fost tradusă în limba română).

nouă vieți rămase neatinse.

Luând-o de braț pe Hana, a condus-o spre *genkan*, unde a ajutat-o să-și încalțe picioarele brăzdate de vinișoare albăstrii i îi cizmele de cauciuc de grădină, apoi și-a vârât și ea picioarele în sandalele ei vechi *geta*[101]. După aceea și-a pus pe umeri haina de lână și a înfășurat-o pe Hana în trenciul ei ponosit de stofă din păr de cămilă. Apoi, săltându-și ghiozdanul și bocceaua pe un umăr, și l-a proptit pe celălalt de ușă, împingând-o ca să se deschidă.

Adăpostul familiei Kobayashi era – după cum îl numise Kenji victorios când îl terminase – „Bentley-ul adăposturilor antiaeriene". Spre deosebire de gropile puțin adânci care împânzeau grădinile celorlalți vecini și străzile principale din Honjo-ku (niciuna mai adâncă de cinci picioare, căci dădeau de apă), Yoshi și Hana coborau în fiecare noapte într-o încăpere solidă, cu pereți adevărați, săpată la zece picioare sub pământ și întărită cu straturi de metal, ciment și lemn. Avea loc suficient pentru o poliță mică și o băncuță făcută dintr-o singură scândură, pe care Hana se întindea acum bombănind.

Uitându-se în jos de la nivelul pământului, Yoshi a azvârlit bocceaua pe podeaua adăpostului și apoi a coborât și ea, oprindu-se la jumătatea scării ca să tragă înapoi cele trei straturi de metal și placaj care acopereau gaura prin care se intra. Așezându-se și ea lângă Hana, a aprins lampa de ceramică (pe cea de metal fuseseră nevoite să o doneze pentru front). Apoi s-a sprijinit și ea de perete, trăgând în piept mirosurile care, deși cunoscute, o tulburau încă: murdărie și metal, sulf și lemn de pin.

Ca și cum ar fi fost mulțumite că cele două femei își făcuseră în cele din urmă datoria, sirenele și-au încetat brusc șuieratul. Yoshi și-

---

101 Sandale asemănătoare șlapilor, cu tălpi de lemn (în japoneză, în original).

a înclinat capul într-o parte, străduindu-se să audă zgomotul bombardierelor. Nu a auzit nimic în afară de lătratul unui câine singuratic în depărtare.

— Vezi? Nici pomeneală de *B-san*! a remarcat Hana ofensată, de parcă americanii ar fi fost niște musafiri care întârziau la o petrecere. Nu se aud nici măcar avioanele alea ale *noastre*! Și zău că nu înțeleg de ce se insistă să facem neapărat toate astea.

Yoshi a strâns din buze, căci nu avea rost să se certe. Era știut faptul că legile privind raidurile aeriene erau ceva mai mult decât niște simple măsuri de precauție. Nu era înțelept să riște.

— Că tot vorbim de avioane, a spus Hana căscând, te mai duci la clubul acela de aviație?

— *Hai.*

Yoshi s-a foit o vreme, întrebându-se când li se va permite să se ducă înapoi la culcare.

— O să facem o simulare sâmbătă. La Serbarea Marii Victorii Aeriene. De fapt, și eu, și Satako va trebui să rămânem la școală la noapte, ca să ne terminăm toate machetele Zero. Ți-am mai povestit despre ele, nu-i așa?

Hana a scuturat din cap cu un gest care putea însemna: „da", „nu" sau „cui îi pasă"?

— Și tu ce reprezinți?

— Victoria din Midway. Fetele care poartă *B-san*-uri americane vor avea și panglici negre și roșii. Iar când noi o să le doborâm, ele o să le dea drumul ca și cum ar fi fum și foc.

— Ce idee bună!

— A fost ideea mea, a spus Yoshi mândră.

— Păi nici nu se putea altfel, i-a tăiat-o Hana, tu ai fost întotdeauna cea mai deșteaptă dintre toate, să știi!

Yoshi a încuviințat din cap, deși de fapt nu știa asta și-i venea greu să creadă. Dacă ea era cea mai deșteaptă dintre colegele ei, cum

se făcea că ele două se aflau încă aici – că nu reușise s-o convingă pe Hana să fugă din țară? Și cum se făcea că Hana însăși era atât de tristă și bolnavă? N-ar fi trebuit ca o fată deșteaptă s-o facă să se simtă mai bine?

— Tatăl tău zice că o fată n-are nevoie de creier, a continuat Hana. Dar eu știu că îți va fi de folos. Sunt convinsă că-ntr-o bună zi vei realiza lucruri mari, Yoshi-*chan.*

Încă un compliment, al doilea în tot atâtea minute. Cu două ore în urmă, în timpul celuilalt exercițiu aerian, Hana moțăise tăcută, dar acum era neobișnuit de vorbăreață. Yoshi își dădea seama că ar fi trebuit să fie recunoscătoare, cu programul ei încărcat și cu somnul atât de neregulat al mamei, rareori aveau ocazia să stea de vorbă de-adevăratelea. Acum însă, acest lucru nu făcea decât să-i sporească stânjeneala care simțea că o cuprinde tot mai mult. După săptămâni întregi în care coborâseră împreună în adăpost fără să scoată vreo vorbă, era șocată să o vadă pe mama ei comportându-se aproape normal. La fel simțise și săptămâna trecută, când o văzuse machiată minuțios.

A simțit cum i se înfiripă un fior pe ceafa.

Baka, și-a spus în sinea ei, *nu fi proastă!*

S-a aplecat sub banca de lemn și și-a scos ghiozdanul. Era prea întuneric ca să poată vedea bine, dar a reușit totuși să îl deschidă și să scoată brâul cu o mie de cusături[102] la care lucra. Pe când desfăcea în poală bucata lată de pânză albă, a simțit privirile Hanei ațintite asupra ei.

— E gata? a întrebat-o mama.

— Aproape l-am terminat, mai am doar cinci cusături.

Purta brâul cu ea de mai bine de trei săptămâni și adunase

102 *Seninbari* brâu dintr-o bucată de pânză de aproximativ un metru, decorat cu modele alcătuite dintr-o mie de cusături, făcute de femei diferite, oferit soldaților să le poarte noroc în lupte.

cusături de la mame și bunici și chiar de la fete foarte tinere, care abia știau să țină acul în mână, de la Sa-*chan* și de la cele cinci surori ale ei și de la mama ei cea atât de istovită, care aștepta încă un copil. De la bătrâna doamnă Maeda și de la membrele clubului ei de vopsit textile. Profesoarele ei de la școală adăugaseră fiecare câte o cusătură, la fel și șefele diverselor grupuri de muncă de la fabrica de baloane. Pentru restul cusăturilor o pornise pe străzi, întinzând pânza și acul cu fir roșu tuturor femeilor ce treceau pe lângă ea.

— Vă rog, faceți o cusătură pentru un soldat viteaz de pe frontul din China! Aveți o clipă liberă?

Și, cu o singură excepție (o femeie care se răstise la ea în limba coreeană și o alta care se scuzase, explicându-i că era oarbă), toate au făcut câte o împunsătură. Zâmbind timid sau încuviințând din cap serioase, lăsând din brațe sacoșe sau prunci, pierzând uneori tramvaiul ce mergea cu cărbuni arși sau autobuzul pe care îl așteptaseră, femeile din Tokyo își plecau capul asupra pânzei albe. O studiau atente și alegeau unde să facă împunsătura cu nod roșu în semn de protecție.

— Unde e el acum? o întrebau. Are suficientă mâncare? îți scrie des? A pierdut mulți camarazi?

Astfel de întrebări o făceau uneori să-i dea lacrimile. Nu atât din pricina răspunsurilor (nu, nu și da) sau pentru că s-ar fi îndoit de puterea miraculoasă de protecție a brâului, dar mai ales pentru că toată această acțiune îi crease un sentiment pe care nu îl mai simțise până atunci. Sentimentul că „ești una de-a noastră”. Și tot acest sentiment o împiedicase să i-l arate până atunci Hanei. Nu numai pentru că Hana lua în derâdere credința populară despre tradiția sacră Yamato, dar – ca să fie sinceră până la capăt – mai ales pentru că nu era deloc convinsă că o cusătură făcută de mama ei l-ar fi protejat pe Masa, ci i-ar fi făcut mai degrabă rău. Căci orice atingea Hana părea că se întorcea într-un fel împotriva lui Yoshi.

Acum totuși, mâna micuță a mamei s-a întins în întuneric.

— *Misete*, i-a poruncit ea. Dă-mi să văd!

Yoshi i-a întins pânza, privind ușor alarmată cum Hana își trecea pânza lungă printre degete, uitându-se atentă la fiecare punct roșu, la liniile și formele modelului.

— E un tigru?

— *Nn.*

— Unchiul meu a avut un *seninubari* cu un tigru, a spus ea. Când s-a luptat cu rușii la Port Arthur. *Obaa-chan*[103] a adunat cele o mie de cusături. După război l-a înrămat și l-a agățat la loc de cinste. Și uitasem că există așa ceva până acum.

— Și chiar l-a ferit de rău?

— Nu cred, a răspuns Hana zâmbind strâmb, s-a întors sub formă de cenușă, într-o cutie de lemn. Dar asta s-a întâmplat cu câțiva ani înainte de a mă naște eu.

A întors brâul pe partea cealaltă, ca să vadă cum arată cusăturile pe dos.

— Tot asta fac și acum? Tigrii?

— Se fac tot felul de lucruri, a răspuns Yoshi evaziv. Tigrii sunt destul de folosiți. La fel și *hinomaru.*

S-a întrerupt brusc, speriată că Hana apropia tot mai mult pânza de flăcăruia lămpii. *O să-i dea foc,* s-a gândit ea, *de parcă nu mi-a distrus destul viața până acum.*

Dar mâinile mamei nu tremurau deloc și nu numai că nu i-a dat foc, dar chiar a clătinat din cap, părând că încuviințează.

— Uite, pe asta n-ai făcut-o. Folosește și monede.

— Mi-a fost teamă că mi-ar lua mult mai mult timp și efort și voiam să termin mai repede.

— E pentru băiatul ăla de la țară, din Manciuria?

---

103 Bunica (în japoneză, în original).

— *Nn,* a mormăit Yoshi, atingând șoimul de lemn din buzunar.

— Cel pe care tatăl tău îl iubește atât de mult?

— Da, Shinagawa-*san.*

— Fiul văduvei ăleia tinere? Cea care a fost măritată cu șeful de echipă al tatei?

Mama o țintuia cu privirile. *Știe tot,* se gândea Yoshi și, deși nu era prima dată când își dădea seama de asta, avea o vagă senzație de vinovăție.

— Da, a răspuns ea, încercând să-și controleze tremurul vocii. Mă întâlnesc cu el mâine… adică azi, de fapt. El și alți ofițeri candidați din compania lui sosesc mâine la Tokyo, la ora trei, și pleacă la Yokohama la cinci, pentru nu știu ce examen special pentru ofițeri.

— N-o să prea ai timp să-i declari dragoste veșnică, nu? i-a tăiat-o Hana. Va trebui să te străduiești să-l vezi și la întoarcere. O să-l și săruți?

— Mama! a protestat Yoshi roșind.

— Haide, nu te mai preface așa de uimită! i-a spus Hana zâmbind. Știi și tu că eu nu am nimic împotriva dragostei. De fapt, am păstrat zicala ta faimoasă în inimă și în minte ori de câte ori a fost posibil.

— Ce zicală?

Hana s-a lăsat pe spate și a închis ochii. Atingea cu vârful degetelor ei fine punctele ce formau conturul tigrului, asemenea unei bătrâne oarbe care dibuie cuvântul „tigru” în alfabetul Braille.

— *L'amour conquiert tout,* a urmat ea.

Dragostea învinge totul. Yoshi simțea că roșește și mai tare. Își amintea prea bine când spusese asta – chiar dacă nu știa data exactă. Fusese cu aproximativ cinci ani în urmă; înainte ca spectacolul de revistă *Takarazuka*[104] și restaurantele de tip occidental din Ginza[105] să

104 Spectacol de revistă japonez în stil occidental, jucat doar de femei.

105 District din Tokyo, cunoscut pentru clădirile și magazinele sale de tip

se fi închis din pricina crizei naționale.

Fusese prima și singura dată când Hana fusese de acord să o ducă pe Yoshi la *Takarazuka*, la teatrul cel nou și strălucitor din Ginza Dori. Acțiunea spectacolului de dans, destul de siropos, numit *Trandafirul din Paris,* se petrecea în Franța prerevoluționară. Ca în toate spectacolele de revistă, actrițele purtau pantofi cu tocuri înalte, podoabe de cap cu pene și costume complicate de epocă și rosteau fraze stereotipe de genul: „Mi-ai vindecat inima frântă". Și, asemenea tuturor spectacolelor de revistă, se termina cu tradiționalul *ra-in dansu* (dansul într-un singur șir), urmat de aglomerația tradițională de la sfârșitul spectacolului, când publicul se călca în picioare la ieșire. Acolo, zeci de tinere rămâneau de pază, ca un zid fremătător, așteptând ieșirea actriței Yukiko Ono, care juca rolul principal masculin. Dar Yoshi își amintea cu drag de orele pe care le petrecea cu mama ei după spectacol, când hoinăreau prin Ginza împreună sporovăind (în franceză, căci era joi). Se opreau dinaintea vitrinelor sau a muzicanților ambulanți și azvârleau monede în fântâna Kinokuniya. Cât și-ar fi dorit Yoshi ca viața ei să rămână așa: să poată fi o fată obișnuită, care să iasă în oraș cu mama ei aproape obișnuită și să facă lucrurile obișnuite pe care le fac familiile normale împreună.

Mai târziu se duceau să-și ia ceaiul la Cafeneaua Americană, unde erau mese de campanie, palmieri artificiali și scaune de regizori care purtau inscripții cu nume faimoase, precum Chaplin sau Clara Bow. Vorbeau un pic despre America și-și făceau planuri să meargă acolo într-o bună zi, după ce vor fi vizitat Londra și Parisul. Și nu se puteau hotărî, odată ajunse acolo, dacă vor vizita mai întâi New York-ul pentru atracțiile lui sau Hollywood-ul, pentru a vedea cu ochii lor o stea de cinema. La insistențele lui Yoshi, Hana

---

occidental.

îi vorbea cu accent american (*Howwwdee, y'awll?* pe nas, fără să deschidă prea mult gura). Apoi, revenind la limba franceză, o întreba pe Yoshi despre ce credea că fusese vorba în piesa pe care o văzuseră. Iar Yoshi – care se tot gândise la asta între timp – îi exprimase mândră părerea ei: *L'amour conquiert tout.*

Mama ei a făcut atunci o grimasă, ceva între râs și plâns. I-a spus câteva cuvinte caustice, cum îi stătea ei în fire, despre dragoste, cum că nu ar fi chiar așa în viața reală. Cu toate acestea, Yoshi încă mai considera că acesta fusese cu adevărat momentul cel mai fericit pe care îl petrecuseră împreună, înainte ca Hana să fie ridicată de poliția militară și, la întoarcere, să rămână țintuită pe canapea.

— Dragostea învinge totul, a repetat mama ei acum.

— Eram mică de tot când am spus asta.

— Si-acum ești, bineînțeles, o babă bătrână. Ai milioane de ani, Yoshi-*chan.* Cum Dumnezeu ai ajuns *atât* de bătrână? a întrebat Hana, cuprinzându-și tâmplele cu palmele.

Yoshi s-a uitat în jos, la degetele picioarelor care i se vedeau murdare prin materialul subțire, de nailon al șosetelor, așa cum se întâmpla mereu după ce le purta o zi sau două. Își simțea pielea năclăită de tot praful și sudoarea adunate în timpul săptămânii trecute. Nu mai aveau instalații sanitare în casă, căci își „donaseră" toate țevile de metal în numele războiului. Nici baia publică de pe strada lor nu mai funcționa de zile întregi, din pricina lipsei de combustibil.

— Tare-aș mai vrea să sune sfârșitul alarmei!

Hana studia cu atenție brâul lui Masa, împungându-și obrazul cu limba.

— *Nee,* ce e asta aici?

Și a arătat spre un pâlc de puncte albastre făcute cu cerneală, ca să le arate celor care doreau să continue unde să facă împunsăturile, chiar dinaintea botului căscat al tigrului.

— Ar trebui să fie un șoim, a răspuns Yoshi, destupând gamela de ceramică pe care o ținea sub bancă și bând cu grijă.

— Ce-ai zis că e?

— Un *șoim.*

Apa avea același gust cu aerul din adăpost: stătută și mucegăită. Cu gust de rumeguș. I-a întins gamela și Hanei, care a scuturat din cap, refuzând.

— Ca cel de pe țigările tale.

— Tigrul fuge după șoim?

— Nu, șoimul… conduce tigrul. Sau mai degrabă îi ține de urât, a răspuns ea ridicând din umeri. Lui Masa îi plac șoimii. Așa că am încercat să-i fac și eu unul. Ceea ce nu era adevărat pe de-a-ntregul. Căci nu uitase că el spusese despre ea că era frumoasă „ca un șoim". De fapt voise să se reprezinte și pe sine pe brâul lui. Acum totuși asta suna absurd, până și pentru ea însăși.

— Ce șoim ciudat, să vrea să zboare cu un tigru! a spus Hana, înapoindu-i brâul și scoțându-și din buzunar pachetul de țigări cu un șoim desenat pe el. Știi ce se spune despre șoimi, nu?

— Nu, a scuturat Yoshi din cap. Ce se spune?

Hana a zgâlțâit pachetul ca să scoată o țigară și și-a aprins-o. Fumul a năpădit pe dată nasul și gura lui Yoshi.

— Că cei înțelepți nu-și arată niciodată ghearele în fața pradei.

— Da, așa e, a încuviințat Yoshi, căci auzise și ea undeva zicala aceasta.

— Oare asta să însemne că soldații noștri își ascund baionetele când luptă, ce crezi? Sau că își ucid pur și simplu inamicul în spiritul acela sfânt, *Yamato,* despre care tot vorbesc ziarele?

Yoshi s-a gândit la regula numărul șapte din Manualul de Apărare Civilă: „în timpul unui raid aerian, cetățenii trebuie să se abțină de la gândurile nepatriotice, pesimiste sau care afectează starea de spirit". Dacă cineva i-ar fi spintecat capul Hanei și s-ar fi

uitat înăuntru nu ar fi găsit nimic altceva decât *hikokuni shisoo*, gânduri nepatriotice.

Byoki da, și-a reamintit ea. *E bolnavă.*

Hana își ridicase capul și se uita în sus, spre cer, de parcă ar fi căpătat puteri miraculoase de a vedea prin acoperișul de oțel, piatră și lemn.

— Și presupun că tu crezi că dacă îi dai băiatului brâul ăsta atât de împodobit o să-l apere de pericol.

— Iar eu presupun că tu nu crezi asta.

— Nu cred că pe noi ne mai poate apăra ceva acum. Oricine îți spune altceva ori minte, ori e nebun.

Ceva din tonul ei – amărăciune poate, dar amestecată cu o undă de durere adevărată – a făcut-o pe Yoshi să o privească atent.

— Sunt destui care ne apără, i-a spus ea. Împăratul ne apără. Și Amaterasu. Și Armata Imperială. Și tata. Nu poți să spui că el nu te-a apărat.

— Să mă apere de ce? s-a repezit Hana, ridicând o sprânceană.

— De *kempei.* De exemplu…

Hana s-a pornit să râdă atât de brusc și de tare, că hohotul ei a răsunat ca o mică explozie.

— *Nan de?* Doar te-a scos de-acolo când te-au interogat data trecută.

— Habar n-ai tu prin ce-am trecut eu până m-a scos el!

— Dar mi-ai spus că doar te-au pus să scrii un angajament că o să-i fii credincioasă împăratului.

— Da, așa ți-am spus!

Un nou fior a pornit-o în jos pe ceafa lui Yoshi.

— Dar nu a fost așa?

— Chiar vrei să știi ce s-a întâmplat? a întrebat-o Hana, privind-o țintă.

Yoshi i-a întors privirea.

— Da.

Dacă Hana a surprins șovăiala din vocea ei, nu a băgat-o în seamă. S-a sprijinit pe spate, cu mâinile împreunate în poală.

— Mai întâi, a început ea cu o voce aproape plată, m-au acuzat că sunt spion englez. Și știau că mai sunt și alții în rețeaua asta de spioni. Și voiau să le spun numele acestor oameni.

Părea că în trupul lui Yoshi încremenise orice mișcare – sângele îi înghețase în vine, inima își oprise bătaia lentă. Nervii încetaseră să se mai joace de-a leapșa.

— Și când nu am avut niciun nume să le spun, m-au bătut. Mai întâi m-au bătut cu hainele pe mine. Apoi mi le-au scos…

— *Cum adică?*

— M-au despuiat. Să caute dovezi, a urmat Hana, zâmbind cu buzele strânse. Apoi mi-au cerut din nou să le spun numele. Și când nu am avut ce să le dau, m-au lovit peste brațe, pe spate și pe picioare. O vreme mi-am pierdut cunoștința. Când mi-am revenit, îmi băgaseră capul într-o găleată cu apă murdară înghețată.

Yoshi a simțit cum i se împietrește stomacul, străfulgerat de o durere mai mare decât cea produsă de foame. Și-a scuturat capul, cu ochii năpădiți de lacrimi usturătoare.

— Dar de ce? De ce-au făcut asta?

— Pentru că *puteau.* Așa cum puteau să mă sufoce cu un prosop ud, pe care mi-l luau de pe față doar cât să pot rosti o vorbă sau două și să-mi trag sufletul, înainte de a mi-l vârî din nou în gură.

Yoshi simțea cum îi piere culoarea din obraji.

— Nu pot să cred. Asta e… de necrezut…

Hana a scuturat din cap.

— Nu, nu e deloc. Ar fi putut face și mai mult. Mult mai mult. Ar fi putut să mă omoare, să mă arunce undeva fără ca nimeni să bage de seamă, în afară de tine.

— Și tata, a șoptit Yoshi.

Mama s-a dat pe spate și a închis ochii.

— Le-au făcut lucrul acesta și altora pe care-i cunosc de când eram în străinătate. Oameni care au studiat la Londra și la Paris. Mi-au citit numele lor cu voce tare și mi-au spus cum au murit. Și mi-au mai zis că ar trebui să mă pregătesc să mă duc după ei.

— Te-au și...? a dat să spună Yoshi, aproape neștiind ce să întrebe.

Hana a clătinat din cap.

— Nu. În privința asta cel puțin, bănuiesc că am avut noroc. Mi-a spus că sunt o curvă prea occidentalizată și că-l dezgustam. Că nici nu m-ar fi putut atinge fără mănuși.

Tremurând toată, Yoshi și-a trecut mâna prin păr. Se simțea lovită și bătucită, de parcă ea ar fi fost cea bătută și batjocorită.

— Dar tata îi cunoștea pe cei de la poliție, a bâiguit ea în cele din urmă. Avea o înțelegere cu ei.

Hana și-a scos încă o țigară, pe care nu și-a aprins-o imediat, ci a scuturat-o tăcută pe genunchiul ei osos.

— Influența Ministerului Agriculturii are și ea o limită, a spus zâmbind ușor. Și după aceea tatăl tău m-a părăsit, bineînțeles. Toți m-au părăsit.

Și atunci i-a revenit în minte imaginea grajdului din Shin Nagano. Și sunetele acelea atât de grăitoare care ieșeau de acolo. Yoshi a încercat să-și dreagă vocea.

— Eu am rămas.

— Unde ai rămas?

— Aici, la Tokyo.

— Păi unde să te fi dus? a râs ea.

Yoshi abia și-a stăpânit un strigăt de neputință. Chiar nu-și dădea seama? Cei mai mulți copii din oraș fuseseră deja evacuați la țară. Sau, asemenea lui Satako și celor cinci surori mai mici ale ei, sperau să plece de îndată ce se va găsi o casă suficient de mare ca să le

găzduiască pe toate la un loc. Exodul începuse după ce Ministerul Educației declarase că: „Deși posibilitatea unor daune provocate de atacurile aeriene este considerată destul de îndepărtată, se recomandă cu fermitate ca cetățenii sub vârsta de șaisprezece ani să fie mutați în zonele rurale, ca o metodă suplimentară de protecție”. Kenji fusese și el de acord, insistând ca soția și fiica lui să plece din oraș chiar înaintea anunțului oficial. Le găsise până și o cabană de închiriat, pe terenul unor clienți de-ai lui din Nagano. Yoshi se bucurase la gândul nopților fără șuieratul sirenelor, cu aer curat, fără școala și munca chinuitoare de la fabrică. Dar Hana nici nu a vrut să audă, a refuzat fără să se gândească măcar, așa cum refuzase să meargă cu Yoshi în Manciuria.

— Glumești, de bună seamă, a pufnit ea. Să mă *mut* acolo? La *tarat* Ce Dumnezeu *să fac* eu acolo?

— Yoshi-*chan*, spunea ea acum, cu o voce mult mai blândă decât o auzise vreodată. Yoshi!

Fata a deschis ochii. Încăperea părea că se învârte cu ea.

— *Nn*, a mormăit.

— Nu degeaba ți-am spus toate lucrurile astea acum. E ceva ce trebuie să știi.

Yoshi a scuturat din cap. În mintea ei încă vedea totul: mama sa goală. Mama ei, lovită, fără cunoștință. Cum de putuse tatăl ei să lase să se întâmple astfel de lucruri? Cum de putuse împăratul să permită una ca asta? Căci, la urma urmei, toți erau copiii împăratului, nu-i așa? Ce tată se poartă așa cu copiii lui – sau cu oricine altcineva?

— Yoshi-*chan*? Mă auzi?

— *Hai!* a șoptit Yoshi, simțind cum o usturau pleoapele umede.

— Trebuie să știi ceva și nu trebuie să uiți niciodată.

Hana s-a apropiat atât de tare, că Yoshi i-a simțit răsuflarea acrișoară atingându-i tâmplele. Chipul mamei ei sclipea în lumina

lămpii, neted și strălucitor. Alb, ca de lac, asemenea unei măști palide în întuneric. Cinci degete subțiri i-au apucat încheietura mâinii.

— Nimeni nu te poate apăra decât tu însăți! i-a șoptit Hana. În vremuri ca acestea, oameni pe care crezi că-i cunoști pot deveni străini sau chiar monștri. De-acum încolo – chiar din clipa asta – nu trebuie să te gândești decât cum să te protejezi pe tine însăți. Nimic altceva nu mai contează, nici măcar eu. Indiferent ce se întâmplă! *Wakaru*?[106]

— *Hai! a.* Repetat Yoshi, abia șoptind.

Pentru o clipă, niciuna nu s-a clintit. Yoshi a avut senzația ciudată că încremeniseră în timp, ca două chipuri din fotografiile sepia ale Hanei.

Dar apoi chipul mamei s-a destins: i-a dat drumul la mână. A dibuit pe bancă până a găsit *Doamna Chatterley* și și-a pus-o în poală. Nu a deschis-o, ca întotdeauna. A oftat doar și s-a sprijinit de perete, ca și cum această discuție i-ar fi secătuit toate forțele.

Yoshi s-a lăsat și ea pe spate, istovită. Afară, un camion trecea cu zgomot pe strada îngustă. Auzea strigăte și un fluierat ascuțit. Apoi un pocnet răsunător – să fi fost un cauciuc spart? O petardă? De fapt nici nu-i păsa. Singurul sunet care o interesa era fluieratul ce vestea sfârșitul alarmei. O să mai răsune vreodată? Vor fi nevoite să doarmă acolo?

Oftând, a început să împăturească brâul lui Masa.

— Nu-l pune încă la loc, *nee*, i-a spus mama.

— De ce? a întrebat Yoshi, clipind nedumerită.

— Nu vrei să-ți fac și eu o cusătură?

— Dar de ce ai face-o dacă nu crezi că folosește?

— Pentru că *tu* ești cea care crede că ajută, a urmat Hana

---

106 Înțelegi? (în japoneză, în original).

întinzându-și mâna. Și poate că, chiar dacă nu-l ferește de rău, îl ajută totuși să se simtă mai puțin singur acolo.

Yoshi a șovăit. Apoi i-a întins brâul, cu acul argintiu înfipt într-un colț. Acul avea încă un fir roșu destul de lung, lăsat de ultima femeie care făcuse o cusătură – o asistentă medicală care tocmai se întorsese din coloniile coreene, unde ținuse un curs de pregătire.

— Să fac cusătura pe șoim? a întrebat Hana.

— Fă-o… mai bine pe coada tigrului, te rog.

Afară, camionul militar plecase sau fusese lăsat de izbeliște. Nu se mai auzeau alte zgomote: Yoshi nu mai auzea nici măcar lătratul cățelului. Brusc, și-a închipuit că va ieși din micuța lor vizuină și va descoperi că întreaga lume dispăruse pur și simplu. Tremurând din nou, și-a strâns jerseul mai tare pe lângă corp și a mai luat o gură de apă stătută. Hana a făcut o cusătură meșteșugită și a rupt apoi ața cu dinții ei mici și pătați. Admirându-și lucrătura, a dat satisfăcută din cap și i-a înapoiat brâul lui Yoshi. Apoi și-a ridicat capul, de parcă și-ar fi amintit ceva.

— Yoshi-*chan,* dă-mi bocceaua, *nee.* Am de luat ceva din ea. Uimită, Yoshi i-a întins bocceluța cu lucrurile de primă necesitate pe care le împachetase cu mare grijă, după instrucțiunile scrise ale lui Kenji, alegând mai ales cele sugerate de Manualul de Apărare Civilă: tabletele strămoșești ale familiei, actele de proprietate, câteva bijuterii mai valoroase ale Hanei, pe care nu le donaseră, și alimente: pesmeți și iarbă de mare uscată, o conservă prețioasă de carne pe care o primise Kenji de la un cunoscut de-al lui din armată. Mai erau și o pungă mică de orez și două rânduri de haine ponosite. Din câte văzuse până atunci, mamei ei nici nu-i păsase de ele.

Dar acum, Hana dezlega hotărâtă bocceaua.

— Sunt sigură că l-am pus aici, a spus ea, scotocind printre

lucruri. Ce ciudat! Ah… *atta*[107].

A scos victorioasă ceva, și Yoshi a recunoscut o pungută de mătase, de a cărei culoare își amintea vag.

— Ce e asta?

— Ceva de care eu n-am nevoie, dar ai putea avea tu. Hana i-a întins punguța fiicei ei, care a răsucit-o între degete având vaga senzație că o mai văzuse.

— Ceva ce mi-ai adus tu, de fapt. După ce ai fost la tatăl tău în Manshu. Nu-ți mai aduci aminte? Ți-a dat-o să mi-o dai mie.

Yoshi a încuviințat încetișor din cap, era inelul cu piatră verde. Nu se mai gândise la el de ani de zile. De fapt, în afara acelei întâmplări scârboase din grajd și de timpul petrecut cu Masa, amintirile ei despre călătoria în Manciuria reprezentau o învălmășeală de rumeguș, frig și barăci primitive, toate atinse de o vagă senzație de greață.

Luând acum în mână punguța de mătase, și-a amintit ziua în care i-o dăduse tata: „Păstreaz-o cu grijă… vreau să știe că mă gândesc la ea”.

Nodul era la fel de strâns cum și-l amintea; a încercat să-l desfacă și și-a agățat una dintre unghiile și așa rupte. Dar a reușit, și micul pătrat de mătase s-a deschis în poala ei ca o floare, dând la iveală din miezul lui inelul verde, strălucitor. Fără să rostească o vorbă, i l-a întins Hanei, care l-a pus pe inelarul ei subțire.

— Când l-am văzut prima dată m-am gândit la Scarlett O’Hara, a spus Yoshi, căzută pe gânduri, în timp ce mama ei își răsucea mâna pe toate părțile, în lumina slabă a lămpii.

— Dacă stai să te gândești de câte ori m-ai pus să te duc la filmul ăla, e de mirare că doar asta te-a făcut să te gândești la ea, a spus Hana râzând.

---

107 Uite-l (în japoneză, în original).

Yoshi s-a pomenit zâmbind și ea. Tocmai împlinise unsprezece ani când începuse să ruleze *Pe aripile vântului* la cinematograful Ikebukuro. Fermecată de Vivien Leigh – de ochii aceia verzi și de rochiile opulente la fel de verzi –, o forțase pe mama ei să o ducă la film de patru ori.

— Piatra asta are aceeași culoare ca ochii lui Leigh-*san*, a remarcat ea acum, întinzând mâna să ia inelul înapoi. De ce nu l-ai purtat niciodată?

— Mi-a fost prea mare.

— Dar ai fi putut să-l micșorezi.

— Nu, n-aș fi putut. Știi și tu ce se întâmplă când duci ceva la bijutier.

Yoshi a încuviințat din cap. Ultima dată când adusese ceasul Hanei de la reparat, a apărut un reprezentant *Tonarigumi*[108] care s-a interesat politicos dacă nu cumva în gospodăria lor existau obiecte „de lux, de care nu aveau nevoie", pe care să le doneze cauzei.

— Și, pe deasupra, dacă aș fi purtat toate blănurile și bijuteriile pe care mi le-a dat tatăl tău, aș fi arătat ca pomul ăla groaznic de Crăciun făcut în fiecare an, în decembrie, de magazinul Matsukaya. Îți mai aduci aminte cum într-un an au pus o cruce în vârf, cu Moș Crăciun răstignit pe ea, în loc de Isus?

A râs răgușit, înapoindu-i inelul lui Yoshi, care și l-a pus pe degetul inelar. I se potrivea mai bine decât mamei ei, deși tot îi era un pic larg.

— Dar de ce l-ai pus în bocceluța cu lucruri de primă necesitate?

— Nu știu nici eu, a răspuns Hana evaziv, să-ți spun drept chiar uitasem că-l am, până acum. Cred că mi-am amintit de el pentru că

---

108 Asociația Vecinilor, unitatea de bază a programului național de mobilizare și întrajutorare, organizat de guvernul japonez în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, alcătuit din câte 10-15 gospodării, pentru stingerea incendiilor, apărare civilă și siguranță internă.

ți se potrivește ție.

Asta nu avea nicio logică, bineînțeles, ca de altfel nimic din ce spusese Hana în noaptea aceea. Și totuși Yoshi s-a hotărât să-l ia.

— E… minunat, a zis ea din toată inima, *arigato,* mamă!

Și-a dat capul pe spate ca să-l vadă mai bine, copleșită de cuvintele îngrozitoare pe care le rostise în sinea ei mai devreme, când se aflau încă în casă: *Kirai?* Ce fel de fiică era ea, să-și urască propria mamă? I-a trecut prin minte că poate era și ea bolnavă, că poate aceste gânduri ciudate și violente erau un semn. Oare confuzia depresivă se poate moșteni prin naștere sau prin sânge?

— Ești o fată bună, i-a spus mama privindu-și cartea din poală. Știi, Yoshi-*chan,* a urmat ea cu o voce cântată, am visat ceva azi-noapte. Un vis ciudat, dar minunat.

— Nu mai spune!

Hana a dat din cap și apoi, nu se știe din ce pricină, a continuat să vorbească în engleză.

— Am visat că eram pe acoperiș, la soare, în costumul meu de baie alb. Îți mai amintești când făceam plajă pe acoperiș?

Yoshi a încuviințat din cap. Kenji se enerva și vecinii se scandalizau, dar Hana a continuat s-o facă ani de zile.

— Era o zi minunată, m-am dus până la marginea acoperișului și m-am uitat în jur. Vedeam cerul și iarba, și dincolo de ele, marea sclipind în lumina soarelui. Era atât de verde. Și ceva în sufletul meu îmi spunea… a urmat mama râzând de-adevăratelea, îmi dădeam seama că aș fi putut să pășesc dincolo de acoperiș fără să pățesc nimic. Pentru că-n visul acela, nu știu cum se făcea, dar știam că puteam zbura. Și să știi, Yoshi… chiar am zburat!

Cuvintele au început să i se împleticească, așa cum se întâmpla când bea mai mult, deși Yoshi știa că Hana nu mai pusese alcool în gură de mai bine de un an, nu atât din proprie inițiativă, ci mai degrabă pentru că nu mai exista niciun fel de alcool ce putea fi

consumat fără să ucidă.

S-a întors spre ea speriată și-a văzut-o prăvălită din nou pe spate, sprijinită de peretele de lemn pătat de funingine, cu bărbia în piept, cu degetele răsfirate în poală, ca petalele unei flori albe ce înflorește noaptea. Într-un avânt brusc, Yoshi a apucat-o de mână.

— Ce-ai pățit?

— *Mo. Ii wa.*[109] Sunt obosită doar, Yoshi-*chan.*

A oftat din nou, și-a lăsat capul pe spate și și-a închis ochii.

— Afurisitul ăsta de război! a exclamat ea în engleză.

— *Soo, nee,* i-a șoptit Yoshi blând.

Și-a scos apoi inelul din nou și se căznea să vadă ce scria înăuntrul tortiței, dacă era un nume, sau o dată, sau poate un jurământ de dragoste.

— E o verighetă? a întrebat ea. *Gaijin-san* își oferă unul altuia inele dintr-astea când se logodesc?

Mama nu i-a răspuns, ci și-a ridicat din nou capul. Spre uimirea ei, ochii Hanei erau închiși complet, iar pieptul i se ridica și cobora încetișor.

— Mama?

Niciun răspuns. Yoshi a clătinat din cap, uimită de ușurința cu care mama ei putea să treacă de la starea de veghe la somn. Își amintea cum, cu ani în urmă, Masahiro râdea de felul în care surioara lui făcea la fel. „Așa face ea uneori, cade lată oriunde s-ar afla”, îi spusese el odată.

Apoi s-a simțit năpădită de un alt sentiment, rece și disperat. Aceeași senzație pe care o avusese când o văzuse săptămâna trecută pe Hana machiată și îmbrăcată cu rochia de seară. Același sentiment pe care îl avea când era mică și se uita la mama ei cum „se făcea frumoasă”, ca să meargă la vreun prânz sau la vreo altă petrecere,

---

109 Mă rog. Lasă (în japoneză, în original).

un semn că urma să lipsească ore în șir sau chiar toată noaptea. Și-i era teamă că ar fi putut lipsi chiar mai mult – că o s-o caute într-o bună zi și n-o s-o mai găsească deloc.

Pentru o clipă i-a venit s-o trezească, s-o scuture bine. Să-și așeze în poala ei capul acoperit cu glugă. Dar, în schimb, a ridicat pachetul de țigări pe care Hana îl lăsase pe bancă și a scos de acolo una albă și subțire. A apucat-o cu mâna dreaptă, ținând-o chiar lângă degetul pe care inelul își arăta bogăția lui lipsită de strălucire.

— Și dacă tu pleci, a șoptit ea în engleză, unde m-aș putea duce eu? Ce-aș putea face?

Și-atunci – ca un răspuns la întrebarea ei – a răsunat în cele din urmă sirena, anunțând încetarea alarmei.

Imediat s-au auzit vocile bucuroase ale vecinilor și polițiștilor, care se strigau unii pe alții, să vadă cum se aflau.

— A fost serios de data asta, ce zici Shimada-*san*?

— *Soo, nee,* Haneda-*san*! De două ori într-o noapte! Mă-ntreb dacă nu cumva au făcut vreo greșeală paznicii din turn?

— Ce greșeală?! Nu fac ei așa ceva! Poate că americanii s-au răzgândit și-au zburat înapoi la culcare.

— Norocul lor! Nici mie nu mi-ar strica să dorm nițel.

— *Shikatta ga nai, nee?* Las' că dormim noi când om învinge și s-o termina războiul! Noapte bună!

— *Oyasumy nasai*.[110]

Se auzeau uși închizându-se. Dinspre ghereta polițistului a răsunat anunțul: „Cetățeni din adăposturi. Exercițiul s-a terminat. Repetăm: Exercițiul s-a terminat".

Ultimele câteva cuvinte fuseseră pe jumătate înecate de zgomotul stației de amplificare, ce obișnuia să oscileze de la liniște totală la un țiuit pătrunzător. Era un sunet care îi strepezea dinții lui Yoshi, chiar

110 Noapte bună (în japoneză, în original).

și acolo, la zece picioare sub pământ. Dar ea a rămas pe loc, încăpățânându-se să nu părăsească locul acela strâmt și întunecat – și clipa aceea dulce-amăruie – cu aceeași îndârjire cu care nu voise nici să o lase pe Hana să adoarmă la loc.

La ora șapte în dimineața următoare, inelul mamei – atârnat discret pe un lanț de gâtul lui Yoshi – încă își răspândea farmecul lipsit de strălucire. Fata plecase de acasă la șapte, fără s-o trezească pe Hana – ceea ce, deși nu era complet neașteptat, constituia totuși o ușurare. Ceea ce spusese Hana cu o seară în urmă îi stăruia încă în stomac, asemenea rămășițelor acide ale unei cine grele: „M-a despuiat. Mi-a spus că sunt o curvă prea occidentalizată și că-l dezgustam. Nimeni nu te poate apăra decât tu însăți…" Și în timp ce își făcea toaleta în grabă, lua câteva înghițituri de sorg amestecat cu coji de soia și bea ceai slab de orz, cuvintele acestea i se învălmășeau în minte, tulburându-i dimineața strălucitoare și senină, precum picăturile de cerneală turnate în apă. A ieșit iute pe ușă, de parcă ar fi fugit de propria soartă nefericită.

Pentru prima dată, tramvaiul de Asakusa a venit la timp, așa că a ajuns la școală cu douăzeci de minute mai devreme. Acolo a aflat că profesoara ei cea mai nesuferită fusese mutată la o altă clasă, locul său fiind luat de profesoara ei preferată, o femeie mai tânără, cu un chip blând și cu burta mare. Sasegawa-*sensei* nu numai că a mai adăugat o cusătură pe brâul lui Masa, dar le-a împărțit tuturor din clasă câte ceva din rațiile suplimentare pe care i le adusese soțul ei dintr-o călătorie la țară. Era doar câte o jumătate de cartof dulce fiert de fiecare și, asemenea celorlalte fete, lui Yoshi i se aplecase de atâția cartofi dulci, fiind cât pe ce să nu vrea să-l mănânce. Dar s-a forțat, înghițind bucata gălbuie cu același stoicism cu care muncitorii din fabrică alergau cu baloanele din secție în secție. Și, pentru prima dată, din pricina hranei suplimentare sau a emoției, a simțit că i se

mai domolește ghiorăitul veșnic al stomacului gol.

După ce și-a predat bentița și s-a înclinat dinaintea tabloului împăratului, a luat-o la fugă către *sento*[111], simțind cum i se umezește în palmă săpunul franțuzesc luat din sertarul de lenjerie al Hanei și rugându-se în sinea ei: *fă să fie deschis, fă să fie deschis, fă să fie deschis.* În mod surprinzător, pentru prima dată în două săptămâni, chiar era deschis. Fumul negru țâșnea pe coș spre cerul albastru și aerul mirosea a lenjerie curată și a mare. Și nici nu erau prea mulți oameni la coadă. Nu a trebuit să aștepte decât vreo jumătate de oră. Timp în care a mai obținut trei cusături pentru brâul lui Masa.

Cât a făcut baie și-a ținut ochii – ce o usturau din pricina săpunului – ațintiți asupra prosopului și a hainelor ei (în vremurile astea, se fura orice, până și agrafe de păr), în timp ce cu mâinile își freca cu putere tot corpul micuț și învinețit. Și-n timp ce se grăbea să se întoarcă în vestiar să se îmbrace, se simțea mult mai ușoară, cum nu mai fusese de mult.

Norocul a continuat să-i surâdă și când s-a urcat în autobuzul pentru gara din Tokyo, care nu întârziase decât zece minute. Era aglomerat, ca de obicei. Dar a prins ultimul loc liber, lângă o tânără cu un copil mic în brațe, care se vedea că veneau tot de la baie. Cu obrăjorii rozalii și pielea strălucind de curățenie, bebelușul gângurea și zâmbea. Cât timp mama lui s-a ridicat să pună ceva pe plasa de bagaje, pruncul a stat în brațele lui Yoshi, iar ea și-a vârât iute nasul în părul lui des și negru, întrebându-se dacă Hana o fi făcut așa vreodată cu ea. Întrebându-se dacă și ea mirosise vreodată a pudră de talc și miere. Când mama s-a așezat la loc, i-a dat copilul înapoi cu părere de rău, gândindu-se: *Poate eu și cu Masa vom avea un fiu.* Gândul acesta i-a stârnit o durere dulce și a scos din nou brâul lui Masa, ca să numere încă o dată cusăturile. Mai rămăsese doar una

---

111 Baie comună (în japoneză, în original).

de făcut. Yoshi se gândea s-o roage pe tânăra mamă de lângă ea, dar copilul se foia acum, așa că avea destul de lucru.

După vreo zece minute de mers cu autobuzul, s-a urcat un ofițer al Armatei Imperiale și s-a împins cu putere înăuntru. Văzând că nu sunt locuri libere, a început să vocifereze:

— Cineva trebuie să-mi cedeze locul, a poruncit el. Când vă întâlniți cu cei care se luptă pentru onoarea și viitorul națiunii voastre, aveți datoria să-i arătați tot respectul.

Cu un an în urmă, o astfel de amenințare ar fi stârnit o adevărată învălmășeală, după care s-ar fi eliberat câteva locuri pe care să se tolănească ofițerul, ba chiar să poată trage un pui de somn. Astăzi totuși, nimeni nu s-a clintit. Yoshi își ținea privirile plecate spre brâul lui Masa din poala ei. Femeia își hrănea pruncul dintr-un vas de ceramică. Undeva, în spatele autobuzului, s-a auzit un bătrân tușind.

— Nu m-aude nimeni? a strigat ofițerul. Împăratul vă *poruncește* să vă ridicați! Sus cu voi, fir-ați să fiți! Sculați-vă cu toții!

Din nou, nimeni nu s-a mișcat. Roșu la față, ofițerul s-a întors și a scuipat pe podeaua curată a autobuzului:

— Sunteți trădători cu toții, asta sunteți! a strigat el, îndreptându-se tropăind spre ușă. În armată ați fi împușcați cu toții.

Și s-a dat jos din autobuz, oprindu-se doar să smulgă din rama ei o reclamă pentru săpunul de față Kao (care oricum nu se mai găsea nicăieri, după cum știa Yoshi). Un murmur de ușurare s-a auzit din întreg autobuzul: lumea vorbea pe șoptite, unii chicoteau. Pruncul a râgâit ușor.

— Vrei să-ți fac o cusătură? a întrebat tânăra mamă, arătând spre brâu. Uite, dacă-l mai ții un pic pe Taro-*kun*, pot să te ajut. Unde e soldatul?

Și-n timp ce Taro-*kun* se juca vesel cu urechea lui Yoshi, mama lui a făcut ultima împunsătură pe vârful ciocului șoimului și i-a

înapoiat brâul, întinzând amândouă mâinile și plecând capul:

— *Gonbatte kudasai*.[112]

— Mulțumesc, a răspuns Yoshi, pipăindu-și inelul în semn de mulțumire.

Totul mergea atât de bine, încât chiar când au început să sune din nou sirenele puțin înainte de ora două, lui Yoshi nu i-a mai fost deloc frică. Se afla la Ueno, destul de aproape de gara din Tokyo. După ce s-a așezat la coadă alături de ceilalți călători, s-a înghesuit și ea în adăpostul orășenesc, scrutând cerul și simțind mirosul bătrânului de lângă ea (unsoare de tigru, usturoi). Inima i se zbătea puternic, nu la gândul unui posibil atac aerian, ci pentru că, în câteva minute, urma să-l vadă pe Masahiro îmbrăcat în uniforma lui de soldat *Kantogun.*

Alarma a durat doar o jumătate de oră, fără vreo urmă de avion nici de data aceasta, și s-au reîntors cu toții grămadă în autobuz. Yoshi a reușit să găsească din nou un loc liber, dar norocul ei nu a mai durat mult: după minute întregi de scrâșnete și pufăituri de fum, șoferul autobuzului s-a ridicat și s-a înclinat spre ei, scuzându-se că motorul care funcționa pe bază de cărbuni nu mai mergea. Autobuzul trebuia să se retragă.

Lumea dinăuntru a izbucnit în strigăte de supărare, dar Yoshi a simțit că-i îngheață sângele în vine. Și-a adus din nou aminte de vis: Masa care o striga, Masa care pleca, îndepărtându-se până a devenit un punct sclipitor la orizont. S-a ridicat fără să-și dea seama și s-a năpustit pe culoarul îngust dintre scaune, sărind pe treptele din spate ale autobuzului. A luat-o la fugă pe stradă, împiedicându-se de un adăpost de pe trotuar și simțind pe piept atingerea inelului. Cu răsuflarea aproape tăiată de panică, a încercat să facă semn unui taxi sau unui tramvai sau oricărui alt mijloc de transport.

---

112 Noroc (în japoneză, în original).

A găsit până la urmă *o jinricksha*[113] trasă de un băiat zdrențăros care părea a avea jumătate din vârsta ei, dar care nu s-a sfiit să-i ceară un preț scandalos de mare (douăzeci de *sen),* fără de care n-a vrut nici în ruptul capului să se așeze la loc pe scaunul lui. S-a ținut însă de promisiune și-a împins cu coapsele lui osoase atât de iute, că nici nu se mai distingeau în timp ce treceau pe lângă clădiri și săpători de șanțuri, ba chiar și pe lângă o fanfară de elevi de la o școală din împrejurimi. Cu toate acestea, nu au ajuns la gară decât la 3:45. Yoshi gâfâia înainte ca picioarele să-i atingă trotuarul. Aruncându-i băiatului banii, s-a oprit să-și dea jos șlapii de lemn *geta.* Apoi a rupt-o la fugă, împingându-se pe lângă gospodine cu brațele pline de cumpărături și țărani care se întorceau acasă de la piață și negustori care vindeau ceai spălăcit. A auzit exclamații de nemulțumire în timp ce trecea în goană pe lângă colectorii de donații și pe lângă biroul Gospodinelor Patriote din Tokyo și, undeva, pe lângă tejgheaua unde se vindeau *bento* (cutii cu mâncare de prânz, care acum erau mai mult goale decât cu mâncare!) a auzit pe cineva strigându-i:

— Hei, mai încet… e de-a dreptul periculos!

Dar ea nu s-a oprit decât ca să se uite pe tabela de sosiri, ca să vadă că trenul lui Masa sosise la linia 19, peronul 6.

Linia 19, peronul 6. Poate că încă e acolo. Sigur e acolo, că n-avea unde să se ducă într-altă parte. Și trenul următor nu pleca decât peste aproape o oră de la același peron.

Revenindu-și puțin, Yoshi și-a pus încălțările la loc în picioare și și-a trecut mâinile tremurânde prin părul ciufulit. Uitându-se în jur ca să se asigure că n-o vede niciun polițist sau vreo reprezentantă a Gospodinelor Patriote, și-a pus pe furiș pe deget inelul Hanei. Apoi s-a întors să se vadă în sticla unui afiș înrămat pe peretele gării, care

---

113 Ricșă (în japoneză, în original).

înfățișa câteva zeci de cetățeni încruntați ce înfigeau sulițe de bambus într-un cap de pod. Pe el scria: „Fiii *Yamato* vor lupta ca unul!" Totuși, Yoshi nu a luat în seamă acest semn: o preocupa mai degrabă viitorul imediat. Scoțând rujul pe care-l subtilizase din punga de cosmetice a mamei sale – același pe care-l văzuse săptămâna trecută în mâna Hanei, dinaintea măsuței de toaletă –, i-a deșurubat capacul. Apoi, sugându-și obrajii și țuguindu-și buzele, și le-a vopsit cu roșu din belșug.

Când a ajuns pe peron, s-a gândit ușurată: *Nu a plecat încă!* în locul întinderii pustii de beton pe care se așteptase să o găsească acolo cu jumătate de oră înainte de tragerea trenului la peron, a dat de o învălmășeală de uniforme kaki. Soldații strigau și-și azvârleau unul altuia sacii de pânză. Șeful gării își agita mâinile înmănușate și se ruga de ei să se liniștească. Hamali cu uniforme roșii alergau de colo-colo cu cărucioare pline de cuierele ofițerilor de rang mai înalt, care mergeau în urma lor cu pași mari, încălțați cu cizme de călărie.

Punându-și mâna la ochi, Yoshi a scrutat grămada mișcătoare de oameni, căutând băiatul înalt, cu ochi și păr de mierlă. În ce vagon putea fi? Pe ce parte a peronului s-ar fi putut afla? încotro s-ar uita ca s-o caute? Și-n timp ce-și punea toate aceste întrebări, și-a dat seama că nu la asta trebuia să se gândească.

Căci ceva nu era în regulă. Soldații nu se dădeau *jos* din tren, ci se *urcau* în el. Și șeful gării nu-i întâmpina urându-le bun venit acasă, ci îi ajuta să găsească vagoane cu locuri libere.

A alergat mai departe, împiedicându-se din nou, în timp ce trăgea de catarama ghiozdanului, încercând s-o desfacă. S-a oprit dinaintea șefului gării, un bătrân șchiop care părea să coordoneze întreaga acțiune.

— Scuzați-mă, a început ea gâfâind, îmi pare rău că vă deranjez. Acesta e trenul care aduce ofițerii candidați din Manciuria?

Omul a privit-o, mișcându-și maxilarul îmbătrânit, oprindu-și privirile asupra buzelor ei roșii și a picioarelor murdare.

— Da, a răspuns el, ăsta e, dar nu vine, ci pleacă!

— *Pleacă*?

— Trenul care trebuia să plece mai târziu a fost anulat. Lipsă de combustibil! Singura soluție pentru a putea pleca azi e s-o ia din loc chiar acum.

— *Acum*? a repetat ea, aproape fără să-și simtă buzele mișcându-se.

El a încuviințat din cap.

— Sigur că da, și-a trebuit să dăm jos toți civilii din tren. Ce să-ți mai spun! Asta nu ne face prea iubiți. Sprijinim noi trupele, însă când e vorba să pierdem trenul… Dar ăsta-i războiul! Trebuie să ne sacrificăm cu toții. Șaptezeci de milioane ca unul singur… și așa mai departe…

Yoshi n-a mai stat să asculte până la capăt. Scoțând brâul lui Masa din ghiozdan, a alergat până la primul vagon și s-a căznit să vadă înăuntru. O sută de chipuri tinere îi întorceau privirile, unele zâmbitoare, altele lipsite de orice expresie. Niciunul nu era al lui Masa.

— Scuzați-mă, a strigat ea în dreptul unei ferestre deschise pe jumătate. Shinagawa Masahiro. Știți cumva în ce vagon…?

Dar soldații – care începeau să cânte o variantă mobilizatoare a melodiei *Șoimul jură cuib* – fie nu au auzit-o, fie n-au luat-o în seamă în mod deliberat. Străduindu-se să-și păstreze calmul, s-a mai uitat în vagon încă o dată și-a dat fuga la următorul. Nimic. Nu era nici în celălalt.

Peronul era aproape gol acum. Yoshi l-a auzit pe șeful de gară anunțând plecarea.

— Ușile se închid imediat! striga el în pâlnie. Aveți grijă la mâini și la picioare. Aveți grijă, vă rog. Ușile trenului 260 cu direcția

Yokohama se închid în câteva minute. Atenție, aveți grijă!

— Nu, a strigat Yoshi, alergând spre cel de-al patrulea vagon.

Cei dinăuntru începuseră deja să joace cărți, dar mai era unul care se uita la ea cu ochii pierduți. Înfășurându-și brâul pe braț, și-a făcut mâinile pâlnie și i-a strigat:

— Vă rog. Vă rog mult! îl caut pe Shinagawa Masahiro-*san* din Shin Nagano, din *Manshu*. Nu știți în ce vagon e?

— A, Shinagawa? Cred că e în ultimul vagon. Vrei să-i dai ăsta, surioară? a întrebat el uitându-se la brâu. I-l dau eu. Haide, dă-mi-l mie.

Și a întins pe geam o mână aspră. Yoshi i-a privit degetele pline de bătături și-apoi chipul. Dar dacă o mințea? Sau se gândea la altcineva? Cum să ajungă toată strădania ei și toate cusăturile, a Hanei și celelalte nouă sute nouăzeci și opt de cusături să protejeze un străin?

Nu merita să riște.

— *Domo*[114], a strigat ea și-a luat-o la fugă mai departe.

Când a ajuns la al șaselea vagon, s-a auzit fluierul. La cel de-al șaptelea s-au închis ușile. La cel de-al optulea și al nouălea, șeful gării umbla de colo-colo ca să vadă dacă nu rămăseseră pe afară mâini, nasuri sau bucăți de îmbrăcăminte, în timp ce soldații închideau ferestrele. Simțind că-i plesnesc plămânii, Yoshi a fugit mai departe, la vagonul al zecelea – ultimul – și s-a oprit căznindu-se să vadă înăuntru.

La început toți călătorii i s-au părut la fel: numai capete tunse. Dar apoi ochii i s-au întâlnit cu alți ochi care priveau pe fereastră. Erau negri, negri, ca de mierlă, vioi, oblici și calzi. Când au văzut-o, s-au mărit, recunoscând-o.

— Masa!

---

114 Prescurtare de la *domo arigato* — „mulțumesc, mă scuzați“ (în japoneză, în original).

Abia trăgându-și răsuflarea, Yoshi s-a apropiat cât de mult s-a putut de peretele metalic al vagonului.

— Masa-*kun,* l-a strigat ea. Masa, tu ești, nu-i așa? M-auzi?

Masahiro și-a lipit fața de geam, zâmbind fericit. Chipul i se mai împlinise în cei trei ani de când nu-l mai văzuse, nasul i se mărise, bărbia devenise mai puternică și era acoperită de tuleie de barbă. Și, cu toate acestea, părea mai tras la față, cu ochii mai adânciți în orbite, mai trist decât și-l amintea ea.

Scoțând un sunet între râs și plâns, Yoshi și-a desfăcut brâul de pe încheietură și i l-a arătat prin geam. Masa a încuviințat din cap. A dat să deschidă geamul, dar ofițerul care patrula pe culoarul dintre bănci l-a lovit peste mână, certându-l cu asprime. Masa și-a plecat capul și a spus ceva, arătând pe geam spre Yoshi. Ofițerul s-a oprit și s-a uitat țintă la ea. I-a tresărit inima când l-a văzut aplecându-se chiar el spre geam, cu buzele subțiri desfăcute a zâmbet. Dar în loc să deschidă geamul, a tras ivărul de închidere.

Apoi, sub privirile îngrozite ale lui Yoshi, s-a întors din nou spre Masa și, scoțându-și chipiul cu cozoroc, a început să-l lovească pe tânărul soldat cu el peste cap și umeri, strigând atât de tare, că se înroșise la față.

— Opriți-vă! i-a strigat Yoshi înspăimântată, în timp ce Masa își ferea capul cu brațele. Încetați, n-a făcut nimic!

Dar ofițerul continua să-l bată. Și-apoi s-a auzit din nou fluierul și trenul a scos un oftat trist, metalic și s-a pus în mișcare în cele din urmă, la început mai încet, dar căpătând mai multă forță pe parcurs. Yoshi a alergat pe lângă el, cu privirile țintă în ochii lui Masahiro; spre ușurarea ei, ofițerul plecase mai departe pe culoarul dintre bănci. A încercat să strige ca s-o audă Masa:

— Masa-*kun*! *Ganbatte*… Să ai noroc!

Dar el își întorsese privirile. Se uita fix în pământ, cu chipul lui osos înroșit de rușine. Yoshi a iuțit pasul, trăgând aer în piept și

fluturând brâul cu o mie de cusături ca pe un steag alb. Gândurile i se învălmășeau atât de tare, că i-a dat prin minte chiar să sară pe șine și să alerge mai departe după tren. Dar o mână îmbrăcată în mănușă albă a apucat-o de cot, trăgând-o înapoi.

— S-a dus, domnișoară! i-a spus șeful de gară. Te rog să fii atentă. S-a dus!

La început s-a zbătut, cu ochii împăienjeniți ațintiți la vagonul care se îndepărta. Dar când a intrat în tunelul întunecat, s-a înmuiat și ea, lăsându-și brațele să-i cadă pe lângă trup și scăpând brâul cu tigrul pe cimentul murdar. L-a privit pierdută o vreme, simțindu-și sângele pulsându-i în vârful degetelor și piatra verde a inelului strivindu-i-se în palmă.

— Domnișoară, a strigat-o șeful de gară, domnișoară, nu vă simțiți bine? V-a căzut asta!

S-a aplecat și a luat bucata de pânză de pe peronul prăfuit. Și-n timp ce o desfășura în palmele lui înmănușate, trăsăturile i s-au înmuiat de milă.

— Aa, înțeleg… ce păcat! Voiați să-i dați asta tânărului aceluia!

Yoshi a încuviințat din cap, amorțită.

— Ei, a încercat el s-o consoleze, puteți să i-l trimiteți prin Poșta Imperială. Funcționează bine, să știți!

— Se mai întorc după examen? a întrebat ea, recăpătându-și vocea în cele din urmă. De la Yokohama?

El și-a supt dinții.

— E greu de spus. Mereu se schimbă câte ceva. Depinde unde e nevoie de ei. Și-avem atât de puține trenuri acum… E greu de știut. Dar știți ceva? a întrebat el, împăturind frumos brâul și dându-i-l cu o plecăciune. Simplul fapt că o fată tânără și drăguță ca dumneavoastră se gândește la el o să-l ferească de rele. Mai pot să vă fiu de folos cu ceva? Vreți să găsiți un alt tren?

Ea a deschis gura să-i spună „nu, mulțumesc”. Dar a rostit în

schimb:

— De mine ce-o să se-aleagă?

Omul s-a încruntat și s-a aplecat mai tare spre ea.

— Ce-ați spus?

Yoshi rostise vorbele acelea în engleză.

— Nimic, a șoptit ea, roșind. Îmi pare rău că v-am deranjat și așa destul de mult.

A vârât brâul înapoi în ghiozdan, închizându-l cu grijă, așa că tigrul cusut cu fir roșu s-a făcut nevăzut.

— Adică nici n-ai apucat să *vorbești* cu el? a întrebat-o Sa-*chan*, nevenindu-i să creadă.

Yoshi a clătinat din cap.

— Când am ajuns eu acolo, trenul tocmai pleca. I-am făcut cu mâna. Dar ei tocmai închiseseră fereastra și o zăvorâseră.

Nu i-a mai pomenit și de ofițerul care îi zâmbea în timp ce-l lovea pe Masa cu chipiul, era prea dureros. Pedalând, Satako a slobozit un oftat plin de milă. Adierea vântului de noapte îi flutura panglica roșie din păr, atingându-i fața lui Yoshi.

— *Zan nen, nee,* a spus ea. Deci brâul e tot la tine! Deși i-ai terminat toate cusăturile! Ce păcat că ai ajuns prea târziu…

Yoshi a dat la o parte panglica de grogrenă și a privit în depărtarea întunecoasă. Deși își ștersese bine rujul Hanei în toaleta gării, simțea încă pe buze un gust de ceară. Pe piept simțea inelul atingându-i din nou pielea, mișcându-se în același ritm cu pedalatul șovăielnic al lui Satako. Îi venea să-l arunce în râu.

— Dar poți să i-l trimiți prin poștă, i-a sugerat prietena ei.

— Așa mi-a spus și șeful de gară.

— Păi asta trebuie să faci atunci.

Satako și-a scuturat capul și panglica a revenit, gâdilându-i obrajii lui Yoshi.

— Ascultă, Sa-*chan*! a repezit-o Yoshi, chiar nu poți să legi chestia

aia mai bine?

— Iartă-mă, a spus blând Satako, fără să se oprească din pedalat.

Yoshi a oftat. O durea tot trupul, chiar mai tare decât în timpul raidurilor aeriene din noaptea trecută. Nu atât de la alergatul spre gară, sau din pricina după-amiezii petrecute la fabrica de baloane sau a ultimelor patru ceasuri în care stătuse aplecată peste avioanele de carton, cu o pensulă mică în mână, copiindu-le seriile pe corpul lor pântecos. O durea din pricina dezamăgirii și a fricii și mai adânci pe care, deși își dădea seama că era irațională, o resimțea și mai tare. Căci, deși nu era vina lui Masa că unitatea lui trebuise să plece de-acolo mai repede, era vina ei că ajunsese atât de târziu. Își pusese propria vanitate și dorință egoistă mai presus de datorie. Și acum, chiar dacă își va trece examenele și va fi promovat la gradul de locotenent, va pleca la luptă neprotejat. *Dacă o să moară, va fi vina mea*, își reproșa ea amărâtă.

Puțin mai liniștit după porția suplimentară de cartof dulce, stomacul i se balonase. Mai era și altceva: pentru prima dată după luni de zile sau chiar ani întregi îi era dor de Hana. Nu era doar grija sâcâitoare pe care i-o stârneau comportamentul ei sau teama că fusese din nou arestată. Era mai degrabă o senzație asemenea foamei, asemenea acelei nevoi lacome, ne-negociabile a copiilor mici când se pierd sau fac febră sau își julesc genunchii. Era o senzație pe care o avusese toată noaptea, deși mai slabă la început, un fel de jenă sâcâitoare resimțită în stomac. Treptat însă sporise și se prefăcuse într-o durere serioasă. În momentul acela sunase sirena, dar alarma fusese anulată imediat. Micile avioane fuseseră numerotate și puse la uscat pe ziare vechi. Yoshi rămăsese cu privirea pierdută la ele, fără să vadă numerele desenate cu grijă și sorii roșii, ci mai degrabă coperta albastră zdrențuită a volumului de D.H. Lawrence al mamei: „ea se topise. Se topise, nu mai exista și se născuse din nou: femeie”.

În cele din urmă, la 11:15, în timp ce toate celelalte fete își întindeau saltelele și păturile pe podea, ocupându-și locurile de dormit în sala de gimnastică, Yoshi s-a îndreptat către profesor și i-a cerut sfioasă îngăduința să meargă acasă. Când a întrebat-o de ce, a mințit, căci nu putea spune adevărul.

— Știți… mama nu se simțea prea bine azi-dimineață și cred că are febră. Îmi pare rău, dar simt că trebuie să mă duc acasă. Știți, n-avem pe nimeni altcineva care să aibă grijă de ea, în afară de mine.

Aomori-*sensei* a privit-o o clipă, cu sprâncenele ridicate. *Aaa, mama ta,* părea el să spună, *o cunosc eu pe mama ta.*

Dar nu a spus decât:

— Chiar așa? Bine, ai lucrat foarte frumos azi, Yoshi-*kun.* De ce nu te duci acum acasă și vii înapoi mâine-dimineață, devreme?

Și i-a dat voie și lui Sa-*chan* să meargă cu ea, s-o ducă cu bicicleta. Și le-a dat bilete de voie amândurora, în caz că ar fi fost oprite pentru încălcarea interdicției de circulație pe timpul nopții.

— Dar o să vină din nou, a spus Sa-*chan* gâfâind ușor, străduindu-se să-și țină echilibrul, în timp ce împingea bicicleta cu ele două pe panta înclinată de pe Asakusa *doori*[115]. Trebuie să treacă tot prin Tokyo ca să ajungă înapoi la bază, nu-i așa? Și-apoi, au mai multe permisii.

— Șeful de gară nu era sigur. Spunea că planurile se schimbă în funcție de numărul de trenuri și de cantitatea de combustibil.

— *Saaa,* a exclamat *Sz-chan* gânditoare, oprindu-se o clipă ca să-și dea peste umăr o șuviță de păr răvășită de vânt. Oricum, o să câștigăm războiul curând și-atunci o să avem timp destul să ne jucăm și să povestim.

Cuvintele acestea ar fi trebuit să fie liniștitoare – Yoshi își dădea

---

115 Stradă (în japoneză, în original).

seama de asta, dar nu știa din ce pricină i se părea că sună a bătaie de joc.

— *Mo, ii wa,* a răspuns ea ursuză. Nu vreau să mai vorbim despre asta!

— Bine, a spus Sa-*chan* binevoitoare.

Au mers mai departe pe bicicletă în tăcere, trecând pe lângă temple întunecate și magazine cu obloanele trase, pe lângă fabrica de *miso*[116] din strada Kototoi. Tocmai traversau podul Kototoi, când au auzit un sunet nedefinit, purtat de vânt, surd, bubuitor. *E un tunet,* s-a gândit ea la început, deși cerul era întunecat, dar senin. Sau poate răsunetul îndepărtat al tobelor de la vreo ceremonie, deși cele mai multe sărbători fuseseră interzise, din respect față de „criză".

O clipă mai târziu, sunetul se amplificase și se auzea huruitul mai multor motoare. Satako a oprit bicicleta, sprijinindu-și tălpile pe pământ, și Yoshi a sărit de pe ghidon.

— Să fie avioane *Zero*? a întrebat Satako.

— S-ar putea, dar trebuie să fie o groază.

Satako și-a luat o mână de pe ghidon și bicicleta s-a clătinat, gata să cadă. Apucând-o aproape instinctiv, Yoshi a sprijinit-o de picior.

În jurul lor, pe strada Kototoi se mai opreau și alții: taxiuri care funcționau cu cărbune ars, ricșe, câțiva bicicliști ce sfidau interdicția, iluminați de lămpile de camuflaj. Oamenii se uitau pe furiș din pragul ușilor, dezbrăcați pe jumătate și ciufuliți de somn. Un gramofon Victrola se oprise în mijlocul marșului *Victoria de la Nanjing.* Gunoierul de noapte care pedalase fără chef înaintea lor își oprise și el careta scârțâind și, cu pălăria de pai dată pe ceafa chealâ, se uita spre cer. Calul de la caretă – un roib bătrân, maroniu, care scăpase printr-o minune să nu fie mâncat (poate pentru că era

116 Mirodenie tradițională japoneză (în japoneză, în original).

numai piele și os) – își tropăia nervos copitele.

De undeva, dincolo de bubuitul ritmic, se auzea un țocănit ascuțit, de tocuri pe asfalt. Yoshi s-a întors și a văzut o tânără cu o haină de blană ponosită și cu părul ondulat permanent, probabil coafat chiar de ea (judecând după felul în care arăta).

— Ce e *asta?* a întrebat ea absentă, oprindu-se peste drum, în dreptul fetelor, și lăsându-și geamantanul jos.

Yoshi a scrutat încă o dată cerul, încercând să-și dea seama de unde venea zgomotul acela tot mai puternic. De data asta nu i-a mai fost greu.

Veneau dinspre Golful Tokyo, într-un zbor surprinzător de lejer: avioane sclipitoare. Zeci și zeci. La început, Yoshi nu vedea capătul șirului. Stătea parcă sub o avalanșă nesfârșită de pescăruși argintii, cu ciocurile boante. Zburau foarte jos, mult mai jos decât văzuse un avion vreodată. Atât de jos încât, se gândea ea uitându-se la ferestrele lor sclipitoare, ar fi putut distinge chipurile palide ale piloților. Dar, după ce unul dintre avioane a plonjat spre ele – de parcă ar fi vrut s-o privească pe Yoshi la fel de atent cum făcea și ea –, n-a văzut altceva decât o femeie blondă, aproape dezbrăcată, pictată pe botul lui. În ciuda întunericului, a reușit să deslușească literele gravate deasupra capului femeii, ca un nimb strident: *Bomba blondă.* Femeia din imagine era Jean Harlow și bucuria de a o fi recunoscut a fost iute risipită de semnificația acelui zbor.

— Vin americanii! a strigat ea printre bubuiturile motoarelor.

— Yankeii? a exclamat Satako, lăsând să-i scape din gură vârful cozii. Ești sigură?

Yoshi a încuviințat din cap. Masa îi trimisese desene amănunțite ale avioanelor inamice despre care învăța la academia militară. B-17, B-24. Îi arătase punctele lor slabe cu săgeți mici și cu însemnări citețe: *elice cu trei aripi, nerezistente la vânturi puternice, motoare foarte inflamabile din cauza conținutului ridicat de magneziu.* Din când în când

mai desenase și câte un pilot yankeu cu barbă mare, cu ochii palizi bulbucați la apropierea Zero-urilor suple.

Privind în sus, Yoshi nu a văzut însă nicio legătură între păsările acelea uriașe de oțel și schițele lui glumețe. Și nimeni din jurul ei nu se aștepta ca avioanele americane să se desfacă în bucăți sau să se mistuie în flăcări. Lumea se grăbea spre subsoluri, școli sau adăposturi antiaeriene.

— Dar cum de nu le-a detectat radarul? a întrebat tânăra cu geamantanul. Eu n-am auzit nicio sirenă, dumneavoastră ați auzit? Și unde e cel mai apropiat adăpost din zonă?

Întrebase toate acestea fără vreo emoție în glas, de parcă s-ar fi interesat unde se afla cea mai apropiată stație de tramvai. Yoshi nu i-a răspuns. Se gândea din nou la Hana, adormită pe canapea. Cu cartea ei albastră zăcându-i nedeschisă pe piept…

Și-a atins din nou inelul și și-a dat seama că-i tremurau mâinile. Dar și-a aruncat iarăși ghiozdanul pe umăr și a apucat bicicleta cu gândul să se urce pe ea.

— Trebuie să ajung acasă, a spus.

Deasupra, stolul argintiu trecea aproape nestingherit printre reflectoarele armatei și printre primele focuri antiaeriene.

Satako își astupase urechile din pricina zgomotului.

— Ești nebună? a țipat ea. Trebuie să mergem la un adăpost.

Adăpost, s-a gândit Yoshi, cuprinsă din nou de panică. Oare

Hana s-ar fi ridicat – fără ca fiica ei să o îmboldească – și și-ar fi pus gluga pe cap și cizmele în picioare ca să se ducă în fundul grădinii? *Dacă e să mor, mai bine să mor în casa mea…*

Dar nici nu și-a terminat bine gândul, că s-a dezlănțuit haosul: bețe mici strălucitoare cădeau prin ușițele bombardierelor. Luând foc în zbor, nu păreau altceva decât chibrituri aprinse care cădeau peste orașul pe jumătate adormit. O puzderie de petarde micuțe reflectate de pântecele de oțel ale avioanelor. Femeia cu

geamantanul chiar le-a admirat la început:

— *De mo, kiree nee*! Ce drăguț!

Apoi o casă din apropiere a explodat în flăcări aurii și roșii, sporind zgomotul făcut de huruitul avioanelor. Căznindu-se să distingă ce se întâmpla, Yoshi a zărit siluete negre zburând prin cadrul ușilor. Și după aceea au luat foc și casele învecinate.

Dar vâlvătaia cea mai mare era la câțiva metri mai încolo, pe stradă, iar aerul din jurul lor s-a umplut imediat de fum. Îi ardeau nările, încețoșându-i gândirea și împietrindu-i trupul. *Gândește,* s-a mobilizat ea. *Mișcă-te!*

Drumul luminat de vâlvătaia flăcărilor se umpluse de oameni disperați care umblau de colo-colo, strigându-și rudele sau prietenii. Yoshi a văzut cum doi bărbați – unul prea bătrân și un adolescent care probabil că era prea tânăr pentru a fi luat în armată – loveau disperați acoperișul casei lor cu ramuri ude. Dar au încetat iute, luând-o la fugă mai întâi spre un adăpost supraaglomerat, apoi spre un altul, din grădina vecină.

Privind în jur, Yoshi și-a dat seama că era doar un singur adăpost care mai părea să primească lume. Se afla peste drum, în josul străzii, unde gunoierul își părăsise calul înspăimântat. Pe când se căznea să scruteze întunericul, trei femei în vârstă alergau spre el, târând după ele patru copii speriați.

— Vino încoace! a strigat ea, trăgând-o de mânecă pe Satako. Trebuie să mergem și noi unde merg ele. Haide!

Și-a făcut semn către ghidonul bicicletei, căci ar fi putut ajunge înaintea celorlalți dacă mergeau pe bicicletă. Satako a tușit, apoi a încuviințat din cap, încălecând pe bicicletă. Dar o schimbare bruscă – asemenea unei note stridente în corul acela de coșmar – le-a făcut să se uite din nou spre cer.

Deși părea de necrezut, veneau tot mai multe avioane, strecurându-se printre bombele incendiare care continuau să cadă.

Și erau incredibil de mari, nicidecum ca desenele mici și amuzante ale lui Masa. Și-n ciuda mărimii lor, se mișcau cu o precizie uimitoare printre luminile farurilor care scrutau cerul întunecat. Yoshi își închipuia un pâlc de balene uriașe, lucioase care se fereau cu dibăcie de plasa pescarilor. Și-apoi și acestea și-au deschis pântecele uriaș și-au zămislit.

Al doilea val de bombe a căzut în mănunchiuri mult mai mari, line ca visele, lucioase ca apa. Dar când au căzut – toate odată, ca într-o singură pulsare plină de fum – s-a zgâlțâit pământul. Părea că e cutremur. Într-o clipă, amândouă fetele s-au trezit la pământ. Yoshi și-a simțit dinții trosnind. A simțit în gură gust de sânge și funingine și, după aceea, ceva acru. Undeva spre capătul maxilarului i-a izbucnit o durere vie. Cuprinzându-și obrazul cu mâna, s-a desprins de Satako și a încercat să se ridice în picioare. Dar tocmai atunci a căzut un alt mănunchi, de data asta chiar peste drum de ele. S-a trântit din nou la pământ, astupându-și urechile.

Dar bombele astea nu au explodat imediat. Uitându-se prin spațiul strâmt și tremurător dintre coatele sale, Yoshi a văzut cum se revarsă ceva dinăuntrul lor: un jet gros și umed. Aerul părea încremenit în clipa aceea: o învălmășeală de cenușă, duhoare de benzină și spaimă. Și, după o așteptare absurd de lungă, a izbucnit: o detunătură urmată de flăcări, cu un muget atât de asurzitor, încât a amuțit totul în jur.

Lui Yoshi încă îi mai țiuiau urechile, când a fost izbită de valul fierbinte, asemenea unui bolovan. I-a bășicat buzele, i-a astupat ochii de parcă ar fi fost ceară topită. *Am murit,* s-a gândit ea. Dar nu era așa, se afla încă în picioare. Deschizându-și pleoapele pe dibuite, cu degetele tremurânde, a clipit. Totul în jurul ei era cuprins de flăcări. Pe măsură ce i se limpezea privirea, a auzit un pârâit puternic, însoțit de un șuierat și de un vaiet, de parcă tocmai fusese răpusă o dihanie uriașă: casa din spatele lor se aplecase spre dreapta

ca beată, apoi s-a prăbușit, azvârlind în jur o avalanșă de tăciuni aprinși. S-a auzit un țipăt și, când s-a întors, Yoshi a văzut-o pe femeia cu geamantanul: i se aprinseseră gulerul de blană și părul, și focul se întindea iute pe ciorapii sintetici de pe picioare. Ultima imagine a ei îi aducea aminte de ceva ce văzuse într-o pictură veche dintr-un templu: ceva ce profesorul lor numise „Pergamentul din iad”. Intitulată *Zeii pedepselor cerești,* înfățișa un demon uriaș ce scuipa foc, devorând mădular cu mădular ființe mărunte, înconjurat de și mai multe flăcări și siluete care se clătinau cuprinse și ele de foc.

Acum toți alergau, lovindu-se unii de alții, căzând. Satako a fost izbită de doi copii goi pușcă, purtând doar glugile pe cap, cuprinse și ele de flăcări pe capetele lor micuțe. Imediat în urma lor venea și mama, cu o boccea învelită în pânză *furoshiki* și cu o alta legată la întâmplare pe spate. Cea de-a doua bocceluță fumega și, pe când Yoshi se dădea înapoi, a izbucnit în flăcări. A văzut o mânuță mișcându-se: era un prunc. Până când a reușit să-și miște buzele crăpate, s-au făcut cu toții nevăzuți în fum. Apoi a apărut o altă femeie, care s-a oprit puțin ca să-și ajute copilul care se împiedicase – ca să-și dea seama că de fapt nu era copilul ei. I-a dat drumul mâinii fetiței strigând: „Pleacă d-aici! Lasă-mă-n pace! Eu nu sunt mama ta!”

Desprinzându-se cu putere de copilă, femeia s-a năpustit înapoi în flăcări, în timp ce fetița – care nu avea mai mult de patru, cinci ani – a rămas cu privirile pierdute după ea. Yoshi a pășit spre ea, întinzându-i mâna. Copila s-a dat la o parte, de parcă ar fi amenințat-o cu sabia.

— Nu ești mama mea, a șuierat ea. Unde e mama?

Și-a dispărut și ea înapoi în fum.

Cuprinsă de greață și de sudoare, Yoshi și-a întors capul, căznindu-se să se uite la adăpostul pe care îl zărise mai devreme.

Acum nu mai era decât un alt zid de flăcări, pe fundalul căruia țopăia spasmodic o siluetă, cu brațele întinse spre cer în semn de durere sau rugă. În spatele ei, calul gunoierului necheza, prăbușindu-se, trăgând după el careta mistuită de flăcări.

— Mă doare, mă doare… se auzea strigând.

Pentru o clipă halucinantă, i s-a părut că strigătul vine de la animalul care-și dădea sufletul. Apoi și-a dat seama că venea din spatele ei. Răsucindu-se, a văzut-o pe Satako fluturându-și mâinile. Bocceaua din spate, ghiozdanul de piele, haina și fusta, până și coada umedă al cărei vârf îl ținuse în gură – toate erau cuprinse de flăcări.

O să moară, i-a trecut imediat prin cap. Gândul acesta i-a produs o liniște ciudată, de parcă ar fi fost o întâmplare inevitabilă, chiar lipsită de interes. Dar apoi – uimindu-se pe sine – s-a pornit brusc să acționeze, smulgând haina de lână de pe Satako și scuturând-o ca pe o pătură. Și-a împins prietena pe jos, făcând-o să se rostogolească la stânga și la dreapta, așa cum fuseseră învățate. I-a domolit mâinile și picioarele, care i se mișcau convulsiv. Pe măsură ce căldura sporea, își simțea propria piele de pe piept bășicându-se.

— Stai cuminte, Sa-*chan,* nu te mișca.

Și-apoi, ca printr-o minune, flăcările dintre corpurile lor s-au stins. Nu rămăsese decât Satako, suspinând încetișor, și Yoshi, gâfâind, plângând și tușind. Nu mai rămăseseră decât fumul și flăcările și dogoarea șuierătoare din urma lor.

Gâfâind din greu, Yoshi a rupt jacheta scorojită de foc de pe trupul nemișcat al lui Satako. Chipul rotund al prietenei ei era pe jumătate bășicat și complet ars, pe cealaltă parte. O coadă îi dispăruse, mistuită de flăcări, cealaltă fumega încă, prinsă cu panglica roșie murdară. Un ochi îi era atât de umflat, că nu se mai putea deschide, celălalt privea în gol, cu pupila mărită de groază.

— Mă doare rău, șoptea ea cu greu.

— Poți să te ridici în picioare?

Apoi, pentru că oricum nu mai avea importanță, *trebuia* să se ridice în picioare, i-a spus:

— Haide, că te ajut eu. Hai!

A cuprins-o cu brațele, ridicând-o cu greu în picioare, în timp ce în dreapta lor o altă clădire se prăbușea cu un geamăt puternic. Un suport de uscat rufe cu picioarele de lemn cuprinse de flăcări zbura cu toată viteza drept spre ele. Pe când Yoshi s-a aplecat să se ferească, alt obiect din casă a căzut la picioarele lor. La început, Yoshi a crezut că era o bârnă mânjită de vopsea roșie. Doar după ce a pășit peste ea, și-a dat seama că era un trup inert, făcut scrum, învelit într-o zdreanță de mătase roșie.

S-a străduit să-și mute privirile în altă parte. Cu ochii înțepați de usturime, a privit de-a lungul străzii Asakusa, cuprinsă de flăcări. Părea că nu mai era nicio ieșire. Dinaintea ochilor ei a izbucnit un alt crater de foc, și-apoi încă unul. Orice ar fi zis Nihon Hoso Kyokai[117] și *Mainichi*[118], americanii nu duceau lipsă de îndemânare. Aveau aceeași precizie ca a oricărui pictor de gravuri, cu care făceau să înflorească vălătuci de foc în tot orașul.

Drumul era acum presărat cu cadavrele unor familii întregi: bărbați, femei, prunci. Unul, doi câini. În spatele ei o femeie plângea, făcând semne deznădăjduite cu brațele ridicate spre casa ei dărâmată, mistuită de flăcări. La început, Yoshi nu-și dădea seama către ce arăta femeia, dar când s-a întors a auzit o voce de copil răzbătând slab dintre flăcările șuierătoare.

— *Okaa-san, okaa-san, tetsudate…* Mamă, ajută-mă.

— Ce mamă denaturată sunt… bocea femeia, nu pot să intru acolo. Nu pot, ce mamă groaznică sunt… Nu pot intra acolo!

---

117 Corporația de radio-televiziune niponă.

118 *Mainichi Shimbun* (*Știri zilnice*), unul din cotidianele principale japoneze.

Yoshi și-a întors fața, năpădită brusc de dorința de a se lăsa păgubașă, de a se întinde pur și simplu pe jos, să adoarmă sau să moară acolo, pe loc. Apoi a băgat de seamă ceva ce nu sesizase mai devreme: că mulțimea se mișca mai mult sau mai puțin într-o singură direcție. Clătinându-se, înghesuindu-se, căzând sau uneori ridicându-se, șirul înnegrit de oameni își croia drum spre vest. Încotro se duceau oare?

Răspunsul i-a venit ca o iluminare mitică: se îndreptau spre fluviu.

Cu siguranță!

— Sumida[119]! a țipat ea.

Satako privea în gol. Yoshi a strigat în continuare, mai mult ca să-și audă propriile cuvinte:

— Să mergem înapoi, la fluviu. În parc. Sprijină-te de mine.

Satako și-a plecat capul înnegrit și Yoshi a luat asta drept un semn de încuviințare. A mai aruncat o privire înapoi, aproape fără să-și poată reaminti ce voia să vadă, până când a dat cu ochii de bicicleta lui Satako. Nu se știe cum ajunsese peste drum și stătea acum sprijinită de un ciot care cu un ceas mai devreme fusese un felinar. Stătea cu roțile în sus, rezemată neverosimil în șaua ei lată, așa cum Yoshi și Satako își puneau uneori tricicletele când erau de o șchioapă, împingând apoi pedalele cu palmele lor mititele și uitându-se cu un ciudat sentiment de putere cum roțile se învârteau în gol.

Ambele pedale ale bicicletei Fuji dispăruseră, coșul din față era o grămadă de fire înnegrite și încâlcite. Cauciucurile nu numai că se roteau, ci se topeau pur și simplu, întinzându-se și picurând din căușul lor răsucit asemenea firelor ce-ar picura dintr-o caramea neagră și groasă. Fără să știe din ce pricină, priveliștea aceasta i-a

---

119 Fluviul care traversează orașul Tokyo.

dezlănțuit prima senzație de durere acută pe care a simțit-o în seara aceea oribilă, din altă lume. Din gâtlej i-a răzbătut un geamăt. Stăpânindu-și-l, și-a încleștat degetele și mai tare pe umerii lui *Sa-chan,* împingând-o ușor înspre șuvoiul de lume.

— Haide, a îmbiat-o ea, trebuie să mergem!

Când și-a revenit din leșin, era înțepenită, iar arsurile și bășicile făcute în fierbintea noapte nesfârșită erau amorțite de o durere și mai mare. Și-a dat seama că greutatea udă care-i apăsa umărul era ghiozdanul său, care, nu se știe cum, îi rămăsese agățat peste piept. La început nu-și simțea mâinile, dar pe măsură ce-și încorda și-și mișca degetele, și-a dat seama că îi erau înțepenite pe ceva ce părea a fi o pereche de umeri reci și uzi.

Primul ei gând a fost că erau umerii Hanei. De multe ori se pomenise aplecată așa, zgâlțâind-o amețită pe mama sa să se trezească, chiar înainte de a se fi trezit ea însăși de-a binelea. Dar nu înțelegea totuși de ce era Hana atât de *udă.* Și nici de ce și ea era la fel. Căci brusc și-a dat seama că era leoarcă. Udă leoarcă și însetată. Și-i mai era și frig pe deasupra. Dinții îi clănțăneau.

Deschizând ochii, s-a uitat pierdută la lumina cenușie a zorilor, la malurile încețoșate ale fluviului, la cioturile răsucite și înnegrite ale copacilor. Și-atunci și-a amintit: zidurile de flăcări. Valurile de oameni arși care țipau. Amețită, și-a lăsat privirile în jos, descoperind că în brațele sale nu era Hana, ci Satako, sprijinită de un buștean ars adus de ape noaptea trecută. Satako, care nu se mișca. Să fi fost leșinată? Sau dormea numai? *Somnul i-ar prinde bine,* s-a gândit Yoshi, cu mintea tulbure. *Somnul o va ajuta să se vindece…* Eliberându-și binișor un braț, Yoshi și-a pipăit fără să se gândească pieptul, să vadă dacă inelul mai era la locul lui, și a constatat cu indiferență că încă îl avea.

Încetul cu încetul și-a amintit orele de dinainte de a-și pierde cunoștința, când avioanele dispăruseră deja, iar zgomotul lor bubuitor fusese înlocuit cu trosnetul flăcărilor și gemetele răniților. Satako rămăsese inconștientă mai bine de o oră după ce Yoshi o târâse în apă. Era mai mare decât Yoshi, care, încercând să-i ușureze greutatea, o sprijinise de bușteanul adus de apă. Chiar și așa, picioarele bășicate o dureau atât de tare, că se gândise la un moment dat să-i dea drumul, pur și simplu să o lase în voia valurilor pline de dărâmături, așa cum văzuse că făceau și alții în noaptea aceea, atât aici, în Sumida, cât și în canalul mai mic, pe lângă care trecuseră înainte de a ajunge la fluviu. Părea că în canal era prea puțină apă ca să poată absorbi toată fierbințeala devastatoare. Cel pe care îl văzuse Yoshi fierbea de-a dreptul, cu trupuri omenești opărite ridicându-se la suprafață, ca apoi să cadă din nou în adâncuri.

Apele fluviului Sumida erau ceva mai reci. În învălmășeala iscată, Yoshi a văzut copii împiedicându-se și căzând, striviți de picioarele celor care le puteau fi frați, vecini, poate chiar părinți. Cei care nu fuseseră trași la fund de valuri se treziseră împinși mai departe, în larg. Dacă nu știau să înoate, căutau să se salveze agățându-se de cei din fața lor. Călcându-i pe șolduri, spinări, umeri sau chiar pe capete. Și mulțimea udă se prefăcuse într-un fel de scară umană care se prăbușea în apă, o zvâcnire umană disperată către aerul incendiat.

Yoshi și Satako au reușit să supraviețuiască doar pentru că s-au nimerit să rămână în urma mulțimii, unde înghesuiala era mai mică și Yoshi a putut să se țină mai bine pe picioare. Și totuși a fost nevoită să se lupte ca să iasă din mulțime. Și a reușit să se strecoare în locuri unde nu riscau să fie călcate în picioare sau împinse la fundul apei. Pentru o vreme – care i s-a părut o eternitate cumplită – a reușit să o țină pe Satako sprijinită de umărul ei, simțind cum îi amorțește brațul din pricina efortului. Când a lovit-o ceva în spate, a

presupus că era încă un trup ars, dar când s-a întors să-l împingă mai încolo, a văzut că era ceva ce putea să-i fie de folos: un buștean ars. Răsuflând din greu și gemând din cauza efortului, a reușit să o urce pe Sa-*chan* pe el. Apoi a leșinat.

— Sa -*chan*, șoptea ea acum.

Prietena ei nu răspundea. Yoshi s-a gândit din nou la Hana. Trebuia să iasă cumva din apă, trebuia să iasă amândouă. S-a uitat în jos, încercând să-și dea seama unde se afla. Ceasul lui Satako se oprise pe la ora două – probabil când intraseră prima dată în apă. Acum soarele se ridicase palid spre est. Prin dâra lui de lumină, priveliștea era dezolantă și total necunoscută, de parcă ar fi fost pe lună.

Dispăruseră peluzele îngrijite și aleile întortocheate ale parcului pe care-l știa din copilărie. Asemenea tuturor lucrurilor din jur, malurile fluviului Sumida erau acoperite, centimetru cu centimetru, de un covor fumegând de cenușă și moloz. Nu se mai vedeau nici copacii care mărginiseră malurile de când se știa Yoshi. Și dacă se întâmplase să nu fi fost distruși complet, fuseseră preschimbați în stâlpi negri, pârjoliți, care emanau vălătuci de fum în aerul istovit și cenușiu, ca niște semnale de fum fără rost, înaintea apocalipsei.

Cât despre fluviu, doar lățimea sa și cotitura blândă spre orizontul răcoros mai erau de recunoscut, până și apa arăta ca o mocirlă ce țâra gunoaie și moloz, presărate cu nenumărate trupuri înnegrite care se izbeau unele de altele. Cei care supraviețuiseră, asemenea lui Yoshi, zăceau vlăguiți în apă sau pe mal, iar chipurile lor brăzdate de funingine nu arătau altceva decât uimire mută. În unele cazuri era greu de spus cine mai era viu și cine murise. Yoshi și-a oprit privirea asupra unei femei care stătea pe jumătate în apă, ținând un prunc în brațe. Sub ochii ei, un val murdar a răsucit pe o parte trupul inert al femeii, în așa fel încât gura i-a intrat sub apă. Mișcarea a făcut ca pruncul să se desprindă și – cu aceeași

impasibilitate – s-a lăsat dus ușurel de curentul lin al apei. Atunci Yoshi și-a dat seama că pruncul nu mai avea față… îi arsese de tot.

În gură simțea un gust sălciu, de ars, și și-a amintit că atunci când s-au depărtat prima dată de mulțime și au intrat în apele fluviului, ea și Satako au îngenuncheat și au băut din apa murdară, căci durerea gurilor și a gâturilor pârjolite învinsese teama ar fi putut fi periculos. Satako chiar vomitase la scurt timp după aceea.

Îndreptându-și din nou privirea către prietena ei, Yoshi a tras adânc aer în piept.

— Satako, a șoptit ea, *Sztako-chan*, mă auzi?

Vocea îi răsuna straniu în propriile urechi, pe care și le simțea deopotrivă înfundate și vuindu-i de huruitul avioanelor. Și altceva i se părea chiar mai ciudat, deși i-a luat ceva timp să-și dea seama ce era: *liniștea*. În cei cincisprezece ani cât trăise în Tokyo nu auzise vreodată o tăcere atât de înspăimântătoare. În ciuda tuturor interdicțiilor, controlorilor și camuflajului, până seara trecută, Tokyo fusese un loc plin de zgomot continuu, unde se băteau clopotele templelor și strigau negustorii, lătrau câinii și claxonau mașinile, chiuiau copiii ieșiți cu școala în excursie și vuiau marșurile militare. Acum nu auzea decât trosnetul domol al focului stins și gemetele înăbușite ale răniților și muribunzilor.

A scuturat-o din nou pe Satako. Ușurel la început, apoi mai tare. Cum nici după două-trei scuturături prietena ei nu s-a mișcat, Yoshi și-a înăbușit un val acru de spaimă.

— Satako! a strigat ea mai tare acum, Sa-*chan*, trebuie să te scoli! Trebuie să mergem acasă…

Dar mișcările ei nu au făcut altceva decât să împingă mai departe în apă bușteanul cu trupul inert al fetei. Închizându-și ochii, Yoshi a tras adânc aer în piept. Pentru o clipă, a simțit, panicată, că ar vrea să rămână așa: să se târască înapoi la țărm și de acolo să se întoarcă în Honjo, cu ochii strâns închiși, păstrând lumea de ieri vie în minte.

Dar apoi gândul i-a fugit la Hana. *Trebuie să te aperi singură.*

Trăgând din nou cu greu aer în piept, și-a deschis ochii și a ridicat un pic umărul îmbrăcat în lână, în așa fel încât a ieșit la iveală ochiul drept al lui Satako – rămas întreg, cu excepția genelor, care fuseseră pârjolite de foc. Era deschis și avea culoarea și strălucirea pâinii prăjite unse cu unt. Nu clipea.

— Satako, a șoptit Yoshi din nou, trebuie să te trezești, trebuie să mergem acasă.

Dar, cum Satako nu se mișca, Yoshi a început să strige la ea:

— Trebuie să plecăm! Trebuie să ajung acasă, să văd ce face mama! Nu înțelegi?

Lângă ea, o bătrână îmbrăcată într-o rochie de casă pârjolită stătea în apă până la brâu și se uita în sus, cu privirile pierdute. C) mierlă a zburat speriată de pe părul ei fumegând.

— Nu-i cinstit! a țipat Yoshi, nu-i cinstit deloc să stai așa aici… Ești egoistă. Eu te-am salvat și-acum trebuie să mă ajuți și tu să o salvez pe mama!

Cu mâinile tremurânde a început să tragă trupul înțepenit al prietenei ei spre țărm, suspinând la fiecare pas făcut cu greu prin apă, împingând bucăți arse de lemn și de carne și alte obiecte ce-i stăteau în cale. Când bătrâna i-a întins o mână, fie să o ajute, fie să-i ceară ajutorul, Yoshi n-a luat-o în seamă. *Poate că dorm,* s-a gândit ea, *poate că ar trebui doar să mă trezesc și-apoi s-o scol și pe mama, așa cum fac în fiecare noapte…* Tremurând, și-a ciupit încheietura mâinii drepte cu mâna rămasă liberă. Cu greu simțea durerea, dar o simțea totuși. Nimic nu se schimbase.

— *Oi,* domnișoară, domnișoară! Mai trăiește?

Era o voce bărbătească de data aceasta, care venea din spatele ei. Întorcându-se, Yoshi a văzut – printre țigle arse, bucăți de clădiri, ramuri pârjolite, trupuri și alte mădulare plutitoare – o bărcuță vopsită într-un albastru țipător. În ea vâslea un bătrân cu față neagră

ca tăciunele și cu arsuri în jurul bărbiei și al urechilor răsucite. Și el părea a fi gol, cel puțin până la brâu. Priveliștea era atât de neverosimilă, încât la început Yoshi a fost tentată s-o ia ca dovadă a faptului că într-adevăr dormea încă.

Bătrânul i-a făcut semn cu capul.

— Hei, cu dumneata vorbesc, a strigat-o el din nou. Te-am întrebat dacă prietena dumitale mai trăiește sau nu.

Yoshi a șovăit o clipă, iar gura ei scorojită s-a mișcat o vreme Iară să poată rosti ceva, apoi și-a auzit vocea firavă rostind cu greu:

— Nu.

Omul s-a uitat atent la ea. Avea o țigară agățată între buzele înnegrite și, pentru o clipă, acesta i s-a părut lucrul cel mai ciudat: gândul că cineva ar mai dori să țină în preajma sa, de bună voie, vreo flacără, vreo scânteie de foc sau fum.

— Eu mă duc încolo, a strigat el, arătând în josul fluviului. Către spital, dacă o mai fi în picioare. Aș putea să te iau cu mine. Dar numai pe dumneata. Doar pe cei care mai respiră, pentru morți nu pot face nimic.

— Dar… a șovăit Yoshi, uitându-se la trupul înțepenit al lui Satako. Ce să…?

Omul a ridicat din umeri.

— O să vină armata într-o zi sau două și-o s-o ridice odată cu toți ceilalți și-o s-o expună pentru identificare. Și-ai să te poți întoarce atunci să o iei.

— Dar n-aș putea măcar să o duc la mal?

— N-o să vă ajute pe niciuna, nu crezi? Abia dacă ai putut-o mișca zece centimetri! Cât te chinui dumneata să o duci pe țărm și până te-ntorci, aș putea salva pe altcineva de la moarte.

Yoshi a înghițit, simțind ceva ca o tăietură de cuțit în gâtul umflat din pricina fumului. Apoi a scuturat din cap. Omul a ridicat din nou din umeri, și-a înfipt vâslele în apă, mormăind ceva pentru sine.

Bărcuța albastră și-a făcut drum mai departe.

Uitându-se în urma ei, Yoshi simțea că i se înmoaie genunchii.

— Stați! a strigat ea. Așteptați-mă, vin și eu…

Omul s-a oprit din nou.

— Atunci hai mai repede, o mulțime de lume are nevoie de ajutor.

— *Hai!*

Strângându-și pleoapele tare, Yoshi a început să se roage în gând: *nam amidabutsu, nam amidabutsu, nam amidabutsu…* Nu știa ce însemnau cuvintele acelea, dar îl auzise pe tatăl său intonându-le atunci când se ruga diminețile la strămoșii lui. Tatăl ei… unde era tata?… *nam amidabutsu, nam amidabutsu…* a mai scuturat-o încă o dată pe Sa-*chan… nam amidabutsu, nam amidabutsu…* s-a străduit să-și descleșteze pumnii înțepeniți… *nam amidabutsu, nam amidabutsu…*

— Așa, fetița mea! a exclamat bătrânul.

Yoshi a deschis ochii. A văzut bușteanul plutind mai departe, luat de curent, cu trupul lui Sa *-chan* urmându-l înțepenit. S-a întors iute spre bărcuță, dar nu înainte de a vedea cu coada ochiului o ultimă fluturare a panglicii roșii care se țâra prin apa neagră.

VII

BUFFALO, NEW YORK

Martie 1945

Copilașul dormea ca un înger, așa cum făcuse din prima noapte în care îl adusese de la spital. Cum aflase că primul an era iadul pe pământ, Lacy se ducea să vadă ce făcea de cel puțin cinci-șase ori pe noapte. De fiecare dată îl găsea în aceeași poziție în care se afla și acum: întins pe spate, cu brațele depărtate ca niște aripi. Printre buzele trandafirii răzbătea respirația moale, regulată. Dacă se trezea balonat sau murdar, nu urla și nici nu țipa. O chema doar cu scâncete blânde, șovăielnice. În cele mai multe nopți totuși, rămânea nemișcat, așa ca acum.

Când Lacy povestea despre cum doarme micuțul Cammy, lumea reacționa de parcă ar fi câștigat un premiu.

— Vai, ce norocoasă ești, îi spusese o femeie la băcănie cu o zi în urmă. Ai mei s-au trezit amândoi din două în două ore, de la naștere până când au făcut aproape… douăzeci de ani.

Și bineînțeles că Lacy încuviința din cap, legănându-și fiul pe un șold, deși el nu dădea niciun semn (ca de obicei) că ar avea nevoie să fie mângâiat. Și nu i-a spus femeii adevărul, căci știa că ar fi părut o prostie – că uneori chiar și-ar fi dorit ca el să se trezească. Chiar și din pricina unui coșmar. Căci ea era trează mai tot timpul și se simțea atât de singură, încât i se făcea frică. Uneori tăcerea lui o speria și mai tare, așa că îl verifica de mult mai multe ori decât dacă ar fi răcnit tot timpul. În unele nopți dormea cu el în pat, ținându-și palma pe pieptul lui mititel, verificându-i bătăile ritmice ale inimii și urcușul și coborâșul ei de peștișor.

A întins mâna, atingând blând cu degetul mare obrazul cald și rotund al pruncului. Genele lui – palide ca ale unei năluci – s-au mișcat ușor, dar altminteri ea parcă nici nu ar fi existat. Încerca un fel de dezamăgire amestecată cu o admirație dureroasă, pe care o resimțea uneori la fel de puternic ca pe o rană deschisă. Și de data

aceasta va trebui să aștepte ca dimineața să se strecoare prin draperiile întunecate ca să poată vedea cum se deschid ochii aceia albaștri – ochii lui Cam.

Tremurând ușor, Lacy și-a legat capotul mai bine peste talie și s-a îndreptat spre măsuța de scris din dormitor. Așezându-se pe scaunul ce scârțâia, a luat stiloul pe care i-l dăduse banca atunci când se dusese să-și cumpere ultima serie de cupoane de război („Puneți-vă banii la luptă!" scria pe el). *Ei bine,* a început ea să scrie, *doarme în continuare, somnul cel mai caraghios de calm și deopotrivă minunat pe care ți l-ai fi putut închipui că-l are un copil grozav de doi ani. Cred că de la tine moștenește asta – căci tu ai dormit întotdeauna ca un luptător. Îți mai aduci aminte când ți-am tras un hamburger peste frunte în timp ce dormeai, fără ca tu să simți măcar, băgând de seamă doar când te-ai bărbieriți*

Sper că și acum faci la fel – să dormi, vreau să zic. Sunt convinsă că ai nevoie de odihnă. Oriunde te-ai afla.

S-a oprit, rozând capătul stiloului, cu privirile pierdute la ultima propoziție. *Oriunde…* Cuvântul devenise de-acum un fel de rugăciune, implicând în mod logic faptul că soțul ei, Cam, trebuia să fie *undeva.* Că cel puțin mai trăia pe planeta aceasta. Lacy nu se pricepuse niciodată prea bine să se roage pentru a căpăta ceva – fusese mereu genul de om care preferase să ajungă la ceea ce-și dorea prin propriile acțiuni. Dar acesta era singurul lucru care se afla, din nefericire, în afara sferei ei de acțiune. Nu putea să-l țină în viață și să-l aducă înapoi doar prin simpla ei voință. Nu putea decât să se roage. *Oriunde.*

Așa că a scris mai departe. *Cât despre mine, am din nou una dintre nopțile acelea „de pomină". Am adormit un pic între unsprezece și două, dar la două și jumătate am sărit din somn de parcă mi-ar fi cântat la ureche unul din cocoșii tatălui tău și n-am mai fost în stare să adorm după aceea. Mare păcat: nu știu din ce pricină, visasem un* banana split. *Aveam chiar*

unul uriaș dinaintea mea, cu sos de ciocolată și toate celelalte bunătăți. Când m-am trezit, primul meu gând a fost: Ce păcat! Ar fi trebuit cel puțin să dorm suficient ca să-l termin, pentru că n-am mai văzut o banană din luna iunie, anul trecut. Ei, bine! Sper că, până te întorci tu, se termină războiul și-o să putem să ne răsfățăm cu vechile noastre obiceiuri. De-abia aștept.

Ei, cred că ar trebui să încerc să mă culc la loc. Mike a venit acasă în permisie săptămâna aceasta și s-a oferit să mă scoată în oraș la prânz. Și n-aș vrea să adorm în mașină, așa cum s-a întâmplat data trecută! Am să-i transmit toată dragostea ta, așa cum știi și tu că o ai pe a mea pe deplin.

Și a încheiat scrisoarea așa cum făcea întotdeauna: *Cu dragoste, pe veci, a ta Lacy Lady,* dând-o cu parfum și vârând-o într-un plic cu adresa cutiei poștale a Ofițerilor Piloți Activi pe care o folosise în ultimii trei ani. Dacă ar mai fi fost în 1942 sau 1943, peste câteva ore s-ar fi dus direct la poștă, împingând căruciorul lui Cammy de culoarea avocadoului. Pe vremea aceea, faptul că preda scrisoarea în mâinile unei persoane în carne și oase părea să crească probabilitatea ca ea să ajungă în mâinile lui Cam. Totuși, începând cu anul trecut ajunsese în situația în care nu mai suporta privirile pline de milă ale angajaților poștei. Așa că acum ducea scrisorile la cutia poștală.

Uitându-se la ceas (era patru dimineața), a umezit cu limba un timbru și l-a lipit sus, în colțul din dreapta, așezând plicul peste niște facturi. Apoi s-a băgat la loc sub plapumă, a deschis sertarul noptierei și a scos scrisoarea.

Era una dintre cele mai lungi scrise de Cam, de fapt era ultima. După dată – 17 aprilie 1942 – știa acum că o scrisese în noaptea de dinainte de decolare, deși când o primise își petrecuse ore întregi studiind ștampila cenzurii, încercând să ghicească de unde venise. Acum o netezea în poală, asigurându-se că avea degetele curate și că nu îndoia sau mototolea hârtia gălbuie, cu scrisul școlăresc, de tipar

al lui Cam.

Dragă Lace, începea el, *Cred că asta-i… ultima mea noapte pe puntea acestei ciozvârte plutitoare de metal. Misiunea începe mâine și, cum nu pot să-ți pomenesc nimic despre ea în scris, poți fi sigură că-ți spun totul în gând, ca de obicei. E ciudat, dar parcă am început să simt că nimic nu se petrece cu adevărat până nu…*

S-a oprit aici, așa cum făcea întotdeauna, și a închis ochii. Străduindu-se să se concentreze. De parcă ar fi fost o antenă de radio care capta acele gânduri de mult promise. Dar, ca de obicei, nu s-a întâmplat nimic, așa că a citit mai departe: fragmentele despre Bob Eberly și înjurăturile lui, despre cum îi va aduce înapoi inelul cu piatră verde. Toate acestea le știa de-acum pe dinafară, deși prefera să le citească iarăși și iarăși și să le audă rostite în mintea ei de vocea blândă a lui Cam. Când a terminat, a împăturit la loc foaia subțire și a vârât-o înapoi în plic. După ce și-a verificat buzele, să nu aibă vreo urmă de ruj, a sărutat adresa și apoi a pus-o la loc în sertar, deasupra telegramei care ajunsese ceva mai târziu, chiar în aceeași zi.

După ce citise scrisoarea lui Cam, la început crezuse că era o glumă. A răsucit-o să se uite pe spate, căutând un post-scriptum trăsnit: *Ha, ha, glumeam!* Dar, desigur, pe spate nu scria nimic. Erau doar cele trei rânduri, scurte, oficiale, fără vreun semn de punctuație: *Regretăm să vă informăm că raportul primit specifică faptul că soțul dumneavoastră locotenentul Cameron Richards e dat dispărut în acțiune în zona Pacificului din data de 19 aprilie. Dacă se primesc alte detalii sau informații despre situația lui veți fi înștiințată cu promptitudine.*

Nu a mai primit nimic altceva de la generalul adjunct, deși Lacy primise vizita neașteptată a lui James Doolittle în persoană. Se îndrepta țanțoș către ușa ei, în august, șovăind abia perceptibil la vederea pântecului ei, care la vremea aceea atinsese dimensiunile

unei mingi. În timp ce se prezenta, i se păruse că simțea un mic tremur în vocea lui. Dar își revenise repede, felicitând-o pentru copil și spunându-i ce mare erou fusese Cam. Asigurând-o că se depuneau toate eforturile pentru a fi găsit.

Asta se întâmplase cu trei ani în urmă. Dar, ținea ea să își spună mereu, ce însemnau trei ani în mersul general al lucrurilor? Proprii ei părinți vor împlini aproape treizeci de ani de căsnicie în august, anul acesta, iar părinții lui Cam și mai mult, deși nu putuse niciodată înțelege cum reușise Martha Richards, atât de blândă, să trăiască lângă omul acela.

Oriunde, a șoptit ea încă o dată. Apoi s-a scufundat în goliciunea nesfârșită a patului, așteptând să vadă pe fereastră cum se luminează cerul întunecat.

Când s-a trezit din nou, a simțit un val de aer rece și privirea albastră și înghețată a fiului ei. Cammy se ridicase în pătuț și stătea acolo în picioare uitându-se la ea, cu o expresie la fel de serioasă și concentrată ca a tatălui său, făcând să i se taie răsuflarea.

— Când te-ai trezit? l-a întrebat ea, frecându-și brațele ca să-și înlăture fiorii.

— Păsărică, a răspuns el, arătând cu degetul la gravura unui canar aparținând Societății Audubon[120], pe care o atârnase deasupra patului ei. Zboară.

— Ești prea cuminte, scumpule! i-a spus ea legănându-și amețită picioarele peste marginea patului. Nu e normal.

— Cirip, cirip, cirip…

După ce i-a scos scutecul, l-a spălat cu grijă în chiuveta din baie, storcându-l și atârnându-l la uscat. Asemenea tuturor celorlalte materiale, finetul se găsea greu în vremurile acelea. Lacy reușise că

120 Societate americană care se ocupă cu protecția păsărilor.

capete ceea ce avea pentru că un ajutor de vânzător de la Penney o plăcea și-i punea deoparte câte un sul ori de câte ori primea așa ceva.

După ce-i pusese lui Cammy un scutec curat și-l îmbrăcase în costumașul lui de zile mari, și-a luat și ea rochia pe care și-o făcuse anul trecut dintr-o draperie veche, îmbrăcând pe deasupra un pulover vechi de-al lui Cam, ca să-i țină de cald. Apoi l-a dus în brațe jos, să-și mănânce terciul de ovăz. Și-n timp ce agita lingura în aer, imita zgomotul avioanelor care-i plăceau atât de mult, făcând ca mâncarea să aterizeze între buzele lui rozalii.

— Mai, râdea el, dând din mâini. Mai, mama!

— Mai vrei? Bine, atunci… vrooooom… Uite că vine!

Chipul îi strălucea de plăcerea jocului. Mânca la fel de bine cum dormea. Singurul lucru pe care îl refuzase fusese ceva făcut după o rețetă experimentală pe care o găsise în revista *Sugestii pentru Preparate din Carne* și o încercase pe o bucată de carne de vacă atât de dubioasă, încât nu făcea doi bani, dar asta fusese tot ce găsise la măcelărie în ziua aceea. Ieșise o mâncare albăstrie și vâscoasă, la care – când i-o pusese lui Cammy în farfurie – el se uitase atât de uimit, încât ea se prăpădise de râs, dorindu-și pentru prima dată după atâta timp să aibă un aparat de fotografiat care să funcționeze.

În afară de asta, mânca orice îi punea dinainte. Fără fasoane și mofturi. Nu împrăștiase niciodată vreo farfurie de mazăre pe jos. Uneori chiar o făcea să se simtă vinovată, mai ales când vedea cum se chinuiau unele dintre prietenele ei să-și hrănească pruncii, în special acum, cu toată penuria de alimente.

— Era destul de greu și înainte de introducerea rațiilor, i s-a plâns Janice, fosta ei colegă de cameră, când se întâlniseră ultima dată să ia prânzul împreună. Dar acum… nici nu mai vorbesc. Urăsc brânza de vaci, iar de margarină nici nu vor să se atingă. Rația de zahăr o termină în două zile, a urmat ea clătinând din cap. Uneori chiar nu-

ți dai seama cât de norocoasă ești, Lacy Richards.

— Eu, norocoasă? s-a mirat Lacy râzând.

Janice a roșit și și-a ferit privirea. Soțul ei era înrolat în Regimentul de Pază al Coastei și rareori mergea mai departe de estuarul Long Island Sound, în căutare de submarine. Le telefona aproape în fiecare seară și reușea să ajungă acasă la sfârșitul săptămânii de cel puțin două ori pe lună.

— Știi și tu ce vreau să zic. Și închipuie-ți ce mândru de el o să fie Cam când o să ajungă în cele din urmă acasă!

Lacy își închipuise asta, deși de obicei fără voia ei. Își impusese reguli severe în privința visurilor: să nu-și închipuie nici ce era mai rău, dar nici să nu spere la mai bine, ca să nu o pedepsească cerul mai mult decât o făcuse deja.

— Ei, eu sunt mândră de el și acum, a spus ea, sărutându-l pe Cammy și lăsându-i o urmă de ruj pe nasul pistruiat. Crezi c-or avea înghețată aici astăzi?

— Mai? a cerut din nou Cammy, în timp ce ea punea farfuria în chiuvetă.

Era mai mult o întrebare blândă decât o cerere.

— Lasă că o să mai mănânci când ajungi la bunica, i-a spus ea peste umăr.

— Buni, a exclamat el bucuros. Soupy!

— Așa e, la Soupy! a repetat ea, zâmbind din pricina felului în care el asocia casa bunicii cu cățelul, mai degrabă decât cu propriul lui bunic. Evident că nu-l învinuia pentru asta.

După ce a spălat și a șters vasele, a pregătit micul dejun pentru chiriașul lor, care dormea încă (pâine prăjită, un ou și o ceașcă goală, cafeaua o să și-o toarne singur) și l-a înfofolit pe Cammy în pulover și hăinuță. L-a așezat în căruciorul Bilt-Rite și și-a luat și ea paltonul din cuier, băgând de seamă că manșetele i se mai roseseră în alte

două locuri. Se simțea ca un vagabond ori de câte ori îl purta în public, dar cum încă era frig, iar Cammy creștea atât de iute, nu avea de ales: păstra cele mai multe puncte de pe cartelele de îmbrăcăminte pentru el. În ultima ei scrisoare, îi amintise lui Cam – mai în glumă, mai în serios – că-i promisese că se vor muta în California când se va întoarce. *E al naibii de frig aici,* îi scrisese ea. *Sau poate că într-o altă viață am fost vreuna dintre fetele tahitiene ale lui Manet. Tare mai tânjesc după soare.*

Când a ajuns la cutia poștală, l-a luat din nou în brațe pe Cammy și l-a lăsat pe el să vâre scrisoarea prin fantă. Lucrul acesta îl făcea întotdeauna să chiuie de plăcere și mirare, deși nu-și dădea seama din ce pricină.

— Asta e pentru tati, i-a spus ea în timp ce scrisoarea compusă noaptea trecută cădea înăuntru. Sperăm că ajunge iute la el.

— Taaa-ti, a repetat el neînțelegând despre ce era vorba, lucru la care se aștepta, dar care tot îi frângea inima.

A închis ochii o clipă, strângându-l în brațe atât de tare, încât l-a făcut să țipe și s-o împingă.

— *Yowza,* mama! a strigat el supărat.

Lacy și-a ascuns zâmbetul în ceafa lui grăsulie. Nu știa de unde căpătase vorba aceea, dar se părea că o folosea în loc de „au"!

Când a ajuns la casa familiei Richards, a auzit lătratul răgușit și morocănos cu care Soupy obișnuia să-i întâmpine pe toți, acum că devenise aproape orb și surd. Lătratul a fost urmat de vocea aspră a lui Cameron Senior:

— Haide, potolește-te, domnule Soup! Câine rău, rău de tot!

Ca de obicei, vorbele lui nu au avut niciun efect.

Lacy a intrat, împingând căruciorul în holul din față, unde l-a oprit dinaintea cămării, punându-i frâna ca să nu o ia la vale pe podeaua înclinată, și l-a dat la o parte pe Soupy, care-i mirosea picioarele. Și-a agățat haina în cuierul de pe ușa cămării, l-a ridicat

pe Cammy și a început cazna de a-i desface nasturii hăinuței și apoi pe cei ai puloverului. Mai avea de desfăcut doar patru nasturi, când a auzit pași în spatele ei și a simțit o mână puternică, bărbătească pe umăr.

— La să mă uit și eu la nepotul meu! a răsunat o voce cunoscută.

Lacy a închis ochii, adunându-și tot curajul. Dar nu avea nicio importanță, desigur, căci atunci când și-a întors capul, l-a văzut pe soțul ei zâmbind fericit, cu brațele întinse. Inima i-a sărit din piept, înainte să o poată stăvili. Căci, desigur, nu era Cam.

— Mike! a exclamat ea, încercând să-și controleze tremurul vocii. Ce grozav să te vedem acasă sănătos!

Deși diferența între ei era de trei ani, Cam și fratele lui mai mic semănau destul de bine încât să poată fi luați drept gemeni. Acum, zâmbind asemenea lui Cam, Mike Richards și-a strâns în brațe și cumnata, și nepotul în același timp. Și-n vreme ce-i atingea obrazul cu buzele, Lacy și-a îngăduit pentru o clipă (doar una singură) să-și închipuie că cel care venise era chiar soțul ei. I-a adulmecat mirosul atât de cunoscut (amândoi foloseau Bay Rum și Brillo[121]), simțindu-i pieptul puternic atingându-i sânii și bicepșii vânjoși sprijiniți pe umerii ei. A închis ochii și s-a gândit: *Oh, scumpule, ce dor mi-a fost de tine!*

Apoi s-a stăpânit, ca de obicei, și s-a dat un pas înapoi. Așa a văzut că uniforma nu avea însemnele Diviziei Forțelor Aeriene, ci ale Diviziei a 7-a Infanterie. Și trăsăturile bărbatului se schimbaseră, fața îi devenise puțin mai rotundă, și ochii mai apropiați. Nasul un pic mai mic și mai drept. Și totuși acea clipă neîngăduită, trecătoare își lăsase urma. I se înmuiaseră genunchii și pulsul i-o luase razna.

Din fericire, Mike – prea ocupat să i-l ia pe Cammy din brațe – nu părea să fi băgat de seamă.

---

121 Mărci de cosmetice bărbătești.

— Vrei niște cafea? a întrebat-o el, cu vocea estompată de părul frumos, bond-alburiu al băiatului.

— Da, mi-ar plăcea tare mult.

A intrat după el în bucătărie, unde i-a turnat o ceașcă de cafea Maxwell House, după care a pornit-o spre salon. Uitându-se la ei din spate, s-a străduit să nu se gândească la cât de bine le stătea împreună: un băiețel și tatăl lui. Ca așchia care nu sare departe de trunchi. Data trecută când venise în permisie – aproape cu un an în urmă –, Mike îi invitase pe amândoi să ia prânzul la Woolworth. Toate chelnerițele îi făceau ochi dulci și făceau comentarii sfioase despre cum o să crească „îngerașul” și o să arate exact ca tatăl lui. Mike zâmbea doar fericit, de parcă ar fi fost una dintre glumele lui. Lacy a fost totuși nevoită în cele din urmă să-și ceară scuze și să o pornească iute spre toaletă, unde s-a ghemuit într-o cabină și a plâns de atâta frustrare și tristețe. De durerea aceea omniprezentă produsă de absența lui Cam, imposibilă și totuși incontestabilă. Și dacă era să fie cinstită cu sine pe de-a întregul, simțea și o urmă de vinovăție, de parcă chiar *s-ar fi culcat* cu cumnatul ei. Ceea ce sigur că nu făcuse, deși, o dată sau de două ori, își îngăduise să-și închipuie așa ceva. Pentru o clipă foarte scurtă. După care și-a revenit în simțiri și și-a tras în jos poalele cămășii de noapte și draperia mentală de camuflaj.

Nu i-a folosit prea mult, fiindcă după ce s-a liniștit suficient, după ce a fumat o țigară și și-a dat iute cu puțină pudră, a apărut una dintre chelnerițe, care i-a aruncat un zâmbet plin de invidie:

— Vai! a exclamat ea frecând chiuveta cu forță, ce fericită trebuie să fiți acum, că v-a venit frumușelul de bărbat acasă viu și nevătămat. Ce norocoasă sunteți!

Norocoasă! se gândea ea acum. Oare de ce toată lumea îi tot spune asta? *Norocoasă* în sus, *norocoasă* în jos! Dacă așa arată norocul, atunci ar prefera să încerce pisicile negre și oglinzile sparte.

— Ce mare a crescut! a exclamat Mike, ridicându-și nepotul atât de sus, că era să dea cu căpșorul lui fraged de cadrul ușii, iar Lacy abia s-a stăpânit să nu strige.

Ca de obicei, în salonul familiei Richards era la fel de frig ca afară: socrii ei luau în serios instrucțiunile guvernului de a economisi combustibilul. Deși ferestrele erau camuflate, colțurile bine izolate și aprinseseră și focul în șemineu, lui Lacy îi părea rău că își scosese puloverul.

— Vorbesc serios! a urmat Mike, așezându-se pe un balansoar și legănându-l pe Cammy pe genunchi, ce-i dai să mănânce tipului ăstuia?

Lacy a zâmbit, trăgându-se pe canapea mai înspre foc.

— Orice, în afară de chiuveta din bucătărie, de cele mai multe ori. Ia aproape câte un kilogram pe lună.

— Păi așa e tot neamul Richards, a răsunat vocea lui Cameron Senior, din locul lui obișnuit, unde citea *Călărețul fără cap*[122]. Rasă bună, vânjoasă, bărbații ăștia ai noștri. Îi creștem cum se cuvine.

— Haide, tată! a gemut Mike, vorbești de parcă am fi o rasă de vite.

Lacy abia s-a stăpânit să nu-și dea ochii peste cap. În ceea ce-l privea pe Cameron Senior, ambii lui fii fuseseră concepuți impecabil – din partea tatălui lor. Deși, se gândea Lacy (lăsându-se pe spate, luând încă o gură de cafea – i-ar mai fi trebuit ceva zahăr, dar de unde?), asta suna foarte interesant. Mai ales luând în considerare poveștile pe care i le spusese Cam, din care reieșea cât de puțin îi păsase tatălui lui de el când era mic.

Cam i le povestise întotdeauna cu aceeași voce blândă, domoală, fără urmă de ranchiună sau învinuire. În ceea ce o privea pe Lacy

122 *The Legend of Sleepy Hollow* (1820) de Washington Irving, un exemplu de literatură americană timpurie care s-a bucurat de popularitate îndelungată.

însă, unele dintre poveștile acestea o înfuriau atât de tare, încât îi venea să-l pocnească pe țapul ăla bătrân chiar acolo, pe loc, dacă ar fi putut. De pildă, odată Cameron Senior își dusese fiii la un concurs de tuns oi organizat de 4-H[123], la un bâlci local. La un moment dat, o oaie mai tânără s-a zbătut atât de tare, că ciobanul a înțepat-o cu foarfecele de tuns de i-a țâșnit sângele. Mike, care avea patru ani la vremea aceea, nu a fost impresionat de accident, ba chiar a râs văzând „oaia roșie". Dar Cam, la cei șapte ani ai lui, s-a speriat de moarte. Bâlbâindu-se – când era speriat bâlbâială se întețea – l-a întrebat pe tatăl său ce se va întâmpla cu animalul rănit.

— Și el ce ți-a spus? a vrut Lacy să știe.

Cam a tăcut o vreme.

— Mi-a spus că tot ce nu era bun pentru războiul de țesut mergea la oala de gătit, a răspuns el în cele din urmă. Și m-a privit drept în ochi când mi-a spus asta.

Îi luase câteva clipe să înțeleagă pe deplin cum trebuie să se fi simțit.

— Sigur nu a vrut să spună chiar asta?

— Adică?

— Adică… Ei bine… Că tu nu erai bun de nimic?

— Ba da, sigur că da, i-a răspuns Cam calm. Dar nu avea nicio importanță.

— Cum naiba să nu aibă importanță?

Cam a zâmbit văzând-o atât de înfuriată.

— În timp ce vorbea, eu mă uitam peste umărul lui și-atunci am văzut pe cer primul avion din viața mea. Cred că era un Boeing model 15. Mi-amintesc că m-am gândit atunci că aș vrea să fiu în

123 Organizație de tineret administrată de Institutul Național pentru Alimentație și Agricultură al Departamentului de Agricultură al SUA. Numele vine de la inițialele celor patru zone de dezvoltare personală: *head* (cap), *heart* (inimă), *hands* (mâini), *health* (sănătate).

avionul ăla. Să fiu tras în sus până la el. Salvat, ridicat în slava cerului.

— Și tot nu înțeleg cum de-a putut avea un efect pozitiv.

— E destul de greu de explicat, a răspuns el încet. Parcă din momentul ăla am avut un scop în viață. Voiam să lucrez cu avioane. Odată ce mi-am dat seama de asta, mi-a fost mult mai ușor, de parcă aș fi găsit o scăpare.

Toate acestea s-au schimbat, desigur. Decorațiile lui Cam – despre care nu știa că le primise – atârnau deasupra șemineului familiei Richards, încadrând o scrisoare înrămată de la FDR[124] însuși, în care scria: *Fiul dumneavoastră este un erou. Faptele și curajul lui au adus alinare unei națiuni care avea nevoie disperată de speranță. Orice s-ar mai putea întâmpla, vă rog să fiți convinși că atât el, cât și dumneavoastră aveți recunoștința mea cea mai sinceră, din toată inima, pe viață.*

— Cum ai dormit azi-noapte, draga mea? a auzit-o pe Martha Richards, care îi privea chipul puțin îngrijorată.

Înfățișarea ei îi dădea de înțeles că îi pusese întrebarea de mai multe ori.

— Ce-ați spus? a întrebat Lacy neatentă. Ah, vă rog să mă scuzați. Bine, mulțumesc, mami.

— Noi ne facem griji, să știi. Să stai acolo, singură!

— Dar nu sunt singură. Îl avem totuși pe doctorul Sullivan. Sunt sigură că ar sări la bătaie dacă ne-ar ataca cineva.

Și a izbucnit în râs pentru a le dovedi că glumea. Doctorul Sullivan avea aproape șaptezeci de ani. Și, pe deasupra, cu toți răniții care veneau de pe front, își petrecea mai toate nopțile la spital. În ultimele zile, abia dacă se întâlniseră unii cu alții în holul casei.

Dar doamna Richards a clătinat din cap. Atât ea, cât și mama lui

124 Inițialele lui Franklin Delano Roosevelt, președinte al Statelor Unite ale Americii între 1933 și 1945.

Lacy se împotriviseră să ia un chiriaș, chiar și unul vârstnic. Voiau ca ea și Cammy să se mute la una dintre ele. Dar Lacy vrusese de la bun început ca atunci când Cam se va întoarce acasă să-i găsească pe ea și pe copil în casa pe care o cumpăraseră împreună. Și nu se putuse gândi la altceva pentru a-și acoperi cheltuielile, fără să fie nevoită să-și ia o slujbă de război, decât să închirieze camera lui Cammy. Așa că l-a mutat pe copil în camera ei, a pus un anunț în *Gazette* și a refuzat primii doi amatori (tineri, bărbați, militari, necăsătoriți). După care a apărut bunul doctor, spre marea ei ușurare.

— Ei bine, a urmat doamna Richards oftând, cel puțin veștile din Japonia sunt încurajatoare.

— Nu mai spuneți?!

Lacy a rămas cu privirile pierdute în ceașca de cafea. Lipsa de somn și faptul că îl văzuse pe Mike din nou îi produceau o nervozitate ciudată – de parcă și cea mai mică aluzie de compasiune ar fi făcut-o să izbucnească în lacrimi. Era o stare de spirit periculoasă. Mai ales în casa aceasta plină cu fotografiile lui Cam, cu aeromodele și botoșeii lui de copil. Sau poate doar pentru că îi era pur și simplu foame. Abia acum își dădea seama că uitase din nou să mănânce de dimineață.

— Ce, n-ai auzit? s-a repezit Cameron Senior, în timp ce Lacy a întins mâna să ia o bucată de prăjitură uscată, îndulcită cu curmale – rețetă de război – pe care o scosese doamna Richards. Dar tu nu deschizi niciodată radioul ăla scump pe care ți l-am dat noi?

— Sigur că-l deschid, a replicat Lacy, deși de fapt rareori îl mai deschidea acum.

La început aproape că nu-l închidea deloc, dar pe măsură ce treceau lunile, anii, fără să primească vreo știre despre unde s-ar putea afla Cam, începuse să simtă că știrile deveneau mai degrabă o pedeapsă decât o iluminare. Poveștile despre sălbăticia soldaților

japonezi, despre marșurile morții din Bataan[125] și despre atacurile *banzai*[126] o puteau ține trează nopți întregi. Pe măsură ce Cammy a început să vorbească, dădea tot mai rar drumul la radio, temându-se că într-o bună zi buletinul de știri va aduce cea mai groaznică veste cu putință, tocmai când fiul ei începea să crească suficient de mare ca să înțeleagă.

— Bine, dar nu-mi pot închipui cum de-ai putut să nu auzi tocmai asta, a spus Cameron Senior dezgustat, de parcă ignoranța ei i-ar fi confirmat temerile cele mai cumplite despre ea. E nemaipomenit! Se pare că i-am bombardat la Tokyo de i-a luat naiba vineri noaptea.

— Noi, americanii adică?

— Păi cine? a intervenit și Mike, cu Cammy agățat pe un umăr, care dădea bucuros din picioare, cu poponețul îmbrăcat în scutece lovindu-i urechea ca o pernă cu gloduri îmbrăcată în postav. Sute de fortărețe zburătoare dintr-alea. Și-am înțeles că de data asta au zburat jos de tot.

— Au făcut pagube multe, nu-i așa?

Când venise la ea, Doolittle îi spusese că după raid se aștepta să fie condamnat de Curtea Marțială atât pentru că pierduse o mulțime de avioane, cât și pentru că nu reușiseră să producă prea multe pagube țintelor lor. În schimb, i s-a acordat Medalia Națională de

---

125 Transfer forțat de către Armata Imperială Japoneză a 72.000 de prizonieri de război americani și filipinezi, obligați să străbată 97 de km (de la Mariveles, Bataan, la San Fernando, Pampanga, în Filipine), în timpul căruia s-au comis atrocități care au avut drept consecință moartea unui număr semnificativ de oameni.

126 Tactică de luptă a trupelor de infanterie japoneze în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Numele derivă de la strigătul de luptă: *Tenno Heika Banzai* (Trăiască împăratul!). Soldații japonezi atacau în forță inamicul și se sinucideau apoi, ca să nu fie prinși.

Onoare și a fost ridicat în grad cu două trepte, devenind general de brigadă.

— Și-apoi niște… a urmat Mike, imitând sunetul bombelor care cad și făcându-l pe Cammy să râdă și să-i lovească spinarea unchiului de plăcere. Șaisprezece mile din Tokyo au fost prăjite de-a binelea. Nu se cunoaște încă numărul victimelor, bineînțeles, dar trebuie să fie mii, dacă nu zeci de mii. Probabil mai rău ca la Dresda.

— Mai rău ca la Dresda, a repetat Lacy, cu privirile pierdute în foc.

Începuse să se încălzească în cele din urmă, dar a simțit cum i se strecoară în piept un fior rece de teamă.

— Nu crezi că…

Mike a scuturat din cap.

— I-am întrebat și eu pe cei care mai știu. Este aproape sigur că toți prizonierii americani din raidul ăla au fost duși înapoi în China.

— O!

Lacy a simțit că se înmoaie de ușurare. La o lună și ceva după dispariția lui Cam deschisese ziarul de dimineață ca să vadă o fotografie cu trei militari care participaseră la raid, legați la ochi, la Tokyo, unde fuseseră duși ca să fie judecați pentru „crime împotriva umanității”. Doi dintre ei – un artilerist și un alt pilot – erau condamnați la moarte, dar Lacy nu a recunoscut niciunul dintre numele lor. L-a recunoscut însă pe cel ce fusese condamnat pe viață ca fiind copilotul lui Cam și cel mai bun prieten al lui din armată. Un evreu înalt și glumeț poreclit – nu se știe din ce pricină – Midge, al cărui nume real era Joshua Friedman. Pusese la nunta lor: un bărbat frumos, solid, cu ochi strălucitori și limbă ascuțită. Îl încondeiase grozav pe Cam în urarea pe care le-o făcuse la nuntă.

Dar bărbatul din poza granulată nu arăta nici pe departe așa. Adus de spate și emaciat, avea o barbă mare și încâlcită care-l făcea să arate ca un sălbatic. După ce citise articolul de două ori, Lacy abia

a reușit să dea fuga la baie ca să vomite tot micul dejun – ceea ce era convinsă că ar fi făcut oricum, chiar dacă, la vremea aceea, n-ar fi fost chinuită de grețurile matinale.

Timp de un minut, două, nimeni n-a mai scos o vorbă. Locul trosnea plăcut în șemineu.

— Ei, bine, a spus în cele din urmă Lacy, cred că e bine că i-am lovit zdravăn. Poate așa se termină mai repede războiul.

— Să te audă Dumnezeu, a spus doamna Richards pătimașă, ridicându-se să strângă ceștile de cafea. Unde aveți de gând să vă duceți voi doi astăzi?

— Mă gândeam la Niagara, a răspuns Mike, punându-l pe Cammy pe covor și scoțând din buzunar un tanc de jucărie. Să luăm masa de prânz la Mica Italie, mai întâi – e un local nou, se zice că-i bun. Apoi aș vrea să cumpăr niște suvenire și vederi, ca să le duc băieților la garnizoană. Și, bineînțeles, oriunde are Lacy nevoie să meargă – să-și facă niște cumpărături și ce mai vrea ea. Poate avem timp și de un film.

— Film?! a râs Lacy. N-aș face altceva decât să adorm din nou.

Deși ceea ce voia să evite erau jurnalele de știri. Ultimul film pe care-l văzuse începuse cu un bombardier care exploda violent în aer. Faptul că era un bombardier *Axis* (filmul era un anunț publicitar pentru cupoanele de război) nu îmbunătățea cu nimic situația: în următoarele două ore, cât Joan Fontaine[127] cutreiera prin mlaștini și explora cotloanele pline de fantome din Thornfield Hall[128], ea nu a văzut nimic altceva decât un singur avion. Care exploda: buuuum!

---

127 Joan Fontaine, actriță americană (născută Joan de Beauvoir de Havilland, 1917-2013, sora mai mică a Oliviei de Havilland), devenită faimoasă pentru rolurile din filme ca *Rebecca, Suspicion, Constant Nymph, Jane Eyre* ș.a.

128 Numele locului în care se petrece acțiunea romanului *Jane Eyre* de Charlotte Brontë.

— Treceți cumva și pe Broadway? a întrebat soacra ei. Ar trebui să trimit niște grăsime la măcelar.

— O ducem noi, a răspuns Lacy, amintindu-și cu vinovăție propriile ei cutii pline.

Asemenea tuturor cunoștințelor ei, și Lacy aduna grăsimea rămasă de la gătit, dar fusese mai puțin conștiincioasă decât doamna Richards, neglijând să o ducă înapoi la măcelar, care o trimitea într-un loc unde era transformată în glicerină. Se pare că această glicerină era folosită la fabricarea bombelor și a gloanțelor, deși ori de câte ori încerca să-și imagineze asta, Lacy nu vedea decât o grămadă de avioane Boeing care slobozeau vălătuci unsuroși de untură asupra unor civili amețiți.

— Cum să nu! a spus și Mike, așezându-l pe Cammy pe podea, ridicându-se în picioare și scoțându-și bereta din buzunarul de la spate. Orice pentru cauză!

— Dar vezi să nu conduci ca un apucat, a spus Cameron Senior morocănos. Bruma de benzină rămasă din rație trebuie folosită pentru treburi militare oficiale.

— Dar asta chiar *e* o treabă militară, tată! a spus Mike, bătându-l pe tatăl său pe umăr. Am aici nevasta unui erou de război, eu nu îmi fac decât datoria!

Sub privirile lui Cammy și ale doamnei Richards, care le făceau cu mâna de pe terasa de la intrare, au pornit în vechiul Ford Tudor Souring Sedan al familiei Richards – o mașină în care Lacy petrecuse multe nopți giugiulindu-se și luptându-se cu Cam pe bancheta supraîncălzită din spate, în vremurile dinaintea căsătoriei. Pe când străbăteau în viteză strada Sycamore, ea s-a așezat picior peste picior, roșind ușor când și-a amintit de asta. L-a surprins pe Mike uitându-se la ea cu coada ochiului, ceea ce o făcea să se simtă ciudat de rușinată.

— Ce? Arăt chiar atât de rău?

— Arăți grozav, i-a răspuns el zâmbind, ca de obicei.

— Ești un mincinos! a spus ea aspru, dar și-a scos pudriera ca să-și verifice înfățișarea. Arăt ca naiba. Ca o mortăciune mestecată, a urmat ea cutremurându-se.

Mike a slobozit un râs strident, care nu semăna deloc cu cel al lui Cam, deși pe chip avea același zâmbet larg. Lacy a clipit, privindu-se din nou în oglinda pudrierei, prefăcându-se că-și pudrează tâmplele, când de fapt își ștergea ochii înlăcrimați.

— Tot te mai gândești să te muți în vest când se întoarce Cam?

— Fără discuție, a răspuns ea zâmbind ușor. California, păzea că venim!

— O să-ți priască la mare, i-a făcut el cu ochiul. De fapt, dacă m-ai lăsa să-ți fac o fotografie în costum de baie – așa, doar ca exercițiu – le-aș putea-o duce băieților. Știi, să le mai ridic moralul. Cu siguranță vom excela în bătălia următoare.

— Termină! a râs ea. Ești tare nesuferit!

Deși nu voia să-l jignească, Mike fusese întotdeauna mai îndrăzneț decât fratele său și, cândva, asta o necăjise grozav pe Lacy. Acum totuși își dădea seama că-l aprecia. Așa cum îi plăcea oricine îi dădea un motiv de râs.

Ajunși la măcelăria Paisano, Mike a sărit din mașină și a luat din spate plasa plină de cutiile cu grăsime ale mamei.

— Mă-ntorc iute… A, era să uit, am ceva pentru tine.

Și-a pipăit buzunarul jachetei și-a scos un pachețel învelit în hârtie, pe care i l-a întins.

— Uite. Am crezut că o să-ți fie de folos…

— Ce e?

— Deschide-l și-ai să vezi, a spus el făcându-i cu ochiul.

Mike a luat-o la fugă către măcelărie, oprindu-se să citească pancarta atârnată de ușă: „Centrul Oficial de Colectare a

Grăsimilor”, înainte de a o deschide și a intra. Intrigată, Lacy a desfăcut panglica și a rupt ambalajul. Înăuntru se afla o bucată de pânză de dimensiunea unui șervet de masă. Când l-a desfăcut, a dat de trei caricaturi: Hitler, Mussolini și Hirohito. Cei doi europeni arătau neîngrijiți, dar umani, privind sever în depărtare. În schimb, Hirohito arăta ca o maimuță cu dinții ieșiți în afară, care îi rânjea privind-o drept în față. Iar deasupra celor trei capete scria: „Puneți-i acolo unde merită: la budă!”

— Ce-i cu asta? a întrebat ea când Mike s-a strecurat din nou pe scaunul șoferului.

— Adică s-o atârni deasupra veceului. M-am gândit că o să-ți prindă bine când o să-l înveți pe Cammy să facă la oliță. Să-l ajuți să… tragă la țintă.

— Ești îngrozitor, să știi! a exclamat Lacy, pomenindu-se râzând din nou.

— Îmi fac doar datoria de unchi, a râs el, pornind motorul mașinii. A, și mai e ceva, a urmat el, scoțând un carnețel din buzunarul de la piept. Asta e doar pentru tine.

Lacy l-a luat în mână și și-a dat seama că era un carnet de cupoane pentru îmbrăcăminte. Și-a ridicat ochii spre el și l-a întrebat:

— Dar de ce mi-l dai mie?

— Păi, eu plec din nou pe mare peste câteva săptămâni, a ridicat el din umeri, așa că, după cum se vede, n-o să am nevoie de costume elegante pe-acolo.

Lacy a șovăit, pipăind hârtia subțire, cafenie și gândindu-se la trenciul ei ponosit.

— Ești sigur că nu-ți trebuie?

El a scuturat din cap, cu ochii ațintiți la drum.

— Și mai știu că fratelui meu nu i-ar plăcea ca soția lui să umble cu hainele rupte-n coate.

— Vai, a exclamat ea încrucișându-și stânjenită brațele. Ai băgat și tu de seamă?

— Am învățat să văd multe. Asta se învață la contraspionaj.

— Dar când te-ai înrolat acolo? a întrebat ea uimită.

El a ridicat din umeri.

— Am dat un test când eram în Hawaii, și – ce să vezi? – m-au admis!

— Ei, bănuiesc că trebuie să te felicit, a șovăit ea, vârând carnetul în poșetă. Și îți mulțumesc! a urmat, atingându-i ușor brațul.

Au mers mai departe, huruind pe drumul aproape gol, fiecare cu gândurile lui. Lacy se gândea la prima dată când Cam o dusese la ei acasă, cât de dornică fusese – pentru prima dată în viața ei – să facă o impresie bună mamei și tatălui unui curtezan. Pe vremea aceea Mike avea doar cincisprezece ani și, deși Cam era mai mare și premiant la Universitatea din Buffalo, el se bucura de strălucirea și încrederea copilului preferat.

La momentul acela, Lacy aflase cât de mult se luptase Cam cu bâlbâială. Cum asta îi modelase relațiile cu părinții, tatăl lui ținându-se deoparte disprețuitor, iar mama prea aproape ca să-l poată consola. Martha Richards îl răsfățase și-l hăituise într-un efort disperat de a-l proteja – dacă tot nu putea să-l vindece – de hoardele necruțătoare care nu se bâlbâiau. Știind toate acestea, Lacy se așezase în sufrageria familiei Richards, în seara aceea, așteptându-se să nu-i placă niciunul – mai ales Mike, pe care îl învinuia pentru afecțiunea părtinitoare a lui Cameron Senior. Se așteptase să fie așezată lângă Cam, căruia să-i fie mântuitoare și apărătoare, dar a rămas dezamăgită când s-a pomenit așezată lângă Mike.

Totuși, în timpul mesei, băiatul pe care începea să-l cunoască nu era nici pe departe așa cum și-l închipuise. Un lucru era clar: Mike își adora fratele mai mare. Îl apăra de multe dintre remarcile jignitoare ale lui Cameron Senior și i-a spus lui Lacy că făcuse o

achiziție grozavă. Mai târziu, când Cam a ieșit afară cu tatăl său ca să vadă ceva la motorul mașinii și doamna Richards s-a repezit în bucătărie ca să prepare cafeaua, Mike a luat-o deoparte pe Lacy în salon.

— Uite, s-ar putea să ți se pară o prostie ce-am să-ți spun. Dar vreau să știi cât de fericit l-ai făcut pe fratele meu mai mare. Și asta înseamnă foarte mult pentru mine.

Vorbea atât de serios și semăna atât de mult cu Cam, încât Lacy a rămas fără replică pe moment.

— Ei bine, a râs ea fâstâcită când și-a revenit, eu n-am făcut nimic mai mult pentru el decât a făcut el pentru mine.

Mike a scuturat din cap.

— Ba da, ai făcut mult, apoi a urmat șovăind. Uite ce e, majoritatea fetelor dinaintea ta fie l-au intimidat prea tare ca să le curteze, fie l-au părăsit ca pe un cartof fierbinte când au descoperit cum vorbește. Apariția ta înseamnă nespus de mult pentru el. Eu îmi dau seama. I-ai creat o perspectivă complet nouă asupra lucrurilor.

Lacy a zâmbit doar și a spus ceva de complezență. Dar uitându-se la ei toți ceva mai târziu, și-a dat seama că Mike avea dreptate: Cam se schimbase *într-adevăr.* Părea mai încrezător, vorbea cu mai multă siguranță. Se uita drept în ochii oamenilor când li se adresa și, dacă nu era de acord cu ceva sau cu cineva – chiar cu Cameron Senior însuși –, nu ezita să spună ce gândea. Pe scurt, părea că se percepea pe sine acum așa cum îl vedea Lacy: un om blând, deștept și bun. Ca să nu mai pomenim că era și chipeș. De fapt Mike înțelegea că asta o impresionase pe ea.

Dar și ea fusese mișcată de devotamentul lui Mike. În anii ce au urmat după cina aceea, el a călcat pe urmele lui Cam la Universitatea din Buffalo, urmând aceleași studii, înscriindu-se în aceleași frății studențești, făcând parte chiar și din echipa de

atletism, deși nu era prea înzestrat pentru asta. A încercat să-l urmeze pe Cam și în Corpul Forțelor Aeriene, dar a abandonat școala de zbor după două luni. Fără să se lase descurajat, s-a înrolat în armată, unde nu a strălucit prea tare, dar s-a distins în timpul antrenamentelor din Mojave.

Manevrele din Mojave erau pregătirea pentru o misiune de mult plănuită în Africa, dar, în ultima clipă, divizia lui a fost redirecționată în Pacific. Unii soldați din regimentul lui au întâmpinat această schimbare cu teamă, deoarece însemna că se vor lupta direct cu japonezii. Dar Mike era încântat. *Mă simt de parcă Dumnezeu mi-ar fi transmis un mesaj,* îi scria el lui Lacy pe o vedere din Honolulu, unde fuseseră trimiși să facă exerciții de lupte amfibii. *Ca și cum mi-ar fi zis: „Fratele tău trăiește și Eu te trimit să-l găsești”.*

— Și când o porniți din nou pe mare? a întrebat ea, trăgând de un fir al manșetei (care, desigur, s-a deșirat și mai tare).

— Într-o săptămână și ceva. Se zvonește că ne-am duce într-una din Insulele Ryukyu. În Okinawa.

— O… ki… na… wa! s-a cutremurat Lacy. Și-o să fie ca cealaltă? Cum se chema? Saipan?

Auzise o singură știre despre bătălia aceea, înainte de a închide radioul. Dar chiar și-așa, nu a mai dormit două nopți după aceea.

— Cine știe? Poate o să fie mai ușor.

— Să te-audă Dumnezeu, cum spune mama ta mereu.

— Amin, soră! a exclamat el, clătinând din cap.

Au mers mai departe tăcuți, până au ajuns la podul Rainbow[129], oprindu-se, așa cum făceau mereu, pe partea statului New York, ca să admire uimitoarea cascadă, cu spuma ei rostogolitoare și valurile de picături.

---

129 Pod peste fluviul Niagara, în zona Buffalo, la granița cu Canada.

— E ceva extraordinar, a spus Mike în timp ce stăteau sprijiniți de grilaj. Câtă apă! Și de fapt asta-i tot ceea ce e… apă! Doar apă. Așa că ce crezi tu că-i face pe oameni să vină s-o vadă?

— Nu știu, a clătinat Lacy din cap, cred că dimensiunea ei… și înălțimea. Dar, indiferent ce-ar fi, funcționează, a râs ea. Sau cel puțin la noi a funcționat.

Asemenea tuturor proaspeților căsătoriți din Buffalo, ea și Cam își făcuseră luna de miere acolo: adică petrecuseră un sfârșit de săptămână extrem de scump, dar foarte luxos la General Brock („Singurul Hotel care nu ia foc din oraș", după cum îl lăuda pliantul publicitar). Își petrecuseră prima zi stând goi în patul uriaș din apartamentul lor, făcând lucruri despre care Lacy nu și-ar fi putut imagina că erau posibile, darămite plăcute. A doua zi nu au ajuns mai departe de holul de la parter, unde au băut cafea, au jucat dame și au citit (Cam, *Cheile împărăției*[130], iar ea, *Amantul doamnei Chatterley,* care îi fusese recomandat ca o lectură bună pentru luna de miere). Cam asta a fost tot ce-au făcut, deși în ziua plecării au dat o fugă afară, să cumpere câteva prespapieruri ca suvenir pentru familiile lor. Niște universuri de sticlă în miniatură, cu cascade minuscule, rostogolitoare, cu poloboace săltărețe. Cu pancarte micuțe pe care scria: „Niagara e pentru îndrăgostiți". Când, mai târziu, lumea i-a întrebat unde fuseseră și ce văzuseră, ei se uitau unul la celălalt și izbucneau în râs. Privind însă înapoi, i se părea că parcă ar fi știut ce le rezerva viitorul. Că peste numai două luni mica lor lume confortabilă se va face țăndări, pe neașteptate, și că vor fi azvârliți pe maluri diferite ale oceanului.

Scrutând acum adâncimile învolburate, ochii obosiți ai lui Lacy au început să-i joace feste, distingând forme efemere în spuma apei: un iepure săltăreț, o pasăre albă, o femeie care sărea de pe o stâncă.

---

130 *The Keys to the Kingdom,* roman de A.J. Cronin, apărut în 1941.

Pentru o clipă, s-a gândit cât de ușor ar fi să facă la fel – doar să se lase peste balustradă. Era un mod de a scăpa de nopțile nedormite și de nesiguranță. De strădaniile nesfârșite de a face rost de bonuri de rații și de mâncare proastă. De scrisorile de la miezul nopții, despre care credea uneori că le scrie mai puțin din credință, cât din obișnuință. De tăcerea dureroasă a biroului generalului adjunct. De chinul dulce de a privi chipul fiului ei și de a-l descoperi pe Cam în el, fără să fie însă acolo.

Dar atunci gândul i-a zburat la Cammy, la zâmbetul și ochii lui strălucitori. La gâtul lui moale și cald, la mireasma dulce-sărată pe care o simțea când îl lua în brațe dimineața și-și îngropa fața acolo. Și atunci își dădea seama, ca întotdeauna, că nimic din toate acestea nu conta. Nimic nu avea importanță decât copilul ei – să și-l țină aproape, să-l apere.

A simțit o mână pe umăr.

— Lace?

Întorcându-se, a dat cu ochii de privirea albastră a lui Mike. Pentru prima dată, s-au pomenit total lipsiți de umor.

— Uite, i-a spus el, și doar după ce a luat batista pe care i-o întindea și-a dat seama că plângea în fine de-adevăratelea.

Râzând ușor, s-a șters la ochi și i-a înapoiat batista.

— Îmi pare rău, doar că…

— Te rog, suntem rude… a protestat Mike, ridicând mâna.

A clipit și el de câteva ori, ștergându-se la ochi cu mâneca uniformei. Apoi și-a pus batista la loc în buzunar și și-a îndreptat din nou ochii spre apa înghețată.

— Va trebui să facem o petrecere grozavă când o să vină, să știi! a spus el cu vocea încordată. Cu băutură, dans, poate și o orchestră, cu artificii.

— Așa o să facem!

Lacy și-a împreunat mâinile peste balustradă, în timp ce cu mâna

stângă se juca fără să bage de seamă cu inelarul mâinii drepte, pe care fusese odinioară inelul mamei ei.

— Poate și cu tort, unul adevărat, dacă o să fie suficient zahăr până atunci. Și înghețată. Tare-i mai plac tortul și înghețata.

— Așa plan mai zic și eu!

Au mai rămas o vreme acolo. Apoi Mike s-a uitat la ceas.

— Mamă! S-a făcut aproape două! Haide să mâncăm!

În noaptea aceea i-a scris lui Cam o vedere cu imaginea hotelului General Brock (*Îți mai aduci aminte de locul acesta?).* I-a scris despre Mike și Okinawa și despre petrecerea pe care o vor organiza pentru el, cu dans și muzică, înghețată și tort. Când a terminat de scris, a lipit timbrul, a trecut adresa și a pus vederea în teancul „pentru poștă”, după care s-a întins în patul cel mare și gol și a deschis încetișor scrisoarea. *Misiunea începe mâine și, cum nu am voie să-ți pomenesc nimic despre ea în scris, poți fi sigură că-ți spun totul în gând, ca de obicei…*

S-a oprit, închizând ochii, încercând să-și domolească gândurile. Căznindu-se să prindă o aluzie… ceva. Orice, chiar și un singur cuvânt bâlbâit. S-a concentrat atât de tare, că a simțit cum îi tremură tot corpul din pricina efortului.

Dar nu a auzit decât zvâcnetul domol al pulsului său și adierea ritmică a răsuflării lui Cammy. Expirând și inspirând. Măsurând trecerea nopții.

VIII

TOKYO, JAPONIA

Noiembrie 1945

S-a trezit într-un întuneric cu margini colțuroase, care vibra atât de tare încât primul lui gând a fost că, fără îndoială, se trăgea asupra lor, poate că erau chiar loviți. Poate că tocmai se prăbușeau către o moarte explozivă, încununată de fum. Pe de-o parte, chiar se bucura de această posibilitate. Dar se părea că instinctul său covârșitor prefera supraviețuirea, căci, în timp ce se gândea: *Ce naiba! Poate că e mai bine așa!* Billy Reynolds își verifica centura de siguranță, aplecându-se în față și acoperindu-și capul cu mâinile, așa cum le arătase stewardesa aspră la decolare. Și-a închis ochii și a așteptat, cu pieptul lui firav apăsat pe genunchi, cu buzele uscate strânse într-o rugăciune tăcută – nu către Dumnezeu sau către zeița soarelui, nici către tatăl său sau către Daniel *(O, Doamne, Daniel!),* ci către Orice Altceva de care nu se înstrăinase, nu pângărise sau nu distrusese.

Apoi a simțit o mână pe umăr și-a auzit o voce de femeie care, la început, semăna surprinzător de mult cu cea a bătrânei lui profesoare de engleză de la liceul din New Hope. *Domnule! Domnule! Nu vă simțiți bine! Aveți nevoie de o pungă?* Și când și-a întins trupul și și-a ridicat capul clipind, a dat cu ochii nu de chipul ridat și cu ochelari al domnișoarei O'Leary, ci de privirile albastre ale stewardesei care o înlocuise pe cea aspră din Saipan. Pe ecusonul ei scria *Hannah Cortlandt* și avea obrajii rumeni ca merele și părul blond. Părea desprinsă dintr-o reclamă la Coca-Cola.

— Domnule? l-a strigat ea din nou.

Billy s-a frecat la ochi cu podul palmelor și a privit amețit în jur. Ceilalți pasageri – majoritatea proaspeți recruți ca și el – stăteau drepți în scaunele țepene, căptușite cu piele. Câțiva se uitau la el de-a dreptul curioși.

— Unde suntem? a întrebat tânărul.

În gură simțea un gust de lipici uscat, cu iz de piure acrit.

— Tocmai începem coborârea spre Tokyo. Am avut o mică turbulență. Vânturile din Golf, cred… Dar dumneavoastră se pare că ați dormit mai tot timpul.

— Zău?

Lui nu i se păruse că dormise. Simțise exact ce-i spusese creierul că era: o prăbușire rapidă spre un sfârșit binemeritat. Și-apoi, trecuse atât de mult timp de când nu mai dormise de-adevăratelea, că poate nici nu mai știa cum era.

— Nici nu e de mirare, domnule. Cu chestia asta așa tare, pe care o aveți aici!

Hannah Cortlandt și-a îndreptat mâna albă direct între picioarele lui. Billy s-a ferit speriat, până când și-a dat seama că ținta era sticla de whisky Four Roses pe care o ținea strâns între genunchi. Ea a ridicat-o în lumina piezișă ce străbătea prin ferestrele mici și pătrate, de parcă ar fi vrut să dovedească întregului avion că era goală.

— Vă simțiți mai bine acum, locotenente? a întrebat ea înțepată. Să vă mai aduc ceva până la aterizare?

— Nu cred că mai pot primi încă un whisky, a spus el glumind doar pe jumătate și, în timp ce ea își dădea peste cap ochii albaștri și strălucitori, i s-a strâns inima la gândul că va ateriza, în fine, la Tokyo.

Cu ajutorul băuturii, în ultimele treizeci de ore reușise să alunge această imagine. Când o să coboare din avion, îl vor aștepta cei de la poliția militară chiar acolo, pe pistă? Sau vor avea răbdare să ajungă la sediul central și să se năpustească asupra lui acolo, dinaintea colegilor săi recruți și a superiorilor și poate (Doamne ferește!) chiar a lui MacArthur însuși. Oricum, oare cât durează ca o telegramă să ajungă peste ocean, la diverși ofițeri care să acționeze la instrucțiunile cuprinse în ea? Mai mult de două zile? Sau chiar o săptămână? Da, o săptămână, cu siguranță. Așa că avea cel puțin o

săptămână…

Însoțitoarea de bord îl studia, cu vârful limbii ca un mugur rozaliu ivindu-i-se în colțul gurii. Ochii i s-au înmuiat, întâlnindu-i privirile.

— Să știți că și băiatul meu are părul roșcat. Are trei ani. Dar părul lui nu e chiar așa de roșu ca al dumneavoastră. Mai degrabă e blond-roșcat, ca o căpșună… dar oricum…

Billy a schițat un zâmbet înțepenit, răspunsul lui standard la astfel de comentarii, pe care le primea uneori și de șase ori pe săptămână. În toți cei douăzeci și doi de ani ai lui, un singur lucru a aflat cu certitudine: culoarea părului său îl făcea un fel de proprietate comună în toată lumea. Era ca un permis de intrare la un club exotic, dar și extrem de familiar totodată, în care puteau avea acces doar cei cu această genă înșelătoare. Dar, cum crescuse în Tokyo, culoarea părului său îl făcuse să se simtă mai degrabă ca un personaj principal de circ decât ca un membru al unui club. În Japonia, servitori, colegi de joacă, chiar și polițiști se opreau și-i mângâiau buclele nevenindu-le să creadă. Îl întrebau câți morcovi mâncase, dacă și sângele îi era portocaliu și (pe măsură ce înainta în vârstă) dacă părul avea aceeași culoare *peste tot.*

În clipa aceea însă, era clar că însoțitoarea de bord făcuse această remarcă în sens occidental, cu căldură: *Ei bine, ce special ești!* Dar în loc să-l liniștească, lucrul acesta nu a făcut decât să-i stârnească din nou durerea. O simțea cum îl năpădește, fierbinte și lichidă, în spatele ochilor.

— Vorbind serios acum, a spus el cu vocea răgușită, fără să-i pese prea tare, nu vi se întâmplă să aveți un Anacin sau altceva pentru durere? Și niște apă minerală sau chiar apă simplă?

— Știți, tehnic vorbind, nu mai avem voie să servim nimic înainte de aterizare, a spus ea, însă apoi a șovăit o clipă. Dar la drept vorbind sunteți cam verde… să văd ce pot face.

Și, în vreme ce ea înainta grăbită pe culoarul dintre scaune, el își stăpânea cu greu pornirea de a se ghemui disperat la loc. *Să le luăm pe rând,* și-a spus. *Poate că nu te-a reclamat încă. Poate chiar nu o s-o facă deloc…* Deși nu prea-i venea să creadă una ca asta. Sigur că Daniel îl va reclama. După privirea pe care-o avusese în ochi în urmă cu două zile, Billy era convins că o va face. Doamne! Dacă ar mai fi fost vreun ofițer treaz sâmbătă noaptea la ora trei, l-ar fi reclamat pe loc. N-ar mai fi ajuns până *aici.*

Și-a întors fața și și-a sprijinit-o de geamul rece al micului hublou. Norii erau groși și pluteau neobișnuit de jos; nu putea distinge încă ce se alesese de oraș. De cealaltă parte a geamului se adunaseră stropi de condens, care se rostogoleau către aripi, asemenea unor lacrimi frumos aliniate. *Nu plânge,* și-a spus el pentru a nu știu câta oară în viața lui. Și-apoi – pentru a zecea mia oară în ultimele zile – *Doamne, Isuse Christoase! Ce naiba o fi fost în capul meu?*

Răspunsul îl știa prea bine: nimic! Nu se gândise la nimic.

Îl întâlnise pe Daniel McNeil cu trei luni în urmă, în timpul programului de Securitate al Armatei, la Universitatea din Michigan. Era un program despre care aflase tatăl său de la o cunoștință de-a lui din Forțele Aeriene, pe când Billy era student în anul al doilea la Princeton. La vremea aceea recrutarea părea inevitabilă, iar Anton Reynolds se afla într-un punct foarte sensibil al situației sale financiare fluctuante.

— E o soluție, William, i-a spus el cu vocea ușor mai ridicată și vorbirea ceva mai rapidă, ceea ce, în cazul lui, putea fi considerat un semn de entuziasm. După pregătirea elementară și cursuri intensive de limbă, ai să fii admis ca ofițer de contrainformații. Așa cum am fost și eu în Elveția. Ți-ar plăcea așa ceva, nu?

Ce-ar fi, își amintea Billy că se gândise, *dacă aș zice „Nu”, pur și simplu. Știm amândoi că eu nu sunt nici pe departe ca tine și, în acest*

moment, nici nu am de gând să mă schimb.

Și nici nu știa dacă orașul în care crescuse mai exista sau nu. Judecând după titlurile ziarelor, cel puțin, se părea că acel univers blând, cu mireasmă de ceai, de arte și bune maniere trecuse printr-un odios proces chimic ce-l prefăcuse într-un bastion de isterie în masă și violență nesăbuită. Chiar după Pearl Harbour, rămăsese uimit de articolele care titrau: VIOLURILE JAPILOR, JAFURI ÎN NANKING; JAPII DECAPITEAZĂ FEMEI ȘI COPII ÎN BURMA; LA BATAAN, JAPII MĂRȘĂLUIESC CĂTRE MOARTE PRIZONIERII ALIAȚI. Și când chiar s-a pus problema, nici măcar nu mai era sigur că *dorea* să se întoarcă în această Japonie. Sau cel puțin nu înainte de terminarea războiului.

Totuși, ca de obicei, nu spusese nimic din toate acestea. Răspunsese ceea ce i se păruse a fi cel mai aproape de ce voia să audă tatăl lui:

— Sună bine, dar chiar crezi că o să mă vrea? Adică, am cam uitat limba.

— Ce glumă bună, i-a răspuns tata pe un ton în care nu era nici urmă de glumă. Doar ai crescut acolo. Și ei nu doresc să ia prea mulți japonezi expatriați din lagăre, acum că războiul e în toi. De fapt, mi s-a spus că au admis și oameni care nu au niciun fel de cunoștințe despre Japonia.

Păi, asta-i minunat, s-a gândit Billy, imaginându-și o clasă plină de zdrahoni de fotbaliști care beau bere Pabst și se întâlneau cu fete pe care le chema Bunny și care probabil își închipuiau că Japonia era o îmbinare de iad cu opereta *Mikado*[131].

În ciuda ezitărilor sale, s-a înscris chiar în aceeași săptămână și a trecut examenele de admitere fără nicio dificultate. După vacanța de

131 Operetă faimoasă de W.S. Gilbert și Arthur Sullivan, a cărei acțiune se petrece în Japonia. Premiera a avut loc la Teatrul Savoy din Londra, în 1885, spectacolul având 672 de reprezentații.

Crăciun de la Universitatea din Princeton a plecat la Ann Arbor, unde a început un curs care – în afara mizerabilei pregătiri de bază care a urmat – a fost cel mai serios program prin care a trecut vreodată. Făceau opt ore de limbă japoneză pe zi. În bibliotecă nu erau decât ziare și cărți în japoneză. Și erau obligați să vorbească limba permanent, chiar și în dormitor. Billy a descoperit că făcea parte dintr-un grup de vreo șase NIJ sau „Născuți în Japonia", fii de misionari, diplomați sau oameni de afaceri expatriați care, ca și el, fuseseră născuți sau crescuți parțial în Japonia. Asemenea lor, socotea că orele de limbă erau stimulative, dar la nivel elementar. Îi fusese dor de limba țării unde se născuse, de consoanele ei siflante și ritmurile sacadate. Iar când a început să învețe din nou literele *kanji* s-a simțit de parcă se reîntâlnea cu prieteni vechi, ceea ce era un sentiment bine-venit, deoarece se pare că la Michigan (ca și la Princeton sau la Liceul New Hope sau la St. John's din Tokyo) nu reușise să-și facă prea mulți prieteni.

Asta până la Daniel.

Billy se afla la Metzeger, un vechi restaurant german unde avea obiceiul să se ducă ori de câte ori primea bani de la părinți. Mânca o farfurie de Sauerbraten[132], atât de absorbit de *kanji*, încât nu a băgat de seamă când s-a ocupat masa de lângă el. Dar a băgat totuși de seamă halba brobonată de bere (belgiană, căci cea germană fusese interzisă de mult) care i-a apărut dinaintea caietului.

— Haide, mai fă o pauză, 'tenente, a răsunat o voce groasă.

O să-ți scrântești ochii!

Prima lui reacție a fost de enervare, așa cum i se întâmpla ori de câte ori i se adresa cineva necunoscut. *Dar nu vede că am treabă?* Însă când și-a ridicat privirile, sentimentul acela i s-a risipit într-o clipită, ca o bătaie de inimă. Sau, mai bine zis, mai multe bătăi de inimă,

132 Mâncare tradițională germană, constând în diverse feluri de carne marinată înainte de a fi preparată.

fiecare tot mai scurtă și mai dureroasă.

Căci îl țintuiau o pereche de ochi verzi cum nu mai văzuse vreodată. Nasul celui care îi vorbise era fin și ascuțit, părul ondulat și negru. Iar buzele neobișnuit de roșii. De fapt, dacă nu ar fi avut o gropiță în bărbie ca a lui Errol Flynn, tipul putea fi luat drept o fată destul de arătoasă. Dar adevărul (foarte ascuns, un adevăr întunecat și incriminator cu care Billy se împăcase cu greu) e că, dacă tipul ar fi fost o fată, Billy nu ar fi fost atât de impresionat. Sau speriat.

— Ce știi despre asta? a întrebat el, prudent, neîndrăznind să se clintească.

Tânărul – prim-locotenent, după epoleți – a zâmbit, dându-și la iveală dinții de un alb intens pe deasupra buzelor roșii.

— A… programul japonez, vrei să zici? a întrebat, arătând spre caietul lui Billy.

— Da, și tu?

— Germana. Pare să aibă mai multă noimă în decorul ăsta, a răspuns el, arătând spre cartea sa, care era primul volum din *Der Zauberberg*[133]. Cred că și tu te potrivești, așa că amândoi formăm două treimi ale Axei. *Sieg Heil*[134], a închinat el, ridicându-și halba.

Și, deși în cap i se porniseră semnalele de alarmă cunoscute, asemenea unor sirene tăcute, (*Nu-ți face una ca asta, nu te lăsa acum),* Billy s-a pomenit că răspunde provocării și ciocnește halba. *E doar un nou prieten,* s-a îmbărbătat el. *Atâta tot. Și numai Dumnezeu știe câtă nevoie am acum de un prieten.*

Și de bună seamă se mințea și de data aceasta.

Și în următoarele două luni, în puținele ceasuri când nu erau ocupați cu studiile, Billy Reynolds și Daniel McNeil își petreceau timpul aproape mereu împreună. Au văzut filmele *Îndoiala*[135] și

---

133 *Muntele vrăjit* de Thomas Mann.

134 Salut nazist.

Frankenstein contra Omului-Lup[136] așezați unul lângă altul, fără să se atingă, dar Billy a simțit totuși căldura piciorului lui Daniel prin pantaloni, încordându-și mușchiul coapsei atât de tare, până a făcut cârcei. Au cutreierat muzeul de artă de la Alumni Hall, Billy cu noul lui aparat de fotografiat Contax, dăruit de părinți, iar Daniel cu caietul de schițe în care reproducea nimfe grecești și zeități egiptene în formă de pisică. Odată Daniel i-a făcut o schiță de profil – o figură întunecată pe fundalul unui peisaj marin de Homer[137], în care nu părea nici stângaci și nici capricios, ci aproape chipeș. Billy ardea de dorința de a-i face și el fotografii lui Daniel, ca să aibă măcar o întruchipare, o formă chiar și miniaturală a bărbatului pe care dorea să-l atingă și să-l țină în brațe, fără să-l vadă nimeni. Dar i se părea oarecum prea intim, prea îndrăzneț, și până la urmă nu a avut curajul.

Au ascultat muzică de Satie, care era compozitorul preferat al lui Billy, și Brahms, care se întâmpla să fie favoritul lui Daniel. Vorbeau despre fotografie și pictură și se plimbau îndelung pe malul Huronului, fumând și azvârlind pietre în apă. În afara preocupărilor similare, au descoperit că mai aveau ceva în comun: amândoi își petrecuseră copilăria în ceea ce era acum teritoriu inamic (mama lui Daniel era bavareză prin naștere). Și mai aveau și tați neînțelegători.

— Și ce nu-i place tatălui tău? l-a întrebat Billy când a venit vorba despre asta. Fetele cu care te întâlnești?

Asta era una dintre întrebările presupus inocente pe care i le pusese de când se cunoscuseră. *Ai o prietenă? Citești mult Wilde? Îți place Rahmaninov?* toate pe un ton lejer, dar cu un scop bine ascuns.

---

135 *A Shadow of a Doubt,* thriller psihologic american, regizat de A. Hitchcock (1943).

136 *Frankenstein Meets Wolfman,* film horror (1943), cu Bella Lugosi.

137 Winslow Homer (1836-1910), unul dintre cei mai mari pictori americani ai secolului al XIX-lea.

Și i-a urmărit chipul lui Daniel în timp ce-i răspundea, să discearnă vreun indiciu – chiar și cea mai subtilă mișcare – despre înclinațiile sale tainice. Și în fiecare răspuns (*N-am găsit încă una potrivită. O, Doamne, e extraordinar de amuzant! Ei, nu prea mă dau în vânt după strasuri)* Billy a crezut cu nesăbuință că i se împlinise în fine speranța.

— Nu sunt un bărbat așa cum i-ar plăcea lui, i-a răspuns Daniel de data aceasta. El e mai degrabă bărbatul puternic, căruia îi place să se lupte, să înjure, n-a vărsat o lacrimă în viața lui.

— Adică tu plângi mai mult decât el? l-a întrebat Billy cu băgare de seamă.

El plânsese tot timpul în copilărie. Când au plecat din Japonia, a plâns două zile la rând, nu numai pentru că a trebuit să-l lase acolo pe Rassy, câinele lui, ci și pentru că își dădea seama că, oricât de ciudat și diferit se simțise la Tokyo, în Pennsylvania se va simți de sute de ori mai rău. Mama fusese foarte înțelegătoare: venea mereu în cabina lui cu ceaiuri fierbinți și batiste curate. Dar tatăl îi tratase durerea cu același amestec rece de uimire și dezgust cu care trata cele mai multe dintre așa-numitele „ciudățenii" ale fiului său. Acum însă, Daniel a râs doar.

— Ei, pe naiba, a spus el cu lejeritate, uneori plâng ca o fată.

— Și eu, a răspuns Billy, dându-și îngrozit seama că i se umpluseră din nou ochii de lacrimi, chiar dacă de data aceasta erau de ușurare.

Într-o altă seară discutau despre Japonia și Germania și, când goliseră deja aproape o sticlă de whisky Four Roses, Daniel s-a sprijinit de biblioteca lui înțesată. S-a răsucit către Billy și i-a spus, cu chipul lui angelic umbrit de o durere neprefăcută:

— Trebuie să-ți mărturisesc, Will, eu tot nu pricep. Ce naiba se poate întâmpla cu locurile astea? Când ceva sau cineva o ia razna, în loc să nu mai aibă nimic de-a face cu ei, o țară întreagă îi urmează

orbește?

Și-n clipa aceea Billy s-a gândit: *Te iubesc.* Pentru că și-a dat seama – pur și simplu – că acesta era adevărul.

Dar nu a spus nimic, bineînțeles că nu a putut. A ridicat din umeri și-a mai dat o dușcă pe gât.

— De unde naiba să știu eu, Dan?!

Și totuși, în momentele acelea, în ciuda comportamentului său distant și disimulat cu grijă, îi dădeau ghes imboldurile propriei sale conștiințe, care-i șopteau necontenit: *Ce faci? Ce naiba te-a apucat?* Pentru că știa de bună seamă – din alte legături dezastruoase din trecut și din întortochelile terifiante ale imaginației sale – către ce îl împingeau toate acestea. Se simțea ca și cum s-ar fi privit pe sine în piesa *Patimile,* știind prea bine că va sfârși crucificat pe crucea propriilor perversități.

Apoi războiul s-a terminat cu o sinucidere într-un buncăr și doi nori atomici uimitor de brutali. O vreme a domnit confuzia, dar în cele din urmă amândoi au primit câte o misiune, unul în Tokyoul învins și celălalt în Berlinul zdrobit. Billy a plecat primul și, în ultima noapte înainte de plecarea trenului (către San Francisco, de unde lua un Pan Am spre Alaska, Hawaii, Taiwan, Saipan și aparent către toate celelalte centre urbane din

Pacific, înainte de ajunge în Japonia), Daniel l-a invitat să bea un pahar de adio la restaurantul Metzger.

S-au așezat la masa lor obișnuită și au închinat pentru cele două treimi ale Axei, după cum le era obiceiul. Neștiind de noile lor misiuni, chelnerul a ridicat o sprânceană. Dar Daniel a râs și i-a spus:

— Ei, hai, nu fi așa de acru, puiule. Știm și noi că s-a terminat războiul. De fapt, băiatul ăsta pleacă mâine la To-ky-o, să lucreze cu Arthur MacArthur Mac*Arthur.*

Și la pomenirea celui de-al treilea Arthur a salutat militărește,

ceea ce a produs nu numai hohote de râs în jur, dar și o sticlă de Four Roses și două țigări de foi cubaneze din partea barmanului, în semn de apreciere pentru militarii care au câștigat războiul și porneau acum să câștige și pacea. Deși știa că nu se cuvine, Billy nu numai că a băut whiskyul cu Daniel, dar s-a și mutat de partea cealaltă a mesei ca să stea lângă el, pretextând că avea nevoie de mai multă lumină. Apoi a rămas acolo, cu picioarele apropiate de ale lui Daniel, fără să se atingă însă, cu mușchii tremurându-i de atâta încordare. Nările îi adulmecau mirosul briantinei, al respirației dulceag-piperate și al apei sale de colonie.

S-au întrecut apoi în pahare, pufăituri de țigară și glume tot mai prostești în japoneză și germană, cu limbile tot mai împleticite, până când încăperea a început să se învârtă cu ei și inima lui Billy să bată cu putere, nu atât din pricina băuturii, cât dintr-a roșeții molatece, copilărești ce se ivea pe gâtul alb și pe obrajii lui Daniel. Tare ar mai fi vrut să atingă acea pată micuță de culoare intensă, dar în momentul acela a avut destulă minte încât să se poată stăpâni.

Interpretându-i greșit privirea, Daniel i-a zâmbit larg, dezvelindu-și dinții albi, a pufăit din țigară și i-a spus:

— Hai, ’tenente, ce-o să-mi mai lipsească serile noastre la bere!

Și l-a plesnit cu palma peste umăr.

— Și mie la fel! a răspuns Billy, simțindu-și întreg trupul încordat de atingerea aceasta.

Cu mare băgare de seamă – cu inima zbătându-i-se atât de tare încât a crezut că-i va crăpa – și-a apăsat degetele pe mâinile albe, acoperite cu păr fin ale lui Daniel.

Și – asta a fost totul, aici s-a produs miracolul – Daniel nu s-a împotrivit. Iar în timp ce Billy clipea, ținându-și răsuflarea și numărând: *unu… doi… trei…* mâna caldă a prietenului său a rămas nemișcată, îndoită ușor pe cămașa scrobită, cu degetele abia apăsate… *cinci… șase… șapte…*

Și ce-a simțit Billy atunci nu poate fi numit decât exaltare, deși gândul că stăteau unul lângă altul, atingându-se, fără să se ferească, era atât de covârșitor, încât pentru o clipă toate i s-au învălmășit în cap. Billy și-a dus mâna la tâmplă, clipind, și doar atunci a simțit cum mâna caldă a lui Dan se ridica de pe mâna lui.

— Ce-i cu tine, măi? l-a întrebat Daniel trăgându-se înapoi. Arăți cam feștelit.

Se uita la Billy zâmbind cu înțeles, de parcă s-ar fi bucurat de vreo glumă, așa ca între băieți. *Și care chiar suntem așa?* s-a întrebat Billy, încercând să-și revină. Simțea cum speranța îl năpădește și-l încinge mult mai plăcut și mai periculos decât whiskyul. Și când s-a întors și s-a uitat din nou în ochii verzi și strălucitori ai lui Daniel, i s-a părut – chiar i s-a părut – că și Daniel simțea același lucru.

Nu te încrede! l-a îmboldit o voce mică ce veghea asupra lui. Dar, asemenea fluieratului unui tren ce se îndepărta tot mai tare către o destinație necunoscută, se auzea din ce în ce mai slab.

— Da, sunt un pic amețit, a recunoscut el, plecându-și capul.

Uitând pentru o clipă că fuma o țigară de foi și nu una obișnuită, a tras adânc fumul în piept. Apoi s-a încovoiat, tușind din răsputeri.

— Haide, măi omule! Ia-o încet! a râs Daniel, lovindu-l pe spate de câteva ori și întinzând mâna după un pahar cu apă. Billy a savurat și această senzație: lovitura zdravănă, caldă a mâinii prietenului său pe spate. Deopotrivă dureroasă, dar atât de îndelung așteptată.

— Cred că am nevoie de aer curat, a spus ei încordat, când și-a recăpătat vocea.

— Bună idee! Haide să luăm și asta.

Trăgându-i cu ochiul într-un fel care a făcut să-i tresalte inima lui Billy, Daniel a luat și sticla de whisky și-a ridicat-o într-un toast imaginar. Și, deși ultimul lucru de care avea el nevoie era și mai multă băutură, Billy a încuviințat din cap.

— Ești un geniu, McNeil-*san*, știi tu asta prea bine!

— Da, fir-ar să fie, *Herr* Reynolds.

Și-apoi, spre urnirea, groaza și bucuria lui Billy, Daniel l-a apucat cu mâna dreaptă de umăr și l-a îmbrățișat strâns. Și-așa au ieșit bălăngănindu-se în stradă, în uralele și aplauzele patriotice: *Bon voyage, băieți!*

Ajunși afară, s-au sprijinit nesiguri de zidul de cărămidă umezit de ploaie, aprinzându-și și împărțindu-și ultima țigară Lucky. Au tras câteva fumuri în tăcere, vălătucii albi de fum și aburii respirației amestecându-li-se în aerul rece de octombrie. Apoi Daniel l-a întrebat:

— Ești gata, frate?

Și-a mai luat o gură de băutură înainte de a-i da sticla lui Billy.

— Gata pentru ce?

Billy a acceptat sticla, gândindu-se la început că doar se va preface că bea, dar s-a răzgândit când și-a atins gura de sticlă și-a simțit-o caldă încă de la buzele care tocmai o atinseseră.

— Pentru Tokyo? Da!

Dar ceea ce credea cu adevărat în sinea lui era: *Nu.* Deoarece își dădea seama, pentru prima oară, nu numai că orașul copilăriei sale nu va mai fi același, dar și că Daniel – bărbatul de lângă el, pe care îl iubea – nu va fi nici el acolo.

Așa că a luat o gură de băutură, apoi încă una. Și, în mod straniu, părea că îl ajută să-și limpezească mintea, nu i-o întuneca și mai tare. Lumea nu se mai învârtea în jurul lui și, când și-a oprit privirea pe chipul lui Daniel, acesta s-a uitat drept în ochii lui. Și de data aceasta Billy nu și-a mai plecat ochii și nici nu și i-a mai ferit, cum făcea de obicei. S-a uitat țintă la el, deschis, fără nicio șovăială. Îi admira frumusețea, pielea palidă și nasul acvilin, buzele strălucitoare. Și încerca, doar din priviri, să facă și să păstreze în

minte fotografia pe care nu avusese destul curaj să i-o facă în toate aceste trei luni. Și Daniel îi întorcea privirile ațintite.

— La ce te uiți? l-a întrebat el în cele din urmă, fără indiferența sau suspiciunea sau umorul cu care l-ar fi tratat de obicei, serios de data aceasta, cu privirea ațintită în ochii lui.

Billy a înghițit în sec, simțind cum i se zbate pulsul în urechi.

— La tine.

— Ei nu? Și ce vezi?

— Văd…

Doamne, Isuse Christoase. Billy și-a umezit buzele.

Și-apoi, fără să-și dea seama ce face, fără să mai aibă timp să se gândească *măcar* la ce urma să facă, darămite să mai și prevină, s-a aplecat spre acel chip, spre ochii aceia verzi ca sticla și spre buzele roșii, dându-și totuși seama de schimbarea din privirea lui Daniel cu claritatea unui șofer care vede dinaintea ochilor cum se îndreaptă cu repeziciune spre o coliziune. Observând acel chip, cu părul negru îngrijit, cum se ferește șocat, în așa fel încât sărutul mic și nereușit al lui Billy a căzut nu pe buzele lui Daniel, ci pe obrazul lui nebărbierit, mirosind a Old Spice.

— Du-te dracului, Will, a exclamat Daniel pe un ton ce părea la început să exprime mai degrabă uimire decât groază.

A urmat o clipă de tăcere deplină și Billy – care abia mai respira – a îndrăznit să spere că poate avusese dreptate în cele din urmă. Apoi a văzut cum lui Daniel îi fug privirile spre stradă și i se bulbucă ochii. Când s-a uitat și el a văzut un cuplu în vârstă care se oprise din plimbarea de seară și se holba la ei.

Când s-a întors, a simțit că-l lovește ceva tare peste braț. Era Daniel, care îl împingea cu putere. Cu cealaltă mână se ținea de obraz, de parcă-l arsese cu fierul roșu.

— Dă-o dracului, Will, a strigat el din nou, pe un ton aspru.

— Dan… a început Billy, întinzând fără să vrea mâna spre el.

Dar Daniel l-a lovit și mai tare peste mână.

— Ia *mâna* de pe mine, a mârâit el, ce dracu, Will!?!

Billy a simțit un gol în stomac, de parcă s-ar fi prăbușit într-o prăpastie adâncă. *Vai, Doamne!* Apoi s-a sprijinit de zid, încercând să se facă mic de tot, să dispară chiar, simțindu-se năpădit de valuri de dispreț de sine.

— Îmi pare rău, Dan, a șoptit el.

Dar asta nu a făcut decât să-l înfurie și mai tare pe Daniel.

— Adică… ce dracu', a urmat el cu aceeași voce răgușită, în timp ce, în spatele lor, cei doi bătrânei se luau de mână și plecau iute de acolo. Asta vrei să-mi spui? Că-n tot acest timp tu ai fost *un poponar* jegos? *Un pervers*? Și că o să te trimită acolo – în blestemata aia de Japonie – ca să *ne reprezinți*?

Respira cu mare greutate acum. Roșeața care îl cucerise atât de dramatic pe Billy mai devreme îi cuprinsese întreaga față, făcându-l să arate înverșunat și grosolan dintr-odată. Buzele lui umede împrăștiau stropi de salivă în aer și ochii îi erau înroșiți de mânie. Priveliștea era suficientă nu numai să-i domolească pornirea lui Billy, dar și să-i provoace o senzație de vomă. Apoi de frică. Teama pe care o simțea acum era diferită, mai instinctivă decât cea resimțită mai devreme, nu pentru că își dezvăluise secretul (căci tocmai asta făcuse), ci că Daniel îl va lovi. Și, așa cum îi sublinia atât de des tatăl lui, Billy nu se pricepea să se bată. Chiar și după patru ani de *karate* la Yokohama.

— Fir-ai să fii de pervers, a continuat Daniel. Sodomia este un delict pedepsit de Curtea Marțială. Știai asta?

— Danny, a strigat Billy gândindu-se: *O, Doamne, îmi vine să vomit…*

— Să nu-mi mai spui pe nume. Să nu mai folosești numele meu niciodată. Pentru tine sunt de-acum doar locotenentul McNeil și fă bine să te ții dracului la distanță. Până mâine, cel puțin. Pentru că…

pentru că… știi ceva? Am să te spun! Ăsta e primul lucru pe care am să-l fac mâine-dimineață.

— Te rog, a șoptit Billy. Dan… adică domnule locotenent…

Dar Daniel se răsucise pe călcâie și se îndepărta împleticindu-se, lăsându-l pe Billy să se uite în urma lui, cu sticla de whisky într-o mână, simțind cum i se ridică în piept un val de greață. A rămas cu ochii rugători, pironiți la silueta care se îndepărta. Dar Daniel nu s-a întors. Nici măcar nu s-a mai oprit.

Ce dracu o fi fost în capul meu? se gândea Billy din nou acum, privindu-și colegii lui recruți. Căuta pe chipurile lor obosite și înspăimântate semne că ar fi aflat povestea nefericită a decăderii sale, a denunțării sale publice ca pervertit. Și dacă ar fi aflat-o, nu dădeau niciun semn în acest sens sau aveau o reacție atât de apropiată de lipsa lor obișnuită de interes față de el, că cele două situații erau practic identice.

— Poftiți, domnule!

Însoțitoarea de bord se întorsese cu o tavă pe care se aflau două pastile albe și o ceașcă roz de carton, de unică folosință, umplută cu apă sălcie.

— Mă îndoiesc să vă fie de prea mare folos, a urmat ea făcându-i matern cu ochiul, dar puteți lua măsuri mai serioase după ce aterizăm.

Billy a înghițit strâmbându-se cele două pastile, cu apa călâie, după care a mototolit ceașca în mână. S-a uitat apoi pe fereastră, dar, deși perdeaua de nori se risipise, avionul se înclina pe o parte și nu putea să vadă nimic afară. Și care ce o să vadă, se întreba el istovit, când o să se balanseze pe partea cealaltă? Poliția militară? Nu, încă nu. Dar orașul? Pentru prima dată l-a încercat un sentiment de teamă. Și dacă nu o să recunoască *nimic*i

Și dacă Curtis LeMay – cu ajutorul propriului său tată, care

construise clădirea în stil japonez unde se antrenaseră oamenii lui LeMay – răsese totul de pe fața pământului?

Nu-ți face griji, și-a spus cu amărăciune, *că tot n-ai să rămâi aici prea mult. N-are cum să te afecteze.*

Și totuși, peste douăzeci de minute, când stătea în ușa avionului cercetând din priviri ceea ce fusese cândva întinderea pașnică de iarbă a Clubului de Golf din Tokyo (un alt reper construit de tatăl său), Billy și-a dat seama că era de fapt foarte afectat. Că era, la drept vorbind, uimit din cale-afară. Căci ceea ce vedea nu era orizontul efervescent, cu suișuri și coborâșuri din amintirea lui, ci un câmp întins carbonizat, plin de schelete de clădiri goale, fără nimic altceva decât grămezi de moloz și cocioabe improvizate.

— Doamne Dumnezeule, a șoptit el prea îngrozit pentru a mai fi în stare să facă o primă fotografie, pentru care își pregătise noul său aparat Contax. Doamne Dumnezeule…

Părea că aterizase pe lună.

— Domnule, i s-a adresat Hannah Cortland, mai pot să vă fiu de folos cu ceva? Ați uitat ceva în cabină?

A aruncat o privire plină de înțeles peste umărul lui și, pentru o clipă stupefiantă, Billy și-a închipuit că afecțiunea maternă se încinsese dintr-odată și că se dădea la el. Apoi și-a dat seama că, de fapt, în urma lui mai erau alți opt ofițeri și că ea îi cerea pur și simplu să meargă mai departe.

— Nu, a răspuns el, ridicându-și sacul de pânză. Am luat tot.

Distrugerea era și mai evidentă în drum spre Pyle. Dispăruseră și străduțele pline de forfotă ale cartierului Shinjuku, și localurile cu fete de la etajele clădirilor. Nu mai erau nici barurile din Ginza, unde se agățau femei în schimbul unui pahar, și nici pantomimele deocheate din Asakusa, nici conacele aristocratice din Omotesando. Nu mai era nici urmă din mașinile curate și strălucitoare care, cu mai puțin de zece ani în urmă, îl duceau de colo-colo la întâlniri, la

club sau spectacole de teatru și lecții de caligrafie ori (timp de patru veri nefericite) la lecțiile de karate la care tatăl său îl forțase să se ducă pentru a mai căpăta vigoare.

Acum, stând în spatele camionului militar, nu vedea altceva decât carcasele arse ale autobuzelor și tramvaielor îngrămădite, ca schelete de dinozauri presărate într-un pustiu ciudat, preistoric. Vedea adolescente îmbrăcate în rochii ieftine, viu colorate, încălțate în pantofi cu toc înalt de plastic, vânzolindu-se pe aceleași străzi pe care umblau altădată în șosete până la genunchi și pantofi legați cu șireturi. Vedea copii murdari, care abia învățau să meargă – dar incapabili să se hrănească singuri – răscolind împreună cu câinii grămezile de gunoi în căutare de hrană. Văzând toate acestea, și-a spus că japonezii înșiși își atrăseseră această soartă, că înainte de a fi se întâmpla lor asta produseseră ei în alte părți moarte și o suferință la fel sau poate chiar mai mare. *Nu e crimă,* îi spusese tatăl său, *e război.*

Și Billy credea asta, desigur. Așa cum credea că războiul Americii fusese drept. Și dacă provocase distrugeri o făcuse ca să prevină distrugeri și mai mari.

Și totuși, uitându-se la peisajul acela pustiu – cu copiii tumefiați și adulții ce arătau ca niște sperietori de ciori –, vedea că nu intrau în ecuație. Murdăria, boala și molozul nu păreau a fi nici parte și nici consecință a vreunei acțiuni, nici crimă, nici pedeapsă. Era doar ce se putea vedea: o întindere pârjolită de distrugere și nimicnicie. Un sfârșit.

Închizându-și ochii, și-a amintit o discuție pe care o avusese la unul dintre cursurile lui din Michigan. Profesorul lor de limbă fusese înlocuit de un militar palid și slab, venit acolo (pretindea el) ca să-i „pună la curent” cu situația „prezentă” din Japonia. După ce le-a arătat niște diapozitive ale unor imagini șterse, luate de sus, a trecut în revistă o listă de șaizeci și șapte de orașe pe care Corpul

Aerian al Armatei SUA le bombardase în ultimele luni ale războiului – împreună cu procentul în care fusese distrus fiecare oraș. *Yokohama, cincizeci și opt la sută, Tokyo, cincizeci și unu la sută, Toyama, nouăzeci și nouă la sută, Nagoya, patruzeci la…* Și lista continua la nesfârșit.

— Doamne Isuse Christoase… a șoptit Billy, în timp ce instructorul a ieșit puțin afară să bea niște apă, secătuit de litania lui aprinsă.

Soldatul de lângă el – Colin Sânger, fiul unui misionar Fukuoka, student dat afară pentru legăturile sale cu Tinerii Marxiști de la Harvard – a pufnit:

— Să sperăm că omul a obținut măcar tot ce și-a dorit din chestia asta!

— Care om? a întrebat Billy, întorcându-se spre el.

Sânger s-a sprijinit de spătarul scaunului și și-a împreunat degetele.

— Cum care om? LeMay Rade-tot! Știi că toată chestia asta a fost făcută ca să convingă guvernul să finanțeze independența Forțelor Aeriene.

— *Ce?* a întrebat uimit Billy. Vorbești prostii, au făcut-o ca să scurteze războiul.

— Așa cum Blitzul[138] la Londra a scurtat războiul pentru Germania?

Sânger a ridicat o sprânceană.

— Să nu crezi una ca asta. Eu am auzit că armata era gata să închidă FAA cu totul – prea costisitoare, prea multe accidente. Și toți banii puteau merge, desigur, la armata propriu-zisă. Așa a vrut LeMay să-i demonstreze lui Truman că forțele aeriene sunt o putere

138 Campanie de bombardare susținută a 16 orașe din Marea Britanie de către Germania în cel de-al Doilea Război Mondial (7 sept. 1940-21 mai 1941).

militară redutabilă.

— Nu se poate una ca asta, a replicat Billy.

Colin îi aruncase o privire aproape plină de milă.

— E război, frate, orice e posibil!

Pe măsură ce camionul înainta pe ceea ce fusese 日比谷 通り în copilăria sa, iar acum se numea strada Hibiya, doar în limba engleză, Billy repeta cele două propoziții, comparându-le. *Nu e crimă, e război. E război. Orice e posibil.* S-a simțit năpădit de un val de panică inexplicabilă; de un sentiment că ar putea să-și deschidă ochii și să se pomenească brusc cuprins de flăcări. Dar când i-a deschis cu adevărat, totuși, a văzut trupul nemișcat al unei bătrâne în mijlocul drumului, cu o pisică chioară lingându-i o rană deschisă de pe frunte.

Până când a ajuns la cartierul general, nu mai dorea altceva decât să intre la adăpostul a ceva care să semene cu civilizația nepervertită. La o toaletă curată, de preferință de tip occidental. Dar până și Pyle i-a produs un șoc. Înainte de capitulare, clădirea fusese folosită ca bază de antrenament pentru Armata Imperială. Se zvonea că Douglas MacArthur o alesese să fie una dintre structurile care le-ar fi putut fi de folos învingătorilor, drept care bombardierele lui LeMay ar fi trebuit să o cruțe. Ceea ce Billy nu și-a dat seama era că el cunoștea acel edificiu impunător din timpurile când avusese altă destinație. Fusese Marele Teatru *Takarazuka* din Tokyo, unde juca trupa eminamente feminină de dansatoare și cântărețe de care el fusese cândva obsedat pentru scurt timp. În amintirea lui, era un palat aurit, îmbrăcat de sus și până jos în neon, cu afișe cu fotografii ale unor actrițe faimoase, machiate, coafate și costumate ca să arate asemenea unor prințese italiene și conți francezi. Acum arăta la fel de severă și ponosită ca oricare altă clădire care supraviețuise bombardamentului, singurul ornament fiind literele roșii care

formau numele ziaristului mort după care fusese botezată clădirea: ERNIE PYLE.

Ceilalți membri ai Detașamentului de Limbă și-au înșfăcat sacii de pânză și s-au îndreptat spre intrare. Dar Billy a rămas pe loc, întinzându-și gâtul să vadă mai bine, având senzația că mințile i-o iau razna. Simțea că ceva nu era în regulă, ceva nu se potrivea. Cu greu și-a dat seama ce anume: ori de câte ori se gândea la Tokyo, în ciuda a tot ce se petrecuse, el își închipuia orașul așa cum îl știuse dintotdeauna. Se gândea la orizontul limpede, încadrat de faldurile și crenelurile acoperișurilor în formă de scoică, împănate din loc în loc cu colțurile drepte ale unor clădiri în stil occidental. Cu străzile pline de veșminte foșnitoare și de ecoul păcănitului pantofilor de lemn, cu mirosurile tari și amestecate de *sencha*[139] tămâie și ceai.

Pe scurt, își închipuise că revenea acasă.

Ajuns înăuntru, și-a lăsat sacul de pânză la ceea ce-și amintea vag a fi fost garderoba teatrului și a luat-o în sus pe scări, în căutarea birourilor Serviciului Civil de Informații. Le-a spus numele, gradul militar și numărul de identitate și s-a așezat apoi cu mapa în mână, cu capul încă plesnindu-i de durere, în ciuda aspirinei luate în avion. Dar, la lumina gălbuie a becurilor bâzâitoare și în păcănitul docil al mașinilor de scris, panica a început să i se diminueze și și-a găsit o alinare stranie în completarea formularului cu întrebări obișnuite al Fișei Individuale a Agentului de Informații din Japonia Ocupată. Numele: *William Anton Reynolds.* Data nașterii: *25.05.1923.* Locul nașterii: *Tokyo, Japonia.* Cunoștințe: *limba și cultura japoneză, științe politice, limbași literatura franceză, arhitectura, fotografia (hobby)…*

— E cineva aici prim-locotenent William Reynolds?

Billy și-a ridicat privirile și-a văzut un căpitan cu o mapă în mână stând în pragul ușii.

139 Infuzie din frunze de ceai verde.

— Reynolds, a repetat omul. William Anton Reynolds?

Fir-ar să fie! s-a gândit el. S-a ridicat și a salutat.

— Da, să trăiți, aici sunt!

Căpitanul l-a cântărit dintr-o privire, strângându-și buzele subțiri.

— Soldat, Colonelul Matthews vrea să te vadă la el în birou. *Pronto!*

— Da, domnule.

Deci nu le-a trebuit o săptămână întreagă. Doar două zile. Cine-ar fi crezut că serviciile erau atât de al naibii de eficiente?

Billy și-a vârât mapa sub brațul care-i tremura și și-a croit drum printre ceilalți recruți, care-i zâmbeau cu înțeles.

— Te-arunci deja în apă, Reynolds? a chicotit cineva pe înfundate.

Dar Billy nici nu l-a auzit, preocupat doar unde să pună piciorul.

Și ce-o să le spun acum? se întreba el înnebunit. *Ce furioși o să fie…*

Se gândea, evident, la părinții lui. Dar se mai gândea și la palisadele pe care mărșăluiseră și alegaseră de zeci de ori în timpul antrenamentelor de rutină. Acoperite cu sârmă ghimpată, erau amenințarea care îi ținea pe soldați în rând. Dar ceea ce-l înspăimânta pe el cu adevărat erau sunetele pe care le auzea uneori venind din adâncul lor, urlete și țipete care trădau durere adevărată.

— Oare ce le-o face acolo? l-a întrebat el în cele din urmă pe un coleg de dormitor.

— La pârnaie? Poliția militară îi bate de scoate untul din ei, a răspuns el de parcă ar fi fost un lucru absolut normal.

— Face parte din pedeapsă?

— Da de unde! Asta e doar de distracție! a urmat el, făcându-i cu ochiul într-un fel destul de prietenos. Și pentru bulangii e și mai rău. Poți să-ți închipui.

Billy a încercat să-și alunge gândul acela îngrozitor din minte și

să se concentreze la cele dinainte. Ce naiba avea să le *spună*?

„Sodomie, domnule? Da de unde! E drept că mi-am pierdut echilibrul. Poate că am căzut puțin și peste locotenentul McNeil. Dar, să vedeți, domnule… cam băusem un pic…”

Și totuși, era poziția lui față de cuvântul lui Daniel. Și Daniel îi era superior în grad. Și ceea ce era mai rău era că cei doi bătrâni fuseseră martori. Ce-ar fi ca Daniel să fi reușit să dea de ei? în cazul acesta, cel mai bine ar fi fost să recunoască drept: „Da, domnule, e adevărat. Sunt un pervers și un nenorocit. Nu știu de ce sunt așa, dar aș dori să îmi cer scuze pentru orice problemă aș fi putut cauza”.

Au intrat în biroul colonelului, o încăpere mare, fără ferestre, care într-o altă existență fusese o cabină a dansatoarelor *Takarazuka,* deși Billy nu-și dădea seama cum de făcuse o astfel de legătură. Apoi și-a amintit afișele cu spectacolele baletului *Takarazuka.* Mai bine de un an le colecționase cu pasiune și fiecare cuprindea schița detaliată a sălilor de repetiții și a cabinelor (cu atenția specific japoneză pentru detalii).

Billy nu avea habar cum arătase încăperea atunci, dar era evident că fusese complet schimbată. Pereții fuseseră zugrăviți în gri, culoare militărească deosebit de apăsătoare, iar pe ei atârnau portretul lui Truman și o mulțime de diplome și medalii.

În mijlocul tuturor acestora se afla Colonelul Rory Matthews, la un birou uriaș de stejar care aparținuse probabil unui ofițer japonez la fel de important, de pe vremea când fusese acolo Armata Imperială.

— Locotenentul Reynolds, domnule, a anunțat căpitanul, pe un ton ce suna mai degrabă a scuză.

— Aaa, bine. Mulțumesc, căpitane. Poți să pleci.

Căpitanul a ieșit. Lui Billy îi era nesuferit deja, dar i-a părut rău să-l vadă plecat. Brusc s-a simțit foarte singur.

— Prim-locotenent William Reynolds, domnule! s-a prezentat, salutând.

— Pe loc repaus, locotenent Reynolds, i-a spus colonelul. Stai jos.

Printr-o mișcare a mâinii cu inel i-a făcut semn spre un scaun căptușit cu piele roasă. Era un bărbat masiv, îmbujorat, cu țeasta rasă și cu o cămașă călcată impecabil. La prima vedere arăta cam ca Daddy Warbrucks[140].

— Am auzit o mulțime de lucruri despre dumneata, a început Matthews, în timp ce Billy se așeza pe scaun. Am toată tărășenia aici.

Vorbind, bătea ușor cu degetele o scrisoare groasă deschisă în fața lui pe birou, iar prima reacție a lui Billy a fost să se chircească. S-a uitat la plicul alb, cu șirul de trei ștampile de poștă aeriană și s-a gândit: *Stai așa! Să fi venit cu poșta?* Căci evident, lucrurile nu se legau deloc. Presupunând că Daniel își înaintase plângerea luni dis-de-dimineață, nu avea cum să fi ajuns acolo înaintea lui Billy.

— Domnule? a început el răgușit, neîndrăznind să spere.

— Tatăl dumitale, a urmat Matthews, după cum bine știi, a lucrat pentru Forțele Aeriene cu câțiva ani în urmă. A colaborat cu colonelul Jamison, care se-ntâmplă să-mi fie prieten.

Și a bătut din nou scrisoarea ușor, iar Billy a simțit că pică de pe scaun de ușurare.

— Am auzit ceva despre asta, domnule, a spus el, dându-și prea târziu seama că nu ar fi trebuit să știe nimic despre proiectul de la Dugway.

Din fericire, Matthews nu a observat, ori poate nu i-a păsat de această încălcare a regulilor de securitate.

— De fapt, a continuat el, cred că colonelul Jamison i-a vorbit tatălui dumitale despre programul nostru de aici. Așa că mi-a cerut

140 Oliver Daddy Warbrucks, personaj din faimosul serial de benzi desenate *Little Orphan Annie*, publicat zilnic de *New York Daily News.*

să am grijă de dumneata, fiule.

Fiule! Billy simțea că îl înțeapă ochii. Nu-și mai aducea aminte de când nu-i mai spusese cineva așa. Nici măcar tatăl său.

— Vă mulțumesc, domnule!

Matthew a ridicat scrisoarea din nou, frunzărind-o până a ajuns la o altă pagină.

— Mi se spune și că ai fost printre cei mai buni studenți de la Ann Arbor. E adevărat?

— Așa se spune, domnule!

— Și vorbești curent limba japilor!

Billy a încuviințat din cap, deși ura cuvântul acela. Unul dintre lucrurile care îl impresionaseră la Daniel de la început (în afară, desigur, de frumusețea lui blestemată) a fost faptul că era atent să nu folosească astfel de vorbe.

Îi numea pe nemți nemți și pe japonezi japonezi. Și pe negri îi numea negri.

— E o chestiune de respect, a răspuns el ridicând din umeri, atunci când Billy a remarcat asta.

Deși respectul lui Daniel avea și el limitele lui… *Și-n tot acest timp ai fost un poponar jegos? Un pervers?*

— Asta mi se pare destul de impresionant, a continuat Matthews.

— Ei bine, să vă spun drept, domnule, eu am crescut aici.

— Adevărat, ciudat, dar adevărat.

Matthews și-a ridicat brațele încordându-și mușchii, apoi a întins mâna dreaptă spre o cutie netedă de lemn de pe colțul biroului. A ridicat capacul și i-a arătat lui Billy ce era înăuntru.

— Havane. Nimic mai bun. E nevoie de puțin verde pe-aici, aș spune! a zis el, făcând cu ochiul.

Billy a privit nefericit la tubul cu bentiță aurie, simțind mâna lui Daniel plesnindu-i spatele.

— Nu, vă mulțumesc, a răspuns el încet. Eu… nu prea fumez

țigări de foi… Vă deranjează dacă fumez o țigară, totuși?

— Te rog.

Billy și-a scos pachetul de Lucky din buzunarul de la piept. Și-a aprins o țigară în timp ce colonelul pufăia din mahorca lui.

Și-au stat așa, într-o tăcere prietenoasă, învăluită de fum, până când Matthews a întrebat:

— Și… îți place că te-ai întors?

Billy și-a dres vocea.

— Păi, am ajuns doar de câteva ore. Se pare că foarte multe… hmm… s-au schimbat.

Colonelul și-a strâmbat buzele.

— Asta e un mod elegant de a spune. Adevărul e că am bombardat orașul ăsta de l-am făcut praf. Am omorât peste o sută de mii de civili în mai puțin de patru ore. Am făcut praf mai mult de jumătate din capitală. Și jumătatea care a rămas este supraaglomerată, măcinată de boli, gata să moară de foame. Ah… și plină de șobolani.

Neștiind cum ar trebui să reacționeze la așa ceva – cu o tăcere respectuoasă? Cu aplauze? – Billy a dat ușor din cap. Văzuse de bună seamă aceste date statistice, atât în rapoartele de contraspionaj care îi fuseseră furnizate, cât și în puținele relatări din ziare, după ce Forțele Aeriene Armate își lansaseră campania distrugătoare. Deși nu se așteptase nici pe departe la așa ceva… Și-a clătinat trist capul.

— Pe scurt, ăsta nu e un locșor călduț, așa cum au primit colegi de-ai dumitale la Paris, să zicem. Orașul e o epavă blestemată și avem de lucru mai mult decât putem duce. Ca să fiu cinstit, ar trebui să spun că avem nevoie disperată de ajutor. Dar nu sunt mulți care să vorbească limba japilor. Așa că o să ai ceva de lucru!

A pufăit din nou din țigară și s-a uitat gânditor la Billy.

— Dar în semn de recunoștință pentru treaba excelentă pe care a făcut-o tatăl dumitale pentru noi, am să-ți dau una dintre misiunile

mai ușoare. Să înțeleg că știi să traduci destul de bine, nu?

— Destul de bine, a răspuns el, modest, căci fusese cel mai bun din clasă.

— Bine. Atunci am să te pun să faci transcripții – interviuri, mărturii, chestii de-astea. Vei face parte din grupul de presă și relații publice. Ei se ocupă de notele în limba japoneză și de scrisorile pe care le primește aici generalul MacArthur. O să lucrezi și cu specialistul nostru în mediile de comunicare, căpitanul Frank Tuttledge, la aprobarea articolelor noi care urmează să apară în presă et cetera.

Billy s-a încruntat.

— Înainte să apară în presă, domnule?

Colonelul a înclinat scurt din cap.

— Corect. Nu facem caz de asta, evident – cu toată libertatea de exprimare și alte d'astea –, dar ținem în frâu ziarele acum la fel de mult cum o făcea și Tojo[141]. Nimic nu se publică Iară aprobarea SCAP[142]. Și nu se aprobă nimic care să atingă – chiar și indirect – orice temă considerată „contrară obiectivelor ocupației", a zâmbit el larg. Asta e un citat, bagă de seamă.

— Și care ar fi temele…

— O să primești lista. Dar cuprinde orice ar fi negativ la adresa GI[143]. Nu e de mirare, băieții noștri au întrecut câteodată măsura la

---

141 Hideki Tojo, general al Armatei Imperiale Japoneze, prim-ministru al Japoniei în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, responsabil pentru atacul de la Pearl Harbour. După război a fost arestat și condamnat la moarte pentru crime de război.

142 SCAP (Supreme Commander for the Allied Powers), Comandantul Suprem al Puterilor Aliate, titlul generalului Douglas MacArthur în timpul ocupației Japoniei de către Forțele Aliate.

143 GI (Government Issue), termen militar folosit în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, referitor la armata americană (militari,

petreceri. Și, în primele noastre săptămâni aici, poate au cam sărit peste cal.

— În ce sens, domnule?

Colonelul a ridicat din umeri.

— Le-au luat jucăriile. Au sărutat niște fete. Un ziar a publicat știrea prostească despre treisprezece mii de violuri în Kanagawa, numai în primele zece zile. Nu-i nevoie să-ți spun că astfel de reportaje iresponsabile trebuie evitate. La fel, majoritatea știrilor despre Hirohito și Grasu'[144].

Billy a ridicat o sprânceană.

— Ziarele nu pot scrie despre bombele atomice?

Ziarele americane fuseseră pline de știri despre Hiroshima și Nagasaki – cu descrieri grafice și explicații științifice care mai mult încurcau decât lămureau ce se întâmplase în cele două orașe. După unele articole, nu mai rămăsese aproape nimic din ele – o idee care îi producea greață, chiar dacă creierul lui uimit refuza să o proceseze. Nici până în clipa de față nu putuse să înțeleagă nimic.

Matthews își scutura capul lui mare.

— Pentru moment, acest subiect e pe lista neagră. Șeful crede că ar produce neliniște și nemulțumire. Și nu vrem asta acum, la începutul jocului.

Și a dispărut din nou după hârtii, singura dovadă că era încă acolo fiind norul de fum acru, în timp ce Billy încerca să înțeleagă ceea ce auzise.

N-au mai rămas prea mulți care să vorbească limba japilor? repeta el în gând, nevenindu-i să creadă. *Dar cei șaizeci și ceva de milioane de cetățeni japonezi care erau în viață când am plecat noi?*

Apoi și-a amintit de țigară, cam târziu, căci, pe când o ducea din

---

echipament ș.a.).

144 Fat Boy (Man), Grasul, nume de cod pentru bomba atomică americană de la Nagasaki din 9 august 1945.

nou la gură, primii centimetri erau deja scrum. Și, spre groaza lui, vârful i s-a desprins și-a plutit ușor, împrăștiindu-se pe covorul crem. Din fericire, Matthews avea încă nasul în dosar, așa că Billy a acoperit scrumul cu piciorul.

— Dar, pot să vă întreb, domnule, ce se întâmplă dacă totuși ne scapă vreun articol? Știre de ultimă oră sau ceva asemănător?

— Dacă nu ne place, se retrage ziarul. Fiecare ediție. Se dă la topit și se aruncă, pe loc, iar ziarele trebuie să refacă întreg tirajul lor blestemat. Ceea ce-i costă ochii din cap, de bună seamă. Și nici unii nu-și pot permite asta. Ultima dată când s-a întâmplat, ziarul cu pricina aproape că a dat faliment. Dumnezeu știe cum se descurcau oamenii ăștia înaintea noastră, a urmat el, clătinând din cap și stingându-și țigara. În orice caz, acum au învățat și ei să se controleze singuri. Totuși trebuie să-i citim cu mare atenție. Dacă se întâmplă să-ți scape ceva *ție*, suporți consecințele. Influența mea nu e nelimitată. Înțelegi?

Billy a încuviințat din cap, uitând pe moment că nu va apuca să rămână acolo suficient de mult pentru a suporta orice fel de consecințe. Sau cel puțin nu pe cele la care se referea colonelul. Pentru prima dată a simțit un oarecare regret. Fără să vrea, chiar îi plăcea omul acela. Și, în mod surprinzător, simțea că și el îl plăcea – că Matthews nu știa și nici nu-i păsa dacă lui îi plăceau fetele sau băieții sau afurisitele de vaci, ci îl respecta pentru abilitățile sale. Și dacă așa stăteau lucrurile, atunci era o relație cu totul diferită de cea pe care o avusese cu ceilalți ofițeri în anul de când se înrolase. Ce păcat că nu va apuca să o ducă mai departe.

— Așa că asta e! a încheiat Matthews. Trebuie să mă pregătesc pentru întâlnirea de la ora cinci, așa că îmi iau rămas-bun. Dar dacă ai nevoie de ceva cât timp te aranjezi, nu ezita să-mi spui.

— De fapt, ar fi ceva, domnule. Noi avem o casă în provincie – în prefectura Nagano, la Karuizawa. Înțeleg că mulți dintre străinii

care nu au plecat înainte de începerea războiului au fost trimiși acolo, ca într-un fel de exil, și că armata japoneză i-a cazat în diferite case pe care le-au rechiziționat în acest scop. Tata e un pic îngrijorat și m-a rugat să-mi iau o zi liberă să mă duc să văd ce s-a întâmplat acolo. Să văd dacă a suferit vreo stricăciune.

— Și ai nevoie de un permis.

— Cu cât mai repede, cu atât mai bine, dacă nu vă cer prea mult. *Cât mai sunt pe-aici.* Doar o singură noapte mi-ar fi de ajuns.

Matthews s-a ridicat, adunându-și scrisorile și rapoartele la loc în dosarul de pe birou.

— Ce-ar fi să începi lucrul mâine și să-ți iei liber tot sfârșitul de săptămână începând de vineri?

— E grozav, a spus Billy ridicându-se și el. Vă mulțumesc, domnule!

— Nu ai pentru ce, a conchis colonelul salutându-l scurt. Să fii aici la opt. Ești liber.

Billy a salutat și a făcut câțiva pași spre ușă, străduindu-se să nu se gândească la faptul că data viitoare când va intra în acest birou va fi probabil ca să-și ia ordinul de plecare.

Întors la Nippon Ysen Kaisha (o altă clădire special cruțată pentru ei), Billy s-a prăbușit în pat, trist, cu ochii ațintiți în tavanul cenușiu. Nu se știe din ce pricină i se repartizase cea mai bună cameră de pe etaj. Era singura cameră cu un pat, avea nu una, ci două ferestre, și un birou vechi, frumos de stejar despre care și-a închipuit că trebuie să îi fi aparținut vreunui conducător de rang înalt al vreunei companii. Simplu noroc? Sau colonelul mai trăsese niște sfori pentru el? Ei bine, noroc sau favoritism, era prea târziu, ca de obicei.

Mai mult, ca să se pedepsească singur, și-a imaginat cum își va fixa ceasul deșteptător și se va trezi în fiecare dimineață. Cum va alerga la duș cu trusa lui de cosmetice în mână. Cum își va decora

noptiera și pereții albi, aspri, poate punându-și lângă pat fotografiile lui preferate, afișul cu Bette Davis lângă fereastră și vechile măști No și gravurile pe lemn pe pereții din față. Le avea pe toate cu el, chiar acolo, în sacul de pânză. Dar, după cum stăteau lucrurile, nu era sigur dacă merita să-și despacheteze hainele.

În cele din urmă, a despachetat totuși câte ceva. Doar lenjeria și șosetele. Și a simțit o oarecare alinare. Și-a agățat *yukata* de ușă, și-a stivuit cărțile și revistele pe noptieră. Și-a atârnat aparatul de fotografiat de un cui vopsit înfipt în perete. Apoi s-a prăbușit pe pat cu volumul ponosit *Finnegans Wake*[145] pe care fusese prea beat în avion ca să-l citească. Nu citise nici trei pagini când pleoapele amenințau să i se închidă din nou, iar el le-a lăsat, cu un sentiment de plăcere hedonistă. Și totuși, când a auzit bătaia în ușă, a sărit în picioare înainte de a se trezi pe de-a-ntregul, cu sufletul la gură și cu un singur gând răsucindu-i-se în minte: *Măcar la pârnaie o să am parte de somn.*

Dar când a deschis ușa, nu era poliția militară, ci trei recruți de pe palierul lui.

— Salut, Reynolds, i-a spus unul dintre ei, un evreu cu părul creț din New Jersey, de care Billy își aducea aminte vag din avion, fiindcă stătuseră împreună la coadă la toaletă, ne-am întâlnit în avion. Sunt Frank Rosen, nu-ți mai duci aminte?

— A, da!

— Umblă vorba că tu ești noul favorit al lui Matthews, i-a spus Rosen zâmbind larg.

— Cine a zis?

— Știe toată lumea, a spus și Marcus Sato, un *nissei* pe care Billy îl cunoscuse cândva la Michigan. Frumoasă cameră, a fluierat el admirativ. Ia zi, nu vrei să vii să petreci cu noi? Mergem la Clubul

145 Roman de James Joyce.

American. Se zice că sunt ceva dame grozave printre secretare. *Dacă* cumva te interesează.

Cineva a chicotit. Era un sunet cu care Billy se obișnuise de acum, deși nu-și dădea seama dacă asta însemna că știau secretul lui. Nu că ar fi fost prea multe de știut. Tânjeli rușinoase, ascunse în timpul zilei și reînviate pe furiș noaptea. O scurtă și euforică explorare când a dormit o dată la un coleg din clasa a șaptea care nu a mai vrut să știe de Billy după aceea. Și noaptea aceea posacă de la Princeton, când a nimerit într-un loc numit Barcy, unde un bărbat mai în vârstă i-a dat să bea whisky și i-a arătat fotografii cu nepoții lui. Apoi l-a dus pe o alee din spatele barului. Tipul duhnea a gin și suc de roșii. Avea o aluniță în vârful capului chel, care arăta precum harta Floridei în timp ce se mișca în sus și-n jos. Tot ce-și mai amintea era că durase îngrozitor de mult și că nu a știut cum să fugă de-acolo mai iute când s-a terminat.

Și apoi, desigur, a fost Daniel. *Daniel, ah, Doamne…*

Tocmai când dădea să le spună să se ducă naibii, și-a aruncat ochii spre pat. Îl vedea acolo, așteptându-l. Cu perna subțire, albă, cu pătura de armată, ce nu poate fi descrisă. Cu cartea lui Joyce nedeschisă așezată pe ea. Gândul că acest tablou singuratic putea fi ultima sa imagine despre Tokyo i-a încordat gâtul.

Spre surprinderea lui, s-a întors spre ei și a ridicat din umeri.

— Sigur că da! Adică, ce? Haideți, ce naiba!

Clubul American se afla în ceea ce fusese cândva Shibuya-*ku*, în partea de vest a Tokyoului, dar se numea acum Washington Heights, cu un steag al SUA nou-nouț pe acoperiș, ca să arate cui aparține. Zărindu-l din aleea de la intrare în formă de potcoavă, Billy s-a pomenit închipuindu-și clădirea scundă și întinsă care fusese cândva un club japonez de domni, rechiziționată de Armata Imperială Japoneză și transformată în școală de ofițeri. Apoi a fost

oferită învingătorilor, care și-au instalat acolo iute camere de recreere, un bar și sală de dans.

În holul cel mare, chelneri japonezi îmbrăcați cu veste se furișau tăcuți, purtând pe sus tăvi cu băuturi și scrumiere. Un grup de muzicieni șleampeți, de parcă atunci ar fi aterizat de la Las Vegas, interpretau muzică de estradă pe-o scenă. În afară de chelneri și Marcus Sato, toți ceilalți păreau a fi albi. Și în afară de câteva femei ciufulite înșirate în dreptul barului, toți ceilalți păreau a fi bărbați.

Femeile erau, desigur, secretarele SCAP – sau „sex-atarele", cum le numeau tovarășii lui – în legătură cu care noii săi colegi își făceau atâtea speranțe. Billy privea amuzându-se cum locotenenții Sato și Rosen se năpusteau între ele, comandând de băut și ochindu-și țintele cu paharele pline în mâini. Dar au fost refuzați de toate, unul după altul, chiar înainte de a încheia prezentările. *Banzai*, s-a gândit Billy și a zâmbit pentru prima dată după ceea ce i se părea a fi fost un milion de ani.

— Ei, bine, a spus el când Rosen s-a întors la masa lor, dezamăgit. Cel puțin nu te-a fiert prea tare.

— Să te văd râzând, a ripostat Rosen, zâmbind cu înțeles, când o să capeți *tu* numărul de telefon al uneia.

Și când Billy i-a răspuns: „Nu-ți face speranțe, eu nu am prea mare succes la femei!", s-au auzit hohote de râs.

Dorind să păstreze amintirea momentului, a făcut câteva fotografii prostești de grup, apoi una cu barmanul care dădea foc unei bucăți de portocală. Le-a fotografiat și pe sex-atarele care făceau grimase de groază la vederea flăcării și apoi pe o altă femeie albă, mai în vârstă, îmbrăcată într-o jachetă *happi*[146] și cu piepteni de gheișă în păr. A luat în vizor unul dintre cuplurile de la masa de

146 Jachetă scurtă, subțire, de bumbac cu mâneci asemănătoare chimonourilor, de obicei de culoare albastră, cu câte un simbol sau imagine pe spate, care se poartă la sărbători.

alături, care se ținea de mână murmurându-și drăgălășenii îngrețoșător de dulci, dar s-a răzgândit când discuția lor s-a transformat într-o ceartă nedeslușită despre fidelitate.

Când și-a îndreptat din nou atenția către paharul său, a văzut cu mirare că era aproape gol deja. În același timp, un tânăr cu pielea netedă a răsărit ca din pământ lângă el, asemenea unui spiriduș.

— Terminat? a întrebat el. Bă-u-tu-lă alta pentru GI?

— Mulțumesc, a răspuns Billy în japoneză. O să iau una dintr-alea. Cu două felii de lămâie și un cub de gheață. *Onegai*[147].

Chelnerul s-a luminat la față.

— Vorbiți bine japoneza, a spus el părând sincer emoționat.

— Mulțumesc, am crescut aici.

— Ce interesant! a răspuns japonezul, fixându-l cu și mai mult interes cu ochii lui apoși. Unde ați locuit?

— În Ayoma, mai tot anul. *Nichome.* Știi chioșcul ăla mare de poliție la colțul străzii Azabu?

Chelnerul a zâmbit larg, dându-și la iveală dinții săi lustruiți, dintre care cei doi din față erau drăgălaș de strâmbi.

— Ce ciudat! a exclamat el, am lucrat chiar acolo… înainte de…

Billy aștepta, curios să afle cum își petrecuse timpul în război omul acesta cu chipul blând. Dar chelnerul a fluturat doar din mână, alungând gândul așa cum ar fi făcut cu orice alt subiect neplăcut și ușor nelalocul lui.

— Ați mâncat vreodată la Harimoto Fruits Parlor? l-a întrebat el în schimb.

— În fiecare miercuri, după școală, a chicotit Billy.

— Aha, a exclamat chelnerul, plesnindu-și încântat palmele. Atunci probabil că v-am servit chiar eu. Deși nu-mi amintesc să fi servit pe nimeni cu o culoare de păr atât de interesantă. Sunt *sigur*

---

147 Te rog (în japoneză, în original).

că mi-aș fi amintit.

Și-apoi i-a zâmbit într-un fel care i-a făcut inima să-i tresalte – mai întâi de uimire, apoi de groază. *Nu pica în plasă, nu te înveți minte niciodată, tâmpitule!*

Și-a îngăduit totuși să-și ridice din nou aparatul de fotografiat.

— Ce zici? a început el prudent. Te superi dacă îți fac o poză?

Chelnerul a devenit bănuitor pe loc.

— Dar de ce? Sunteți de la poliția militară?

— Nu, nu, nicidecum, s-a grăbit el să-l liniștească. Doar că-mi place să fac fotografii.

Chelnerul a aruncat o privire îngrijorată către barman, dar acesta era ocupat să le uimească pe sex-atare cu tehnica lui de aprindere a portocalelor.

— Bine, atunci! a spus el.

Și s-a aranjat într-o poziție de poză, zâmbind și ținându-și tava mândru în sus. După care a făcut o plecăciune și a mulțumit.

— Frumos aparat, a adăugat omul. E Contax? Am avut și eu un Fuji… înainte.

După care s-a îndreptat grăbit spre bar, lăsându-l pe Billy să-și înlocuiască obiectivul și să se întrebe de ce oare toată lumea de aici își împărțea viața în două etape clare: *înainte* și *după.*

Când chelnerul s-a întors cu ginul tonic al lui Billy, a pus paharul pe un șervețel pe care scrisese un nume și o adresă.

— Ce e asta? a întrebat Billy, precaut.

Omul a făcut semn spre nasul său.

— Asta, a spus el, sunt eu. Tanaka Jiro. Și aici locuiesc. Aș vrea să văd și eu fotografia, poate când o developați.

Și a zâmbit în așa fel încât l-a uimit pe Billy. De data asta însă, era sigur că nu se înșelase.

A mai luat o sorbitură din pahar, ca să-și ascundă tulburarea. Băutura era amară și acrișoară și reconfortantă. *E bine înapoi aici?* s-a

întrebat el, tatonând ideea. Și, spre uimirea lui, chiar era. Cel puțin pentru moment.

Așa că i-a zâmbit lui Jiro și i-a răspuns: „Desigur”, apoi i-a dat un bacșiș gras, deși știa că în țara aceea nu era necesar. Și a băgat șervețelul în buzunar. Și chiar dacă știa prea bine că nu se va duce acolo – chiar dacă prin vreo minune ar fi rămas în locul acela suficient de mult –, gândul că îl avea în buzunar îi producea o senzație de căldură. *Ei, ce părere ai,* se gândea el, *uite că Billy a căpătat numărul cuiva până la urmă!*

El avusese, de bună seamă, mai mult noroc decât ceilalți tovarăși traducători, care, destul de iute, l-au urmat dezamăgiți pe Rosen înapoi la masa lor. Se părea că sex-atarele SCAP nu s-au lăsat prea mult impresionate de talentele lor lingvistice, căci oricum țintеau mult mai sus decât la recruții cu grade inferioare de la Contraspionaj. Până pe la orele unsprezece, se cuplaseră fiecare cu cel puțin un ofițer, iar cea mai puțin urâtă dintre ele avea în jurul ei chiar trei. Sato, Billy și Rosen tocmai se gândeau să pună capăt distracției și să plece, când s-a apropiat de ei un prim-locotenent înalt – pe care Sato îl cunoștea de undeva –, urmat de un secund spălăcit. Billy nu a înțeles numele blondului, dar cel înalt s-a recomandat Deșiratu', sau Piciorongu' sau poate Strâmbu' (poreclele de garnizoană nu-l impresionau prea tare). Când ceilalți băieți s-au plâns de oferta slabă de cuceriri, el s-a oferit să-i ducă într-un loc mai acătării.

— Unde adică? a întrebat Sato.

— La Clubul American.

— Păi nu suntem la Clubul American? a întrebat Billy.

— Asta nu-i nimic, a spus Strâmbu. Nu face doi bani. Haideți!

— De fapt, i-a lămurit el pe drumul hurducat către destinația lor, e un bordel.

— Grozav, a exclamat Billy morocănos.

— E unul de calitate, totuși, s-a băgat în vorbă și blondul. Nu are faima celor de la Paramount sau la Paradise, e mai degrabă un fel de casă de gheișe, după cum se spune.

Dar când au ajuns la destinație, Billy a ghicit dintr-o privire că nu era nici pe departe așa. El știa prea bine cum arăta o adevărată *ochaya*[148], căci trecea zilnic pe lângă una în drumul său spre școală. Clădirea aceea fusese un loc de o eleganță discretă, cu portaluri arcuite și frontoane argintii.

Spre deosebire de ceea ce știa el, „Clubul American” ocupa parterul unui fost cămin de fabrică, asemănător cu ceea ce construise tatăl lui ca poligon de încercare pentru ca Forțele Armate Aeriene să aibă unde-și arunca bombele. Intrarea era împodobită cu beteală și desene de mână, dar chiar și de la distanță l-a frapat pe Billy ca fiind tristă și ponosită. Ușa de la intrare abia se mai ținea în balamale, de parcă ar fi fost beată și ea, iar sunetele ce răzbăteau dinăuntru nu erau deloc rafinate: insulte răcnite, glume bălmăjite, râsete amestecate de femeie, asurzitoare și ritmice. De undeva se auzea un pian care zornăia fals o melodie sincopată, creând aspectul suprarealist al unui bar de văcari.

Îngrozit, dar și curios, Billy a rămas în urma celorlalți ca să facă niște fotografii. Tocmai se pregătea să facă o a treia poză, când un deget mare și roșu i-a acoperit obiectivul.

— Pentru Dumnezeu, Archie! Intri, sau ieși?

Billy a lăsat aparatul de fotografiat în jos. În fața lui stătea Strâmbu, întinzându-i un prezervativ împachetat în staniol, având pe chip o expresie ce dovedea că făcuse asta de mai multe ori.

— Billy mă cheamă, i-a reamintit apoi, arătând spre prezervativ: Nu, mulțumesc.

— Ce, nicio pizdă? Te păstrezi pentru cineva anume?

---

148 Casă de ceai; loc unde clienții sunt serviți de gheișe (în japoneză, în original).

— E vreo problemă? a întrebat Billy, simțind cum se roșește tot.

— A, nu-i nimic, niciun fel de problemă.

Strâmbu i-a aruncat o privire tovarășului său spălăcit și Billy s-a străduit cu greu să nu se înroșească și mai tare.

— Haide înăuntru, Morcoveață, a urmat Strâmbu, avem niște mama-M «aici care-o să te mănânce de viu când o să-ți vadă părul ăla.

În mintea sa, Billy și-a închipuit o fotografie cu el răsucindu-se pe călcâie și plecând de acolo. Dar, cum se întâmplă cel mai adesea, imaginația și realitatea nu coincid. În timp ce în mintea lui, Billy se vedea întorcându-se mulțumit în camera lui și la *Finnegans Wake,* ochii îl văd cum își înșurubează capacul pe obiectiv, pune ascultător piciorul drept înainte, urmat de stângul. Îl văd pe Strâmbu' și pe tovarășul lui spălăcit cum îl privesc zâmbind, de parcă ar fi un erou de război revenit la vatră. Văd și ușa care abia surâde cum se deschide larg ca un rânjet.

Înăuntru a mai refuzat un prezervativ oferit de ușierul cu foarte multe tatuaje. Așezat incomod pe o canapeluță galbenă, pătată, a privit de jur-împrejurul încăperii întunecate. Mirosea a gin trezit și a pește uscat, a parfum prost și a ojă de unghii, dar asta nu i-a repugnat atât de tare. Ba chiar îi reamintea de camera obscură – cu lichidele sale care se clătinau tăcute și cu imaginile ce se întrupau ca prin farmec –, unul dintre puținele locuri unde se simțea „normal" și în siguranță.

Pe măsură ce ochii i se obișnuiau cu întunericul, a văzut că Sato, Rosen și ceilalți fuseseră deja luați în primire de niște japoneze slăbănoage. Strâmbu se afla pe o canapea împreună cu o femeie ce părea mai vârstnică, îmbrăcată în *kimono*, iar cei doi bărbați care veniseră până acolo cu ei, în Ford, se făcuseră nevăzuți. Când a întrebat de ei, Strâmbu i-a adus la cunoștință că fuseseră deja poftiți

în camerele de „hocus-pocus” din spate. Singurul american rămas era un ofițer al Poliției Militare, beat mort, care se sprijinea de pian și bea whisky Suntory dintr-o ceașcă de *sake* caraghios de mică. Arăta suficient de torpilat ca să-ți dai seama că făcea asta de mult timp.

Când s-a schimbat muzica și-a luat și Billy ochii de la polițistul beat și-a privit spre micuțul pianist zdrențăros. Din spate părea a fi un băiat slăbuț, de cel mult doisprezece-treisprezece ani, ceea ce l-a surprins. Acum că se auzea mult mai bine, muzica l-a mirat.

— *Mesurashii*[149]*, naa!*

Cuvântul i-a atins umed urechea, stârnindu-i un fior care s-a transformat în tremur în clipa când s-a întors. Fata care se strecurase lângă el avea o față aproape perfect rotundă, încadrată de un păr negru, atât de creț de parcă ar fi fost negresă. Billy mai văzuse pe stradă și alte fete *pan-pan*[150] cu aceeași înfățișare: *kanibaru sutayiru*, le numise spălăcitul ăla, „stil canibal”, adică.

— E OK să atingi? a întrebat ea, întinzând șovăitoare un deget către părul lui.

— Da, poți să mă atingi, i-a răspuns el în japoneză, dar o să te coste zece *yeni.*

A văzut cum i se dilată ochii dați cu fard și rămâne cu gura căscată. Apoi, așa cum se aștepta, a slobozit un țipăt:

— *Eeeeh? Usu!* Minți! Cum de vorbești așa de bine?

— Am crescut aici.

— *Eeeeh?* Minți.

— Ba nu, e adevărat, a spus el. Tatăl meu a construit o mulțime de clădiri în Tokyo.

---

149 Neobișnuit (în japoneză, în original).

150 Prostituate japoneze semiprofesioniste, la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial (diferite de gheișele tradiționale), care se îmbrăcau în stil occidental ca să atragă militarii americani.

— *Uso!* a chiuit ea, sprijinindu-se bucuroasă de el. Ce clădiri?

— Cred că Owen Elevator Building e ultima, a spus Billy, dându-se ușurel la o parte. Și Hotelul Imperial a fost prima.

— *Teikoku Hoteru? Uso!* Minți!

De mult nu mai stătuse de vorbă cu o tânără japoneză beată. Uitase cât de enervant putea fi.

— *Hontoo da*[151], a spus el, retrăgându-se puțin de lângă coapsa ei. Avea ciorapii căzuți, de culoare maronie, cu ochiurile duse în mai multe locuri. Capătul firelor duse erau cârpite cu pete mari de ojă roșie, care arătau asemenea unor puncte sângerii deasupra literei i.

— Ce-aveți de băut pe-aici? a întrebat el.

— Avem *furutsu kakuteru*[152] proaspeții, a anunțat ea veselă. Douăzeci de yeni. Haide, cinșpe pentru tine.

— Reducerea e doar pentru mine?

— Da, dacă mă lași să pun mâna pe părul tău.

A întins din nou un deget și i-a mângâiat o buclă ce-i cădea pe frunte – cu mare băgare de seamă. De parcă ar fi putut să dispară dacă o atingea. Nu se știe din ce pricină, lui Billy i s-a părut că ar fi fost posibil.

— Mănânci mulți morcovi?

— Da, eu și cu Rita Hayworth nu mâncăm decât morcovi. Ce fructe sunt în cocktail?

— Depinde ce găsește barmanul în oraș.

— Și alcoolul?

— Nu știu, a ridicat ea din umeri.

— Aha… a exclamat el, gândindu-se: „Ia mai las-o dracului!”

În timpul pregătirii fuseseră avertizați că, din cauza lipsei de băuturi alcoolice potabile, multe localuri serveau o băutură otrăvitoare numită *Kasutori:* o combinație letală de apă cu alcool

151 Așa e (în japoneză, în original).

152 Cocktail de fructe (în japoneză, în original).

metilic pe seama căreia medicii puseseră moartea a patru militari și orbirea altuia chiar în prima săptămână de ocupație.

— Cred că o să beau doar o bere, a spus el, în sticlă, *onegai.*

Fata s-a răsucit pe scaun.

— *Biru i-pon,* a strigat către barman, năruindu-i speranțele că se va duce să i-o aducă chiar ea.

Femeia s-a tras și mai aproape de el și i-a luat mâna.

— *Ano nee,* Roș-*do-san.*

— Billy, *da,* i-a tăiat-o el.

— Doamne, dar e prea greu de spus: *Biiii-riii.*

I-a strâns palma. Avea unghiile de culori diferite: roz, roșii, roz mai închis. Când s-a uitat mai bine, și-a dat seama că, asemenea ciorapilor ei, fuseseră vopsite de mai multe ori, fiecare ciobitură scoțând la iveală culoarea stratului de dedesubt. Asta l-a făcut să se gândească la femeile din epoca lui Sei Shonagon, care se îmbrăcau cu mai multe *kimono*-uri de culori strălucitoare, unul peste altul.

— Cum te cheamă? a întrebat-o, în timp ce barmanul le punea pe masă o bere Asahi la temperatura camerei și un suc de portocale ornat cu ceva ce arăta ca o frunză de varză.

Billy a întins iute mâna după bere, mai mult ca să scape de mâna ei decât din pricina setei.

— Ia ghicește, a spus fata răsfățându-se.

— A… Tomiko.

Ea a scuturat din cap.

— Fumi.

Altă scuturare din cap.

— Hirohito.

— *Uso,* a chicotit ea, plesnindu-l peste braț. Ce rău ești!

— Mă dau bătut.

Ea a arătat spre nas, așa cum fac japonezii.

— Eu sunt Sarah.

— *Sara?*.

Cuvântul însemna farfurie în japoneză.

— Adică, aia din care se mănâncă?

— Nu, *baka,* Sarah ca Bernhart-*san!*

— Aha…

Billy a mai luat o gură zdravănă de bere, dorindu-și să nu-l mai atingă așa.

— Și ele sunt Betty, Joanne, Shirley, a urmat ea, arătându-le cu degetul pe celelalte fete. Și aia, a continuat ea arătând spre matroana îmbrăcată în *kimono,* e Koko. Ea e *mama-san.*

— Neobișnuite nume pentru niște japoneze!

— A, acum suntem toate americance, a răspuns ea veselă. Ca Billy și *Leg-su* și John *Su-mi-su,* ăla de acolo, a arătat ea din nou cu degetul spre polițistul de lângă pian, căruia i se împăienjeniseră privirile de-a binelea.

— John Smith? Așa-l cheamă?

Ea a dat veselă din cap.

— E general-maior.

Asta l-a făcut să zâmbească de-adevăratelea pentru a doua oară în noaptea aceea.

— Ei, i-a spus el fetei, nu pare prea fericit. N-ar fi bine să te duci să-l mai înveselești?

— Am încercat, dar a spus că a venit aici să bea de unul singur. Nu-i așa că e trist?

— Ba da, a încuviințat Billy, deși i se părea de-a dreptul divin.

Pianistul slăbănog a început *I Get a Kick Out of you*[153] pe un ton ca de bocet. Sarah Bernhardt și-a așezat picioarele groase unul peste altul.

— *Sore de ne*, Roș*-do-sari!* Ce alte clădiri a mai făcut tatăl tău aici?

---

153 Cântec interpretat de Cole Porter.

— Mă cheamă Billy, a repetat el, cred că mai mult ambasade.

— *Uso!* Care?

— Franceză, a început el să numere, engleză, canadiană, belgiană. Oare mai sunt în picioare, știi cumva?

Ea și-a strâns buzele, gândindu-se.

— *Saa,* ambasada franceză mai e încă, așa cred, cea engleză… Distrusă, cred?

— Dar a Manciuriei? a întrebat el luând încă o dușcă, bucuros de senzația de amețeală pe care o simțea în cap.

— E? *Manshu?* Asta unde era?

— Lângă ambasada Chinei, cred, a răspuns el realizând din nou absurditatea, căci nu se mai gândise la asta de câțiva ani.

— Hmmm… nu știu.

Și a mai luat o sorbitură delicată din băutura ei. Nasul și j

obrajii începuseră să i se înroșească și și-a amintit din nou: umbra aceea nenorocită de roșu la care râvnise atât de tare (erau doar câteva zile de atunci?) pe când îi năpădea gâtul alb al lui Daniel.

— Dar… *saa*! a urmat ea la fel de veselă. Sunt sigură că Yoshi-*chan* știe. Taică-său a lucrat pe continent.

— Yoshi-*chan*?

— Da.

Ultimul lucru de care avea nevoie era să vorbească și cu altă fată. Dar până s-o poată opri, Sarah începuse să facă semne cu mâna și să strige:

— *Chotto*[154]*… Yoshi-chan!*

La început nu a răspuns nimeni. Dar apoi muzica s-a oprit și el și-a dat seama că fata făcea semne către băiatul care cânta la pian care, când s-a întors, s-a dovedit că nu era băiat, cum crezuse el, ci o tânără foarte slabă. Avea părul răvășit și scurt și nu era deloc

---

154 Stai puțin (în japoneză, în original).

machiată. Când a vorbit, vocea-i era gravă și răgușită și, spre deosebire de celelalte femei, nu făcea niciun efort să și-o subțieze.

— *Nani?*

— Ambasada manciuriană? a strigat Sarah, deși nu mai era nevoie. Unde era?

Pianista se uita atentă la Billy cu ochii ei uriași, întunecați. El a mai luat o dușcă de bere și a privit-o la rândul său, descoperind că avea pometi ca ai lui Hepburn și sprâncene groase, aproape bărbătești. Și totuși, pe chipul ei nu arătau bărbătești deloc. Arătau chiar… frumoase. Ea *era* frumoasă. De fapt, era singura fată cu adevărat frumoasă pe care o văzuse acolo.

Te cunosc, s-a gândit el simțind cum respirația i se împiedică de osul uscat din gât.

— Cum ziceai că o cheamă?

— Pe ea? Yoshi și-atât.

Yoshi, Yoshi, nu-și amintea de nicio Yoshi. Și, având în vedere diferența de vârstă dintre ei, trebuie că era destul de mică atunci când fusese el acolo… *Și totuși.*

— *Yoshi-chan*, striga Sarah, ambasada!

— Care ambasadă?

— *Manciuriană,* proasto! N-a lucrat taică-tău acolo?

— El lucrează *în* Manciuria! a răspuns fata cu o pronunție perfectă și suficientă maturitate încât să-l determine pe Billy să reconsidere vârsta pe care i-o dăduse: să fi avut cincisprezece, poate șaisprezece ani.

— Dar eu nu știu unde e ambasada manciuriană.

— *Uso,* a pufnit Sarah, dar de data aceasta cuvântul nu mai avea nicio conotație de cochetărie. Dacă taică-tău a lucrat în Manciuria, cum să nu știi unde e ambasada?

— Mi-a scos el actele, așa că eu n-a trebuit să merg acolo niciodată.

Yoshi a căscat, fără să se sinchisească să-și ducă mâna la gură. Avea dinții mici și albi, perfect aliniați. *O știu, o cunosc sigur,* se tot gândea el.

— Atunci n-ai decât să cânți mai departe, i-a spus Sarah Bernhardt supărată. Dar ceva mai vesel de data asta, dacă nu te deranjează *cumva,* a urmat ea, înclinându-se în glumă. Mu'-țiu-mesc.

Yoshi a încuviințat timid din cap și și-a închis o clipă ochii. Avea gene lungi, ca de girafa. Billy a rămas cu ochii la ea, hipnotizat și uimit, pe când fata s-a pornit într-un arpegiu gâlgâitor, urmat de o altă melodie ușor dulce, ușor discordantă, pe care nu o mai auzise niciodată.

Yoshi, s-a gândit el din nou, *Yoshi? Yoshiko?* De ce naiba i se părea atât de cunoscută? Poate din pricina părului. Cu părul scurt și trăsăturile colțuroase, semăna puțin cu o artistă *Takarazuka* ce juca personaje masculine, după care tânjise el când era mic. Oare cum o chema? Yukiki… și mai cum? Să fi fost Ono?

Lângă el, Bernhadt a regurgitat delicat a dispreț.

— Vrei să-ți spun un secret? a întrebat ea conspirativ.

— Nu neapărat.

Fata s-a aplecat spre el, plină de sine.

— Se zice că maică-sa era *spioană.*

În minte i s-a întrupat o imagine licăritoare a lui Mata Hari (plină de bijuterii, șerpuitoare, împușcată).

— Ce fel de spioană?

— Spioană a dușmanilor.

— Care dușmani?

— Englezii. Și acum le e frică să scape de ea, pentru că englezii, adică *voi,* ați câștigat, a urmat ea cu o fluturare vagă a mâinii, care i-a amintit de felul cum îi spusese chelnerul Jiro „înainte".

Începuse să vadă gestul acesta ca pe un semn universal de a te

debarasa de ceva: o fluturare neputincioasă, vagă, un substitut al *războiului.*

— Stai așa. Deci noi am câștigat și… nu înțeleg nimic.

— *Baka nee!* a exclamat ea, lovindu-l peste genunchi. Pentru că *mama* ei a fost *spioană.* Și ea a învățat de la maică-sa. Nu înțelegi?

Nu-și putea lua gândul de la fata de la pian.

— Cum ziceai că o cheamă? a întrebat, deși ea nu-i spusese niciun nume.

— Păi… nu cred că-mi mai amintesc, a ridicat ea din umeri, devenind brusc prudentă.

— N-are și un nume american?

— Nu și l-a câștigat încă.

— Și ce-ar fi trebuit să facă să-l câștige? a întrebat el, iar ea i-a răspuns ceva despre „muncă", dar Billy nu a auzit toată fraza, pentru că privea cu atenție spatele firav al fetei, felul cum omoplații i se depărtau ușurel și i se adunau la loc din nou, ca niște cioturi delicate de aripi ascunse.

Ea trecuse din nou la Satie și Billy a recunoscut *Gymnopedia nr. 3.* O ascultase împreună cu Daniel chiar săptămâna trecută. „E ceva atât de trist și totuși… atât de… deplin la Satie", spusese Daniel atunci. „De parcă… de parcă…"

Și așa cum se întâmpla adesea, Billy i-a completat gândul: „De parcă ar compune ceva despre tristețe, dar care exprimă nu numai durere, ci și frumusețe. De parcă ar atinge locul în care durerea se întrepătrunde cu frumusețea."

Asta nu era ceva ce i-ar fi putut împărtăși oricui fără să se simtă ca un pederast sfios. Dar cu Daniel era altfel, și parcă pentru a dovedi că așa era, Dan îi aruncase un zâmbet mic, trist și drăgălaș. „Așa e, îi spusese el călduros. Ai nimerit-o perfect."

Sarah Bernhardt se proptise cu toată greutatea pe el, dându-i senzația stânjenitoare că nu ar fi putut să se mai miște fără să o

răstoarne. Așa cum Rasputin, bătrânul lui câine, obișnuia să se lipească de el când voia să fie băgat în seamă. Diferența era doar că pe câine îi plăcea să-l mângâie.

— Așa, Roș-*do-san,* a început să gângurească Sarah, iar el și-a dat imediat seama unde voia să ajungă. Aceasta era întotdeauna partea pe care o ura cel mai mult, deși nu fusese nevoit niciodată să o abordeze în limba japoneză.

— Am o cămăruță foarte comodă și retrasă dincolo, a urmat ea în șoaptă.

— Uite ce e, a început el dregându-și vocea. Cred că ești foarte drăguță, dar eu n-am venit aici pentru asta.

Ea i-a mângâiat urechea, neînțelegând.

— Adică pentru ce?

— Ca să… înțelegi… fac *asta*! a spus Billy, arătând stângaci către perdeaua de mărgele (un simbol pentru *împreunare*), privind-o cum încerca să-i deslușească spusele, jignită de ceea ce începea să înțeleagă.

— Nu mă placi, a spus ea îmbufnată. Crezi că sunt urâtă.

— Nu, nici pomeneală, a mințit el, simțindu-se năpădit de ură față de sine și de ea, văzând-o cum se schimbă la față.

Privirile li s-au încrucișat și în ochii ei întunecați i s-a părut că vede aceeași sclipire pe care o văzuse în ochii lui Strâmbu' când refuzase prezervativul. Dar pentru ea venise ca o ușurare, totuși.

— Îmi pare foarte rău, a spus Sarah politicos și, spre marea lui groază, buza de jos a început să-i tremure.

Te rog să nu plângi, și-a spus el în gând.

Din fericire nu a început să plângă. S-a înclinat doar înțepată, după care s-a retras ofuscată în partea cealaltă a încăperii. Billy o privea cum se îndepărtează, uitându-se la părul ei încrețit și la rochia urâtă, la picioarele ei groase târșite înapoi spre bar. Ce picioare tipic *japoneze,* s-a pomenit el gândind. Picioare care păreau

groase și neatrăgătoare, chiar dacă posesoarea lor nu era deloc grasă. *Picioare de ridichie* le numeau prietenii lui japonezi. *Picioare de pian* le numise unul dintre colegii lui de cămin de la New York.

Pentru numele lui Dumnezeu, și-a spus el, *nu fi nesimțit. Mai las-o-n pace!*

A făcut semn că mai vrea o bere, s-a sprijinit pe spătarul scaunului, și-a scos pachetul de țigări Lucky și și-a aprins una. Se întreba în sinea lui dacă ar fi existat vreo modalitate de a pleca fără să atragă atenția și mai tare. De fapt, în momentul acela mai erau doar trei americani în încăpere: generalul-maior John Smith, locotenentul blond-spălăcit al cărui nume nici nu-l știa și Strâmbu. Generalul-maior părea să fi adormit, cu unul dintre picioarele sale lungi arcuit pe o bancă, iar cu celălalt bălăngănind pe podea. Spălăcitul stătea la bar, întors cu spatele spre restul încăperii. Iar Strâmbu' – care o ținea acum în brațe de-a binelea pe *Koko-san* – părea preocupat doar să-i deschidă *kimono*-ul, în timp ce ea îl plesnea peste mâini și chicotea prostește.

Sub privirile lui Billy, Sarah Bernardt s-a furișat spre cei doi și le-a șoptit ceva ce a făcut-o pe matroană să-i piară zâmbetul. I-a aruncat lui Billy o privire aspră, apoi s-a întors și a șuierat ceva în urechea păroasă a americanului. Acesta a ridicat o sprânceană și a privit leneș în jur, după care a tras-o și pe Sarah Bernardt în poala lui. Încolăcindu-și brațul dolofan în jurul gâtului lui, prostituata i-a aruncat lui Billy o privire acră. Iar el nu avea de ce s-o învinuiască.

Ferindu-și ochii, Billy și-a mai aprins o țigară de la cea pe care tocmai o termina și s-a gândit din nou că era cazul să plece. Și ce-ar fi fost dacă fugea pur și simplu? Să o ia pe lângă bar, să iasă pe ușă și s-o pornească prin noaptea și așa zădărnicită, până o să-și găsească drumul înapoi către patul, cărțile și tainele lui discrete? Dar orașul nu mai avea nici măcar jumătate din semnele de orientare știute de el. Ar fi fost posibil să rătăcească de colo-colo, până dădea de careva

de la poliția militară care să-l încondeieze. Sau de vreun veteran mânios care să încerce să-i taie beregata.

Așa că a rămas la locul lui, luându-și Contax-ul în brațe și ștergându-i o pată de pe lentilă. Apoi a încercat să-și fotografieze propriile picioare, așezându-le mai întâi ca pe niște gheare de porumbel, apoi în poziția întâi de balet. Apoi, văzând în cadru o altă pereche de vârfuri de pantofi negri, și-a ridicat privirile.

Blondul spălăcit plecase de la bar și se afla în fața lui, cu o bere în mână, pe care i-o oferea zâmbind degajat:

— Cred că ai comandat asta.

— Așa e, a răspuns Billy, ușor iritat.

Nu prea avea chef de tovărășie, dar a acceptat sticla, iar blondul s-a așezat chiar pe scaunul unde Sarah Bernardt stătuse bosumflată.

— Să înțeleg că nu-ți plac fetele noastre sau… ce?

Billy și-a ridicat uimit o sprânceană.

— Să înțeleg că muncești aici sau… ce?

— *Touché!*[155] a exclamat locotenentul zâmbind strâmb. Singura muncă pe care o fac e dincolo de perdeaua asta, a urmat el, arătând cu capul în spate. Acum aștept să se elibereze Lola – una dintre preferatele mele. Și văzând că și tu aștepți, m-am gândit să-ți dau o mână de ajutor. Sunt Mike Richards, s-a prezentat el, întinzând mâna.

— Billy Reynolds, a răspuns Billy, străduindu-se să zâmbească. Încântat de cunoștință.

Ce naiba mai voia și ăsta? își închipuia că nu același lucru pe care îl voise băiatul ăla, Jiro. Mike Richards nu părea a fi dintr-aceia.

— Lucrezi la contraspionaj cu Strâmbu? l-a întrebat.

— Îhm.

— Și ce faci acolo?

---

155 Exact (în franceză, în original).

— În cea mai mare parte a timpului încerc să descopăr criminali de război pentru judecată.

— Sună… interesant, a spus Billy, deși, de fapt, suna îngrozitor de deprimant.

— Tu ești la traduceri? l-a întrebat Richards, oferindu-i o țigară.

Billy a încuviințat din cap (căci cel puțin în momentul acela așa era).

— De unde ești?

— De aici, cred. Părinții mei trăiesc acum lângă Philly. Dar tu?

— Din fundul statului New York.

— Am auzit că e frumos pe-acolo.

Mike Richards a ridicat din umeri.

— Nu-i rău.

Îl privea pe Billy cu atenție, cu ochii lui spălăciți atât de concentrați încât îl făcea să se simtă stânjenit.

— Am auzit că lucrezi acolo cu mahării cei mari, a început el. Cu colonelul Matthew și poate chiar cu MacArthur însuși.

— Cam așa e planul, a răspuns Billy, deși el nu auzise nimic despre MacArthur.

— Atunci trebuie să fii al naibii de bun, a urmat Richards, mângâindu-și bărbia fără urmă de barbă și aruncând o privire în jur, de parcă s-ar fi ferit să nu-l audă cineva. Aș putea să-ți cer un serviciu?

— Ce fel de serviciu? l-a întrebat Billy, devenind brusc atent.

Știa că în Tokyo înflorea acum piața neagră și că o mulțime de soldați o foloseau ca să-și rotunjească soldele. Acesta era ultimul lucru de care avea nevoie. Era și așa destul de încurcat.

— Nu te teme. Nu e nimic ilegal sau altceva de genul ăsta, l-a asigurat Mike, aplecându-se spre el. Doar… să fii atent la ce-ți trece pe dinaintea ochilor pe o temă anume.

Genunchiul drept a început să i se bâțâie într-un ritm rapid, dar

bine ținut sub control.

— Pe ce temă?

— Prizonieri de război. Mai ales cei din nordul Chinei. Am auzit că toate documentele recuperate ale Armatei Imperiale Japoneze au fost trimise la divizia ta înainte de a ajunge la noi.

— Este posibil, a spus Billy, încercând să-și dea seama unde voia să ajungă. Deși o mulțime de documente militare și guvernamentale au fost arse înainte ca ei să se predea.

Mike Richards a încuviințat din cap.

— Dar… poate e vreo șansă. Dacă auzi ceva de prizonierii americani…

Era evident că se străduia să pară degajat, dar se vedea clar că vorbea despre ceva ce îl preocupa foarte mult.

— E cineva anume pe care-l cauți?

Richards și-a terminat berea și s-a șters la gură cu mâneca.

— Îți mai aduci aminte de raidurile Doolittle? a întrebat el. Prin ’42?

Billy a dat din cap, sigur că își amintea. Doolittle și echipa lui stârniseră prima scânteie de speranță adevărată în zilele acelea cumplite de după atacul de la Oahu.

— Doolittle a și primit Medalia de Onoare pentru asta, nu?

— Da, și piloții au primit *distinguished flying cross*, a urmat el, răsucind sticla de bere în mână. Fratele meu se afla printre ei.

— Fratele tău a fost pilot în misiunea aceea? a întrebat Billy, impresionat. Trebuie să fii foarte mândru de el.

Richards a dat din cap, dar buzele i s-au încordat.

— Da, dar el a fost printre cei care nu s-au mai întors.

— Vai…

Iritarea lui Billy s-a risipit pe loc.

— L-au luat prizonier?

— Nu se știe. Din cei cinci membri ai echipajului, doar doi –

copilotul și bombardierul au supraviețuit. Japonezii l-au executat pe bombardier, l-au acuzat de crime împotriva umanității sau cam așa ceva. Iar copilotul – un evreu pe nume Midge, pe care l-am întâlnit de câteva ori – el… a reușit să se întoarcă. Dar n-a fost deloc în formă o vreme, a adăugat, clătinând din cap. Japonezii ăia le-au făcut lucruri al naibii de inumane.

A tăcut o vreme, cu ochii ațintiți în podeaua murdară, dar concentrați parcă pe ceva aflat la mare depărtare.

— Soția lui Cam a născut un băiat, a spus el în cele din urmă. La doar șapte luni după dispariția lui. Pustiu e leit taică său. E al naibii de ciudat. Parcă l-aș vedea pe fratele meu când avea doi ani.

Billy s-a gândit la el, la cei aproape un metru nouăzeci de centimetri ai săi, așezat lângă tatăl lui cel pirpiriu, în fotografia lor anuală din vacanțe. *Eu cred că a fost poștașul,* îi plăcea lui Anton să glumească referindu-se la părul lui Billy. *Dar și el era un tip la fel de mărunt ca mine și avea părul negru, tot ca mine!*

— Asta trebuie să fie dificil de tot, a spus el. Adică să nu știți nimic…

Richards a încuviințat.

— Da. Și cred că Lacy începe să-și piardă speranța. Ea nu-mi spune nimic, dar sunt convins că o curtează mulți… a urmat el, dregându-și glasul. Oricum… după ce am căpătat postul ăsta i-am promis că o să fac tot posibilul să descopăr ce s-a întâmplat.

Billy l-a privit cu multă bunăvoință. Își dorise întotdeauna un frate mai mare – pe cineva cu care să se alieze împotriva forței reci și respingătoare a tatălui său… Și-a frecat obosit tâmplele.

— Sigur că da, Mike. O să fiu atent.

Mike i-a zâmbit, dezvelindu-și dinții albi.

— Grozav, mulțumesc.

Și a scotocit în buzunar, de unde și-a scos o carte de vizită de care mai era agățată o altă bucată de hârtie. Când a luat-o, și-a dat seama

că era o fotografie ca de pașaport.

— El e, i-a spus Mike. Ăsta e Cam. Dacă dai de el, mă găsești la Contraspionaj sau, dacă din te miri ce motiv nu mai sunt acolo, ai aici adresa părinților mei și un număr de telefon.

Billy s-a uitat atent la fotografie. Era un tânăr frumos, cam de vârsta lui, cu părul la fel de blond-spălăcit ca și al fratelui său și cu aceeași bărbie netedă și ochi deschiși la culoare.

— Arătos tipul, a spus el cu mintea aiurea.

Richards s-a uitat uimit la el.

— Așa cred că zicea și nevastă-sa.

Billy s-a străduit să nu roșească.

Mike Richards s-a ridicat și s-a întins, un pic cam prea avântat.

— Ei bine, a spus el căscând, cred că e cazul să mă duc să văd dacă s-a eliberat Lola. Mi-a făcut plăcere să stăm de vorbă.

— Și mie la fel.

Simțind cum îi ard urechile, l-a privit pe celălalt ofițer croindu-și drum spre bar, apoi s-a uitat din nou la fotografia locotenentului. Cameron Richards îl privea serios, cu ochii concentrați puțin dincolo de obiectivul aparatului de fotografiat, de parcă ar fi scrutat o soartă pe care doar el singur putea s-o întrevadă. Billy se întreba câte alte copii ale acestei fotografii circulau în acest oraș pârjolit. Era ca și cum ai fi căutat un ac într-o căpiță de fân ars.

A pus bine în buzunar fotografia cu cartea de vizită, apoi s-a lăsat pe spate și și-a aprins o țigară. Simțea că se schimbase ceva, deși la început nu știa ce anume. Apoi și-a dat seama că se oprise muzica. Poate, se gândea el, biata fetiță plecase acasă să se culce. Sau cel puțin așa spera…

Dar rotindu-și ochii prin încăperea întunecoasă și-a dat imediat seama că nu plecase. De fapt, era chiar împinsă către el, cu Koko-*san* într-o parte și Strâmbu’ într-alta. Adulții păreau hotărâți și vicleni. Fata părea speriată.

— Ascultă, Reynolds, a bolmojit Strâmbu în timp ce se opreau toți odată clătinându-se, am ceva pentru tine.

Matroana a șuierat ceva în urechea fetei, iar ea a dat din cap, ațintindu-și ochii întunecați în podea.

Billy s-a ridicat nesigur.

— E în regulă? a întrebat arătând spre fată.

— E curată ca o floricică, a spus Strâmbu zâmbind. Neîncepută, măi norocosule!

— Nu asta am întrebat eu.

— Da, dar e bine să știi.

Billy a simțit cum i se încetinesc bătăile inimii.

— Și de ce faceți asta?

— Pentru că eu și Koko-*san* aici de față am tot vorbit, a urmat Strâmbu' clătinându-se pe călcâie, i-am explicat că tu n-ai vrut să le jignești când ai refuzat-o pe Sarah. Așa că dânsa a acceptat cu amabilitate să îți ofere un alt mic dar de bun-venit.

Naiba să-i ia! a gândit Billy, pricepând încotro bătea.

— Prospătură, nimic mai bun pentru început! a continuat Strâmbu' arătând cu mâna spre fata palidă și vorbind de parcă ar fi fost un negustor de mașini vechi.

— Ascultă… a dat Billy să spună ceva, dar simțea că nu mai poate respira.

— Haide, nu minți, Roșcovanule. Am văzut noi cum te uitai la ea. Și după câte se pare, e timpul ca Yoshi a noastră să aibă primul client.

O cheamă Yoshi, s-a gândit Billy, chiar în clipa când fata și-a ridicat privirea aspră și a spus într-o engleză surprinzător de bună:

— Mă numesc Yoshi.

Privită mai de aproape, era și mai drăguță. Avea bărbia ascuțită și netedă, pielea palidă, perfectă și aproape transparentă. Avea niște semilune vinete sub ochi și un păienjeniș de vinișoare albăstrii sub

sprâncene, dar aceste semne de extenuare și oboseală nu făceau decât să-i sporească înfățișarea tragică. Arăta atât de nelalocul ei acolo, se gândea Billy, asemenea unei eroine dintr-un roman dickensian. Ca un copil de pripas.

— Mii de scuze… și-a revenit Strâmbu', care rămăsese și el surprins o clipă. Lui Yoshi-*san* se pare că i-a venit sorocul, e pregătită de mult pentru primul client. Koko-*san* o ținea pentru cineva cu totul special. Și se pare că ea crede că tu ești acela. Ți-am spus eu că o să-i cucerești cu părul ăla al tău.

— E… foarte frumos din partea ei… s-a bâlbâit Billy. Dar adevărul e că… eu nu…

— Hai, mai las-o… i-a tăiat-o scurt Strâmbu. N-ai zis tu că ai crescut aici, Roșcovanule?

— Da, dar…

— Atunci știi ce nepoliticos e să refuzi un dar. Mai ales unul ca ăsta. Ți se face o mare onoare.

I-a făcut din nou cu ochiul și Billy și-a imaginat pentru o clipă cum ar fi să i-l scoată.

— Și mai știi că dacă mă refuzi pe mine, dar mai ales pe Koko-. O?? z, ne jignești grozav pe amândoi, ca să nu mai pomenim de biata Yoshi. Cum crezi că se simte ea? Primul ei client să spună că nu e la înălțime?

Asta nu e adevărat. Billy își purta privirile de la chipul omului trupeș la femeia măruntică în *kimono.* Koko o ținea pe fată atât de strâns de braț, că îl durea pe el numai s-o vadă. În spatele ei, Billy a băgat de seamă că Mike Richards ieșise din încăpere. Dar Sarah Bernhardt era tot acolo, zâmbindu-i rece. Barmanul și ușierul tatuat urmăreau și ei discuția. Până și ofițerul cel beat de poliție militară, trezit poate de vreo inflexiune a muzicii, îi privea cu ochii cârpiți. Lui Billy îi părea rău că nu fugise când avusese ocazia.

— Uite ce e… Strâmbule, a început el din nou, fără nicio șansă.

— Mă cheamă *Piciorongu',* Roșcatule! i-a răspuns Strâmbu răbdător.

— Piciorongule, ce-ar fi dacă ți-aș zice că am o prietenă acasă.

— Ți-aș răspunde că e foarte bine, a zis Strâmbu' îndesându-și un prezervativ în buzunarul cămășii. Și că așa facem toți. Și că te poți gândi la ea cât timp ești acolo.

Lua-l-ar dracu, își zicea Billy, în timp ce o a treia voce s-a auzit dinspre bar.

— Ia ziceți, ce se întâmplă acolo? Iar vă dă de furcă Reynolds?

Când și-a îndreptat ochii într-acolo, Billy l-a văzut pe micul

Frank Rosen, care tocmai ieșise, abia ținându-se pe picioare, cu cămașa afară din pantaloni și cu chipiul așezat strâmb pe cap.

— Ce crezi? i-a strigat Piciorongu'. Koko-*san* și cu mine i-am oferit Roșcovanului o păsărică japoneză proaspătă și mă tot căznesc să-i explic că, dacă refuză, ne strică treaba la toți.

Newyorkezul își plimba privirile de la el la Billy și la Yoshi, iar Billy se gândea cum râseseră ei mai devreme. Dar acea mică scânteiere de speranță a fost risipită de vorbele micuțului:

— Ia ascultă, ce naiba te-a apucat, Reynolds? Înclină-te și fă ceea ce trebuie să faci când ți se oferă o cireașă japoneză. Și-apoi mai mută-ți fundul d-aici! Că dacă nu, mă duc eu. Ce dracu, cineva trebuie să fie bărbat p-aici!

— *A-min,* frate! a spus Piciorongu' și a împins-o ușor pe fată, care aproape s-a prăbușit peste Billy, cu brațele ei subțiri desfăcute, ca să-și țină echilibrul. Prima sa reacție a fost să se ferească. Dar apoi li s-au întâlnit privirile și a văzut în ochii ei atâta tristețe, că a simțit un nod în gât: în mod evident, era mai înspăimântată decât el.

Dându-și seama de lucrul acesta, s-a simțit năpădit de milă. Nu voia să se culce cu ea. Nu voia nici măcar să o atingă – cel puțin nu până când ar fi liniștit-o sau ar fi asigurat-o într-un fel că nu-i va face rău. Dar gândul că ar fi putut s-o atingă *altcineva* i s-a părut brusc

mult mai oribil decât orice pornire nenaturală a sa. Așa că, înainte de a pune la îndoială ideea sau de a se răzgândi sau de a se convinge să acționeze altfel, a apucat-o de mână și a spus cu o voce pe care aproape că nu și-o recunoștea:

— Haideți, pentru numele lui Dumnezeu, dați-mi-o încoace!

Fără să aibă vreun plan bine gândit, dar în mod straniu îmbărbătat tocmai de asta, Billy a apucat-o din nou de încheietura subțire a mâinii.

— *Oide,* a spus el. Te rog să vii cu mine.

Camerele erau înșirate de-a lungul unui culoar slab luminat, fiecare dintre ele în dosul unei perdele subțiri. Billy a urmat-o pe Yoshi pe lângă ele, încercând să nu ia în seamă sunetele care răzbăteau de-a dreptul în hol, bufniturile ritmice și foșnetele lichide, strigătele înăbușite și gemetele nedisimulate. Subțiorile îi erau umede și-l durea capul. Cu fiecare pas înaintat pe *tatami,* îl sugruma groaza. Și s-a gândit că tot așa s-ar putea simți când îl va ridica poliția militară.

Yoshi o luase înaintea lui, dar acum se oprise în fața unui intrând de la capătul culoarului.

— *Dozo*[156]*,* a spus ea fără nicio inflexiune în voce, făcându-i semn spre cămăruța din fața lor.

Aplecându-se să nu dea cu capul de bara pe care era atârnată perdeaua, Billy a intrat în încăpere.

Era o cămăruță, doar cu un pat de campanie și un scaun pe care se afla un ciot de lumânare ce abia pâlpâia. În timp ce ea a lăsat perdeaua, Billy a șovăit, așezându-se apoi pe pat, cu aparatul de fotografiat lângă el. Yoshi a pășit până în dreptul scaunului și s-a așezat în fața lui, în așa fel încât aproape că li se atingeau genunchii. Ea părea atât de tânără și speriată, încât Billy a simțit un imbold

---

156 Poftiți (în japoneză, în original).

neobișnuit de a o cuprinde în brațe. Doar să o liniștească. Pe ea și pe sine. Dar era conștient că un astfel de gest ar fi fost greșit interpretat, fata ar fi crezut că el își dorea acel lucru pe care de fapt *nu și-l dorea,* așa că a rămas așezat acolo, bătând darabana cu degetele pe genunchi.

Yoshi își făcea de lucru cu un nasture al bluzei.

— Cu ce ați dori să încep? a întrebat ea cochet, în cele din urmă.

Vorbirea ei era la fel de erudită ca mai înainte, dar a simțit totuși o undă de panică abia stăpânită.

— Să-ți spun drept, a râs el, n-am nici cea mai vagă idee.

Chipul ei a rămas neclintit. Speriat, el și-a ațintit ochii la degetele ei albe, cu unghii nevopsite. Avea mâini frumoase, dar bătătorite – de parcă ar fi muncit din greu la câmp. Purta și un inel care îi era cam larg. Și cum continua să umble la nasture, i s-a răsucit ușor pe deget și a dat la iveală o toartă de argint ca o verighetă. Și s-a întrebat dacă ea se gândise vreodată la altfel de lucruri, cum ar fi căsătoria. Înainte de toate astea, mai demult, înainte de acel groaznic „înainte”. O fi avut prieteni? Vreo dragoste de adolescență? Vreun amor timpuriu, indiferent de gen?

Pe când s-a aplecat, i s-a deschis bluza și și-a dat seama că ea și-o desfăcuse. A înlemnit când i-a văzut sânii cu sfârcurile rozalii, mici, albi, ușor ridicați deasupra pielii albe brăzdate de coaste. Perfecțiunea lor l-a mișcat profund, fără vreo conotație sexuală însă. Simțea cum i se zbate inima.

— Ați prefera să stați în picioare? l-a întrebat, cu vocea vizibil tremurândă. Koko-*san* spune că uneori americanilor le place în picioare. Sau am putea… am putea să ne întindem.

Vorbele ei semănau atât de tare cu cele ale stewardesei, încât s-a temut că va izbucni în râs. Dar în schimb, spre groaza lui, s-a pomenit lăcrimând. De frustrare, de rușine. De milă.

— Stau bine unde mă aflu, a mințit el, uimit de siguranța vocii

sale, comparată cu emoțiile ce-l străbăteau. Ascultă, Yoshiko-*san.*

— Mă cheamă Yoshi… doar atât, Yoshi.

— Yoshi-*san*, noi nu… nu trebuie să facem asta acum.

Femeia de alături – să fi fost Lola, favorita lui Mike? —

gemea și, în timp ce el nu-și dădea seama dacă de durere sau de plăcere prefăcută, auzea fiecare suspin blestemat. Atât de subțiri erau pereții.

— Nu vă plac? a întrebat Yoshi fără mânie sau tristețe, ci cu un oarecare interes aproape științific.

— Ba îmi placi, i-a spus Billy, și era chiar adevărat. Îmi placi foarte mult. Dar ceea ce aș vrea de fapt să fac e doar să… să vorbim puțin. Te deranjează?

Ea a dat din cap într-un fel ce putea însemna: *Da* sau *Nu* sau *Ce-mi pasă*?

— Pianul, a început el, repezindu-se la prima idee care-i trecea prin minte. Unde ai învățat să cânți așa?

— La Tokyo, am învățat de la o austriacă din Yokohama.

— Cânți foarte bine.

De dincolo de coridor a răsunat râsul unui bărbat – părea a fi fost al lui Mike Richards. A urmat apoi protestul unei femei, un duet discordant. Yoshi arunca priviri încordate spre ușă, dar Billy a continuat să o descoasă.

— Și-ți place? Muzica, adică? Satie e unul dintre compozitorii mei preferați. Cel mai mult îmi place *Gymnopedia* lui… ai cântat-o cu atâta simțire.

— Ceea ce simt eu de obicei, a răspuns ea abia șoptit, e că nu mă ascultă nimeni.

— Ba eu te ascultam.

Când se pregătea să-i răspundă, patul din camera alăturată s-a pornit să scârțâie ritmic, urmat de chiotele ascuțite ale unei femei. Yoshi și-a trecut mâna albă prin părul scurt, iar inelul ei bogat

ornamentat a sclipit în lumina lumânării.

— Ce inel frumos ai, a spus Billy, ridicând vocea pentru a acoperi zgomotul.

— E al mamei mele, a răspuns ea, atingându-l absentă.

— Din Japonia?

— I l-a adus tata din Manciuria.

— Așa?

El și-a scos o țigară și i-a întins și ei pachetul. Fata a refuzat clătinând din cap.

— Vorbești foarte bine englezește.

— M-a învățat mama.

Mama ei e spioană.

— Și accentul tău e foarte… englezesc, a continuat el, testând terenul. Ai fost în Anglia?

— Nu, dar mama mea a învățat acolo când era mică.

— *So ka.*

Ea a încuviințat din cap, părând a nu fi băgat de seamă răspunsul lui în limba japoneză și continuând să vorbească în engleza ei londoneză de mare clasă.

— Și m-a învățat și franceză.

— Chiar așa? *Sans blague, tu parles français*?[157]

— *Bien sûr.*[158]

— Și n-ai fost niciodată în străinătate?

— Doar în Manciuria.

— Așa e… tatăl tău a lucrat acolo.

— Mai e și acum acolo.

Dincolo de perete s-a auzit un nou icnet bărbătesc, apoi un râset înăbușit. Yoshi a aruncat încă o privire înspăimântată într-acolo. De

157 Lăsând gluma la o parte, chiar vorbești franțuzește? (în franceză, în original).

158 Bineînțeles (în franceză, în original).

ce se temea oare? Că o să-și piardă virginitatea? Sau că nu și-o va pierde? O să fie pedepsită dacă nu-și face datoria? Și în altfel decât să nu i se atribuie un nume american?

— Deci ai vești de la el, atunci? a întrebat Billy. De la tatăl tău, vreau să zic?

Ea a scuturat din cap.

— Sunt sigură că o să am în curând.

El a încuviințat, deși, după câte știa, erau puține șanse să primești vești de la cineva din fostele colonii japoneze. Cu sistemul de comunicații distrus, cu așezările spulberate și cu militarii uciși, fugiți, încarcerați sau ascunși, majoritatea japonezilor din străinătate erau ca și cum s-ar fi aflat pe planeta Pluto. Dar chiar dacă Yoshi știa asta, nu lăsa să se vadă nimic.

Alături, Mike (dacă era cu adevărat el) părea să-și fi terminat sesiunea și a slobozit un vânt, apoi un oftat adânc. Billy a auzit o voce joasă de femeie punând o întrebare. Bărbatul a mormăit ceva abia perceptibil.

— Și mama ta?

Ea rămăsese cu privirile pierdute la el, cu buza de jos prinsă între dinți. Dându-și seama că a atins un subiect dificil, Billy s-a căznit să găsească altceva. Dar nici nu a apucat să se gândească bine, că fata s-a ridicat dintr-odată și a pășit spre el, aplecându-se.

— Ce faci? a întrebat-o el speriat.

— Ceea ce se așteaptă de la mine, a răspuns ea, împingând aparatul de fotografiat, ca să-și facă loc. Ceea ce mă plătești să fac.

Și-a pus mâna pe genunchiul lui. Își răsucise inelul la loc, dar i se părea totuși neobișnuit de nepotrivit acolo. Ca un deochi de șarpe care însoțește fiecare mișcare absurdă, ca de *kabuki*. [159] I-a simțit

159 O formă de teatru tradițional japonez, cu cântece, pantomima și dans, în care emoțiile sunt exprimate prin gesturi și mișcări ample, exagerate ale corpului.

palma caldă prin uniformă. I se părea că tremură, deși era posibil ca el să fi fost cel ce tremura.

Chipul ei părea a fi fost sculptat în marmură.

— Ascultă, i-a spus el tremurând, eu… n-am venit aici pentru asta.

— De ce nu?

— Eu doar… nu…

Continuând să-și miște mâna, l-a privit sceptică.

— Atunci *de ce* ați venit aici?

Vocea îi suna aproape mânioasă, dar când s-a uitat în ochii ei i-a văzut plini de lacrimi. Asta l-a determinat oarecum să ia o hotărâre. I-a apucat mâna și i-a acoperit-o ușor cu a lui.

— Dar *tu* de ce ești aici?

— Pentru același motiv ca toată lumea, a răspuns ea, ridicând din umeri.

— Nu cred.

— De ce?

— Tu nu ești deloc ca celelalte.

— Dar nu știți nimic despre mine.

Uitându-se la chipul ei neclintit ca de piatră, Billy și-a adus aminte de sine la aceeași vârstă, îmbrăcat în serj[160] albastru, copleșit de o rușine tainică. Adunați în spatele sălii de mese de la St. John's, laolaltă cu Koji Jones și Roger Elgin și Franklin Stern care – pentru prima dată – îi îngăduiseră să se alăture lor în recreație. Și nu știa din ce pricină, până când Franklin a scos din buzunarul chiloților o fotografie cu o femeie albă, goală-goluță, care nu purta nimic în afară de o pereche de cizme de dantelă și un șarpe boa. Ceilalți au chiuit și au fluierat și au exclamat ceva de genul: *Ce grozăvie… mamăăă,* iar pe chipurile lor se citea spaima și o admirație ce-i făcea

160 Țesătură de mătase cu bumbac.

să tremure. Dar Billy nu simțea nimic. Nimic de tot.

Ce-ai pățit, Reynolds? a rânjit Franklin la el. *Nu-ți place poza? Credeam că ție-ți plac pozele.*

Apoi s-a văzut pe sine, cincisprezece ani mai târziu, tot cu pistrui și părul roșu, dar dezbrăcat, stând gârbovit dinaintea medicului militar și al asistentei. Îi fusese atât de frică de acest prim control medical, fusese înspăimântat să se uite în ochii oricui. Era atât de convins că îl vor descoperi… că vor afla de noaptea petrecută la colegul lui, de bătrânul chel cu țeasta ca harta Floridei. *Și-n tot timpul ăsta ai fost un poponar jegos? Un pervers?…*

— Haide, povestește-mi, a îmbiat-o el, povestește-mi despre tine.

Ea l-a privit fără șovăială. Apoi, retrăgându-și mâna de sub a lui, și-a împreunat-o cu cealaltă în poală. A respirat adânc, în primele clipe, el a crezut că nu o să-i ia în seamă rugămintea. Dar apoi a început să vorbească.

— Eu n-am știut… n-am știu ce e locul ăsta. Când am citit anunțul în *Mainichi* spunea că era vorba de o slujbă guvernamentală de birou pentru… apoi s-a oprit traducându-și în minte, *pentru tinere cultivate care își iubesc țara.*

— Așa au dat anunțul?

Ea a vorbit mai departe de parcă nici nu-l auzise.

— Celelalte de aici știau mai toate despre ce era vorba. Unele mai făcuseră asta și înainte. Koko-*san* mai avusese o – cum îi spuneți voi? – o casă de toleranță pentru soldați în Coreea. Și Yumi-*san,* adică Sarah, a lucrat acolo cu ea, a urmat Yoshi plecându-și ochii. Dar la început eu nu am știut.

— Și când ai aflat?

— Când am răspuns la anunț, m-au trimis mai întâi la un doctor. După ce m-a controlat, m-am îmbrăcat la loc și a venit Koko-*san* și mi-a spus… ce se făcea în… prăvălia asta. Mi-a spus că dacă aș lucra aici m-ar plăti, aș putea câștiga bani buni. Și că ar putea să mă ajute

și să-mi găsesc părinții, pentru că ea lucra cu administrația orașului acum.

Asta era evident o prostie, dar nu l-a lăsat inima să-i spună adevărul: că majoritatea documentelor orașului arseseră fie în bombardamentele lui LeMay, fie fuseseră distruse înainte de ocupație. Că jumătate din cei care ar fi putut ști ceva despre orice au sfârșit înaintea Tribunalului pentru Crimele de Război – inclusiv, spera el –, cei care momeau tinerele să se apuce de prostituție. Și că cei care nu pățiseră asta nu îndrăzneau nici să se ușureze fără permisiunea lui MacArthur. Că, pe lângă toate celelalte lucruri care trebuiau făcute – înmormântările în masă, vaccinările, aprovizionarea cu apă și alimente –, identificarea a doi cetățeni japonezi, care erau morți cu siguranță, nu putea fi trecută nici măcar la coada listei de priorități.

— Și atunci mi-am amintit că am văzut odată o doamnă cântând la pian pentru lumea dintr-un hotel elegant. Așa că i-am arătat lui Koko-*san* că eu știu să cânt la pian și am întrebat-o dacă aș putea să fac doar asta. Și poate să și traduc pentru celelalte fete.

— Ai fost tare, a spus Billy, impresionat. Nu cred că ți-a fost ușor.

Ea a ridicat din umeri.

— Mama m-a învățat să mă apăr singură.

Yoshi privea lumina tremurătoare a lumânării, mișcându-și maxilarul delicat.

— Până la urmă, Koko a spus că pot cânta la pian, dar numai pentru început. Să vadă cum mă adaptez. După care va trebui să fac asta – a continuat ea, arătând spre pat și spre el. Dacă vreau să fiu plătită de-adevăratelea. Și dacă chiar vreau să-mi găsesc părinții.

Ea a tăcut, cu ochii umeziți în întunericul abia luminat de pâlpâitul lumânării. Billy și-a ferit privirea, încordându-și maxilarul atât de tare, că l-au durut dinții, deși astfel de povești se auzeau cu nemiluita în acest oraș pe jumătate mort, ca de altfel în toate orașele

pe jumătate moarte ale Japoniei. Și și-a dat seama încă o dată că nu puteai să definești situația ca război sau ucidere, crimă sau dreptate. Puteai să-i spui oricum ai fi vrut, chiar și Betty Lou. Esența era totuși mizeria umană.

Ce mă fac? s-a gândit el, simțindu-se brusc înfrânt. *Ce dracu mă fac?* Erau bineînțeles și cuvintele lipsite de sens pe care i le servise lui Mike Richards: *îmi pare atât de rău*, *ce groaznic sună, nici nu-mi pot imagina.* Și-n cele din urmă s-a hotărât s-o apuce din nou de mână. Dacă o să-l lase.

Dar când și-a ridicat ochii a văzut că mâinile îi erau ocupate să se încheie la nasturi.

— Nu-mi amintesc cum ați spus că vă cheamă, l-a întrebat ea înainte ca el să-și recapete vocea.

— William Reynolds, locotenent secund în armata Statelor Unite, a turuit el din obișnuință, cât pe ce să-și dea și numărul de identificare, dar s-a oprit la timp.

Yoshi Kobayashi a făcut o plecăciune.

— *Hajimemashite*[161], locotenente Reynolds. Domnul Piciorongu' spunea că lucrezi cu generalul MacArthur.

— Da, sunt traducător acolo, a încuviințat el, ceea ce era încă adevărat, măcar din punct de vedere tehnic.

Ea l-a privit atent, mușcându-și buza, parcă venindu-i greu să vorbească.

— Mă întreb dacă ai putea cumva să mă ajuți.

— Cum?

— Cu… a început ea, încordându-și maxilarul. Aș vrea să plec.

Pentru o clipă nu a înțeles.

— Să pleci… de unde? Să pleci din Japonia?

— Să plec de aici, din clubul lui Koko-*san*.

---

161 Îmi pare bine (în japoneză, în original).

Yoshi a inspirat adânc, de parcă spusele ei ar fi cerut un efort considerabil.

— Vreau să plec, a spus din nou, mai cu forță de data aceasta. Vreau să-mi găsesc altă slujbă. Poate să lucrez cu americani, ca tine.

Engleza ei era impecabilă, dar lui tot i se părea că nu înțelege bine.

— *Mac-Ar-saa no tame ni hataraki-tai no?* a repetat el ca să fie sigur că pricepuse. Adică vrei să lucrezi pentru generalul MacArthur?

— *So desu,* a încuviințat ea apăsat.

Doamne Dumnezeule! Și-a frecat ceafa. Ce naiba ar fi trebuit să facă? Să o smulgă din stabilimentul lui Koko-*san* ca un Clyde efeminat care o scoate pe Bonnie din pușcărie? Să o târască în biroul lui Jamison și să se roage de el ca un băiețaș? „Ia uitați-vă ce *frumușică* e! N-am putea s-o luăm la noi?"

Și totuși… totuși. Mintea lui s-a pornit brusc să funcționeze cu furie. Matthews spusese că aveau de lucru mai mult decât puteau duce. Că, de fapt, erau *disperați să găsească ajutoare…*

Gândurile i-au fost întrerupte de un alt sunet din afară: niște șoapte răgușite din spatele perdelei lăsate. Cineva a nechezat. Altcineva a lovit în perete atât de tare, că Yoshi a tresărit și lumânarea s-a răsturnat pe jos.

— Hei, Roșcovanule, s-a auzit vocea mahmură a lui Picioroongu', groooooaznic de liniște acolo, la voi, puiule! Ești sigur că n-am dat banii degeaba?

— Haide, lasă, că el pare a fi un tip liniștit, a adăugat cineva, poate Rosen? râzând prostește.

— Liniștit, pe dracu'! Pun rămășag că chiuie ca o fetiță.

Și ca să-și susțină punctul de vedere, a slobozit un țipăt ascuțit, groaznic: *Aiiiiiiiaaaaaiiiiiaaa…*

Yoshi a sărit în picioare, trăgând surprinsă aer în piept. *Tâmpiții,* s-a gândit Billy, simțind cum i se încleștează pumnii. Într-o altă

situație, ar fi rămas tăcut sau poate ar h început chiar să plângă. Acum totuși nu a făcut nici una, nici alta.

— Du-te naibii d-aici, a strigat el, spre propria sa uimire. Du-te și vezi-ți de japonezele tale!

A urmat o tăcere prelungă, apoi un chicotit aprobator.

— Da, să trăiți! a strigat Piciorongu', cu vocea mai moale. Billy s-a întors spre Yoshi, care se făcuse și mai palidă, dacă așa ceva era cu putință.

— Îmi pare rău, i-a spus el încetișor. Dar nu am știut cum să-i fac altfel să plece de aici.

Ea a încuviințat din cap, dar ochii i se măriseră de groază și de altceva pe deasupra… implorare?

— Vreau să plec, a spus din nou, abia șoptit.

Billy s-a uitat țintă la ea. Apoi dintr-odată totul i s-a limpezit în minte.

— Bine, haide să mergem!

— Unde? a întrebat Yoshi clipind.

— Oriunde, dar nu aici.

Ea a rămas cu gura căscată.

— Chiar *acum?* Să plec de la club?

— Spălăm putina, i-a spus el, deși i-a trecut prin minte că era posibil ca ea să nu înțeleagă expresia. Și-a apucat aparatul de fotografiat și și l-a agățat în diagonală pe piept, simțind cum oboseala și supărarea i se desprindeau de pe trup precum niște petale ofilite.

— Haide!

Ea a șovăit.

— Dar… ce fac cu părinții mei?

Doamne! A apucat-o strâns cu mâinile de ambii umeri, stăpânindu-se să nu o zgâlțâie.

— Yoshi, i-a spus aspru, chiar dacă părinții tăi sunt în viață,

nimeni de aici nu te poate ajuta să-i găsești. Chiar dacă lucrează cu guvernul. Nu au relații. Nu au documente. Nu pot face absolut nimic.

Ea s-a gândit o clipă. Iar buza de sus i s-a îmbrobonat de transpirație.

— Dar *ai* relații?

Billy a înghițit cu greu, stăpânindu-și un geamăt de neputință.

— Birourile lui MacArthur sunt mult mai bine dotate decât guvernul de la Tokyo, a spus el, ceea ce era adevărat.

Dacă nu-l aștepta Curtea Marțială. Și *dacă* acceptau ideea lui. Și *dacă* ea trecea toate testele și aprobările pe care trebuia să le obțină… Copleșit de enormitatea acestei propuneri, Billy s-a pomenit că șovăie și el. Dar când s-a uitat din nou în ochii ei, a văzut clar că și ea se hotărâse. Și îi întindea mâna.

— Haide, i-a spus fata. Să fugim.

Și așa au făcut. Au rupt-o la fugă pe culoar, pe lângă cămăruțele întunecate, cu așternuturile lor albe, lăsând în urmă murmurele, icnetele și oftaturile celor ale căror picioare, brațe și coapse mișcătoare abia se lăsau acoperite de pânzeturile albe. Au trecut în fugă pe sub perdeaua de mărgele și-au intrat în salonul unde nu mai era nimeni, în afară de barmanul care își ștergea tejgheaua.

— Oho, a ieșit! le-a strigat barmanul jovial. Încă o bere pentru oaspetele nostru de onoare?

Billy nu s-a mai sinchisit să-i răspundă. A luat-o spre intrarea principală, sărind peste pragul dărăpănat, simțind-o pe Yoshi Kobayashi cum venea ușor pe urmele lui. Când au trecut pe lângă ușierul tatuat, acesta a rămas la început cum se afla, răsturnat pe scaunul lui, dar apoi a scos un strigăt și a sărit în picioare, cu ochii lui mici cârpiți de somn și scotocind disperat cu mâna în chimir după sabie sau pușcă sau poate după steluțele ninja pe care le-ar fi avut acolo.

— *Oi!* a strigat el. Opriți-vă! Unde naiba vă duceți? Nu puteți face una ca asta! *Oi!* Veniți înapoi!

Dar ei au cotit-o pe prima stradă și au rupt-o la fugă. Săreau cu ușurință peste pietre și grămezi de moloz, abia atingând pământul, fără ca vreunul dintre ei să se împiedice sau să alunece măcar o dată. La un moment dat mâinile li s-au despărțit și el și-a ridicat privirile și-a văzut că ea preluase conducerea, sărind dibace, în papucii subțiri și lejeri de casă, peste fiare arse și șanțuri pline cu gunoaie, cu bluza desfăcută fluturându-i asemenea cozii unui zmeu în vânt.

L-a condus pe lângă baruri jegoase, ceainării ponosite și fete *pan-pan* cu părul încrețit pornite să agațe ultimii soldați pierduți prin noapte. S-a strecurat printre șuvoaie de zoaie și grămezi de fecale, pe lângă fundații de case dărăpănate, pe după ceea ce părea a fi un paravan de protecție dărâmat. A ocolit câteva adăposturi joase săpate de-a lungul drumului, care – nu s-a putut stăpâni să nu observe – nu i se păruse că puteau oferi prea multă siguranță și, în cele din urmă, s-au cuibărit sub o șandrama de fier ondulat, cu bârne rupte unde – înțelegându-se fără vorbe – s-au cuibărit să-și tragă răsuflarea.

— Ei, a pufnit el, aplecându-se să-și recapete respirația, căci nu mai alergase atât de repede din timpul antrenamentelor militare. *Daijobukai?* Ești în regulă?

Ea a încuviințat din cap, iar pieptul i se zbătea. Când li s-au încrucișat privirile din nou, buzele ei s-au depărtat și el a crezut că poate acum își va da, în fine, drumul să plângă. Dar în loc de suspine, ea a izbucnit într-un râs răgușit și dur: mai întâi un hohot, apoi altul. Fără să vrea, a râs un pic și Billy, doar de bucuria de a o vedea râzând pentru prima dată.

Orizontul se aburea, soarele își începuse urcușul sumbru al zilei. Rosen și Legs și Mike și ceilalți americani – cu excepția poate a

generalului maior John Smith – se vor întoarce împreună pe drumul plin de gropi spre garnizoană, ca să mai apuce câteva ore de somn înainte de a se prezenta la birourile pustii ale lui Douglas MacArthur. Și dacă nu se va întâmpla nimic neașteptat, va fi și el acolo cu ei. Cel puțin astăzi.

Întorcându-se spre Yoshi, a văzut-o atingându-și buza cu degetul mic.

— Probabil că arăt groaznic, a spus ea, de parcă tocmai se întorseseră dintr-o excursie pe Tamisa.

— Arăți mai bine decât arătai acolo, la *madame* Koko, i-a spus el, și – ciudat – chiar așa era. Asta e! Da? N-ai să te mai duci înapoi acolo?

— Nu, a răspuns ea, sumețindu-și capul.

— Trebuie să mă duc să vorbesc cu șeful meu. Poți să mă aștepți până mă întorc diseară?

Ea a încuviințat din cap.

— Unde locuiești?

Yoshi i-a arătat cu mâna dincolo de șandrama. Uitându-se într-acolo, a văzut în apropiere carcasa înnegrită a unui autobuz. Ferestrele îi erau astupate cu placaj.

— Cum, *în ăla* locuiești?

— E cel mai aproape de locul unde a fost casa mea. Nu vreau să mă duc prea departe, în caz că…

Și a tăcut, cu ochii ațintiți la dărâmăturile din preajmă.

Billy și-a mușcat buza, dând din cap.

Lumina era acum mai puternică, primele câteva raze ivindu-se de după norii de culoarea betonului și cernându-se pe străzile dărăpănate. Din spatele lor, o femeie slabă a ieșit dintr-o șandrama cu pereții de metal, cu un coș de rufe și un prunc legat pe spate. După ce le-a făcut o plecăciune, s-a apucat să întindă hainele pe frânghie.

— Doamna Fujiwara, a spus Yoshi. A fost mama prietenei mele celei mai bune… înainte, a șovăit ea, apoi a adăugat. Ea… I-au murit toți ceilalți copii. Erau șapte. Satako-*san* era în clasă cu mine, a încheiat fata fără vreo emoție, de parcă ar fi spus cât costa orezul la piață.

— Vai! a exclamat Billy.

— A fost totuși mai norocoasă decât alții, măcar a găsit bucăți din ei, ca să-i îngroape.

— Bucăți? a întrebat Billy, înghițind cu greu.

Ea a dat din cap.

— Din mulți n-a mai rămas nimic ca să aibă ce să îngroape.

Billy și-a întors capul spre doamna Fujiwara, care terminase de întins rufele. Surprinzându-i privirea, ea s-a mai înclinat o dată înainte de a intra înapoi în coliba ei.

Doamne, Isuse Christoase! S-a gândit Billy. *Norocoasă!*

Brusc s-a simțit de parcă l-ar fi năpădit toată istoveala ultimelor două zile. Se simțea atât de obosit, încât îi venea să adoarmă acolo unde se afla. *Cum naiba reușesc ei?* se întreba. *Cum pot să trăiască fiecare zi! Cum de se mai pot scula dimineața?* Se gândea la Yoshi, care dormea în autobuzul pârjolit, cu casa și vecinii distruși și cu părinții morți cu siguranță, probabil fără nicio „bucată” pe care să o mai îngroape, ca să-și poată găsi liniștea. Dacă ar fi fost în locul lor, probabil că nu și-ar fi dorit decât să moară…

Dar Yoshi părea acum foarte vioaie. Părul îi flutura în vânt, obrajii i se îmbujoraseră de la goana lor fără voie. Ochii își pierduseră privirea aceea rătăcită, de adult. Arăta mult mai… plină de speranță.

— Hei, a întrebat-o el pe neașteptate, pot să-ți fac o fotografie?

— *Acum?*

L-a privit uimită.

— Ești tare ciudat, i-a spus într-un fel care îi dădea de înțeles că

nu dorea să-l insulte.

Dar a încuviințat din cap, și-a netezit bluza, încheindu-se la nasturi, și și-a trecut mâna cu inelul prin păr.

Mirându-se singur de curajul lui, Billy a desfăcut capacul obiectivului, simțind cum i se umezesc palmele, în ciuda răcorii tomnatice. Și le-a șters pe uniformă, a răsucit filmul, gândindu-se unde să o așeze și cum să încadreze fotografia. Dar când și-a ridicat din nou privirea, ea alesese deja locul.

Se așezase dinaintea cocioabelor, între capetele a doi stâlpi de telefon arși care atârnau legănându-se de fire asemenea unor spânzurați. Era un cadru ceva mai dramatic și mai neechilibrat decât ar fi ales el, dar Billy a dat din cap și și-a focalizat imaginea. Apoi, urmându-și un instinct nedeslușit, dar puternic, a așteptat-o să-i dea semnalul. De parcă ea ar fi fost fotograful adevărat, iar el doar o mașinărie care i-ar fi urmat indicațiile.

IX

LOS ANGELES

August 1962

Titlul era „Baraku" – cuvântul japonez pentru „baracă" sau cocioabe asemenea celor care se înșirau pe vechea ei stradă din Tokyo, mulți ani după capitulare. Uitându-se la fotografia înrămată, Yoshi a simțit cum i se încordează gâtul; nu numai din pricina peisajului înnegrit pe care se străduise atât de mult să-l uite, dar mai ales văzându-se pe sine. La șaisprezece ani. Dreaptă și aproape sfidătoare, cu obrajii încă îmbujorați de fuga lor năprasnică. Hainele îi erau zdrențuite și, asemenea tuturor în vremurile acelea, era extraordinar de slabă. Dar emana o lumină care nu avea nimic de-a face cu greutatea corporală – o hotărâre îndărătnică ce străbătea prin frică, osteneală și foame, așa cum un os împoldește pielea.

I-a luat o vreme să-și aducă aminte cuvântul englezesc: *speranță.*

Tremurând ușor s-a îndreptat spre un scaun din apropiere și s-a prăbușit pe el, scrutând mulțimea în căutarea unei fețe cunoscute. Dar Billy nu ajunsese acolo încă și bineînțeles că în lipsa lui nu recunoștea pe nimeni altcineva decât imaginea ei de la șaisprezece ani.

— Nu vă simțiți bine, domnișoară?

Ridicându-și ochii, Yoshi a văzut un chelner tânăr și blond care se apleca spre ea cu o tavă în mână. Avea ochii mari și albaștri, iar chipul îi era sincer îngrijorat. Nu lăsa să se vadă dacă făcuse vreo legătură între Yoshi și fotografia enormă din spatele lui.

— Ba da, a răspuns ea, scoțându-și o batistă ca să-și șteargă buza de sus. Îmi pare rău. Mă simt bine… doar că am sosit azi-noapte… Cred că simt încă decalajul orar.

— De unde veniți?

— De la Tokyo.

— Și primul lucru de care dați cu ochii e vernisajul unei expoziții chiar despre orașul acela? a râs el amar.

— Eu…

Pentru o clipă i s-a părut că-și râde de ea. Apoi și-a dat seama că de fapt flirta cu ea. *Știi, o să ți se întâmple și asta,* îi spusese prietena ei, Kuniko, *acum, că nu mai porți verighetă.*

Străduindu-se să-i zâmbească și ea, i-a făcut semn spre afișul cel mare care fusese așezat pe un șevalet la intrare. *După,* scria pe el, *imagini din Tokyo, 1945.*

— Fotograful e un prieten de-al meu. A trebuit să meargă la un interviu, dar urmează să ne întâlnim aici la ora cinci.

— Aha, a exclamat chelnerul, uitându-se la ceas. Ei, dacă are un interviu, s-ar putea să mai întârzie. Nu doriți un pahar de vin? Să vă treacă timpul mai repede, a continuat el, făcându-i cu ochiul. Și diferența de fus orar.

Yoshi a șovăit. De obicei nu se omora cu băutul, dar zâmbetul lui a fost destul de îmbietor și s-a pomenit luând un pahar de plastic.

— Vă mulțumesc.

— Cu plăcere, a răspuns el, înclinând ușor din cap. Să-mi spuneți dacă mai aveți nevoie de altceva.

Yoshi l-a urmărit cu privirea cu un oarecare sentiment de regret, pe când se îndepărta cu tava ridicată și zâmbetul larg adresat vizitatorilor galeriei. Ea nu fusese niciodată prea sociabilă. Mergea destul de des la film, dar de cele mai multe ori singură și lua masa în oraș cam o dată pe lună. Și totuși s-a simțit bine să găsească pe cineva cu care să vorbească în locul acela străin, unde nu cunoștea pe nimeni. Chiar dacă doar pentru câteva minute.

A sorbit din vin, oftând. Era cumplit de prost – și acru, dar și dulce peste măsură, subțire, și totuși destul de vâscos. Chelnerul avusese dreptate: îi mai risipise un pic din oboseala care-i uscase ochii și îi mai destinsese spaima care-i încorda stomacul. A mai luat o înghițitură și și-a lăsat capul pe spate, sprijinindu-și-l de zid și privind din nou în jur. Mulțimea din America e diferită, a constatat

ea. Parțial pentru că oamenii sunt pur și simplu mai mari. Dar și pentru că *mișcările* lor sunt mai ample, pași mari și legănați când umblă. Îmbrățișări cu brațele larg deschise. Fluturări de mâini largi și energice către prieteni și cunoștințe și chiar către străini complet necunoscuți, în timp ce-și croiesc drum prin încăperea mică. Era cam ca atunci când urmărești un stol de pescăruși; toți se înghesuie și murmură și își schimbă locul ca să vadă cât mai bine lucrarea pe care se întâmplă să o studieze. Mulțimile japoneze, spre deosebire, se comportau mai mult asemenea vrăbiilor. Zboară în stol într-un singur sens, ca la comandă, și își schimbă direcția toate odată, ordonat, pe tăcute.

Aterizase la Los Angeles cu o seară înainte. Prima ei impresie despre tărâmul învingătorilor fiind încâlceala argintie a traficului care se prelingea printre acoperișuri de lut, ca la casele pentru păpuși. Orașul îi părea mai puțin dens ca Tokyo – ca să nu zicem și mai curat. În ultimii douăzeci de ani, capitala japoneză fusese reconstruită aproape în totalitate. Dar porțiuni mari din oraș păreau încă a fi veșnic în construcție, funcționând în ritmul picamerelor și al plantării de piloni, al cântecelelor voioase ale muncitorilor de pe zecile de kilometri de schele de bambus.

De sus, L.A. Părea, spre deosebire, construit pe de-a întregul. Casele erau noi și moderne, parcurile întinse și verzi. Piscinele arătau ca niște ochi albaștri. Și numai după ce s-au lăsat în jos după ultimul tur, Yoshi și-a dat seama cât era de *uriaș,* că acele case arătoase erau și foarte *mari,* mult mai impunătoare decât cinematograful ei favorit, Shinjuku. Dincolo de ele se întindea metropola – o grădină cu clădiri de oțel și sticlă, unele dintre ele atât de înalte încât își închipuia că etajele superioare erau cu siguranță pline cu nori.

Și pe când privea prin hubloul avionului, o urmărea un singur

gând: *Nu-i de mirare. Nu-i de mirare că am pierdut!*

— E ceva, nu-i așa? a spus cineva tare, lângă ea. Adică, unele dintre fotografiile astea arată că a fost la fel de rău ca la *Heero-sheema.*

Vocea era scutită, silabele pronunțate prețios, ca în *Pe aripile vântului.* Surprinsă, Yoshi și-a ridicat privirea din paharul pe care-l ținea în mână, ca să vadă o femeie corpolentă, într-o rochie șemizetă de plastic strânsă pe trup. Vorbea cu un domn vârstnic de lângă ea.

— Cred că sunt toate din Tokyo, a spus el, arătând spre ușa de la intrare. Cel puțin așa scrie pe afiș.

— Credeam că nu au folosit bomba atomică la Tokyo.

— Nu, cred că au folosit doar bombe obișnuite, a răspuns el, aplecându-se spre o fotografie și mijindu-și ochii să vadă mai bine. Poate că a exagerat și el un pic, să arate și mai rău decât era.

Cei doi s-au îndepărtat, iar Yoshi a rămas cu ochii la ei, nevenindu-i să creadă. *Bombe obișnuitei Mai râu decât erai* S-a gândit la peisajul lunar înnegrit peste care a dat în dimineața aceea pe malurile pline de cenușă ale Sumidei. Muntele de trupuri arse adunate de armată, multe dintre ele atât de desfigurate încât nici familiile nu le putuseră recunoaște, ca să-și ia morții acasă.

Ce fel de oameni, se întreba ea acum, au putut face așa ceva în ziua aceea, ca apoi să nu aibă măcar habar de enormitatea acțiunii lor?

A mai dat niște vin peste cap, prea zguduită ca să mai bage de seamă gustul lui groaznic. Dar, pe când a dat să pună paharul jos, și-a privit mâna cu inelul verde sclipind în lumina fluorescentă. Uitându-se la el, s-a simțit năpădită de același amestec stânjenitor de duioșie și îndoială pe care-l avusese de când primise scrisoarea lui Billy, cu un an în urmă. *Oricum*, a încercat să se liniștească singură, *nu tu ești cea care trebuie să condamne.*

A așezat paharul jos, uitându-se din nou în jur. Billy nu venise

încă și i se părea nepoliticos – ba chiar meschin – să se uite fără el la celelalte fotografii. A șovăit o clipă, apoi și-a deschis poșeta și a scos de acolo cartea pe care o adusese cu ea. Era *Amantul Doamnei Chatterley,* pe care o cumpărase la aeroport, după ce aterizase. Îmbrăcase volumul cu hârtie obișnuită, cafenie, de la o pungă de cumpărături, ca să o poată citi fără a atrage atenția, dar acum nu a deschis cartea subțire, ci a scos din ea scrisoarea pe care o folosea ca semn de carte. Era o hârtie albăstruie, subțire de scrisoare par-avion, șifonată de atâta citit. Era datată februarie 1961.

Dragă Yoshi,

Am primit scrisoarea ta ieri, cu mare surprindere și bucurie. M-am gândit adeseori la tine în toți acești ani de când am plecat de la Tokyo, întrebându-mă ce faci și chiar (recunosc) dacă ai văzut cumva vreuna dintre fotografiile mele care au ajuns în ziarele din Tokyo. Așa că am fost absolut încântat nu numai că ai văzut fotografiile mele cu protestele de la Universitatea din Tokyo, dar și că le-ai folosit ca să dai de mine.

Da, acum lucrez la LA.Times, *ca fotograf în principal, dar scriu din ce în ce mai des și reportaje. După ce am părăsit armata, am lucrat o vreme la San Francisco, unde mi-am consolidat CV-ul și am muncit pe cont propriu. După ce am primit oferta de la* Times, *m-am mutat aici, în 1956, și m-am simțit destul de bine în locul ăsta de-atunci. Călătoresc destul de mult cu slujba, dar la Tokyo am fost anul trecut pentru prima dată de când s-a terminat războiul – ca să relatez despre reînnoirea Tratatului de Securitate Americano-Japonez. Ai dreptate, schimbările sunt extraordinare. Și demonstrațiile! Nu mi-a venit să cred că copiii ăia care strigau erau aceiași elevi ferchezuiți pe care i-am văzut la metrou ducându-se la școală. Se pare că Kishi a atins un subiect sensibil.*

Îmi pare rău că nu am avut vreme să te caut, înainte sau în timp ce mă aflam în oraș. Dar am stat acolo doar trei zile – așa că nu aș fi avut răgazul nici să te găsesc și nici să petrecem ceva timp împreună. Scrisoarea ta mi-a

dat răspunsul la multe dintre întrebările pe care voiam să ți le pun, totuși, și sunt mulțumit și foarte mândru să aflu despre succesele tale editoriale. După cum poate îți aduci aminte, am avut privilegiul să lucrez cu Frank Tuttledge de câteva ori la Diviziunea Media Japoneză. E un om serios și nu am auzit decât lucruri bune despre editura lui, Est-Vest. Pare a fi un loc excepțional de bun pentru cineva cu talentul și educația ta.

Întrebi despre familia mea. Tata a murit anul trecut în urma unui atac cardiac, deși a lucrat până la capătul zilelor sale. De fapt, a călătorit adesea și la Tokyo, pentru consultanță în materie de arhitectură, simțind că are marea responsabilitate de a reconstrui orașul. Mama a rămas pe Coasta de Est, unde își vede de cluburile și de meșteșugurile ei. Am încercat să o conving să se mute în vest cu mine, dar singurul lucru care ar putea-o face să vină aici ar fi perspectiva de a avea nepoți. Și până acum nu se pune problema de așa ceva.

*Că tot vorbim de părinți… Yoshi-*san*, am ceva pe suflet de ani de zile, și când ți-am citit scrisoarea mi-am dat seama că a venit vremea să mă împac cu mine însumi. Nu-mi dau seama de ce nu am făcut-o până acum. Parțial pentru că nu am avut curaj, cred. Și mi-a mai fost teamă că informația te-ar putea afecta – ai trecut și așa prin atât de multe. Dar citindu-ți cuvintele ieri, aflând cum ai supraviețuit și ai înflorit în lipsa mea, m-a făcut să cred că ești suficient de puternică să suporți ceea ce îți voi spune. Așa că iată:*

Când te-ai înscris în Serviciul Civil, atunci, în noiembrie '45, m-ai rugat să te ajut să găsești informații despre părinții tăi. Un an mai târziu am avut o discuție în care ți-am spus că erau aproape sigur morți. Asta era adevărat: dată fiind rata extrem de mare a victimelor din cartierul tău în noaptea de 10 martie și faptul că numele mamei tale nu apărea pe lista nici unui spital, era foarte puțin probabil ca ea să fi supraviețuit acelui prim bombardament. La fel, se știe acum că satul japonez Shin Nagano a suferit cele mai brutale atacuri ale Rusiei în timpul invaziei Manciuriei din 9 august, care – după cum știi – au costat viața a peste 100.000 de civili

japonezi. Au supraviețuit doar cei mai tineri membri ai comunității, copii mici și bebeluși lăsați pe la vecini și prieteni chinezi, care – după câte am aflat – sunt acum crescuți ca copii chinezi. Au mai scăpat doar câțiva bărbați, care fie au fugit, fie au fost luați prizonieri. Dar numele tatălui tău nu a apărut pe niciuna dintre liste.

Însă la acest capitol am mai aflat și altceva, ce am decis – în mod greșit, îmi dau acum seama – să nu îți spun atunci. Adevărul este că, la vremea aceea, în noiembrie, când am dat prima dată numele tău la Personal, mi s-a spus că verificarea ta a ridicat niște „stegulețe roșii". Problema principală părea a fi că erai fiica cuiva suspectat că fusese criminal de război.

Criminal de război. Chiar și la un an după ce citise asta prima dată, cuvintele făceau să i se taie respirația. A întins din nou mâna după paharul de vin, a mai luat o sorbitură și a citit mai departe.

Nu mai e nevoie să-ți mărturisesc că acest lucru m-a surprins, așa cum sunt convins că te surprinde și pe tine. Nimic din ceea ce vorbiserăm noi nu mă făcea să cred că tu aveai știință de faptul că tatăl tău ar fi făcut ceva rău. Totuși, cercetări ulterioare au dat la iveală rapoarte din documentele confiscate ale Armatei Chinei de Nord. Acestea cuprindeau și numele a zeci de civili chinezi care fuseseră executați. Acești bărbați (și câteva femei) erau îndeobște țărani la a căror moarte se bănuiește că ar fi contribuit și tatăl tău, după ce protestaseră împotriva rechiziționării pământului lor, pe care s-a construit apoi satul japonez.

Dara mai fost și numele unui american, locotenentul Cameron Richards, din Divizia de Aviație a Armatei Statelor Unite, care a pilotat în timpul raidului Doolittle asupra orașului Tokyo în 1942. Avionul locotenentului Richards a fost doborât lângă Habrin în aprilie 1942. Se crede că tatăl tău nu numai că l-a descoperit după ce a fost evacuat, dar l-a și predat oficialilor Armatei Chinei de Nord. Conform propriilor lor documente, acei oficiali l-au executat pe Richards la 19 aprilie prin

decapitare.

În cele din urmă, am reușit să te scăpăm de faptele de care era acuzat tatăl tău cu ajutorul propriului meu tată, care avea niște relații destul de sus-puse în birourile lui MacArthur. Cu ajutorul lui și al faptului că nu exista nicio dovadă că tatăl tău avusese vreun rol în aceste crime, am reușit să-ți obținem aprobarea.

*Yoshi-*chan, *vreau să știi că îți spun toate acestea nu pentru că aș crede că crimele tatălui tău – dacă s-au întâmplat cu adevărat – se răsfrâng în vreun fel asupra ta. Ți le spun pur și simplu deoarece cred că ai dreptul să știi, așa cum și familia locotenentului Richards avea dreptul să știe cum a murit. Se prea poate, desigur, ca tu să fi aflat deja despre aceste acuzații, căci probabil încă există în documentele oficiale. Sper să nu șefi întâmplat așa, dar, dacă ai aflat, îmi cer scuze că nu ți-am spus mai devreme.*

În încheiere, și eu sper că putem să ne mai scriem unul altuia. Și te încurajez din tot sufletul să vizitezi America, așa cum mi-ai pomenit. Dacă te interesează, cândva, vara viitoare, intenționez să organizez o mică expoziție privată, cu niște fotografii pe care le-am făcut la Tokyo în timpul ocupației – urmează să stabilesc data și locul. Știu că ești ultimul om care are nevoie să afle cum arăta Tokyoul la sfârșitul războiului. Totuși unele fotografii te-ar putea interesa.

Toate cele bune,

Billy

Yoshi a împăturit scrisoarea și a strecurat-o la loc între paginile volumului de Lawrence. A închis cartea și apoi și-a încrucișat mâinile pe ea. *Suspectat* și-a reamintit ea, așa cum făcuse de sute de ori de când citise scrisoarea prima dată. Niciuna dintre aceste informații nu ajunsese în vreun tribunal. Așa că exista totuși posibilitatea ca ceea ce făcuse Kenji să fie nu numai nevinovat, ci de fapt chiar onorabil, după preceptele vremii aceleia, cel puțin. El găsise un inamic și îl predase autorităților, dar nu existau dovezi că

făcuse vreun lucru necinstit.

Privindu-și mâinile, și-a răsucit inelul cel verde. S-a gândit și la bricheta aceea neagră, de pilot american.

Ți-a dat-o el ție?

Mai degrabă a lăsat-o.

A murit de pe urma rănilor?

Așa s-ar zice… bine că mi-am amintit. Asta-i pentru mama ta.

Poate că nici nu este al pilotului, s-a gândit ea pentru a mia oară de când primise scrisoarea lui Billy.

La două luni după ce s-a ridicat interdicția de călătorie pentru civili, Yoshi i-a scris a doua oară vechiului ei prieten și coleg. L-a felicitat pentru succesul lui în viața civilă și i-a mulțumit pentru informațiile despre Kenji. I-a scris că se gândise inițial să facă o vizită în Manciuria în vara următoare, ca să încerce să le găsească pe surorile ei vitrege, Aki și Maki, dar, dată fiind imposibilitatea de a obține viză pentru China, s-a decis să călătorească în America în schimb. I-a spus că va veni vara următoare la expoziția lui și că îi va da mai multe amănunte pe măsură ce le va avea.

A doua zi s-a dus la Biblioteca Americană și i-a cerut bibliotecarei să-i dea tot ce avea despre Raidul Doolittle din 1942.

Kobayashi-*san*!

Vocea a răsunat în încăpere vesel, ca ecoul unui cântec tirolez. Amețită, Yoshi și-a ridicat privirile ca să-l vadă pe salvatorul și fostul ei mentor.

— Căpitane! l-a strigat ea și amândoi s-au înroșit la față și au râs la gândul că el nu mai arăta nicidecum a căpitan.

Când îl văzuse ultima dată, William Reynolds era bărbierit impecabil, cu uniforma închisă până la ultimul nasture. Purta haina militară de culoarea mușchiului și cascheta triunghiulară peste părul tuns scurt. Acum, când îi zâmbea peste o mică mulțime de

admiratori, Yoshi a văzut că rămăsese la fel de slab, înalt și palid cum îl știa. Dar părul i se schimbase, crescuse depășindu-i cu mult fruntea pistruiată, în valuri roșii, ondulate și aspre. Și înfățișarea i se schimbase: purta acum o bluză gri pe gât, pe sub o jachetă neagră de lână, și pe bărbie îi crescuse o bărbuță triunghiulară, pe care Yoshi o asocia mereu cu cea a regizorilor francezi de film. Simpla lui apariție – un om atât de bine cunoscut, în care avea atâta încredere – i-a umplut ochii de lacrimi fierbinți, neașteptate. Pentru o clipă, nu și-a dorit altceva decât să se repeadă la el cu toată forța.

Dar s-a ridicat, în schimb, și și-a vârât volumul de Lawrence la loc în geantă, străduindu-se să pășească încet, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, către locul unde el se căznea să scape de admiratori și să-i vină în întâmpinare. Și-au rămas așa, acolo, în mijlocul încăperii, până când el și-a deschis larg brațele. Și, deși atunci la Ernie Pyle nu-și atinseseră mai mult decât mâinile, ea s-a aruncat în brațele lui fără să se mai gândească. El a strâns-o la pieptul său slab și a ținut-o așa, în timp ce în mintea ei un cearceaf alb se dădea la o parte în pragul unei uși din trecut. Nu stătuse niciodată prea aproape de căpitanul William Reynolds ca să știe cum mirosea, dar civilul Billy Reynolds duhnea a fum de țigară și colonie și a ceva dulce-mentolat, ca apa de gură Listerine. Și-atunci, afundându-și nasul în reverul hainei lui, și-a dat seama cu uimire că nu mai fusese ținută în brațe așa de un bărbat de când își părăsise soțul ultima dată.

Și când, în cele din urmă, el a făcut un pas în spate, și-a ținut încă mâinile pe umerii ei, de parcă i-ar fi fost teamă că va fugi.

— Scuză-mă că am întârziat, a spus. Tipul ăla de la *L.A. Arts* nu mai termina… Lasă-mă să mă uit la tine. *Doamne! Tu* n-ai îmbătrânit deloc!

— Ba nu, s-a împotrivit ea plecându-și capul, acum sunt doar o babă urâtă. O fată bătrână de treizeci și doi de ani.

— Ba pe naiba! a spus el drăgăstos, strângând-o de umeri. Atunci,

ce să mai zic de mine? Știu eu prea bine că sunt încă o gâgâlice cu ifose.

Gâgâlice? s-a întrebat ea, uimită, până când și-a dat seama care era sensul: prea tânăr. Cuvântul a făcut-o să zâmbească, dar nu era deloc nepotrivit. William Reynolds nu întinerise, ce-i drept, în ultimii zece ani, dar era clar că îi mersese mai bine decât în anii ’40. Nu fusese niciodată un bărbat prea frumos, era prea slab și palid și cocoșat. Prea se scuza mereu – uneori cu prea multă patimă –, chiar și pentru un loc ca Japonia, în care lumea se scuză atât de mult. Dar acum, totuși, se purta cu mai multă degajare și încredere, ceea ce îl făcea să pară nu numai mai înalt, ci și mai serios. Soarele de pe Coasta de Vest îi colorase obrajii palizi, scoțându-i la iveală și mai mulți pistrui de culoarea pâinii prăjite. Și când zâmbea, niște riduri i se încrețeau din dreptul ochilor către tâmple, ca dovadă că acum zâmbea mult mai des.

— Văd că-ți priește California, i-a spus ea zâmbind.

— Sigur că da. Mult mai mult decât birourile alea întunecoase de la Tokyo. Și, întorcându-se spre fotografiile din galerie, a întrebat: Deci ai văzut tot ce era de văzut pe-aici?

— Deloc, a dat ea din cap. Te-am așteptat pe tine. Totuși, am două întrebări.

— Dă-i drumul!

— Prima: De ce ai pus și portretul ăla îngrozitor al meu? a întrebat ea, arătând spre *Baraku.*

Billy a deschis gura, apoi a închis-o.

— Îmi pare rău. Ar fi trebuit poate să-ți cer voie mai întâi. Dar cred că mi-a fost frică să nu refuzi.

Ea s-a gândit o clipă.

— N-aș fi făcut așa ceva, adică să zic nu. Dar mi-ar fi prins bine să fiu oarecum… avertizată.

— Ei bine, atunci nu am nicio scuză, a spus el sfios. Ar fi trebuit

poate să te întreb și dacă vrei și tu una.

— Nu, a răspuns ea iute, cu tărie, căci ura să-și vadă chipul în fotografii. Nu, n-aș fi vrut.

— Tu ai știut întotdeauna ce vrei, a răspuns Billy zâmbind pieziș.

— Și e ceva rău în asta?

— Nu, după părerea mea, a spus el strângând-o de braț. Și cea de-a doua întrebare?

— Titlul expoziției: De ce *După?*

El a ridicat din umeri.

— Greu de explicat. Dar e legat de felul în care toată lumea vorbea despre război când am fost eu acolo. Nimeni nu părea să vrea să folosească de fapt cuvântul *război.* Totul era *înainte* și *după.*

— Dar aici nu se zice la fel?

El a scuturat din cap.

— Nu atât de des. Poate era altfel dacă voi ați fi câștigat și noi am fi pierdut.

Yoshi a încuviințat ușor din cap, gândindu-se că era pentru prima dată când îl auzea vorbind așa: *voi* contra *noastră.*

Învingătorii și învinșii. Și totuși ceea ce spusese era adevărat. Prietenii și colegii ei munceau toți peste programul de lucru și își făceau nunți opulente și copii și apoi și mai mulți copii. Când plecau de acasă își cheltuiau salariile tot mai mari pe excursii la Hokkaido și Kyushu și – de îndată ce s-a ridicat interdicția de călătorie în străinătate – în Hawaii. Iar acasă cheltuiau pe radiouri și televizoare de producție națională și pe obiecte electrocasnice Mitsubishi și mașini Toyota. Și acasă și la lucru, toată lumea părea antrenată într-o cursă nebună *să construiască, să construiască, să construiască.* Să facă bucătării și garaje noi, drumuri și mașini și legături de afaceri, până când vechiul oraș, sfâșiat de război, nu se mai vedea deloc – la fel ca oamenii distruși care reușiseră cu greu să-și încropească o existență în zilele ce au urmat capitulării. Că Japonia – Japonia cea învinsă –

făcea parte dintr-un trecut incalificabil, pe care locuitorii săi îl defineau în termeni aproape la fel de mitici ca și cândva presupusa „divinitate” a împăratului. Era pur și simplu – *înainte.*

— N-are importanță, i-a spus Billy, oferindu-i brațul. Vrei să-ți fac prezentarea?

Yoshi l-a apucat de braț.

— Da, haide!

Au pornit de la stânga fotografiei *Baraku,* cu o imagine intitulată *Revenirea acasă.* Era o fotografie mare, a unei tinere și a unui bărbat mult mai în vârstă, care se sprijinea într-un baston. Femeia îngenunchea în fața unui morman de moloz, cu brațele depărtate, părând gata să le bage în el până la coate. Gândindu-se la context, Yoshi și-a închipuit că ea și tatăl ei încercau să salveze din ruinele casei lor ceva ce le mai putea fi de folos, ceva care nu fusese distrus. Dar din modul în care o înrămase Billy – ușor pieziș, focalizată mai puțin pe legătura ei cu bărbatul, cât cu molozul – părea că ea îngenunchease dinaintea unui soi de altar dărâmat, acoperit de cenușă, implorând ajutor.

Uitându-se la fotografia aceea, Yoshi s-a pomenit gândindu-se cât de cunoscută i s-ar fi părut această scenă cu niște ani în urmă. Apoi orașul s-a prefăcut într-un univers ciudat și amestecat: cenușă uscată și asfalt care se zvânta. Clădiri noi, care se înălțau sclipitoare din molozul vechi de zeci de ani. O pasăre Phoenix, renăscută pe jumătate din propria cenușă. Pe vechea ei stradă din Bunkyo Ku, guvernul dărâmase cocioaba șubredă în care locuia doamna Fujiwara cu singurul ei copil supraviețuitor. În locul ei se înălțau șiruri după șiruri de *apato*[162] dreptunghiulare și ordonate, cu înfățișare sterilă, fiecare arătând ca cel de alături, atât de anoste încât atunci când a dat prima dată cu ochii de ele Yoshi a simțit o ciudată

162 Blocuri cu apartamente (în japoneză, în original).

dorință de a plânge.

Celelalte fotografii spuneau povești asemănătoare: despre pierdere și îndârjire, tragedie și soartă cu greu făurită. Tânăra mamă cu copilul legat pe spate, rătăcind într-un tărâm al nimănui plin de dărâmături. Bătrâna zdrențuită și fără dinți care stătea chircită în drum, scoțându-și prețiosul ei *kimono* la vânzare pe o pătură murdară. Plozi vagabonzi de zece ani cu chipuri zâmbitoare și rânjete viclene jucând arșice și fumând chiștoace. Fete *pan-pan* adolescente îmbrăcate în rochii *sufu* ieftine, cu șosete scurte și pantofi balerini din plastic, cu mâinile sprijinite pe șoldurile osoase și cu zâmbete sfâșietor de dulci.

Erau și veterani înveșmântați în alb care stăteau nemișcați dinaintea monumentelor ridicate în cinstea morților, oferind castroane cu orez trecătorilor care nu-i luau în seamă. În fața Palatului Imperial mărșăluia și striga o mulțime de demonstranți, făcând uz de libertatea de exprimare recent dobândită pentru a protesta împotriva lipsei orezului național. Erau scene pe care le văzuse de atâtea ori cu ochii ei, dar numai acum, când vedea imaginile lui Billy, se gândea ce schimbare radicală reprezentau. Căci doar cu câteva luni înainte, aceiași oameni s-ar fi oprit în același loc, în fața reședinței împăratului, doar ca să se aplece în semn de omagiu tăcut.

Aceleași gânduri îi veneau în fața unei imagini a unor ofițeri americani la un târg stradal oarecare, cu brațele în jurul gâtului drăguțelor lor prietene japoneze. Femeile erau îmbrăcate în haine care arătau clar că proveneau de la magazinele militare, dar buzele lor rujate păreau a zâmbi cu adevărat. Însă figura care a impresionat-o cel mai mult pe Yoshi a fost a unui tânăr care stătea la o parte. Trupul lui era parțial acoperit de toneta unui vânzător de turte de fasole. Pe chipul lui, văzut foarte clar în obiectivul lui Billy, cu ochii ațintiți la soldații americani și la femeile japoneze, se citea o

expresie de ură nestăvilită.

Cât timp au făcut ocolul expoziției, Billy a răspuns la întrebări ale vizitatorilor și a primit complimente, iar Yoshi se aștepta ca, până la urmă, să se lase prins de admiratorii săi. Dar, după ce au văzut și ultima imagine împreună, el a scos-o din mulțime și a dus-o la o măsuță într-un colț. Acolo i-a făcut semn chelnerului, care le-a mai adus încă două pahare din vinul acela groaznic.

— *Kampei*, a spus el, ridicând paharul. Ești foarte tăcută.

Yoshi a zâmbit în timp ce vinul cu gust de lături i se scurgea pe limbă.

— Deci… nu-ți plac, a continuat el, ridicându-și capul.

Vorbea serios, de asta își dădea bine seama. Și, uitându-se în ochii lui, a mai văzut și altceva: omul care fusese el atunci la Pyle. O variantă mai tânără și mai puțin încrezătoare a lui William Reynolds, un băiat roșcovan adus de spate care își purta aparatul de fotografiat așa cum ofițerii poliției militare își purtau armele – ca să se apere.

— Cred ca sunt *subarashii*[163], a exclamat ea din toată inima, Wiliam-*san*. Toate. Incredibile. Ai făcut o treabă minunată!

El s-a îmbujorat, pielea lui palidă umplându-se de pete.

— Tatăl tău ar fi fost foarte mândru, a urmat ea, îmi pare rău să aud că s-a prăpădit.

— Nu ai de ce, a avut o viață împlinită.

S-a oprit o clipă, cât chipul i-a fost umbrit de o privire tulbure care i-a dispărut ca o umbră mișcătoare.

— Oricum, doctorii spun că s-a întâmplat foarte repede. N-a avut timp să sufere.

— Totuși, probabil că a fost o lovitură.

— Au fost o mulțime de lovituri în anii ăștia, a spus el, ridicând

---

163 Splendide (în japoneză, în original).

din umeri. Asta a fost doar una dintre ele.

S-a încruntat o clipă, apoi a schimbat subiectul.

— Și… mai cânți la pian?

Ea a încuviințat din cap.

— Încă mai ții Yamaha aia veche pe care ți-am dezgropat-o din pivnița de la Pyle?

— Da, și este extraordinar de bine acordată, a râs ea, și ori de câte ori cânt îmi închipui fetele *Takarazuka* făcând un *rinu-dansu.* Pe muzică de Satie.

— Trebuie să te ascult și eu, a râs el, data viitoare când mai vin la Tokyo.

— Te întorci curând la Tokyo?

El s-a lăsat pe speteaza scaunului, pipăindu-și distrat mai întâi buzunarul drept de la piept, apoi pe cel stâng, de unde a scos un pachet de țigări Camei. Așa cum făcea mereu la Pyle, i-a întins ei pachetul, și – așa cum făcuse de cele mai multe ori – ea a refuzat, scuturând din cap. Și l-a privit cum își face palmele căuș ca să-și aprindă țigara.

— Depinde de editură, cred.

El a dat afară aerul din piept, privind-o prin fum.

— Să știi că arăți nemaipomenit, *à propos*! Dacă ești într-adevăr fată bătrână, chiar îți stă bine. Deși nu-mi vine să cred așa ceva.

Yoshi a simțit că-i iau foc obrajii.

— Ei bine, cred că acum am putea folosi cuvântul *divorțată.* Dar asta pare mult mai… spectaculos decât mă simt eu de fapt.

— Divorțata veselă! a exclamat el, dar văzându-i chipul, s-a potolit. E definitiv, deci? Divorțul?

— De luna trecută.

Yoshi se juca ușor cu paharul de vin. Se căznise aproape cinci ani cu procedurile birocratice de divorț. Acum era prima dată când folosea cuvântul – *divorțată* – în limba engleză.

— Probabil că te simți ușurată, i-a spus Billy.

Ea a ridicat din umeri.

— Și tristă, de bună seamă. Cred că se cuvine să fiu și tristă.

El a încuviințat printr-o mișcare a capului.

— Nu cred că l-am întâlnit vreodată. Pe fostul tău soț.

Yoshi a dat din cap.

— Ne-am căsătorit în anul în care tu ai plecat din Japonia.

— Cum v-ați cunoscut?

Yoshi se uita atent la țigările Camei pe care le pusese pe masă, între ei. Apoi, spre propria ei surprindere, a întins mâna după pachet și a luat una.

— Eram prieteni vechi, a spus ea aplecându-se spre el, care-i întindea bricheta. L-am cunoscut în Manciuria, când am fost la tata.

— Și ați ținut legătura în timpul războiului?

— Ne-am scris.

A tras aer în piept, bucurându-se de senzația fumului care își făcea drum în plămâni.

— El rămăsese încă în *Manshu* când au invadat rușii – fusese înrolat în Armata Chinei de Nord, *Kantogun.* În primii trei ani, m-am dus la toate trenurile care veneau din nord și aduceau refugiați. Scrisesem pe o pancartă numele lui și al tatălui meu și o țineam ridicată până mă dureau brațele.

— Și el când s-a întors?

— Abia în 1952. La trei luni după ce ai plecat tu.

A căzut pe gânduri o clipă, amintindu-și noaptea aceea. Cum răsunase bătaia în ușa dormitorului de femei în care locuia ea, cum ea nu se așteptase la altceva decât la o rugăminte ca între vecini: un plic de ceai, niște zahăr, un stilou. Și-n schimb, s-a trezit cu un tânăr cu chipul aspru, îmbrăcat într-o uniformă *Kantogun* peticită și murdară, cu brațele încrucișate la spate și cu picioarele încălțate în șosete largi, desfăcute.

Konban wa, îi spusese el, bună seara!

La început nu a putut nici măcar să respire, darămite să mai și vorbească. Era mai înalt decât și-l amintea. A trebuit să-și dea capul pe spate ca să-l vadă. Părul negru i se mai rărise și ochii întunecați îi deveniseră cumva mai plați. Sau poate era doar o iluzie din pricina luminii.

— Masa? a șoptit ea.

— *Nn,* a mormăit el, dând din cap.

— Cum… de m-ai găsit?

— Vecina ta, Fujiwara-*san,* m-a trimis aici.

În susul și în josul coridorului întunecat se deschideau ușile. Capete negricioase ieșeau afară holbându-se la ei. Yoshi știa prea bine că regulile locului interziceau „musafiri de stirpe bărbătească" la etajul al doilea, și totuși, în timp ce auzea pașii grei ai matroanei pe trepte, și-a încolăcit brațele după gâtul lui Masa. Simțindu-i pulsul rapid, simțindu-i brațele subțiri care o cuprindeau la rândul lor. Uitându-se peste umerii lui înguști, a văzut-o pe doamna Ito năpustindu-se spre ei încruntată, cu părul de culoarea levănțicii pus pe bigudiuri.

Dar Yoshi nu a șovăit. A luat mâna aspră a lui Masa într-a ei, i-a zâmbit și l-a tras înăuntru.

În orele care au urmat, cu o sticlă de whisky Suntory împrumutată și nenumărate bătăi în ușă, Masahiro i-a povestit viața lui după capitulare. Cum unitatea lui sau cel puțin cei care supraviețuiseră măcelului rușilor au fost azvârliți în vagoane de animale și duși în Ucraina. Cum au muncit în cariere de piatră în lagărul de la Kramtorsk câte douăsprezece ore pe zi, adesea la temperaturi sub punctul de îngheț. Mulți au murit în primul an, și tot mai mulți în cel de-al doilea și al treilea an. La un moment dat, Masa s-a rugat să moară și el. Dar chiar în dimineața următoare a

aflat că el și alte câteva mii de prizonieri japonezi urmau să fie transferați înapoi în China, într-un lagăr pentru criminali antichinezi, unde au petrecut următorii patru ani, până au fost eliberați.

Când a terminat de vorbit și-a plecat ochii către buzunarul hainei.

— Era să uit, a spus el, și Yoshi a așteptat să scotocească prin buzunar până a scos, în cele din urmă, un obiect mic, plin de funingine.

— *No,* abia a șoptit ea, luând obiectul în mână, atingându-i ciocul coroiat și aripile întinse. Era la fel de murdar ca și uniforma lui Masa, iar una dintre ghearele lui delicate se rupsese. Dar se vedea clar că era un șoim. Mai mult decât atât, era perechea celui pe care i-l cioplise atunci, demult, în China de Nord.

— Tu l-ai făcut, a murmurat ea, nu-mi vine să cred că l-ai făcut într-adevăr.

— L-am cioplit după ce se dădea stingerea în baracă, i-a spus el. Asta mi-a ținut mintea întreagă în toate nopțile alea, a urmat, șovăind. Asta era tot ce aveam acolo. În afara viselor mele cu tine.

Vocea i s-a înmuiat când a rostit „cu tine” și ceva din tonul lui i-a sfârtecat mădularele.

— Masa! a exclamat ea blând.

Când a văzut că nu-i răspunde, s-a dus lângă el și a îngenuncheat, încercând timid să-i atingă umărul. Voia doar să fie lângă el, să-l aline cu prezența ei. Dar el s-a proptit de ea gemând, cu lacrimile șiroindu-i tăcut pe chipul slăbit. Apoi – nu își dădea seama cum s-a întâmplat – a împins-o pe saltea, răvășindu-i nebunește hainele, până când l-a apucat de mâini, prea uimită ca să știe cum să reacționeze. S-a prăvălit peste ea, ridicându-i cămașa de noapte și împingând, împingând până a pătruns în cele din urmă, sfâșiind-o. Când a țipat – privind în urmă chiar nu era sigură dacă o făcuse ca să protesteze sau doar de durere – s-au auzit alte bătăi

furioase în ușă. Masa i-a astupat gura cu palma, apăsând-o tot mai tare, în timp ce se uita în ochii ei îngroziți. Apoi s-a cutremurat și s-a prăbușit, rămânând încremenit peste ea, încât s-a temut că bătuse tot drumul doar ca să moară acolo pur și simplu. În cele din urmă și-a dat seama că adormise și, nu înțelegea de ce, dar asta a impresionat-o atât de profund că a rămas nemișcată sub el, până când i-au amorțit brațele și picioarele.

Când și-a tras trupul de sub al lui, el s-a rostogolit într-o parte și a dormit în continuare. Bătăile în ușă s-au pornit din nou, dar după o vreme au încetat. La un moment dat, în timpul nopții, a întins brațele și a tras-o spre el, lipindu-și trupul de al ei.

A doua zi dimineață a găsit ordinul de evacuare sub ușă și peste trei luni erau căsătoriți.

Ar fi trebuit să se sfârșească totul cu bine – ca în *Cântând în ploaie* sau *Regina africană* sau *Pe aripile vântului,* înainte de fuga lui Rhett Buttler. Adevărul era că nu le-a mers bine și că nu au fost fericiți în căsnicie – nici măcar după ce au aflat de la un supraviețuitor al masacrului de la Shin Nagano că Aki și Maki fuseseră văzute într-un orășel de țară din Manciuria. Nici după ce găsiseră un mic apartament nou și modern pe care salariul căpătat de Yoshi la noua ei slujbă le permitea să-l închirieze. În primul rând, Masa nu își putea găsi de lucru din pricina activității lui din China, de colonist, soldat și prizonier. Nimeni nu voia să-și mai amintească de Paradisul Pierdut al Japoniei sau de războiul blestemat pe care îl câștigaseră ca să-l piardă mai apoi, iar anii petrecuți de Masa în lagărul condus de comuniști stârneau bănuieli că ar putea fi spion. A durat un an întreg până să găsească o companie care să vrea să-l angajeze. Când a găsit, în cele din urmă, o slujbă la o bursă recent redeschisă, lucra până târziu, plecând de acasă dis-de-dimineață și ieșind adesea cu colegii după slujbă, ca să se întoarcă acasă duhnind

a vomă și urină. În serile în care venea devreme acasă bea din greu, întinzându-i paharul gol lui Yoshi ca să i-l umple, răspunzându-i la întrebări cu icnete și monosilabe. Plângându-se că-l doare capul ori de câte ori cânta ea la pian sau asculta radioul. În cele din urmă, prezența lui făcea ca apartamentul să devină înăbușitor de mic, și aștepta cu nerăbdare numeroasele seri când rămânea singură în el.

Până la sfârșitul anului începuse să urască și împreunarea lor fizică. Momentele când făceau dragoste – destul de rare – mențineau același tipic din prima noapte în dormitorul ei: grăbite și distante. Adesea violente. Chiar și dormitul împreună – simplul fapt că împărțeau același pat – îl simțea ca pe o amenințare, în unele nopți transpira atât de tare, că uda cearceafurile. În altele avea coșmaruri care-l făceau să strige cuvinte și frânturi de fraze ciudate *(Apuc-o! Fântâna! Scaunul!)* și să lovească atât de tare în jur, că uneori o învinețea toată.

Apoi, într-o noapte, Yoshi s-a trezit că nu mai putea respira; avea o greutate zdrobitoare pe piept și ceva o strângea de gât. Lovind din mâini și din picioare, a reușit să apuce fața atacatorului. Când unghiile ei i-au pătruns în carne, a auzit o înjurătură abia îngăimată. Apoi greutatea a cedat.

După aceea s-au așezat la măsuța din mica lor bucătărie, ea cu gâtul învinețit, el cu obrazul însângerat. Masa nu și-a cerut iertare. În primele zece minute n-a scos nicio vorbă. Și-a turnat niște whisky, și-a aprins o țigară Mild Seven și și-a șters obrazul cu o batistă albă, pe care i-o brodase ea în scurta lor logodnă.

— Ce e? a întrebat Yoshi în cele din urmă.

— Ce vrei să spui? a răspuns el, privind-o mohorât.

— Lucrul care ți se-ntâmplă ție.

— N-ai cum să înțelegi.

— Atunci explică-mi, a spus ea, străduindu-se să-și folosească bruma de voce care-i mai rămăsese după atac.

Și cum el nu i-a răspuns, a continuat:

— Masa, ai fi putut să mă omori.

El a privit pe fereastră, un pătrat de sticlă ce lăsa să se vadă construcții noi de beton. Afară se auzea huruitul unei mașini, urmat de ecoul unui cântec al lui Frank Sinatra: *Fly with me.*

— Am vise urâte, a spus el în cele din urmă.

— Asta înțeleg și eu.

— N-ai cum, i-a tăiat-o el scurt. Sunt vise despre ce s-a întâmplat… în timpul războiului.

Yoshi s-a lăsat pe speteaza scaunului, privindu-l atentă. În vremurile când mai puteau sta de vorbă ceva mai degajat, îl întreba uneori despre război – cum fusese în China. Ce văzuse. Voia de asemenea să-i povestească despre noaptea bombardamentului. Dar el punea brusc capăt discuției:, A fost cum te-ai fi așteptat" sau „A fost dur". Iar el n-o întrebase niciodată prin ce trecuse ea. De parcă s-ar fi prefăcut că războiul nici nu existase, chiar dacă se lupta din greu cu amintirea lui.

Acum i-a întâlnit privirea peste masă. Ochii îi scânteiau întunecați, opaci ca gheața. Uitându-se adânc în ei, Yoshi s-a trezit din nou împreună cu mama sa, în adăpostul din Hongo-ku, din timpul raidului aerian: „Chiar vrei să știi ce mi s-a întâmplat?"

Ea a tras adânc aer în piept.

— Ce ți s-a întâmplat?

El și-a terminat whiskyul și a așezat paharul gol între ei. Cu ochii țintă la el, i-a povestit despre viața lui în *Kantogun.* Nici vorbă de vitejia și onoarea despre care îi vorbea în scrisori și despre care se auzea la știri, ci despre mizeria ei. Despre cruzimea fără sens și bătăile care i se administrau mai des decât hrana. Despre brutalitatea comandanților și a soldaților mai bătrâni față de recruții mai noi. În prima noapte a fost forțat să joace un joc numit *Ane-san:* „Sora mai mare". A trebuit să facă striptease, cu gesturi de

prostituată care ademenește mușterii. Dacă nu era destul de convingător era bătut și batjocorit. În alte nopți era bătut fără niciun motiv.

În cea de-a șasea zi au fost trimiși pe câmp, la exerciții de luptă cu baioneta, ceea ce făceau în fiecare după-amiază. Dar în ziua aceea țintele nu mai erau obișnuitele sperietori de ciori, ci peste douăzeci de prizonieri chinezi, care fuseseră transportați acolo cu camioanele. Mulți dintre ei de aceeași vârstă sau chiar mai tineri decât el. Primul băiat care îi fusese „repartizat" lui i-a cerut îndurare, plângându-se că era singurul copil al unei mame văduve. Când Masa a șovăit, a simțit sabia comandantului pe umăr și i s-a spus că-și va pierde propriul cap dacă nu execută ordinele.

— Așa că i-ai făcut de petrecanie, a spus Yoshi.

Masa a încuviințat, aprinzându-și o altă țigară.

— S-a dovedit că pielea și oasele sunt mult mai dure decât paiele. Primele mele lovituri au fost atât de slabe, că nu i-am făcut decât niște găuri în piept bietului copil.

S-a oprit și și-a umplut din nou paharul.

— După a șaptea încercare, chinezoiul a murit în cele din urmă. Sau cel puțin și-a pierdut cunoștința. Apoi mi s-a repartizat altul. Și altul după aia.

Ea și-a umezit buzele.

— Și câți…?

A vrut să întrebe: *„Câți ai omorâtă,* dar i-au pierit cuvintele în gură.

— În total patru în ziua aceea.

Începuse să bălmăjească vorbele. Cu toate astea și-a reumplut paharul și a băut cu nesaț.

— Ploua în noaptea aceea. Eu eram treaz, ascultând cum picura apa în cort. Eram convins că picură sânge.

— Erau țărani, a spus ea cu vocea tremurândă.

— Nouă ni s-a spus că erau rebeli.

— Dar tu trebuie să-ți fi dat seama că nu erau, *știai* că nu erau.

— Eu credeam ceea ce mi se spunea, i-a tăiat-o scurt Masa, asta era tot ce știam noi.

Yoshi și-a închis ochii, strângându-și pleoapele atât de tare, că vedea scântei în întunericul mișcător. Se simțea ca o grenadă căreia i se desfăcuse capacul și doar… aștepta. Dintr-odată n-a mai suportat să stea nemișcată.

S-a ridicat și a pășit către raftul unde își țineau paharele și a luat de acolo unul. Când s-a întors, atenția i-a fost atrasă de două figurine mici de lemn pe care ea și cu Masa le puseseră acolo în prima lor noapte în casă. Se aflau pe raftul din mijloc, chiar deasupra chiuvetei: șoimița pe care i-o cioplise el atunci, demult, în Manciuria, și șoimul pe care îl făcuse în lagăr. Stăteau mândre alături, pe un mic piedestal de lac, asemenea unui templu închinat fericirii conjugale.

S-a așezat și și-a turnat și ea whisky. Băutura îi ardea ca focul gâtul maltratat, dar a descoperit că era ciudat de reconfortantă. Asemenea primei răsuflări dureroase pe care a tras-o în piept după ce el îi dăduse drumul din strânsoare, un semn că era încă în viață.

— Au mai fost și alții?

— Alții?

— Civili?

Masahiro a privit-o de parcă l-ar fi întrebat dacă cerul e albastru. Îi venea să se arunce peste masă la gâtul lui umbrit de tuleiele bărbii. Dar, în schimb, a mai sorbit o dată din băutură.

— Și… ce e cu… lucrurile pe care le spui în somn?

— Ce lucruri? a întrebat el nedumerit.

— Cum ar fi… fântâna. Tot vorbești de un scaun și o fântână.

El s-a chircit tot, ferindu-și privirile.

— Dar ce importanță are?

— Trebuie să știu și eu.

Masahiro și-a frecat tâmpla ostenit. Când și-a ridicat din nou privirile se uita în gol, pe lângă ea, vorbind cu o voce atât de stinsă că abia putea să-l audă.

— Am primit ordin de la comandantul meu. Mi-a spus să scap de un rebel.

— Un rebel?

— Ei bine, bine, s-a răstit el, încordându-și maxilarul, poate că nu era chiar rebel. Era o femeie. Da? O femeie. Foarte frumoasă. Deja îi omorâsem soțul. Comandantul Yamazaki o luase cu el în cameră. Așa făcea cu toate femeile frumoase.

— De ce?

Întrebarea îi scăpase fără să se poată stăpâni. El i-a aruncat o privire absolut disprețuitoare.

— Oricum, a urmat el, cred că ea s-a opus din toate puterile, pentru că el a ieșit afară foc și pară. Era zgâriat pe față și lovit…

Fără să-și dea seama, și-a atins obrazul unde i se închegase sângele de la zgârieturile lui Yoshi.

— O țâra afară de păr.

Cred că o să vomit, s-a gândit Yoshi, dar nu a putut să se clintească.

— Eu și cu tovarășul meu, a urmat Masa, Kanegawa-*kun*… el a murit după aceea de dizenterie. Oricum… Yamazaki ne poruncise să păzim ușa în timp ce el se afla cu femeia înăuntru. Când a ieșit, a adus-o târâș până la noi și ne-a spus să o ducem la fântâna adâncă, de piatră din spate…

Oprește-te, s-a gândit ea, *taci din gură!*

— Și s-o aruncăm acolo.

Yoshi nu a mai putut să-l privească, așa că se uita doar la mâinile ei. Mâinile Hanei: cu degete lungi și albe. Cu încheieturi care aveau gropițe mici. Și cu inelul verde „aducător de noroc”. În cele din urmă a reușit să deschidă gura.

— Dar cu scaunul ce e? Strigi ceva despre un scaun uneori.

Câteva secunde a rămas tăcut, răsucindu-și paharul în mâini.

— Femeia avea o fată, a spus el, în cele din urmă. Mică… să fi avut vreo trei ani. Când am târât-o pe maică-sa afară, a fugit după noi. După ce am aruncat-o pe femeie în fântână, fetița i-a dat târcoale de câteva ori, apoi a fugit. Am crezut că a plecat de tot. Așa am… sperat.

— Dar nu plecase.

Masa a clătinat din cap.

— A venit înapoi împingând un scaun din casă. Unul destul de mare. Cred că era un copil destul de puternic pentru vârsta ei, a urmat el dregându-și vocea. Oricum… În timp ce stăteam noi trei acolo și ne uitam la ea, a târât scaunul până la buza fântânii.

Urechile lui Yoshi păreau a fi năpădite de o liniște răscolitoare. Când a încercat să rostească ceva, a simțit că se sufocă.

— Și-apoi?

El a privit-o disperat.

— Chiar trebuie să-ți spun?

Aerul din încăpere părea că pulsează, apăsând-o. Sufocând-o. A închis ochii să se ferească, dar asta n-a făcut decât s-o determine să vadă și să simtă mai clar panica aceea copleșitoare. Copilul înnebunit de frică. Străinul care o țâra pe mama ei de păr. Fântâna cu gura larg căscată. Lacrimile îi usturau rădăcina genelor, dar nu avea forța să și le șteargă. Așa că le-a lăsat să curgă, să-și croiască o potecă umedă pe obraji.

Când și-a deschis din nou ochii a văzut că, pentru prima dată după luni de zile, o privea îngrijorat.

— Nu ți-e bine? a întrebat-o încetișor.

Poate din pricina întrebării absurde sau a privirii grijulii, sau a faptului că ori de câte ori respira îi inhala și chiar simțea în gură duhoarea lui de sudoare și whisky, tutun și sânge. Și vraja s-a risipit

cumva și a putut să se miște din nou.

— Cred că o să vomit, a rostit ea cu greu și a fugit din cameră.

Când s-a întors, el adormise, cu brațele lui subțiri încolăcite în jurul capului cârlionțat căzut pe masă. Yoshi a rămas, fără vlagă, în spatele lui, dorind să-l atingă, dorind să fugă. Știind că nu mai are pe nimeni la care să se ducă. În cele din urmă, l-a lăsat să doarmă acolo, acoperit cu un șal rozaliu și cu un pahar de apă la îndemână.

— Ne-am străduit să meargă, a fost tot ce i-a putut spune lui Billy acum, blajin. Dar nu mai eram copii niciunul dintre noi. Și parcă ceva… se rupsese, a urmat ea tristă. Uneori cred că asta a fost pedeapsa pentru tot ce am făcut rău în viața mea.

— Dar ce-ai făcut tu rău? a întrebat el uimit.

Simțea din nou efectul alcoolului, care-i încălzea limba, obrajii, gândurile. S-a hotărât să-i spună doar atât:

— Uneori cred că mi-am omorât mama.

— *Cum???* a strigat el cu atâta forță, că un cuplu care stătea în fața unei fotografii din preajmă s-a întors să vadă ce se întâmplase.

Yoshi a răspuns coborându-și vocea.

— Eu… eu am părăsit-o. Am lăsat-o singură în vinerea aceea. M-am oferit să stau peste noapte la școală pentru programul acela, chiar dacă nu era nevoie să stau.

— Dar asta nu înseamnă că ești ucigașă. De unde puteai să știi?

— Pentru că nu se simțea bine. Era bolnavă. Știam că nu ar fi putut să se descurce în cazul unui raid aerian.

— Yoshi, a spus el uimit de-a binelea, apucându-i mâna peste măsuță. Nu aveai de unde să știi că va fi bombardament. Avioanele au zburat sub radar. Nici armata japoneză nu a putut afla… sau cel puțin doar când a fost prea târziu. De aceea nici nu s-au pornit sirenele.

— Dar se putea întâmpla, oricând se putea întâmpla. Făceam

exerciții de luni de zile, pentru că știam că se va întâmpla. Și eu *știam* că ea n-o să se ducă în adăpost. Știam asta. Și cu toate acestea… a urmat ea, pierzându-și vocea și clătinând din cap.

— Ai plecat, a spus el, dând din mână nepăsător. Erai un copil și te-ai dus la școală!

— Nu înțelegi. Nu am făcut-o doar din obligație. Adevărul e că abia *așteptam* să plec. Să scap din casa aia îngrozitoare, măcar pentru o singură noapte. Nu înțelegi?

El tocmai se pregătea să-i răspundă, când au fost întrerupți de o voce.

— Ei, uite unde erai! De când te caut, domnule Fotograf-erou-al-zilei!

Ridicându-și privirile, Yoshi a văzut un bărbat cu trăsături orientale, arătos, micuț, îmbrăcat în jachetă neagră și cu o bască pe cap. Avea câte un pahar de vin în ambele mâini și le-a pus pe masă, uitându-se la Yoshi – sau mai degrabă la mâna ei, pe care Billy i-o ținea strâns – cu vădită curiozitate, și parcă chiar mai mult decât atât (sau așa i s-a părut ei).

— *Gomen*[164], a spus Billy și s-a ridicat iute. Am pierdut noțiunea timpului. Vorbeam cu vechea mea prietenă, Kobayashi-*san*.

Billy l-a împins pe bărbat înainte, în timp ce Yoshi s-a ridicat și ea.

— Kobayashi-*san*, el este dragul meu prieten și coleg de cameră, Suminaga Akio.

Omulețul s-a înclinat grațios.

— *Hajimemashite,* a spus el, *Yoroshiku, onegai shimasu*[165]… Am auzit o mulțime de lucruri minunate de la Will. Deși, a urmat el făcându-i cu ochiul, a omis să-mi spună și cât de superbă sunteți.

Avea o voce plăcută și melodioasă, gesturile și limba engleză perfecte pentru Coasta de Vest, ca și accentul japonez curat, de

164 Scuză-mă (în japoneză, în original).

165 Încântat să vă cunosc (în japoneză, în original).

Tokyo. *Nissei,* s-a gândit Yoshi. S-au înșcolit în străinătate, ca mama ei.

— N-am omis să-ți spun, s-a repezit Billy, prefăcându-se ofensat. Ți-am zis că arată ca o Audrey Hepburn japoneză.

— Ba minți, a spus Akio vesel, minți de îngheață apele.

Și a lovit drăgăstos brațul lui Billy, ținându-și o vreme degetele fine pe mâneca jachetei lui de lână neagră, înainte de a-i întinde mâna lui Yoshi.

Și în timp ce Yoshi îi întindea și ea mâna, și-a dat seama uimită de două lucruri: unul – că nu știuse niciodată ca William Reynolds să fi avut vreun prieten apropiat bărbat, sau vreun prieten de orice fel în afară de ea. Și al doilea că, în ciuda diferenței izbitoare dintre ei, celor doi bărbați le stătea ciudat de… *bine* împreună. Nu chiar ca „prieteni dragi" sau „colegi de cameră", ci mai degrabă ca frați, în ciuda diferenței evidente de înălțime, alură și nuanță a pielii.

Și, în timp ce-și retrăgea mâna, a mai izbit-o un al treilea lucru: că erau mai mult decât prieteni. Că erau de fapt și prieteni, și *iubiți.* Și, ciudat, acest gând nu a deranjat-o și nici nu a surprins-o deloc. De fapt, nu a simțit altceva decât o ușurare, în primul rând pentru că întrebarea pe care și-o tot pusese fără voie în acești ultimi patru ani își găsise răspunsul. Și, în al doilea rând, pentru că indiferent ce altceva ar fi fost el, Billy Reynolds nu era la fel de singur cum era ea.

— Vă place expoziția? a întrebat-o Akio în japoneză.

— Puțin spus că-mi place, a răspuns ea. E… e minunată. A prins într-adevăr spiritul orașului, nu-i așa?

— E foarte talentat *gaijin*-ul ăsta, a spus Akio, mândru nevoie mare.

Billy i-a împins brațul.

— Aici suntem în America, prietene, voi doi sunteți „străinii", apoi s-a întors spre Yoshi: Akio este și el fotograf. Lucrează mai mult pentru reviste. El a avut ideea să-mi adun vechile fotografii și să fac

ceva cu ele.

— A fost doar o idee, a spus Akio, ridicând din umeri. Restul ai făcut tu singur.

Și s-a ridicat pe vârfurile pantofilor lucioși să ia ceva de pe gulerul lui Billy, iar Yoshi a simțit o mică înțepătură de invidie. Oare o să aibă și ea vreodată pe cineva care să fie atât de mândru de ea, sau să-i facă astfel de mici gesturi intime, să-i dea la o parte o scamă de pe mânecă sau o geană de pe obraz? Brusc s-a simțit năpădită de o senzație copleșitoare de oboseală, de parcă nu și-ar fi petrecut ultimele douăzeci de minute stând și bând vin cu un prieten, ci ar fi participat la un concurs de alergări. Și-n timp ce se lăsa copleșită, i-a venit în minte un citat din Lawrence: „Nu are rost să scapi de singurătate. Trebuie să ți-o păstrezi toată viața. Uneori numai, doar câteodată, golul se poate umple. Doar câteodată! Dar trebuie să aștepți… acea dată."[166]

— Cât rămâneți în L.A.? a întrebat-o Akio.

— Până miercuri, a răspuns ea, căznindu-se să zâmbească. Plec la New York joi, dis-de-dimineață.

— A, și ce planuri aveți până atunci?

— Aș vrea să văd… Rodeo Drive, desigur, a început ea clătinându-se pe picioare. Decalajul orar. Și Teatrul Chinez al lui Grauman. Și Disneyland, bineînțeles. În afară de astea, nu am altceva de făcut.

— *Nee,* Billy, s-a repezit Akio avântat, putem s-o invităm mâine la prânz la Taylor?

— Taylor? a repetat Billy căzut pe gânduri. Ce zici Yoshi-*chan*? Ai chef de o friptură americană serioasă?

— Sigur că da, dar nu mâine.

— Nu?

---

166 D.H. Lawrence, *Amantul doamnei Chatterley,* cap X.

— Eu trebuie… a început ea, scuturând din cap, trebuie să mă întâlnesc cu cineva.

— Ceva legat de serviciu?

— Da, a răspuns ea, evitând să-l privească, dar am putea merge luni, dacă vă convine.

Cei doi s-au consultat pe șoptite, după care Billy a încuviințat din cap.

— Cred că ne putem strecura luni. Haide să mai vorbim și mâine-seară, apoi a adăugat: Dar ce ai, nu ți-e bine? Te-ai schimbat la față, așa, dintr-odată.

— Cred că sunt obosită.

— Ai mai avea forță să vii cu noi la un pahar mai târziu? Ne întâlnim cu niște prieteni pe la nouă.

Nu era decât șase după-masa și gândul de a petrece încă trei ore în picioare o făcea să simtă că se prăbușește acolo, pe loc. Yoshi a scuturat din cap, prefăcându-se stânjenită.

— Cred că ar trebui să mă duc la culcare. S-ar putea să fi băut deja prea mult din vinul ăsta al vostru.

— Ei bine, atunci haide afară să-ți căutăm un taxi.

Întinzându-i din nou brațul, Billy a șoptit ceva la urechea lui Akio, care a dat din cap și s-a înclinat.

— *Yoroshiku onegai shimasu*, a spus el. Abia aștept să vă revăd luni, și i s-a adresat apoi lui Billy: Condu-o tu pe Kobayashi-.az «. Eu te aștept la bar, *nee*?

Când au ajuns în pragul ușii, Billy s-a aplecat spre ea și a sărutat-o ușor pe obraz.

— Ești sigură că te descurci să-ți găsești un taxi? Ar trebui să fie o mulțime în stația de acolo, de peste drum.

Yoshi s-a frecat la ochi și brusc și i-a simțit foarte uscați.

— Cred că da!

I-a strâns mâna și s-a întors spre ieșire, aruncând o ultimă privire

de rămas-bun propriei sale imagini de la șaisprezece ani de pe perete. Înainte de a deschide ușa, i-a simțit mâna pe umăr.

— Yoshi-*chan*!

Când s-a întors, l-a văzut pipăindu-și din nou buzunarele.

— Mai aveam să-ți dau ceva… a spus el, încruntându-se și scoțând ceva din buzunarul interior al jachetei.

Când a întins mâna, a văzut că era un plic alb, mic, sigilat, destul de gros.

— Ce e asta?

— Niște fotografii pe care le-am găsit când mi-am aranjat negativele mai vechi.

— Sper să nu fie cu mine, a spus ea dezamăgită, gândindu-se la numeroasele petreceri de sărbători sau de la serviciu, unde fusese invariabil prinsă cu ochii închiși.

El a râs văzându-i fața.

— Haide, că nu sunt așa de rele. Uită-te la ele când ai un pic de timp, a spus el, strângându-i ușor umărul. Te sun mâine-seară. *Oyasumi nasai.*

— *Oyasumi.*

Dând adormită din cap, Yoshi a strecurat plicul între paginile volumului de Lawrence. Apoi închizându-și poșeta la loc, a ieșit afară, în noaptea caldă californiană.

Drumul către Sunset Park a început ca o vâltoare de culori: gri, argintiu și verde, amestecate de clinchetul liniștitor al ștergătoarelor de parbriz.

— Nu e o zi prea grozavă pentru plajă, a remarcat șoferul de taxi, uitându-se la adresa pe care i-o dăduse.

— Nu merg la plajă, i-a spus ea căscând.

În ciuda oboselii, își petrecuse aproape întreaga noapte zvârcolindu-se în patul dublu de hotel și adormise apoi până când i-

a sunat telefonul, la ora șase. După ce a pus jos receptorul, a mai rămas întinsă în pat în lumina mohorâtă, închipuindu-și din nou scena: pilotul american în genunchi. Sabia lui Yamazaki străfulgerând. *A murit de pe urma rănilor? Așa s-ar zice.* Și-a imaginat casa văduvei ca pe un bungalou mic, pe plajă, asemenea caselor pe care le văzuse din avion. Își închipuia cum va suna la ușă și cum nu va răspunde nimeni sau cum se va deschide ușa, ca să i se trântească apoi în nas. Își imagina lacrimi ca ale lui Bette Davis și furii ca ale lui Joan Crawford. O îmbrățișare caldă. O palmă peste obraz. Singurul lucru pe care nu și-l putea imagina era – pentru prima dată în ultimii cincisprezece ani – să nu mai simtă pe deget greutatea atât de bine cunoscută a inelului și nici semnificația lui – să nu mai aibă niciun obiect pe care să-l fi atins și mama ei pe vremea când se afla în viață. Și totuși, dacă temerile ei se dovedeau a fi adevărate, atunci ar fi fost și mai rău să păstreze inelul.

— Mergeți în vizită la prieteni? a întrebat șoferul pe când intrau pe autostrada argintată de ploaie.

— Mai degrabă la niște cunoscuți.

— Frumos cartier.

Ea a dat din cap și a privit pe fereastră. Chiar și autostrăzile erau absurd de mari în țara aceasta, cu patru sau chiar mai multe benzi, pline de mașini enorme: Chevrolete, Rumbling Buick-uri, Forduri. Ploaia care cădea necontenit făcea ca atât mașinile, cât și autostrada să pară netede și lucioase, de parcă tocmai ieșiseră din fabrică sau abia fusese turnat asfaltul. Totul era atât de nou aici, atât de evoluat, atât de *puternic.* A izbit-o din nou gândul la cât de jalnici erau ei, în țara lor, când cugetaseră măcar să rostească cuvântul *victorie.*

— De unde sunteți? a întrebat-o șoferul, de parcă îi auzise gândul.

— De la Tokyo.

Răspunsese cu un pic de teamă, căci pe drumul de la aeroport

același răspuns i-a atras un discurs înflăcărat despre Ziua Infamiei[167]. Dar șoferul acesta a clătinat numai din cap.

— Mereu am vrut să ajung acolo. Dar am luptat în Franța.

— Și eu mi-am dorit mereu să ajung în Franța, a spus ea, ceea ce era adevărat.

— Sunt convins că e mult mai bine acum decât când am fost eu acolo.

— Și la Tokyo e mai bine.

Au râs amândoi, ceea ce a liniștit-o și mai mult. În mod ciudat, șoferul îi amintea puțin de Kenji: la fel de îndesat, cu nasul mare și ochi căprui, blânzi. Ca un Carry Grant mai bătrân și mai solid.

— Vă deranjează dacă pun niște muzică?

— Deloc, a răspuns ea, ca apoi să regrete imediat, căci de la radio s-a auzit o voce tristă de femeie ce deplângea un tânăr soldat care s-a dus la război și nu a mai venit înapoi.

— Vă place? a întrebat șoferul.

Nu-i plăcea, sigur că nu-i plăcea, dar nu-i venea să-i spună.

Au mers mai departe mai mulți kilometri, cu ploaia care azvârlea pe geamul taxiului imagini umede și schimbătoare ca un caleidoscop. Yoshi privea peisajul estompat al autostrăzii, aglomerat, dar, în mod ciudat, atât de dezolant, încercând să-și închipuie cum arăta văduva pilotului. Avea chipul rotund sau oval? Cum o va întâmpina pe această ciudată femeie orientală care i se ivea în prag așa din senin? Ar fi trebuit oare s-o *avertizeze!* Lista adreselor din Santa Monica pe care o găsise Yoshi avea și un număr de telefon, dar nu fusese în stare să sune. Dacă Lacy Richards Murphy i-ar fi închis telefonul sau ar fi refuzat să o întâlnească? Atunci întrebarea nu și-ar fi găsit niciodată răspunsul. Și inelul

---

167 Aluzie la discursul președintelui Roosevelt, la 8 decembrie 1941, în fața Congresului American, a doua zi după atacul de la Pearl Harbour, când a spus că acea zi „va rămâne ca o zi a infamiei".

pilotului (dacă *într-adevăr era* al pilotului) nu s-ar fi reîntors niciodată acasă.

A murit de pe urma rănilor?

Așa s-ar zice…

Și-apoi a adormit, ploaia și palmierii uzi și porțiunile argintii de drum învălmășindu-se cu case dărâmate și fete *pan-pan* și cu vechiul pian Yamaha pe care Billy i-l găsise în pivnița de la Pyle, până când o mână puternică i-a scuturat umărul.

— Domnișoară! Domnișoară…

Trăgând speriată aer în piept, Yoshi s-a trezit.

— Nu vă simțiți bine, domnișoară? a întrebat șoferul.

El se răsucise de pe scaunul lui ca s-o trezească. Yoshi s-a ridicat în capul oaselor, atingându-și buzele cu degetul mic. Își simțea gura uscată și cleioasă și o durea în gât.

— Ba da, a șoptit ea. Vă rog să mă scuzați, probabil că am ațipit…

— Ca un puișor, a comentat el vesel, ce n-aș da să pot adormi și eu la fel.

S-a răsucit înapoi spre bordul mașinii, a tras frâna de mână și a coborât geamul. Și ploaia și mașina se opriseră și a văzut că ajunseseră într-o mică zonă rezidențială, cu case ornamentate cu stucatură, cu grădini curate și îngrijite. Iarba și florile străluceau după ploaia de dimineață, un măcăleandru cu pieptul roșu țopăia pe o pajiște. S-a oprit și a luat din pământul încă umed ceva ce arăta ca un firicel, dar s-a dovedit a fi un viermișor ce se zvârcolea îngrozit. Și-n timp ce Yoshi se uita la el, pasărea l-a înhățat cu o eficiență nemiloasă și l-a înghițit pe dată.

— Am ajuns în Sunset Park?

— Da, Glenridge Way. Acolo e.

Și i-a arătat cu degetul o căsuță peste drum, la câțiva metri de ei. Nu arăta în niciun fel ca o casă de văduvă. Era vopsită într-un galben viu, cu ușa verde. Pe mica terasă se afla un balansoar cu

pernuțe albastre, care se mișca ușor în sus și în jos în adierea nevăzută a vântului. Pe o bancă era o mănușă de baseball pe jumătate desfăcută și de peretele din față stătea sprijinită o bicicletă roșie.

— Pe cutia poștală scrie *Murphy,* a mai spus șoferul. Așa îi cheamă?

Yoshi a încuviințat din cap, simțind că o ustură palmele de sudoare. *Lacy Richards Murphy.* Acesta era numele pe care îl găsise în *Anuarul Piloților din Raidul Doolittle,* o publicație pe care Forțele Aeriene o scot în cinstea reuniunii lor anuale. Anul trecut a avut loc în Arkansas și în dreptul numelui Cameron Richards a văzut numele soției și al fiului lui pentru prima dată: *Lacy Richards Murphy. Cameron Richards III.* Și-a amintit că, în mod neașteptat, izbucnise în lacrimi: nu își închipuise că pilotul american ar fi putut avea un fiu.

— Frumoasă căsuță are prietena dumneavoastră, a spus șoferul, părând că uitase ce vorbiseră mai devreme. Probabil că bărbată-său e destul de înstărit.

Ea a dat din cap, ștergându-și palmele de fustă, simțind cum inelul se prinde în bumbacul gros, ca apoi – din te miri ce pricină – să se simtă năpădită de un val de panică. De ce oare crezuse că va putea face asta? Acum, că ajunsese aici, ideea i se părea de-a dreptul tâmpită. Să apară așa, din senin, amețită încă de schimbarea fusului orar. Întinzându-i inelul mamei ei ca pe o ofrandă de pace. Ca și cum un singur flecușteț ar putea să desfacă toate relele și rănile adunate în douăzeci de ani. De parcă ar fi *însemnat* cu adevărat ceva…

Poate că nu sunt acasă, s-a gândit, dar chiar atunci ușa s-a deschis larg și a văzut cum un băiat înalt, cu mâini și picioare lungi și păr auriu a ieșit afară și a luat mănușa.

— Mă duc la bibliotecă, mami, a strigat el spre ușa deschisă.

Și-a scos apoi mănușa, a aruncat-o în sus și-a prins-o din zbor.

— Mă-ntorc pe la prânz.

Din casă s-a auzit o voce de femeie:

— Să nu uiți, Tom și cu mine mergem la film mai târziu, am nevoie să stai cu Joshy.

În spatele ecranului de plasă din ușă s-a văzut o umbră. Yoshi s-a aplecat în față, dar nu a putut distinge nimic altceva decât o fustă largă și o față palidă.

— Vin negreșit.

Punând mănușa la loc, băiatul s-a întors și a coborât scările, sărind câte două trepte odată cu picioarele lui lungi și grațioase de elan. Și-a luat bicicleta, a mers pe lângă ea până în stradă și în timp ce se arunca în șa Yoshi a simțit un fior de-a lungul spinării. Arăta exact ca imaginea tatălui său din anuar, și când ochii lui deschiși i-au întâlnit pe ai lui Yoshi, ea a simțit nevoia copilărească de a se lăsa în jos, sub geamul mașinii. Dar băiatul nu părea s-o bage deloc în seamă. A pornit pedalând cu spor și a dispărut după colț.

Șoferul i-a deschis portiera.

— Doriți să vă aștept aici, domnișoară? a întrebat el, dându-se politicos la o parte și așteptând.

Înghițind cu greu în sec, Yoshi s-a dat anevoie jos din mașină.

— Dacă ați putea… a spus ea strângându-și pleoapele în lumina puternică. Nu cred că am să stau mult.

Scoțându-și pudriera din geantă, și-a studiat chipul sumbru. Era clar că nu arăta ca Audrey Hepburn, palidă și trasă la față, cu cearcăne adânci sub ochii ei întunecați, încă umflați de somnul din mașină. Avea o pată deasupra sprâncenei stângi, poate de la geamul taxiului. Umezindu-și batista cu limba, Yoshi a șters-o și și-a pudrat cu grijă nasul și obrajii. Și-a dat cu ruj Siren Red pe buzele uscate și a scos suportul de cărți de vizită de la Tuttledge, din care a luat una. În cele din urmă și-a scos inelul de pe deget. Pentru prima dată de

când își aducea ea aminte, bijuteria – care i se potrivise perfect întotdeauna – părea înțepenită pe degetul ei mijlociu, metalul înnegrit era adânc înfipt în carnea ei palidă, chiar după ce îl răsucise de mai multe ori. Necăjită, Yoshi și-a umezit degetul cu limba și-a reușit să îl scoată, lăsându-și pielea de sub inel înroșită și iritată.

Frecându-și palma de fustă, și-a luat poșeta sub braț, apoi cu inelul într-o mână și cartea de vizită în cealaltă, a pornit-o spre casă.

Când a ajuns la ușă, a auzit apa curgând și sunet de farfurii – cineva spăla vasele după micul dejun. A ascultat o vreme, minunându-se că lucrurile pot suna atât de banal, înainte de a bate la ușă, cu inima zbătându-i-se în piept.

— Cam? s-a auzit o voce de femeie. Tu ești? Ai uitat ceva?

Clinchetele de vase s-au oprit și s-a auzit țăcănitul de tocuri venind spre ușă. Apoi ușa cu ecran de plasă s-a deschis și a apărut – ștergându-și mâna pe șorțul de bucătărie – femeia a cărei umbră o zărise mai devreme.

— Doamna Murphy? a întrebat Yoshi ca să se asigure.

— Da, a răspuns femeia pe un ton plăcut.

Avea părul închis și strălucitor, strâns într-un coc la spate, și ochii ei verzi s-au micșorat nesiguri în timp ce-o priveau pe Yoshi. Lacy Richards Murphy nu era aproape deloc machiată, dar avea chipul proaspăt și tânăr, nu slăbit și întunecat cum și-l închipuise Yoshi când se perpelea neliniștită în pat, noaptea trecută. Arăta cam de treizeci și opt, patruzeci și ceva de ani. Era nemaipomenit de drăguță (după cum și-a dat seama Yoshi cu o ușoară senzație, inexplicabilă, de remușcare).

— Cu ce pot să vă fiu de folos?

Yoshi s-a pomenit făcând o plecăciune, din obișnuință, apoi și-a dat seama și s-a îndreptat de spate.

— Îmi pare rău că… vă… deranjez. Am vrut doar…

S-a oprit însă în timp ce un băiețel cu o claie de păr întunecat a

dat năvală din hol, călare pe un căluț de lemn. Nechezând ascuțit, s-a oprit lângă femeie, apucând-o posesiv de un picior, holbându-se la Yoshi cu ochii lui verzi ca ai mamei sale, de parcă ea ar fi fost căzută din lună.

— Cine e asta? a întrebat-o el pe mama sa. Nu e o *piele-roșie?*

— Șșșt, l-a domolit Lacy. Nu fi nepoliticos, Joshy. Las-o pe doamna să ne spună cum o cheamă.

I-a zâmbit lui Yoshi, scuzându-se. Mușcându-și buza, aceasta din urmă s-a străduit să rostească ceva.

— Eu… mă numesc Yoshi Kobayashi, a spus ea întinzându-i cartea de vizită. Sunt din Tokyo, din Japonia.

Femeia a luat cartea de vizită.

— E.E. Tuttledge? a citit ea, uimită. Sunteți traducătoare?

Yoshi a încuviințat.

— Da, dar nu de asta mă aflu aici.

Lacy și-a ridicat capul, așteptând.

— Dumneavoastră sunteți… ați fost… soția lui Cameron Richards?

Ceva prea că s-a mișcat în ochii verzi ai femeii.

— Da, s-a prăpădit în timpul războiului.

— Știu, a înclinat Yoshi din cap. Cred că… ăsta era al lui.

Și i-a întins inelul.

O clipă, Lacy Richards nu s-a clintit, nici măcar nu a clipit. A rămas doar cu privirile pierdute la piatra verde, iar ochii i se măreau din ce în ce.

Nu-l recunoaște, s-a gândit Yoshi. Dar pe când începea să se simtă ușurată, soția pilotului a întins mâna.

— Cum… De unde îl aveți? a întrebat ea încetișor, ridicând inelul mic de argint în lumina soarelui. Unde…

Pentru o clipă și-a închis ochii, strângând inelul atât de tare, că i s-au albit degetele. Apoi și-a coborât privirea către fiul ei.

— Joshy, i-a spus ea cu o voce sugrumată, du-te și te joacă în bucătărie.

— Nu vreau, a răspuns băiatul, cu ochii încă ațintiți la Yoshi.

— Joshua Francis Murphy, s-a răstit mama lui, treci imediat în bucătărie.

Și, apucându-i umerii cu ambele mâini, l-a răsucit și l-a împins ușor înainte. Copilul a slobozit un chiot care a părut mai mult simbolic, căci în clipa următoare galopa din nou prin holul întunecat.

După plecarea lui, Lacy s-a întors către Yoshi. De pe chip îi pierise orice semn de bunăvoință.

— De unde-l aveți?

Vocea ei suna aspru acum.

— A fost al… mamei mele, s-a bâlbâit Yoshi, i l-a dat tata.

— Și tatăl dumitale de unde l-a luat?

Pentru o clipă și-a simțit mintea goală, nu numai că nu găsea un răspuns, dar nici vorbele nu și le mai găsea. Nici în engleză, nici în franceză. Nici măcar în japoneză. Simțea doar un ghem învălmășit de sunete înțepenite în gât, un cocoloș de consoane aspre și vocale moi. Și nu știa cum să-și împingă cuvintele printre buze.

— Ei, ce-aveți de zis? a întrebat Lacy Richards.

Ținea încă inelul în mână și, nu se știe din ce pricină, pe Yoshi o consola lucrul acesta, în ideea că, atât timp cât inelul nu se afla încă pe degetul celeilalte femei, nu putea să se întâmple lucrul de care se temea cel mai tare.

— Eu… nu sunt sigură, a izbutit ea să îngaime. Eram copil pe vremea aceea. Dar cred că el… l-a găsit pe soțul dumneavoastră. După ce…

Vocea i-a pierit, fără să mai poată termina. Chipul americancei se făcuse cenușiu. Fără să scoată un sunet, a pășit către balansoar și s-a prăbușit pe pernele albastre. A rămas acolo o clipă, legănându-se

amorțită înainte și înapoi, în timp ce-și drege vocea pentru a vorbi din nou, cu ochii ațintiți la inel.

— Am primit scrisori, a spus ea, am primit și o hartă cu locul unde se află mormântul lui. Am primit și o decorație. Chiar și o blestemată de medalie. Am așteptat ani de-a rândul… *ani întregi.* Dar numai după o grămadă de ani am aflat cu siguranță că e mort, și – după încă alți ani – că nu a murit când s-a prăbușit avionul.

— Îmi pare rău, a șoptit Yoshi, dar Lacy nu a luat-o în seamă.

— Ar fi fost mult mai bine, a continuat ea scuturându-și capul, ar fi fost mult mai bine dacă ar fi murit așa, prăbușindu-se. Dar să aud că a fost capturat… că un blestemat de jap a scos sabia și… și…

Vorbele i-au amuțit, iar ea a rămas cu ochii pierduți la pumnul strâns. Yoshi stătea nemișcată, cu cuvântul *jap* răsunându-i în urechi, cu imaginea sabiei căpitanului Yamazaki străfulgerându-i pe dinaintea ochilor. Și i-a închis ca să se ferească, dar sabia a rămas tot acolo, sclipitoare…

Din colțurile nevăzute ale bucătăriei a străbătut sunetul unui televizor, o voce bărbătească pe fundalul unor sunete tremurate de vioară.

— Doamne Isuse Christoase! a mormăit Lacy.

Deschizându-și ochii din nou, Yoshi a văzut-o pe Lacy întorcându-și capul enervată spre ușa de plasă.

— Ei, Joshy, a strigat ea pe un ton ascuțit, închide-l odată, domnule!

— Haide, mamă, i-a răspuns băiatul, dar muzica și vocea bărbatului au amuțit.

Yoshi și-a mușcat buza, privindu-și insistent pantofii, străduindu-se să își stăpânească un hohot isteric de râs. Când și-a ridicat din nou ochii a văzut că Lacy o privea insistent. Pe chip nu i se putea citi nimic.

— Așa că presupun, a început ea cu o voce stăpânită cu grijă,

următoarea mea întrebare ar trebui să fie: De ce?

— De ce… ce?

— De ce asta?

Lacy a ridicat inelul arătându-i-l. Nu și-l pusese încă pe deget.

— De ce mi l-ați adus mie? Cu siguranță nu erați obligată. Oricum eu tot n-aș fi știut nimic.

„Vi l-am adus pentru că trebuia să știu adevărul", și-a spus Yoshi în sinea ei. „Despre tata. Despre război." Dar, desigur, nu a spus cu voce tare nimic din toate astea.

— Vi l-am adus, a spus ea răspicat, pentru că vă aparține. Mi s-a părut că… așa se cuvine.

Simțea ochii lui Lacy Richards ațintiți asupra ei, verzi ca apa de mare, verzi ca inelul ei. Evaluând-o, scrutându-i chipul în căutarea adevărului sau a minciunii sau a întinderii reci și cenușii dintre ele.

— Foarte bine, atunci, a spus ea în cele din urmă.

— Bine? a repetat Yoshi, nesigură.

— Foarte bine, a spus Lacy Richards Murphy. Așa ați făcut. Misiune îndeplinită! Puteți pleca.

Și a aruncat o privire plină de înțeles spre taxiul care o aștepta peste drum. Pentru o clipă, Yoshi a rămas cu ochii ațintiți la ea.

— Nu înțelegeți? a repetat Lacy, cu vocea pătrunsă de mânie. Puteți pleca.

Yoshi a simțit că roșește toată. Tremurând, s-a întors. Dar când cobora de pe terasă, a auzit-o pe Lacy din nou:

— Stați așa!

S-a întors, uimită. Soția pilotului se afla din nou în picioare, uitându-se la cartea de vizită a lui Yoshi.

— Ați pierdut pe cineva în război, domnișoară Kobayashi?

Yoshi a înghițit cu greu.

— Mi-am pierdut părinții, apoi, după o clipă de gândire, a adăugat: și… soțul.

Nu mai spusese așa ceva până atunci, dar, pe când cuvintele îi ieșeau din gură, și-a dat seama că era adevărat. Lacy Richards părea că se gândește. Apoi și-a coborât privirea la inel. Și, în timp ce Yoshi se uita la ea, și l-a vârât încet pe inelar.

— Știți, a început ea pe un ton de conversație obișnuită, inelul acesta a fost al mamei mele. Ea îi spunea „Întoarce-te cu bine acasă la mine", a zis slobozind un hohot de râs ascuțit, trist. Cam spunea că era un nume tare prostesc.

Pentru o clipă, niciuna dintre cele două femei nu a scos o vorbă. Apoi Lacy Richards Murphy a vârât în buzunarul șorțului cartea de vizită a lui Yoshi.

— Vă mulțumesc, a spus ea. La revedere, domnișoară Kobayashi.

Și, cu o fluturare vagă a mâinii cu inelul verde, a dispărut în casă.

— A fost plăcută vizita? a întrebat șoferul, deschizându-i portiera.

Yoshi doar a clătinat din cap și s-a urcat în mașină. Respira în reprize scurte, dureroase, simțea că o strânge o chingă de metal peste piept.

— Încotro? a întrebat șoferul. Înapoi la Baltimore?

Ea a scuturat din nou din cap. Gândul să străbată din nou ore în șir pe autostrada nesfârșită printre palmieri o sufoca și mai tare.

— Să mergem… într-altă parte, vă rog. Undeva unde să… Stau pur și simplu.

— Îmmm, să stați? a repetat șoferul, stăpânindu-și un zâmbet. Ei, uite că s-a făcut frumos, până la urmă. Ce-ar fi să mergem la plajă?

Yoshi și-a sprijinit fruntea de geamul rece al portierei.

— Cât e de departe?

— Știu una cam la douăzeci de minute de aici. O bijuterie ascunsă. Pun rămășag că după ploaia de dimineață n-o să fie aproape nimeni acolo.

— Foarte bine, a spus ea, lăsându-se pe spate pe bancheta

mașinii, privindu-și mâna care părea atât de goală acum, aproape obscenă.

Cincisprezece minute mai târziu ședea pe țărm, cu geanta în poală și cu pantofii plini de nisip lângă ea. Plaja era atât de mică, încât nu avea niciun nume, dar șoferul avusese dreptate – cu excepția unui stol de pescăruși certăreți Yoshi era singură pe toată întinderea ei. Profitând de singurătate și de soarele puternic de la prânz, își scosese ciorapii, îndesându-și-i în pantofi, ca să poată simți nisipul între degetele de la picioare.

Acum stătea cu privirea pierdută la Pacific, la linia dreaptă și albastră dintre cer și apă, la fel de golită de emoție ca spațiul însuși. *Asta e,* și-a spus ea, *De la asta a pornit totul.* Pentru asta s-au luptat toți: o întindere de ocean, netedă ca mătasea, între California și Yokohama. Părea ciudat ca ceva atât de senin, de esențialmente pașnic să fi incitat la atâta vărsare de sânge, să fi determinat tați să omoare soți și piloți să omoare mame și bărbați tineri să lase femei să se prăbușească în fântâni. *De ce se întâmplă așa ceva?* s-a întrebat ea. *De ce facem asta? Ce-am învățat acum după ce am făcut toate astea?*

Copleșită și-a privit mâinile palide, de pe stânga lipsea verigheta pe care Masa i-o pusese pe deget la Hotelul Imperial, de pe dreapta fusese acum smuls inelul pilotului. Îi trecuse usturimea de pe inelarul drept, dar în locul ei simțea un gol – de parcă mâinile îi erau atât de ușoare, fără a fi ancorate de ceva, încât ar fi putut să-și ia zborul de pe încheieturile ei.

Alungându-și gândul acesta, și-a scos cartea lui Lawrence, intenționând să se lase pierdută în povestea fluidă. Dar, când a deschis cartea, ceva a căzut dintre paginile ei – nu scrisoarea lui Billy, ci plicul pe care i-l dăduse cu o seară în urmă, la galerie. Fusese atât de obosită, că uitase să-l deschidă înainte de a se duce la culcare și apoi, de dimineață, se grăbise să plece și uitase din nou de

el. Acum, curioasă, dar și un pic reticentă (căci întotdeauna ieșea prost în fotografii), și-a vârât degetul în plic și a scos un mic teanc de fotografii.

Imediat a văzut că nu erau de la Pyle. Arătau mult mai goale și mai vechi: cu timpul, albul îngălbenise și negrul devenise maro. La o primă privire, cea de deasupra nu părea să arate mai mult decât o pată mică și neagră pe cer. Dar, uitându-se mai bine, a văzut că era un șoim, cu aripile întinse, de parcă ar fi vrut să îmbrățișeze întreg orizontul, cu ciocul lui coroiat profilat pe un nor. L-a studiat, uimită de sentimentul nedeslușit că îl știa foarte bine. Ca și cum ar mai fi văzut chiar această imagine cândva, poate în vis. Apoi a trecut la imaginea următoare, care arăta o pereche de picioare grăsuțe de copil, cu ojă cojită pe degete, și dincolo de ele, o casă foarte neobișnuită. Casa avea o terasă ca o scenă, pe care se aflau șase persoane destul de șterse, așezate pe scaune și – ce să vezi? – mai era și *o cascadă* (a trebuit să se uite bine de tot ca să se convingă), care se rostogolea de pe acoperișul de ceramică al casei. Și acum a avut același sentiment ciudat de *déjà-vu,* de parcă ar fi fost o imagine dintr-una din vechile ei cărți de povești sau dintr-un album pe care-l avusese în bibliotecă.

Următoarea fotografie era o imagine mai de aproape a terasei și înfățișa un bărbat japonez cu o fetiță în brațe. Când a privit-o mai îndeaproape, Yoshi a tras iute aer în piept, întrebându-se dacă nu cumva erau efectul lipsei somnului, a băuturii și fumatului cu care ea nu era obișnuită. Dar și după ce a clipit de câteva ori tot nu rămânea niciun dubiu: bărbatul era tatăl ei. Și chiar și mai uimitor, copilul era Yoshi.

Kenji Kobayashi stătea tolănit pe un șezlong, trupul lui îndesat era mai suplu și părul mai negru decât și le amintea Yoshi. Dar dintele de aur – cel pe care o lăsa uneori să-l atingă ca să-i aducă noroc – era acolo, la vedere, sclipind în lumina de apus a soarelui.

Într-o mână ținea o sticlă de bere. Chipul îi era străbătut de un zâmbet atât de cunoscut, probabil stârnit de ceva ce făcuse sau era gata să facă Yoshi. Chipul ei era pe jumătate ascuns, dar era clar că râdea – cu râsul acela deplin, încărcat de dragoste al copiilor.

Yoshi s-a uitat atent la fotografie, cu respirația tăiată și gândurile razna. Apoi s-a uitat la plicul gol, care nu era gol, de fapt. Înăuntru se mai afla un bilet:

Yoshi,

Am găsit fotografiile acestea ultima dată când am fost pe la mama ca s-o ajut să curețe podul. Le-am tot păstrat luni de-a rândul, dar mi-am dat seama că-ți aparțin ție de fapt.

Cu toată dragostea,

Billy

Uimită, Yoshi și-a ridicat privirea. Se gândise și ea, desigur, că era posibil ca tatăl său să fi avut de-a face cu Anton Reynolds în timpul avântului pe care îl cunoscuseră construcțiile la Tokyo, înainte de război. Chiar îl și întrebase odată pe Billy, când încă lucrau împreună: „Oare tatăl tău nu a pomenit niciodată că l-ar fi cunoscut pe al meu?"

— Cred că s-au întâlnit o dată sau de două ori, a răspuns el și asta a fost tot.

Yoshi a presupus că fusese atât de tăios din cauza stânjenelii pe care o simțea față de tatăl său în general; știa că nu se înțeleseseră prea bine. Uitându-se din nou la fotografia lui Kenji, totuși, și-a dat seama că el încercase s-o protejeze – căci, desigur, știa de-acum despre rolul lui Kenji în uciderea lui Cameron Richards.

Pentru o clipă, i-a revenit în minte chipul frumos, îndurerat al lui Lacy Richards: *„Întoarce-te cu bine acasă la mine"… Cam spunea că era un nume tare prostesc.*

Mușcându-și buza, Yoshi a vârât fotografia lui Kenji în spatele teancului, întrebându-se dacă va mai putea vreodată să o privească fără a simți acel amestec complicat de vinovăție și durere. Apoi s-a uitat la ultima poză și i s-au risipit pe loc toate celelalte gânduri.

Căci acolo, în pragul aceleiași case cu cascadă, era mama ei.

Hana Kobayashi, în pragul casei de vară, îmbrăcată într-o rochie elegantă, albă, strânsă pe trup. Avea pantofi cu toc înalt, iar buzele și unghiile îi erau închise la culoare datorită rujului și ojei. Părul îi era ușor ciufulit și îi cădea pe obraz, ascunzându-i parțial fața. Dar era clar părul *ei,* coafat elegant, care o caracteriza atât de bine, cu vălurirea buclei, care scandalizase atât vecinii, cât și poliția. În mână ținea un portțigaret de fildeș pe care Yoshi îl uitase, dar îl recunoștea acum cu o tresărire. În el era înfiptă o țigară Winston cu vârful abia aprins, din care ieșea un firicel răsucit de fum.

Yoshi a întors fotografia pe partea cealaltă, simțindu-și mâna tremurând. Pe ea stătea scris cu o mână ca de copil: *Karuizawa, 1935.*

Mama, s-a gândit Yoshi.

Copleșită, s-a lăsat pe spate în nisipul cald, strângând fotografia la piept. Soarele de amiază îi săruta obrajii, pleoapele și nasul și – ca un dar – amintirea i-a revenit în minte:

Era mică, foarte mică. Alergase în jos, pe un deal. Avea picioarele foarte murdare. Cineva îi dăduse cu ojă roșie pe unghiile de la picioare. Încercase să fugă la mama ei, cu acea nevoie de netăgăduit, feroce pe care o simt copiii mici de a fi alături de mamele lor și cu teama sâcâitoare că Hana nu va fi acolo. Dar era, și Yoshi a ajuns la ea și acum o ținea strâns în poala ei.

Hana mirosea a lavandă și a țigări Winston și a un fel de băutură, iar Yoshi se simțea în siguranță și protejată de nimbul palid al brațelor ei. Mai erau și alți oameni în jurul ei, dar nici mama și nici copila nu îi băgau în seamă. În clipa aceea erau doar ele două, un singur trup. Yoshi se cuibărise în brațele Hanei, iar Hana o strângea

atât de tare, că Yoshi simțea pe obraz bătaia inimii mamei ei. Iar ritmul ei îi transmitea un mesaj secret, doar pentru ea:

Ești iubită. Ești iubită.

Notă despre surse

În documentarea pentru acest roman am consultat zeci și zeci de surse, iar câteva s-au dovedit a-mi fi foarte folositoare. *Retribution (Răzbunare)* de Max Hastings este deopotrivă o relatare extraordinară și completă a Războiului din Pacific și o lucrare extrem de captivantă. *The Year of the Wild Boar (Anul mistrețului)* – amintirile reporterului Helen Meyer de la *New York Times* din anul 1935, petrecut la Tokyo – mi-a fost de mare folos pentru a reconstitui atmosfera generală din Tokyo în anii dinaintea Războiului din Pacific și mi-au sugerat personajul conflictual Hana Kobayashi. *Japans Total Empire: Manchuria and the Culture of Wartime Imperialism (Imperiul total al Japoniei: Manciuria și cultura imperialismului din timpul războiului)* de Louise Lang mi-a oferit o perspectivă fascinantă asupra colonizării de către Japonia a Chinei de Nord. *Thirty Seconds Over Tokyo (Treizeci de secunde deasupra Tokyoului),* memoriile clasice ale căpitanului Ted Dowson despre Raidul Doolittle, mi-a fost de mare ajutor în încercarea de a recrea acel atac extraordinar și mi-a inspirat o parte din trăirile lui Cam Richards. *So Sad to Fall in Battle (Atât de trist să cazi în lupta),* redarea tulburătoare a bătăliei de la Iwo Jima semnată de Kumiko Kakehashi, bazată pe scrisorile adunate de Generalul Tadamichi Kuribayashi, mi-a oferit o imagine veridică asupra a ceea ce însemnase să fii soldat japonez și să lupți într-o bătălie disperată, fără nicio șansă de câștig, iar *Since You Went Away: World War II Letters from America on the Home Front (De când ai plecat: Scrisori de pe front din cel de-al Doilea Război Mondial)* mi-a adus în atenție vocile captivante și pline de informații ale soțiilor americane așteptându-și bărbații acasă. *My Queer War (Războiul meu năstrușnic)* de James Lord mi-a dat lămuriri despre viața militarilor

homosexuali în timpul celui de-al Doilea Război Mondial. Și, în cele din urmă, în documentarul *Riben Guizi (Diavoli japonezi)* am găsit relatări personale (adesea extrem de tulburătoare) ale foștilor soldați japonezi care au comis atrocități în China.

Mulțumiri

Multe persoane mi-au oferit sfaturi, ajutor și m-au încurajat să scriu acest roman. Aș dori să mulțumesc în mod special Centrului pentru Raiduri Aeriene și Daune de Război de la Tokyo și personalului său extraordinar pentru sprijinul lor, supraviețuitorilor bombardamentului – Yoshiko Hashimoto, Toshiko Kameya și Shizuyo Takeuchi – pentru relatările lor sincere și detaliate despre noaptea de 10 martie 1945. Tadashi Okazoe și Masayoshi Ozaki mi-au povestit despre perioada pe care au petrecut-o în armata japoneză și despre viața lor în timpul Războiului din Pacific, iar Sei-Ichi Nakata s-a dovedit o mină de aur de informații despre trecutul războinic al Japoniei și despre ocupație. Îi mulțumesc lui Maurice Brill pentru că mi-a împărtășit amintirile sale și mi-a arătat fotografii din vremea când a servit ca tânăr ofițer de contrainformații în Japonia ocupată. Colonelul în rezervă Marcy Atwood din Forțele Aeriene Americane s-a dovedit de neprețuit pentru semnalarea documentelor despre istoria aviației americane și fiindcă m-a învățat cum funcționează de fapt un bombardier. Fostul pilot al Forțelor Navale ale SUA, Tom Cody, mi-a citit și corectat cel puțin zece-douăsprezece variante ale capitolului *USS Hornet,* să se asigure că am redat corect toate detaliile aeronautice (deși sunt sigură că tot am scăpat câte ceva – te rog să mă scuzi, tată!).

Yuko Sakata este cu siguranță cea mai bună cercetătoare și traducătoare și nu pot să-i mulțumesc îndeajuns pentru timpul și atenția pe care le-a acordat acestui proiect. Trebuie să le mulțumesc de asemenea lui Doug Shinsato și lui Tad Urabe pentru că m-au ajutat să mă descurc și să-mi găsesc multe surse de informații în Tokyo. La fel și lui Chihiro Sato și lui Jonathan Hall pentru serviciile

lor excelente de interpretariat. Sam Morse de la Departamentul de Studii Asiatice de la Amherst College mi-a oferit referințele care îmi lipseau, indicându-mi cărți și fotografii relevante și, mai ales, unde să le caut. Aș dori să-i mulțumesc agentei mele, Elizabeth Sheinkman, pentru sprijinul și colaborarea sa, redactorilor asistenți Alison Liss și Rebecca Schultz pentru depistarea greșelilor și pentru aportul lor și redactorului Jill Bialosky pentru îndrumarea sa editorială competentă, ca întotdeauna. Lectorii Hillary Jordan, Joanna Herson, Lizzie Simon, Sarah Sffian, Ellen Umanski și Andrea Lafleur și-au petrecut multe ceasuri citind, recitind, discutând, provocându-mă și încurajându-mă, drept care le sunt foarte îndatorată. Și Scott Atkins și Brooklyn Writers Space mi-au oferit acea prețioasă rezidență din New York (cel puțin pentru o scriitoare atât de zăpăcită ca mine): un loc liniștit și lipsit de alți stimuli care să mă distragă, unde să mă pot cufunda în muncă. Se cuvin mulțumiri și pentru supraviețuitorii Raidurilor lui Doolittle din 1942, atât pentru faptele lor eroice, cât și pentru prezența lor stimulatoare și spiritul reuniunilor lor anuale, la care am avut cinstea să particip o dată.

La urmă, dar nu în cele din urmă, aș dori să mulțumesc familiei mele. Soțul meu, Michael Epstein, nu numai că mi-a inspirat acest proiect, dar a fost și cel mai mare susținător (și cel mai acerb critic) al lui, fără să mai pomenesc de faptul că a avut grijă de casă în nenumăratele ceasuri petrecute de mine scriind. Și fiicele mele, Katie și Hannah, m-au sprijinit, oferindu-mi o lecție susținută de dragoste și umor despre lucrurile care contează cu adevărat în viață.

Autorii/ sursele fotografiilor:

Pg. 8: Tadahiko Hayashi
Pg. 11: Library of Congress
Pg. 61: MPI/fotografii de arhivă/Getty Images
Pg. 155: Library of Congress
Pg. 199: Wikimedia Commons
Pg. 253: Library of Congress – versiune redactată © Science Faction/ Science Faction/Getty Images
Pg. 279: Tadahiko Idayashi
Pg. 347: Tadahiko Hayashi